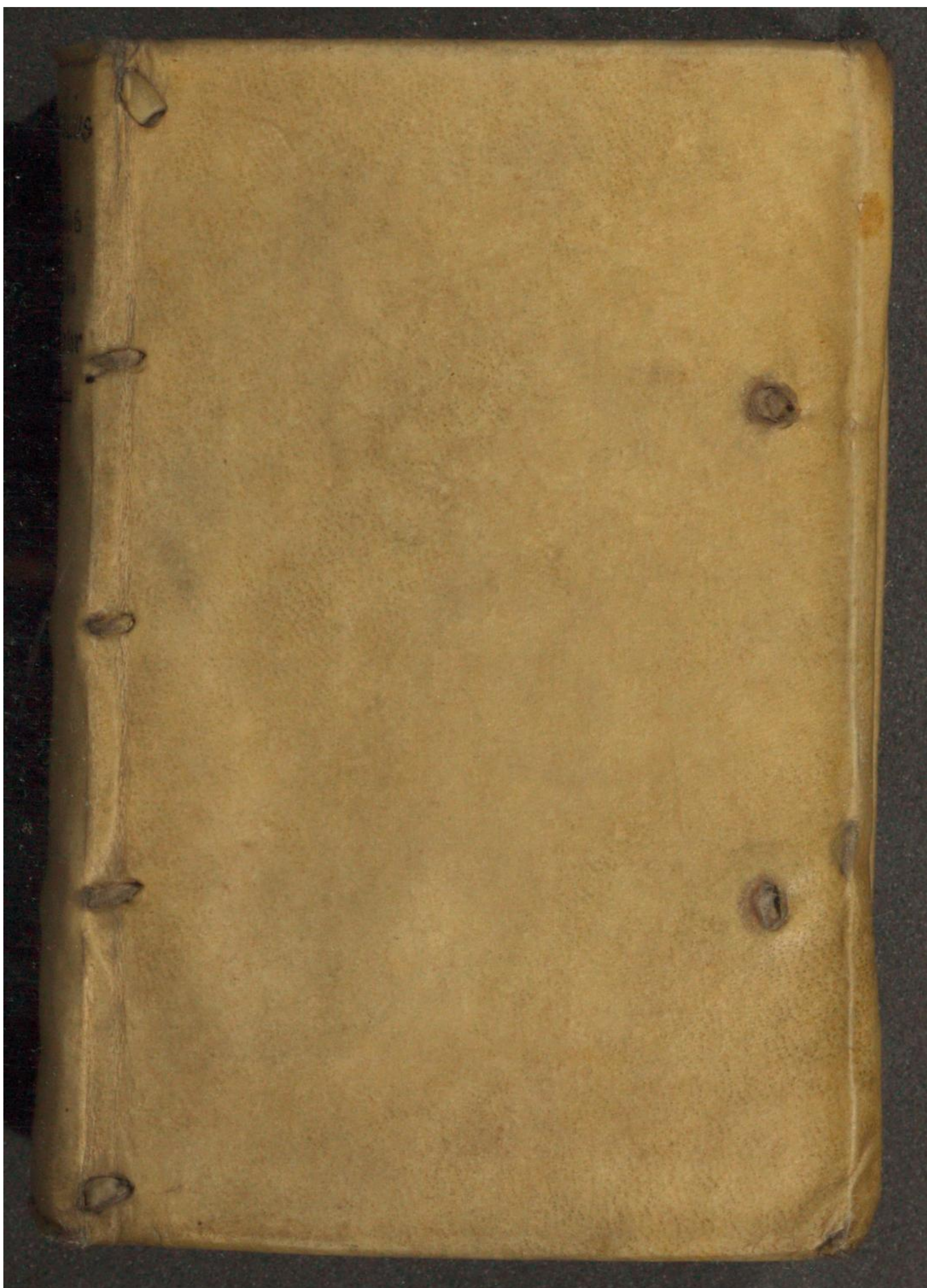
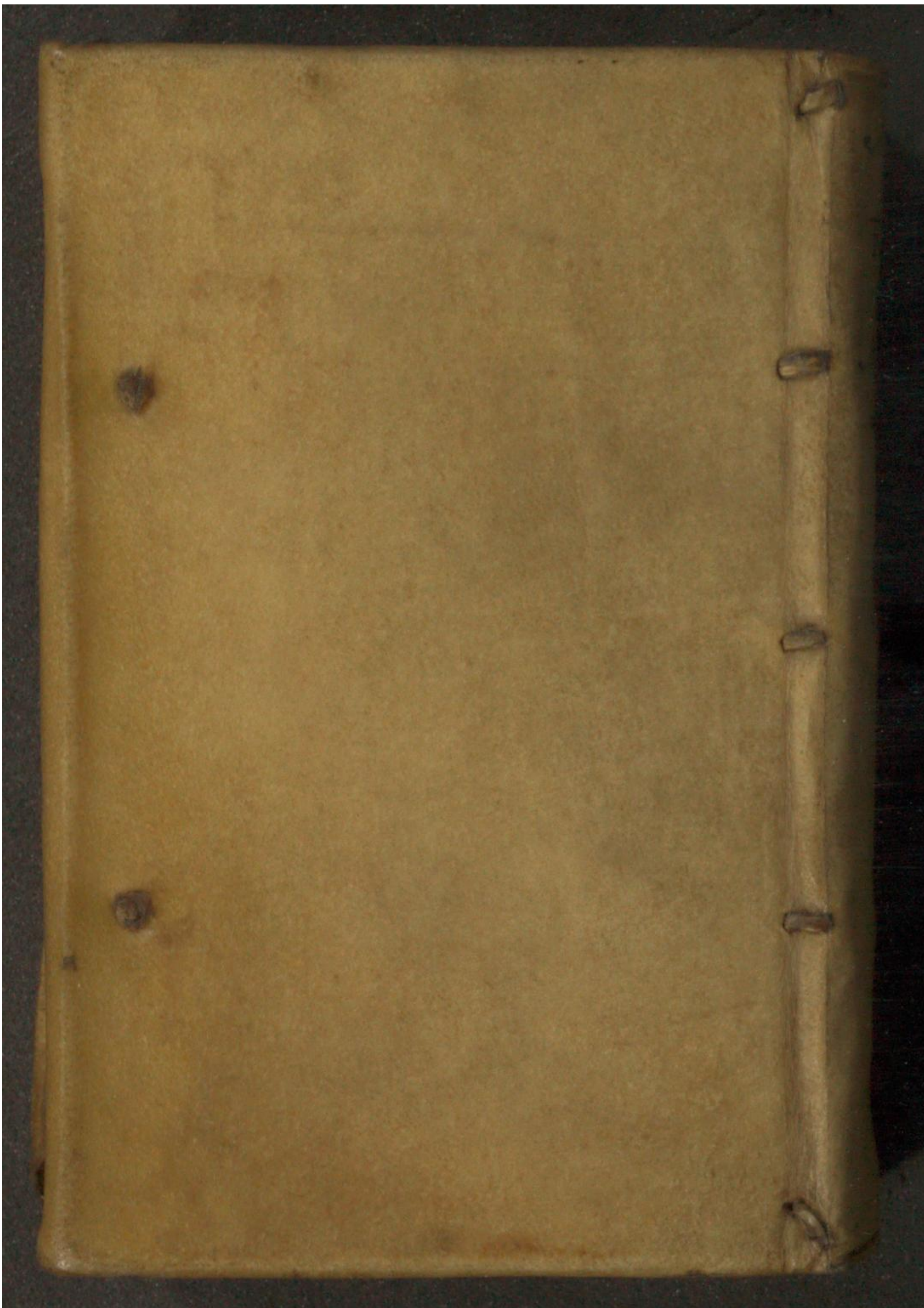

Matthiolius
de
Facalfatibus
Simplicinm
Medicamentor

1571

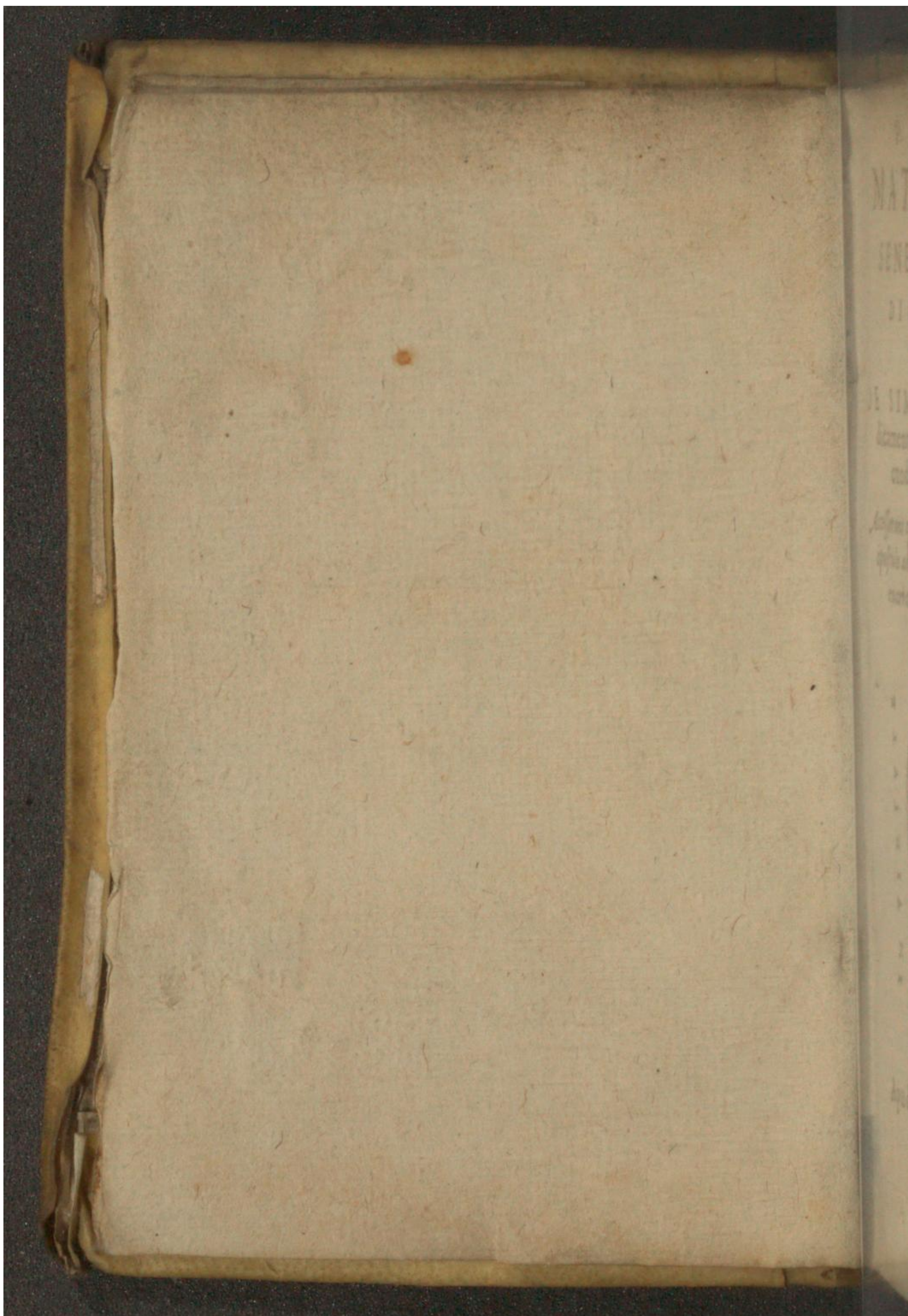
4157

Wm Henderson

A

L

[illegible]

Wm Henderson

P. ANDREAE
MATTHIOLI
SENENSIS MEDICI OPVSCVLVM,
DE SIMPLICIVM MEDICAMENTORUM FACULTATIBUS SECUNDUM LOCOS & GENERA.

DE SIMPLICIVM Medicamentorum facultatibus secundum locos & genera.

Accesserunt quoq; Præfationes quædam huic opusculo admodum necessariæ, quarum enarrationem Epistola ad Lectorem indicabit.

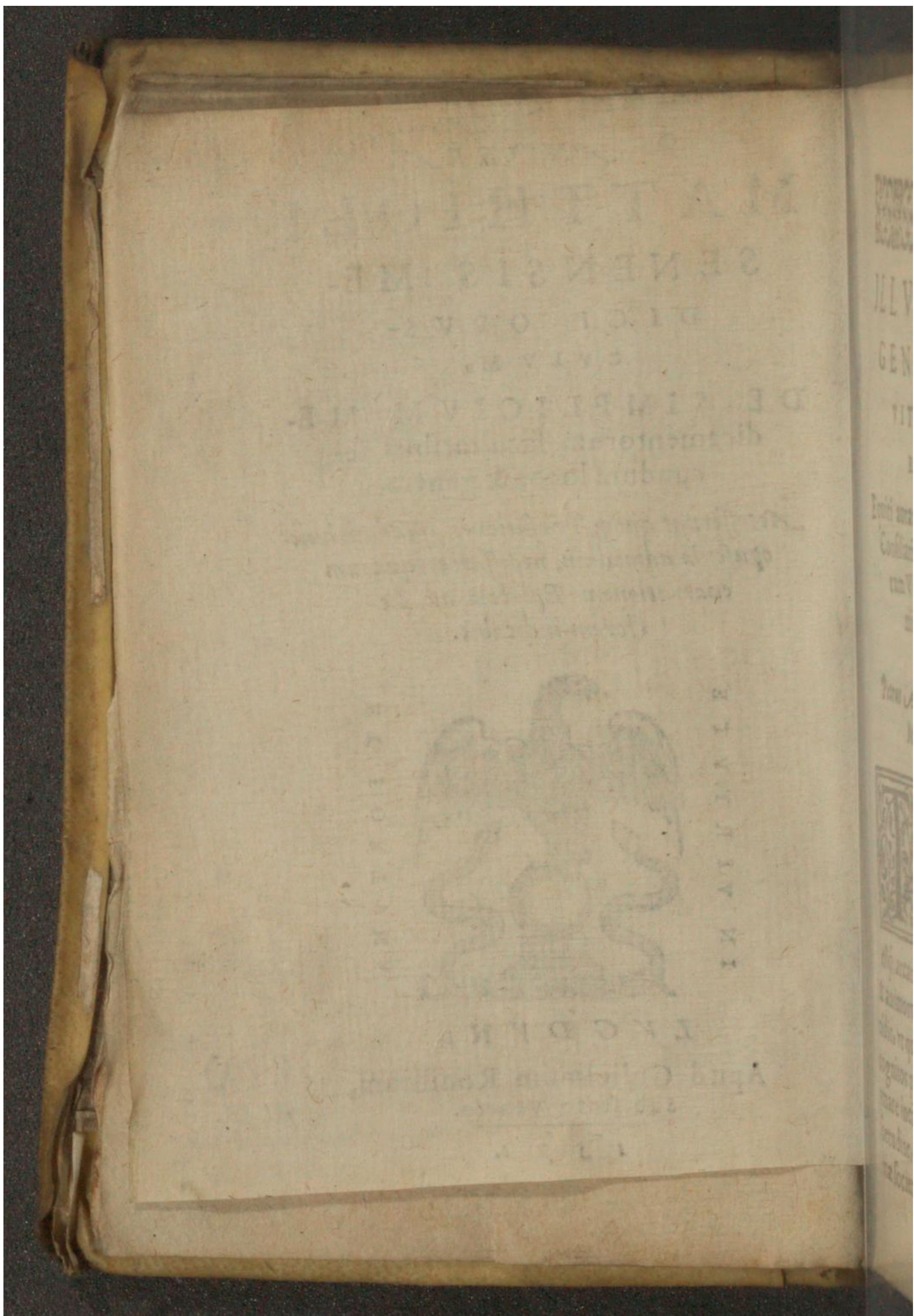
LVGDVNI,

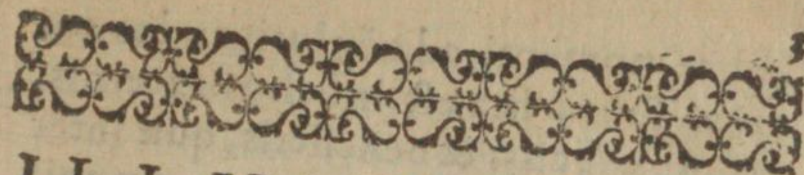
Apud Gulielmum Rouillium,

Sub scuto Veneto.

1571.

A 2

ILLVSTRI, AC GENEROSO D. VITO DE DO-RIMBERGIO,

Equiti aurato, Sac. Cæſar. Maieſtatis Conſiliario, & ad Illuſtriſs. Senatum Venetum Oratori, Domino ſuo obſeruandiſsimo,

Petrus Andreas Matthiolus Senenſis Medicus S. P. D.

TRES ſunt potiſsimũ cauſæ, quæ amorẽ, & amicitiam inter homines conciliant: vna proficiſcitur ab ipſius naturæ ductu, eſtq; arcana quædã ſimilitudo ſenſuũ, & animorum cõiunctio; hinc ſæpe accidit, vt quoſdam nunquã nobis antea cognitos primo intuitu, vel congreſſu amare incipiamus. Altera oritur à conſuetudine, & mutua cõuerſatione, ſiue vitæ ſocietate, quæ etiam non parum

habet momenti ad cōglutinandos ani
mos. Tertia ſita eſt in rebus externis,
vtpote officiis, & beneficiis, quæ inter
candidos amicos inuicem communi-
cari ſolent. Ab his tribus fontibus ami
citia noſtra vetus manat: nam quo
tempore ambo Goritij degimus, ego
te quaſi natura mea hortante amaui,
& colui propter virtutes tuas excel-
lentes, & ſingulares ingenui animi do-
tes, quæ veluti philtrum me in tui a-
morem rapuerunt. qui quidem amor
deinde familiari, & iucunda conuer-
ſatione ſenſim auctus, & tandem e-
tiam multis officiorum commoditati-
bus à te mihi præſtitis adeò confir-
matus, & ſtabilitus eſt, vt cum nulla
loci, vel temporum intercapedine mu
tari, quinetiam nec Lethæo flumine
ablui poſſe exiſtimem. Sed quoniam
beneficia non ſolummodo amorē con-
ciliant, verùm etiam ad reponendam
gratiam obligant, non ſatis mihi fue-
rit, ab amore, quo te cum veneratio-
ne complector, non diſcedere, niſi e-
tiam beneficiis à te acceptis gratiam
aliquam referam. Sed inter multa ge-
nera gratitudinis vnus modus mihi
peculiaris eſt, quo ego eos, qui de me
beneme

benemeriti ſunt remunerari ſoleo, nẽpe dedicatio librorum, & lucubrationum mearum. Hac igitur via volui tibi memor, ac gratus apparere, vel ſaltem gratitudinis, & obſeruantiæ conatum aliquem declarare, ſub nominis tui auſpicio emittẽs libellum hunc medicamentarium, pharmacopęis, medicis, & omnibus medicinæ ſtudioſis æquè etiam vtilem, ac neceſſarium. Et præter enumeratas cauſas huius meæ dedicationis etiam accedit alia, nempe quòd liber hic primò lucem experitur Venetiis, apud cuius vrbis Illuſtriſſimum Senatũ tu cum multa laude inuictiſſimi, ac potentiſſimi Cæſaris Maximiliani Secundi, perſonam ſuſtines, ac repræſentas, qui tuam prudentiam, rerum vſum, ac peritiam animaduertens, tibi ad celeberrimam, & ſplendidiſſimam totius orbis Rempublicam legationis munus demandauit. Præterea & hoc me non mediocriter impulit, quòd tu librũ hunc tibi deſtinatum, & intelligere, & iudicare potes, vtpote qui nobilitati, ac generis ſplendori literarum decus, & optimarum diſciplinarum cognitionem addideris. Poſtremò cùm tua ſa-

lus mihi ob eas,quas dixi, causas debeat esse charissima, librum mitto in quo multa tuendæ,& recuperandæ valetudinis auxilia non vulgaria te inuenturum esse non dubito. Accipe igitur Illustris Heros, quicquid est munusculi sereno vultu,& Matthioli modis omnibus tibi addictissimi memor esto. Benè, ac fœliciter vale. Oeniponti v. nonas Martij, anno
1569.

PETRVS

PETRVS ANDREAS MATTHIOLVS Candido Lectori S. D.

VM quæ de Simplicium medicamentorum viribus secundum locos, atque etiam secundum genera tum ex Dioscoride, tum ex nostris in eundem authorem commentariis certo quodam ordine collegimus, medico vsui profutura Medicis nõnullis viderentur, cumq; Commentariorum nostrorum volumen, vbi hæc scripsimus, non quocunque commodè circumferri poßit, rogauerũt me ij plurimum vt ea nunc iterum per se in enchiridio excudenda typographis traderem: Horum votis, cùm refragari nequiuissem, ne me, qui natiua quadam animi liberalitate in Reipublicæ vsum, mea sanè omnia, editis variis in linguis voluminibus, sempiternæ posteritatis memoriæ consecraui, nunc morosum, atq; auarum in re tam exigua deprehenderent, decreui, omnino eorum petitionibus satisfacere. Cæterùm quoniã simplicia, de quorum viribus ad morbos quosuis sanandos scripsimus, non ea

tantùm ſunt, de quibus meminere tum Dioſco
rides, tum etiam fortaſſe accuratius Galen. à
quibus eorũdem qualitates tam primas, quàm
ſecundas, & tertias edocti ſumus, ſed plurima
etiam ſint à poſterioribus, recẽtioribusq; mate
riæ medicæ profeſſoribus reperta, à quibus ne
tantillum quidem de primis, ſecundis, ac tertiis
qualitatibus eſt promulgatum, viſum nobis eſt,
non fore præter rationem, ſi huic opuſculo ali-
quid de ſaporibus omnibus adiungeremus. Id
quod poſtea præſtitimus præpoſita nobis ratio-
ne freti: quòd (vt Gale. eſt author) ex plan-
tarũ ſaporibus, & primæ, & ſecundæ planta-
rũ qualitates facilè dignoſci poßint. His quoq;
nonnulla addidimus de medicamentis, quæ pe-
culiariter tota ſua ſubſtantia operantur, & de
quorum facultatibus nulla ratio reddi poteſt.
Adiecimus quoq; quonam pacto ſimplex me-
dicamentum intelligi debeat, quòd ſcitu quoq;
neceſſarium ſit: quinetiam de primis, ſecundis,
ac tertiis ſimplicium medicamentorum qualita
tibus. Item quid agant quæ tenuium ſunt par-
tium, quæve craſſarũ, ac etiam præ cæteris no-
ſcendum eſſe quantũ vnumquodque medica-
mentum habeat caliditatis, frigiditatis, ſiccita-
tis, humiditatis, per gradus vſque ad quartum.
Id quod conſequi nemo poteſt, niſi aut degu-
ſtato ſapore, aut longa omnino experientia. Cæ-
terum cùm medicamenta de quibus ſecundum
locos,

locos, & genera ad morbos curãdos egimus, variis parentur modis: attexuimus etiam non nulla de eorum varia parandi ratione, nempe de Elixatione, Infuſione, ſeu maceratione, quin etiam de Deſtillatione non modò aquarum, ſed etiam oleorum ex aromatibus quibuſdam eliciendorum, quorum iam frequens admodum incipit eſſe vſus, ob admirabilem eorum præſtantiam, & de quibus parandis pauci admodum, aut fortaſſe nulli hactenus vera ſcripſerunt. Addidimus prȩterea pauca quædam de Colliquatione, & Diſſolutione, de Tritura, Torrefactione, Vſtione atque Ablutione. Quæ omnia ſi ignorentur ab ijs, qui medicamenta ſimplicia, ac etiam compoſita propinant, nullo prorſus pacto rectè mederi poterunt. Adiunximus quoque ex Galeno per catalogos ſimplicium omnium medicamentorum, de quibus ipſe meminit, primas qualitates per gradus vſque ad quartum: quinetiam ſecundas, & tertias: quas medicis ſcitu perquàm neceſſarias fore iudicauimus. Quæ omnia huic opuſculo addenda neceſſariò admodum viſa ſunt, quòd mihi perſuadeam, iis prius intellectis poſſe quempiam longè meliori ratione, ac ſecuritate noſtris collectis auxiliis in morbis omnibus vti. Itaque benigniſſime Lector hæc boni conſulas, & noſtris fruare laboribus. Vale.

DE SAPORIBVS MEDICAMENTORVM.

De amaro sapore. CAP. I.

Lib. de oculis. 7. de simp. med. fac.

AMARVS sapor calidus est, terrestris & igneus. Mundat enim, incidit, attenuat, abstergit, ásque præsertim quæ in iecore sunt obstructiones, incidit & calefacit, hactenus tamen, vt non vrat. Crassa eius est materia, atq; terrena, ab exuperante calore præassata. Itaque nouisse sat fuerit, qualitatem amaram omnem, calidis simul siccísque substantiis accidere, ac præter hæc tenuibus, & terrenis. Nam cùm ad extremam tenuitatem, atque elaborationem terrena pertingit substantia, tunc amara prouenit qualitas, in qua sanè vis est præcipua detergendi, quinetiam (vt diximus) meatus expediendi. Idque cum calore, haud tamen extremo, tametsi non instrenuè

4. de sim. med. fac. cap. 19

7. de sim. med. fac. c. de melanthio.

ſtrenuè calefaciat,& deſiccet, cùm terrenæ ſit eſſentiæ à largo calore extenuatæ. Atqui amara id quidem nõ perinde ac acria prę̨ſtare valent: quippe quamuis quę amara ſunt adſtringentibus ſint tenuiora, acribus tamen craſſiora habentur. Quamobrẽ neque tam facilè craſſos, lentóſque humores pertranſeunt velut ea, quæ tenuiore ſunt eſſentia, nec incidere perinde, vt ea quę ſunt craſsiora, nequeunt. In medio autem vtriuſque exceſſus ſint oportet, quę inciſura ſunt, nẽpe vt neque promptè penetrent, perinde vt flãma, neque dum cunctantur, tardántque, diſſecare non poſſint. Præterea cùm calor, qui amaris ineſt medicamentis, penetrãdo craſsiuſculam materiam ſecum ducat, ea quidem quicquid obuium eſt ſecũ rapit, & abradẽdo expurgat, ita, vt quò amarius fuerit medicamentum, eò valentius id moliatur. Siquidem Abſinthium (exempli cauſa) id moderatè agit, vt aloë, ariſtolochia, centaurium minus, & colocynthis non ſolùm expurgant, & abſtergunt, ſed etiam partes ipſas immodico vſu exaſperant atque corrodunt, & exulcerant. Quæ verò remiſſiore ſunt amaritudine, minus

4. de ſim. med. fac. cap 9

cum

tùm excalfaciunt, tum ſiccant, atque ad alia munia obeunda, imbecilliore ſunt facultate. Imò vbi amaritudo in vno, & eodem medicamento à refrigerãte qualitate vincatur, aut obſcuretur, illud quidem frigidum non calidum ſtatuendum erit. Quòd autem amarus ſapor in ſiccis conſiſtat corporibus, palam eſt, quòd minimè omnium amara putreſcãt, miniméque vermes, aliáque nonnulla animalicula, qualia in radicibus herbisque, aut fructibus putreſcentibus prouenire ſolent, procreent. Porrò quæ exactè amara ſunt (voco autem ita, quæ nulla ſenſu notabili alia participãt qualitate) omnibus propè animãtibus eſui inepta ſunt. Quippe cùm animal omne plus, minúsve ſit humidum, amara autem ſicca, haud aliter, quàm cinis & puluis, itaque neque cinerem, neque puluerem, neque fauillam, neque calcem, neque animal vllum eſitat, neque eorum, quæ planè amara ſunt quicquam. Vt autem medicamenta intro ſumpta, infarctus expediunt, craſſa attenuant, lentáque incidunt, ita, & exterius admota, ſordida vlcera, lichenas, impetigines, alphos, lentigines, & cętera, quæ cutẽ inficiũt,

4. de ſim. med. fac. cap. 20

expurg

expurgant & detergunt. Quinetiam amara, quòd ſiccando ſuperuacuos humores aut abſorbent, aut detergunt, & dulcedini ex qua facilè putredo gignitur aduerſatur, ratione optima putredinẽ arcet, & corpora diu integra conſeruat, vt præ cæteris Aloë.

De acerbo ſapore. CAP. II.

ACerbum omne appellatur, quod linguæ admotum valde deſiccat, contrahit, & in multam vſque profunditatem exaſperat; ſicut pira ſylueſtria immatura, & corna: ab auſtero intentione dũtaxat diuerſum. Siquidem auſterum Græcis id ſibi vult, quod mediocriter adſtringens. Acerbum quod vehementer id facit, genus vtrique cõmune adſtrictionis vocabulo ſignatur, nec etiam vtrum validè an obſcurè ea fiat declarãte. Atqui perſpicuum eſt quòd adſtringens, auſterum & acerbum, tria hæc nomina ſaporis qualitatem vnicam ſignificant. Porrò auſtera ſunt multa, vt mali punici genera, Cydonia mala, ac reliqua complura eſui apta. Sanè acerba haud quaquam iucunda, non ſolùm ea, quæ medicamentorum ſpeciem referunt, velut hypociſtis, & balauſtium, & galla, & rhus, ſed

1. de ſimp. med. fac. cap. 37

4. de cõp. medic. per gen. cap. 5

2. de ali. fac. cap. 1.

2. de locis affe. ca. 7

etiam

etiam illa, quæ cùm ſint huiuſmodi, recipiuntur in cibum, quamuis quę ſummè acerba ſunt, nutrire nequeant. Memineris autem velim acerbam qualitatem ſua quidem ipſius virtute, & refrigerare, & reſiccare, cuiuſmodi etiã acidæ qualitatis eſt proprium, ſed acidorum ſaporum tranſitum in ſentientibus partibus fieri conſpicitur, acerborum autem tardius: tum acida quidem in alto magis agere apparent, in ſuperficie autem acerba: quæ omnia craſſarum eſſe partium acerba indicãt, acida verò tenuium. Atqui vbi acerba alicui calefaciẽtium ſint admiſta, quod ex ambobus compoſitũ eſt, minus quidem in calfaciendi munere efficere, quàm alterum, ſiccando verò minus quàm vtrumque. Præterea omnia adſtringentia cõtrahunt ac denſant meatus, quin etiam vinciunt, ac continent partium ſibi inuicem cohęrẽtium ſubſtantiam, atque minus, magíſque hoc pro adſtrictionis quantitate efficiunt. Cæterùm ſtringẽdo, ac denſando ſumma corporis, quod adſtringitur, virtus illorum excluditur, & in altum ire prohibetur: ob quam rationem pulchrè nonnulli medicorum huiuſmodi pharmacis

7. meth. cap. 7

4. de ſim. med fac. cap. 7

7. metho. cap. 7

4. de cõp. medic. per gen. cap. 5

macis

macis alia tenuium partium, & acri po
testate prædita indere cogitarũt, à qui-
bus veluti ductæ adstringentium vires
in profundum corpus perueniant. Ad 7.de sim.
hæc acerba contrahunt, densant, ac pa- medi. fac.
riter constringunt: repellunt autẽ tum c. de cap-
austera tum acerba, quæ communem pare.
adstringẽtium appellationem habent. 3. de cõp.
Quin etiam acerba stomacho grata med. sec.
sunt, quemadmodum amara omnino loc. cap. 3.
ingrata. At meminisse quoque opor- 6. de sim.
tet, quòd cùm fructus initio acerbi med. fa. c.
sint, temporéque maturescentes dulce- de Ab-
scant, sequitur ex calore illis prouenire rotono.
dulcedinem, acerbitatem verò consti 4. de sim.
tisse ex frigore. Itaque si acerba aqua med. fac.
incoquantur, relicta in aqua acerbita- cap. 7
te dulcescunt.

De acri sapore. CAP. III. 3. de alim. fac. ca. 32

ACre saporum genus, cùm appella 4. de sim.
tione propria careat, communi med. fac.
per excellentiam vsum videtur. nam cap. 19
cùm sapor amarus, & acidus ambo e-
tiam acres sint, in quocunque tamẽ cor
pore vehementem cõperimus acrimo-
niam: tametsi neque amarum sit, neque
acidum, acre appellare consueuimus:
quanquam multa in specie sint cor-
pora eiusmodi: alia enim edi possunt,

alia

alia esui sunt inepta. Ea igitur quę esui idonea sunt, dulcem quandam saltem obscuram admistam habeant qualitatem necesse est, proinde multis ipsorum pro obsonio vtimur, multis verò vt condimentum tantùm: at vt cibo ipsorum omnino nullo, idq́ue ob virium vehementiam. Porrò eorũ quæ non eduntur, alia mortifera sunt, alia simpliciter medicamẽta: omnia saltem cuti nostræ imposita, vlcus celeriter inducunt. quinetiam horum quoque non nulla qualitatem quandam amaram præseferunt, quemadmodum escu lentorum quædam dulcem, non tamen vocantur amara. quandoquidem in eis leuis est, & infirma, valida autem vis acrimoniæ. Sunt & quę ne gustare quidem audeas: eiusmodi est thapsia, & cantharides, & ea quæ erosione, & putrefactione interimunt. Sed eorum gustum ex eis coniicere licet, quæ in tosto agunt corpore. Porrò acres sapores, exactè ipsos calidos dicimus, deinde, exedentes, vrentes, crustam molientes, ac denique etiam colliquantes, sin intra corpus sumantur: siquidem in tota substantia animanti cuipiã summè aduersentur, putrefacientes, eiúsq;
generis

generis animãtium deleterios, ſin caloris duntaxat immoderatione, ſi craſſę ſint eſſentiæ terreæq; interiora vlcerandi pollere facultate, ſin tenuis vrinã ciendi, prouocãdíque ſudoris vim habere: in ſumma autem incidendi & digerendi per halitũ, ex quo genere quidam expuitionibus ex thorace, tum menſium motibus auxiliantur. Præterea acria omnia eſſe palam eſt, quæ ſuccos craſſos tenuare queant, & ſenſus noſtros pungunt, ac mordicant, quæ etiam ſi largius æquo ſumpta fuerint, ventriculum mordicant, ciborumque nauſeam magnam inducunt, & halitus acres emittunt, non modò dum manduntur, ſed etiam poſtquàm è corpore fuerint egeſta. Plurima autem eorum vrinas & ſudores graueolẽtes & acres, promouent, phymatibus præterea ac furunculis ſunt accommoda: quædam autem ex ipſis cutim diuellunt, atque facile erodunt, alia verò pertundunt, alia ipſius partem aliquam in pus vertunt, vlceraque magna, & quas vocãt eſcaras efficiunt. Hæc omnia ſatis probant, ea acrem quandam, & incidẽtem habere facultatem. Cui rei euidentiſſimo etiam ſunt argumento humores in

Lib. de att. vic. rat. cap. 1.

corpore noſtro ab eis extenuati: quin etiam experientia ipſa rationem confirmat. Videmus enim corpora omnia, in quibus humores frigidi, craſſi, ac lenti abundant, huiuſmodi ciborum vſu, maiorem in modum alleuiari. Vt in aliis, ita in his quoque oportet medicũ tempori, ac menſuræ vſus diligenter eſſe attentum: periculum enim eſt, ſi quis non rectè his vtatur, ne tandem prauo ſucco impleatur. Ad hæc acria vtilia ſunt, ad detergendum, abſtergendum, detrahendum, extenuandum, digerendum valentérque ſiccandum, & colliquandum. Eadẽ cuti impoſita perſpicuè eam calefaciunt, atq; in molem attollunt, iubente calore, ac ſi diutius immorentur, etiam vlcerant, è quibus euidenter apparet, ea tum incidere, tum excalfacere, tum etiam à vicinis partibus ad ſe ſanguinem trahere; Quo fit vt quæ talia ſunt (vt calamintha) ad venenatarum beſtiarum morſus aſſumantur, velut etiam cauteria, & quæcunque medicamenta calida ſunt, & acria, tenuiumq́ue partium, quæq́ue facilè ex alto ad ſe circumiacentem omnem humiditatem poſſunt attrahere. Præter id ſcire etiam oportet, quòd acria,

9. de ſim. m. fa. c. de pyrite lapide. ibid. c. 1.

acria, ſimul & acida agere poſſunt, quã- *5. de ſ.m.*
tum ad extenuationem, præpurgatio- *f.c.26.*
nemq́ue attinet. Cæterum in hoc diffe-
runt, quòd acidum refrigeret, acre ve-
rò excalfaciat, quin etiam quòd illud
repercutiat, hoc attrahat & digerat.
Porrò ſuccus frigidus, non acida, ſed
acria poſtulat. Quanquam enim cùm *2. de ali-*
acida tum acria ſuccos craſſos incidũt, *men. f. ca.*
in eo tamen differunt, quòd hæc cum *21.*
calefactione, illa cum refrigeratione id
præſtent. Eſt etiam acriũ, & amarorum *5. de med.*
diſcrimen, quãuis amara acredine non *per gen.*
vacent. ſiquidem acria irritare, morde- *c.2.*
re, calefacere, & fluorem in affectis par
tibus concitare, amara verò exiccare
citra morſus, & calefacere queunt. Po- *9. de ſ.m.*
ſtremò cùm nullum reperire corpus *f.c. de ter*
queas, miſtionis adunguem expers, in- *ra ſamia.*
ſpicienda item eſt eorum, quæ illi acci-
dunt comeſtio, idq́ue ſecundum leuita-
tis ac grauitatis differentias, eaſq́ue
quæ guſtu viſuntur. nam ſi qua eluceat
adſtrictio, tantum aſſumpſit frigidita-
tis, quantum aſſumpſit adſtrictionis. ſin
etiam acrimonia quædam apparet, tan
tum ineſſe ſcito caliditatis, quantum
& acrimoniæ.

De acido sapore. CAP. IIII.

4.de s.m. fa.c.15.

ACiditas in saporibus nasci potissimum videtur, dum à calido quidem mutatur, vt tamen non superet. Id quod ex acidis ructibus vel maximè coniicias. Nam hi haudquaquam vbi nulla prorsum facta in ventre ciborum alteratio, prouenire solent, quemadmodum nec vbi optimè concocti, sed tantum vbi semicocti (vt ita dixerim) fuerint. Voco autem semicoctos, qui à ventriculi calore alterationem perpessi non etiam perfectè ab eo superati fuerint. Sic lac, ptisanæ succus, & quæcunq; eius sunt generis tempore æstiuo citius acescunt, quàm hyeme, postulantque ædes frigidas, vt in iis reposita plusculo tempore perdurent. Ex quibus omnibus patet, quòd à calore mutante quidem, non tamen prorsum vincente, aciditatis generetur qualitas, atque ob id plerisque inest fructibus, priusquàm maturuerint. Etenim si simile quid illis vsu venit, quod Borealibus constitutionibus accidit, vt tenuis scilicet essentiæ sint, simulque frigidi, nasci eos haud sine calore satis constat, sicut nec illum ipsum aerem. Proinde quoque, quæ summè nos refrigerant;

frigerant; ac interimunt, veluti cicuta, opium, hyoſcyamus, mandragora, minimè omnium acida ſunt. Quippe licet frigidi ſint ſapores acidi omnes, haud tamen eò vſque refrigerant, vt interficiant. Non enim ſubtilis forent eſſentiæ, ſi extremè eſſent frigidi. Itaq; non modo iam quòd frigidus ſit ſapor acidus, ſed & quatenus iam apparuit: Exploranda porro eius natura eſt in oxylapatho & oxalide: Eſt autem hæc olus ſylueſtre. In iſtis enim maximè mihi ſyncerus eſt viſus ac ſimplex, nulliuſque particeps acerbitatis, vt ſolent arborum fructus: perſpicuo enim hi cum acerbitate quadam admiſtam habent aciditatem, ſicut cum acrimonia acetum. Itaque quod proprium in ſaporibus appellatur acidum, à ſola lingua percipi poteſt, ſicut & acre. Cæterùm quod vtrique commune eſt, nempe mordacitas, etiam à tactu ſentitur: vtraque verò lingua agnoſcere nata eſt. Nam quæ communia ſunt, ſicut & reliqua corpora ſenſilia, quæ tanquam guſtus organum percipit. Idque mihi videtur eximium ac particulare eſſe iuxta totarum ſubſtantiarum tum proprietatem, tum (vt ita dicam) alienita-

4. de s.m. f.ca.3. tem. Porrò acidum quicquid id fuerit, planè frigidum eſt, ſiue pirum, ſiue ma-
4. de s.m. f.ca.17 lum, ſiue acinus vuæ, ſiue rubi, ſiue ipſius mori, ſiue mala punica, ſiue quis alius tum fructus, tum ſuccus, tum plãta, vt oxylapathum, & oxalis. Quippe ſi guſtanti vehemens, atque manifeſta illi ineſſe aciditas apparet, nec quicquam præ ſe ferat acrimoniæ, omnino hunc ſuccum refrigerantem reperies: quin confidẽter vtitor, ſiue ad ardores vti conſiliũ eſt hypochõdriis impoſito, ſiue ad eryſipelas, ſiue ad alium affectum calidũ. Similiter quoq; frigidos affectus ab eo omnes palam lædi comperies. Porrò vbi miſta tibi qualitas apparet cum acrimonia, cõiiciendum eſt caliditatem quoque ineſſe, ſin iuncta ſit adſtrictio, aliud eſt frigiditatis genus: nã acida frigiditas tenuium partium eſt, ſin iũcta ſit adſtrictio, craſſarum. Sed velox ſi quidem acidorum ſaporum tranſitus inſentientibus partibus fieri conſpicitur, acerborum au-
5. de s.m. fa.cap.26 tem tardius. Tum acida quidem in alto magis agere apparẽt, in ſuperficie autem acerba. Præterea acida incidere, extenuare, diuidere, farctuq́ue liberare (διακαθαίρειν Græci vocant) citra excal

fact

factionē, nata ſunt. Atqui perſpicuum eſt, quòd adſtringentia quidem, quantum in ipſis eſt, alui deiectionem ſemper cohibent, acida verò cùm ſuccum craſſum in ventre inuenerint, ipſum incidunt, ac deorſum ſubducunt, ob idq́ue deiectiones humectant: quòd ſi ventrem purum inuenerint, ipſum magis ſiſtunt. Cæterùm acida vniuerſa, tum ea, quæ ſimpliciter acida ſunt, velut oxalida, tum miſtis quoque aliis facultatibus quædam ſiue dulcibus, ſiue amaris, ſiue acribus nihilo ſecius refrigerantia ſunt, qualia ſunt mala punica, mala, pruna, vuæ, mora, ficus, ceraſia, ipſumq́ue adeo acetum, ſed huic permiſta eſt quædam acrimonia. Meminiſſe quoq; oportet, quòd quæ ſummè acida ſunt, perinde ac acerba, & amara, aut ſimpliciter aliam quamuis qualitatem, præter dulcē ſortita ſunt, ea omnia nutrire nequeunt, at ſi iunctam habeant dulcedinem, hæc omnia nutriunt, cæterùm per ſe dictorū nullum, vt nutriat ſatis eſt. *4. de ſ. m. f. c. 7.*

Appendix de aceto.

QVoniam acidi ſaporis mentio acetum mihi in mentem redegit,

fit nunc vt nõ ab re putauerim, aliquid hic de eo disserere, & præsertim cùm non desint, qui aceti acrimoniam mordacitatémque percipientes, sibi certò persuadeant, acetum potenter excalfacere, quãquam re vera refrigerat. Qui autem idem sentirent nõ deerant etiã Galeni tempore, medici. Quo factum est vt is lib. 1. cap. 23. de simp. medic. facult. eorum sententiam improbauerit his verbis, Haud concedendum quibusdam arbitror, qui acetum ex tenuitate sua & mordacitate, calidum esse colligunt. Nec enim quicquid tenue fuerit, id & calidũ est, fortè verò nec quicquid mordax fuerit & tenue. Verùm in præsens id illis detur, tametsi adferre liceret niuem, Boream, aquam frigidam, non oculis duntaxat, sed etiã vlceribus, & raris corporibus omnibus mordaces, vt Hippocrates inquit, vlceribus frigidum mordax. Verum etiam si quis & illud, vt dixi, concedat, quicquid mordax fuerit esse tenue, nõ statim & calidum concesserit. Itaque nec acetum proinde, quòd mordax sit, calidum fuerit, sed tenue, vti aër borealis, non tamen calidum. Præterea frigidam omnino qualitatem calidam longe sup

ge ſuperare in aceto teſtatur idem Galenus lib. 8. de ſimp. med. fac. ſic inquiẽs, Acetum primò horum commentariorum miſtæ eſſe ſubſtantiæ, nempe frigidæ, pariter & calidę, eiúſque vtriuſque tenuium partium, demonſtratum eſt, cæterùm calidam frigida exuperat. Porrò magnam deſiccandi facultatem obtinet, adeo, vt ſit tertij ordinis deſiccantium iam completi, vtique cùm calidum extiterit. Item eodem lib. cap. 11. & 12. Apparet enim (inquit) à vino homini ſemper ſitim increſcere, ab aceto vero epoto interim quidem augeri, interim verò ſedari. Quippe quòd ſitis ipſa duplici ratione prouenire ſoleat, partim humoris inopia, partim caloris copia, quamobrem mirum videri non debet ſi priorem quidẽ ſanare nequeat alteram poſſit. Si quidem humectare nequit, at refrigerare non inſtrenue. Et eodem quoq; lib. cap. 21. Sed eorum (inquit) omnium acetum eſt efficaciſſimum quæ aut acrimoniam hebetant aut calorem refrigerare creduntur. Id quod etiam aliis in locis affirmauit. Cæterum non deſunt quoque, qui acetum adſtringenti vi præditum eſſe negant, inter quos reperio Ioannem Far-

nelium, virum quidem ætatis nostræ clarissimum, medicúmque insignem; quippe qui vniuersam medicinam diuina sane oratione descripsit. Etenim is lib.4.c.3.methodi medēdi de saporibus scribens, sic de aceto disseruit, Acetum sic experimur fluxiones repellere, & omnem sanguinis è naribus eruptionem, atq; dysenteriam, tum vapore suscitato, tum etiā fotu cohibere, ipsásq; hęmorrhoidas, & immodicas vteri purgationes suffitu insessúque sistere, omnémque sanguinis reiectionem, potum vel per se, vel admista aqua, promptissimè cohibere, neq; idcirco est inter adstringentia numerandum. Longè enim ab his materia distat, sed vnius frigoris alte subeuntis beneficio, fluxiones repellit, siccitate verò, quæ planè valida est, eas atque sanguinis eruptiones sistit ac cohibet. hæc ille. Quibus manifestè refragatur Galenus, quippe qui acetum adstringenti vi esse præditum; pluribus in locis testatur. Siquidem lib.1. de alimentorum facultatibus in ipsa primum præfatione sic habet, Sin minus vis aluum subducere, lētem excorticatam bis decoquito in aqua, videlicet priore effusa, dein salis aut gari
portiunc

portiuncula addita, aliquid eorum quę aluum modicè ſiſtunt, iniicito, puta acetum, ea menſura, vt guſtum non offendat. Quin etiam idem quoque affirmat lib. 1. cap. 20. de ſimp. med. facult. Vbi acetum (inquit) haud perinde, vt cruſtam facientia medicamenta, ſed potius, vt adſtringentia, citra cruſtam ſanguinis fluores cohibet. Id quod itē faſſus eſt apertiſſimè libro ſexto, cap. primo de comp. med. ſec. locos, vbi ſtomatica pharmaca citra ſuccos compoſita ex aceto & gallis ex Andromacho deſcribit. Inquit enim, conſpicuum vero eſt generoſum eſſe hoc pharmacum ex contrariis compoſitum. Gallæ enim Acetum, & Rhus, magis adſtringentia ſunt, & maximè repellunt. Quibus palam eſt clariſſimum virum Farnelium à Galeni ſententia non parum aberrare, quin etiam ab ipſius Dioſcoridis intentione. Si quidem is libro quinto de medica materia, acetum tum refrigerare, tum adſtringere ſcribit. Id quod certiſſimum eſſe deprehenditur ex aceto ipſo per alembicum diſtillato, quandoquidem vbi primum aquoſa aceti pars quæ ex aceto prius deſtillare ſolet, ex vino verò poſterius,

ſi quod remanſerit in vaſe quod in for nace reſidet, guſtaueris, manifeſtã adſtrictionem perceperis, ipſámque non modicam. Quo fit vt à Galeni & Dioſcorid. ſentẽtia haud tantillum quidem mihi diſcedendum fuerit.

De ſalſo ſapore. CAP. V.

SAlſus ſapor in mediocri materia cõſiſtit, cũ calore & ſiccitate. Aqueæ enim materiæ (quæ non exquiſite ſimplex eſt) partes quaſdam terrenas permiſtas, calor externus tandẽ prçaſſans, & vrens, atque ſiccans, ſalſum ſaporem inducit, fitque à terreno ſicco, quod in aqueo humido caloris vi præaſſatum attenuatúmque eſt. Neque igitur prorſum terrenus, neque aqueus, ſed ex amborum permiſtione, quandam materiæ mediocritatem ſortitur. Neque ſi ex calore proceſſit, hic tutus manet, ſed permiſtione obtunditur, ſiccitas verò maior conquiritur ac perſiſtit. Propinquus præterea eſt ſalſus ſapor amaro, quippe terreni ambo ſunt, & calidi, nõ obſcura tamen diuerſitate diſſident. quòd videlicet amarus à calore arido plus ſit extenuatus, & elaboratus. Nam ſi quid ſalſum excalfeceris, plurimùm amar

4. de ſ. me. f. c. 20. 21.

amarius tibi facile euadet, vt mari Syriæ Palęstinæ, quod mortuum vocant, à solis ardore æstate magis, quàm hyeme compertum est euenire. Salsa præter id, etsi calida sint, non tamen ita velociter, vt acuta penetrant, cum calida non ignea, vt acuta sint, neq; adeo crassa sunt, vt nisi longa mora penetrare queant, quemadmodum acerba, & austera calida quidē & terrestria sunt, sed minus quàm amara. Quin etiam acribus magis siccant, quanquam illis non similiter, sed minus calefaciūt, Incidunt etiam quæ saporem quendam habent nitrosum aut salsum, quorum etiam plurima aluum deiiciūt. Itaque cum concularum maris, cæterorúmque ferè ostreorum succus salsus existat, ventrem soluendi vim obtinet, In summa quæ salso sapore sunt, incidunt, tergunt, tenuant, liquánt, à putredine vindicant, conturbant, ventriculum subuertunt, & ad vomitum impellunt, siccant, sitim excitant, exasperant, aperiunt, & abradendo expurgant, & hæc omnia imbecilliter ac tardè efficiunt. Ac ob hæc suámque mollicam substantiam omnia imbecilliter tardè soluentia roborant.

Lib. de ocul. c. 2. part. 5.

Libro de vic. ra. in mor. acut. comment. 4. de att. vic. rat. c. 3. 3. de simplic. m. f. c 15.

Mesue.

De

De dulci sapore. CAP. VI.

Lib. de vic.rat.in mor.acut. com.3.

DVlcis sapor suauis cum sit, ac periucundus, maximè gustantes oblectat, nullàq; qualitatis exuperãtia molestus est, verùm vbi iecur malè afficitur, vsui haud quaquam conuenit. Lienipræterea si phlegmone obsideatur, pariter molestus est, atque multò magis ventriculo, & intestinis. Nam cito ignescés, ob phlegmones caliditatem, facillimè in bilem conuertitur: Melle quidem delectantur tum viscera, tum venter. Melli quoque & dulcia alia idem habere quis dixerit, atque ideo, vt ad ventrem ita ad viscera accommodari. venter autem his oblectari videtur, nempe vbi ea deglutiuit, manifestè quodammodo ab assumptis delectatur, veluti è contrario ab asperantibus, amarísque offenditur, neque solùm cum assumuntur, verum quoque & vbi assumpta sunt ad aliquod vsque tempus, quo fit, vt nemo ea nisi interdum vice medicamenti, vt ob collectos præter naturam in ventre humores, ingerat. Vbi enim secundum naturam habuerit, iniucunda ipsa talia omnia sunt: iucunda autem sola, quæ dulcia existunt. Sanè in appellato guttu

maxi

maxima ex deuoratis dulcibus exoritur voluptas, corpore ſcilicet loci illius peculiare quidpiam cum ſucco huiuſmodi habente. Corpus hoc facit ventriculi interna tunica, vt & ea quæ linguam ambit, verùm in lingua euidentiſſimam habet dulcedinis ſenſionem, in gutture autẽ voluptatis. Senſio verò manifeſta continuò efficitur & in ventris ore, quod dulcibus aſſumptis delectatur, modo animans ſecundum naturam habuerit. Viſcera igitur hoc pacto dulci gaudere ſucco, plurimúmq; ipſius celeriter euocantia, cùm valent, frui, alíque, cùm verò febriunt, aut phlegmone obſidentur, in id quod bilioſum eſt dulcem ſuccum conuerti par eſt. Calidum præterea dulce omne eſt, nec immodicè calorem noſtrũ exuperat, imò ſicut aqua calida, cuius contactus voluptati eſt, maximè vbi frixerimus, hactenus videlicet non excalfaciens, dum concretas frigore in nobis particulas fundat, non tamen ſoluat, aut ſecet, diſtrahátue continuum, ea inquam vt ſumma afficit voluptate, ac vtiliſſima eſt, ſic omne edulium dulce calidum ſanè omnino eſt, ſed non tamen calore excedit, vt is lædat, ac

4. de ſim. me. f. c. 9.

9. de ſ.m. moleſtus ſit, ſed inter limites ſeſe con-
f.c.de ga- tinet fundentis, læuigantis, ac mollien-
lactite la- tis. Itaque à tẽperato calore quamuis
pide.1. de dulcedinem euenire minimè verẽdum
ſ.m. fa.c. eſt: tametſi, quò magis dulce fuerit, eo
37. valentius excalfaciat. Meminiſſe etiam oportet, vt quæ velut inungunt, atque implent, ac in ſtatum ſuum reſtituunt exaſperatas partes, ac veluti eroſas linguæ particulas, hæc ſi cum voluptate manifeſta contingant dulcia, ſin ſint, pinguia vocitantur. Porrò & illud quidem non ignorandum quòd ſuccus dulcis, cùm ſine acrimonia, & craſſitie, hoc eſt, cùm ſolus planè fuerit, celerius quantum in ipſo eſt diſtribuitur. quòd ſi acrimoniam, & craſſitiem habuerit, citius ſubducitur. Poſtremò quæ dulcia ſunt excalfaciunt moderatè, maturant, laxant, rarefaciunt, abſtergunt & digerunt.

De pingui ſapore. CAP. VII.

Pinguis ſapor à Theophraſto additus, nec calore nec acrimonia guſtum ſollicitat, ſed linguã oríſque partes lentore quodam oblinit. Is præcipuè animaduertitur in oleo, tum ſimplici, tum amygdalino dulci, tum quoque in eo quod è pineis nucibus exprimitur

mitur: quin etiam in adipe, medulla, & in recenti butyro, quæ vetuſtate ranco rem non contraxerunt. Pingui quoque ſapore eſt Altheæ radix, ac pſyllij aut maluæ, aut Cydoniorum ſeminum mu cago, nam in aliis pleriſque tum adipibus tum oleis, vt in Ricino, Amygdala rum amararum, & vnguentariæ Glandis, ſub pingui ſapore alij quoque ſapo rer exiſtunt. At verò vt non vnus, ſimpléxque eſt eorum ſapor; ita nec facultas, nec materia ſimplex eſt vna. Naſcitur pinguis ſapor ex tenui non quidem ignea, ſed planè aërea materia, quæ calore, & frigore quodãmodo temperata ſit, atque ea licet tenuis, ſicca tamen non eſt; alioqui pingue perinde ac acidum & acre penetraret, & incideret. At certe humoris eiúſque aërei particeps magis eſt, ac proinde præcipua vis eius atq; facultas eſt relaxare, emollire, & humectare.

De inſipido ſapore. CAP. VIII.

INſipidus proprie ſapor nõ eſt, quòd qualitate nulla guſtũ feriat. Huiuſmodi eſſe videtur cucurbita, cucumis. quibus & alia plurima finitima ſunt. horum ſanè materia, quanquam craſſa quodammodo eſt, non ob id tamen *2. de alimen. fac.*

terrena ſiccans adſtringens fuerit, ſed humore quodam etiam perfuſa, qui tamen nõ exquiſite ſicco permiſcetur vi caloris, & cùm neq; ipſius frigoris vis ſuperet, accidit neceſſariò, vt nullus guſtu ſapor, nulla effectu qualitas, aut facultas percipiatur. At nihilominus hæc corum materia quoniam vere emplaſtica eſt, meatus omnes, & intus, & foris infarcit, & obſtruit, exaſperata lenit, & ſoluta agglutinat. Quanquam autem ſapor hic dulci affinis eſt, diſtat tamen, quòd in paulo craſſiore, atque crudiore ſit materia, & à temperie aliquantum in extremum frigidius deuergat: dulcis verò ſapor in calidius. Moderato enim, ac miti calore bene concoquente, plurima dulceſcunt, vt fructus. Atq; etiam in dulci non nihil ineſſe caloris argumẽto eſt, quòd dulcia non pauca, vt mel, vetuſtate aut coctura amareſcunt. Hi ſunt igitur ſapores ſimplices omnes atque ſynceri: in quibus dignoſcendis ſeorſum nos exercitari oportet. Ex ſapore autem, quæ medicamenti temperatura, & quæ materia ſit, cognoſcitur. Ex his demum quibus id tum primis, tum ſecũdis qualitatibus ac viribus ſit præditum.

De saporibus compositis. CAP. IX.

QVibus vero simplicibus medicamentis varij inesse sapores deprehenduntur, vt (exempli causa) in absinthio, quod præter amarorem qui primus est obuius, adstrictionem quoque habere percipitur, diuersæ quoque substantiæ, atque facultates, vt adstringendi & detergendi, seu corroborandi insunt: E contrario quoque si cui medicamento, vt Cichorio facultates inerunt variæ, vt detergendi, & refrigerãndi, ex variis id quoque & fere contrariis substantiis, à saporibus constabit. Itaque à sapore siue simplex is est, siue multiplex, de materia déque facultate medicamenti iudicari potest. Id autem facile aut certò fiet, si simplex aut exquisitus sapor erit. At rarò admodum purus syncerúsque, & solitarius inuenitur. In quibus igitur sapor non certo poterit medicamenti vim, atque facultatem exprimere, experientia succurrit ac supplet; atq; etiam si gustu, aut ratione videberis facultatem assequutus, ea tamen experimento identidem confirmat. Multa enim plerunque solitaria meditatio, & probabilis ratio suadet; quæ vsus, & expe-

rientia coarguit. At ne te fallax experientia decipiat, etiam atque etiam caue ne effectum, qui per accidens à medicamento processit, primum, & per se editum esse iudices. Quamobrem simplex quodque medicamentum sæpius quisq; contẽpletur admoneo, quò memoria teneat, quantum, quodque dulcedinis, aut acrimonię, aut alicuius sensibilis qualitatis habere possit. Neque enim qualitatum gradus verbis vllis explicari queunt. Accedit præterea, & aliud quoddam iudicij genus, quo vis vniuscuiusque medicamenti perpenditur, longa experiẽtia cõparatum, quod quidem ratione declarari non potest.

1. de Antid.cap.2.

Simplex medicamentum quo pacto intelligitur. CAP. X.

1. de s.m. f.c.1.

SImplex medicamentũ, & ipsum per oppositionem ad cõpositum nuncupatum est. Est autem id quod secũdum naturam suã syncerum est. At facultas causa quædam est effectix, quæ quidẽ prouenit partim à primis qualitatibus partim ab ipsis essentię tenuitate crassitiéve, partim ab vtriusque. Eáque partim actu, siue energia est, partim in futuro tẽpore. Actu quidem, vt calfaciendi in igne, refrigerandi in glacie. In futuro

turo autem; vt calfaciendi in pyrethro, pipere, & ſimilibus. Refrigerandi in al terco, mandragora, & papaueris liquore, & id genus cæteris. Eſt autem perſpicuum & illud, nempe omnia propemodum medicamenta, licet ſenſu ſimplicia appareant, cõſtat tamen natura eſſe compoſita: quin etiam ſubinde quoq; non nullas diuerſiſſimas in ſe continere facultates: nempe excernendi & ſiſtendi, incraſſandi, & extenuandi, rare faciendi, & condenſandi, illinendi atq; abſtergendi, tendendi & laxandi, cæteráſque oppoſitiones vniuerſas. At mirum id videri minime debet in id genus facultatibus cùm vni & eidem medicamento vim calfaciendi & refrigerandi ineſſe appareat, aut exiccandi & humectandi, aut tenuium partium, & craſſarum. quippe niſi primæ, efficaciſſimæque virtutes hoc pacto complicarẽtur, haud ſanè quæ ex illis ſequuntur ſimiliter cõplicatæ forent. Igitur quẽadmodum in medicamentis cõpoſitis mirum non eſt, ſi contrarij ſimul affectus corporibus infligantur, ita neque in ſimplicibus, cùm & ipſa ſenſu quidẽ omni, atque cognitione ſimplicia appareant, natura vero ſint compoſita.

3. de ſ.m. f.c.14.

3. de ſ. m. f.c.16.

Quinetiam quemadmodum in iis, quę nos cõponimus aut commiſcemus, interim, ſi ita viſum eſt, plus adſtringentis ſucci indimus, aut plus dulcis, aut amari, aut ſalſi, aut acris, aut alterius cuiuſpiam cõtrariorum, nonnunquam vero vtroſq; partibus paribus, aut portionibus, aut viribus, alienum non eſt.
5. de ſ. m. f. c. 31. Itaque ex his coniici licet pleraq; ſimplicium medicamentorum diſſimilariũ eſſe partium, réque vera compoſita. Cæterum appellari ſimplicia, quòd cuiuſmodi ſunt talia natura ſint, nec quicquam ex noſtra induſtria aſſumpſerint, quin & quod quædã craſſarum ſint partium & terrena ſuis ſubſtantiis, quædam tenuia & aërea, & dictorum
1. de ſ. m. f. c. 1 media. Atqui meminiſſe quoque oportet medicamentum omne id appellari quod naturã noſtram alterare, aut mutare poteſt, & nutrimento planè cõtrarium eſt, nec aliter inter ſe differũt me
Medicamẽta quæ tota ſubſtãtia operantur. dicamenta, quàm ſola alterationis varietate, quippe quædã vna, vel duabus qualitatibus naturam noſtram alterãt, quædã tota ſubſtantia. Eorũ vero, quæ vna vel duabus qualitatibus nos mutant, bifariam diuidunt. Eſt enim vna medicamentorum ſpecies, eorum nimirum,

mirum, quæ corpus excalfaciunt, aut refrigerant, aut ſiccãt, aut humectant, mali tamen nihil afferunt. Altera corũ ſpecies eſt, quæ & agunt & patiuntur aliquid, ſed temporis ſpatio vincuntur planéque aſſimilantur, adeo vt tam nutrimenta, quàm medicamenta exiſtant. Sunt & alia quæ tota ſubſtãtia nos alterant. Horum veluti illorum duplex eſt natura. Quippe quoniam prior eorum ſpecies eſt, quæ nulla ſubſtantiæ ſuæ mutata parte, ſed tota integra ſeruata vincunt, corpúſq; ipſum afficiunt ac mutant ad eum modum, quo id cibos mutat: atque hæc prorſus grauia, & quæ animalis naturam corrumpere queunt. Ideóque Græcis deleteria, hoc eſt venenoſa, lethiferáque vocantur. Ex hoc genere habentur, quæ ſua exuperanti frigiditate perimunt, vt cicuta hyoſcyamus, mæconium, mãdragora, & id genus alia: atque hæc non toto ſanè genere humanæ naturæ mortifera pronuntiantur, ſed vbi eorũ quantitas exuperabit; nanque horum quodque, ſi exigua quantitate deuoretur, nullam prorſus euidentem noxam nobis affert non ſecus ac ſi ingenti flammæ pauxillum aquæ inſtillaueris, neque vtique

2. aphoriſmorum, apho. 17.

3. de ſ.m. f.c.18 eò minus deleteria ſunt appellãda. Altera eorum medicamẽtorum, quæ nos tota ſubſtãtia alterant, ſpecies eſt, quæ vbi mutationis principium ab animalis calore acceperit, deinceps iam putreſcunt, & corrũpuntur; deinde ipſum corpus vnà corrumpunt, ac putrefaciunt. Eiuſmodi quidem ſunt, quæ erodendo putrefaciendóq; interimunt medicamenta, vt cantharides, arſenicum, chryſocolla, aconitum, & ſimilia. Sunt autem hæc deleteria, & pernicioſa toto quidem genere, non vt frigefacientia duntaxat quantitate. Putrefaciẽtia enim etiam ſi minima quantitate ſumantur: omnino tamẽ corrumpũt, niſi vnà cũ excrementis excernantur, prius quàm iniuria corpus afficiãt, aut cibis, aut aliis, quæ vires eorundem obtundant, miſta fuerint. Sunt & medicamenta ex hoc genere, quæ quanquam inter venena numerantur, non tamen interficiunt, niſi modum exceſſerint, ſiue fortè fortuna in corruptionem vertãtur. Cuiuſmodi ſunt medicamenta omnia, quæ humores attrahunt atque electiuè purgãt. nempe ſcamonium, Elleborus, Colocynthis, Elaterium, Vitis alba, Cyclaminus, Tithymalorũ omne genus,

nus, Thapsia, Turpetum, Pityusa Ricinus & alia nonnulla quę prædictis de causis pharmaca, antiquis sunt appellata. Atqui meminisse præstabit hęc non solum tota sua substantia, atque forma operari, sed etiam qualitatibus primis iuuantibus. Siquidē quāuis hoc bilem, illud pituitam atram, bilémve deiicere propria facultate valeant, cum tamen omnia sint calida, sui ipsorum caloris vi adiuta, hunc, vel illum humorem facilius trahunt. Sunt enim medicamenta purgantia detrahendis humoribus familiaria, verùm cum sint in attrahendo efficaciora, valentioráque, humores ipsos attrahunt, non autem attrahuntur ab illis. Id quod facile in lapide magnete spectari potest. quippe qui ad ferri naturam accedat, & in ferri fodinis reperiatur, eíque magnopere specie sit persimilis; verum fortior est quodāmodo, vt attrahere sit aptior, quàm attrahi. Quin etiam Cnicum quoque à pituitæ natura alienum esse haud diffidēdum est; vti in colore suo præsefert: sed tamen calore ipso pituita valētior est, vt trahere, quàm trahi magis par sit. Calida enim vt sint id genus omnia necesse est: Nam inter ea, quæ sibi sub-

3. de s.m. f.c.25

ſtantiis ſimilia ſunt, quod calidius eſt id potentius trahit, vtpote quod eſſentiæ ſimilitudine calorem adiunxerit. Cæterùm huiuſce generis medicamenta, vbi fortè purgatione fruſtrantur, extra quàm quòd corpori noxam afferunt, etiam alimentũ homini præbent, alia verò in corruptionem, ac tanquam in venenum vertuntur. Prorſum enim medicamentũ expurgans, vel cum vno ſaltem humorum, qui in corpore ſunt noſtro ſimilitudinem obtinet, non autem perpetuo permiſta eſt vis venenoſa, quamobrem, nec perpetuo, licet nõ purget iniuria afficiet, verùm coctionem accipiet, talémq; producet humorem qualem trahere natum erat. Adhęc autem numerantur in hoc genere alia nonnulla medicamẽta, quæ tametſi humores trahant eiiciántque; innocua tamen ſunt, niſi ſumentes modum exceſſerint. Nam quanuis quandoq; fiat, vt humorum nihil educant, nunquam tamen in corruptionem & veneni naturam trahuntur. Quo fit, vt à recentioribus Medicis hæc innocua appellentur. Ex huiuſmodi itaque genere ſunt Manna, Caſſia nigra, Myrobalanorum omne genus, & Tamar Indi,

3. de ſ. m. f. c. 23. lib. de Th. ad Piſ. ca. 4. lib. de his quos purgare conueniet.

Rhabarbarum, Agaricus, Roſa, viola purpurea, fumaria, Epithymum, Polypodium, Sena, Aloë, & id genus alia. Non deſunt quoque & alia ab his longe diuerſa, quæ etiam tota ſua ſubſtantia ſuas exercent vires, verum haud quaquam humores purgant. Sed variis admodum modis noſtris in corporibus agunt. Aliqua enim venenoſa cùm ſint, ſuum tamen venenum ſuperant, ac deſtruũt, alia corpori vniuerſo medentur, nonnulla vero, particulatim iuuant aut lædunt. Suis itaque ac propriis venenis ſuccurrunt, vipera, ſcorpius, Mus araneus, Draco marinus, quippe hęc omnia diſſecta, & ſuis morſibus adalligata, venenũ ad ſe trahunt, & demorſos ſanant. Cantharides peculiariter ſolam veſicam lædunt, lepus marinus ſolos pulmones inficit. Cicuta homines necat, ſturnos nutrit, veratrum homines in perniciem ducit, con turnicibus verò optimus eſt cibus. Amygdalæ amaræ pluribus modis nos iuuant, cæterum gallinas, & vulpes necant. Romanæ pæoniæ radix collo ſuſpenſa Epilepticos iuuat, caninum ſtercus anginis medetur, Lupinum verò colicos ſanat. Sicq́ue mergi venter ven

tric

triculum noſtrum roborat. Iaſpis lapis viridis, qui os ventriculi contigerit, ipſum pariter firmat. Lupinum Iecur Iocinoroſis medetur, terreni vermes auriginoſos ſanant. Sicque alia complura habentur, quæ hæc, & ſimilia tota ſua ſubſtantia operantur, quorum facultates, cùm à methodo, & ratione alienæ ſunt, per ſolam noſcuntur experientiam. Nam cur hic lapis tacto vulnere vnde ſanguis prorumpit curſum eius reprimat ac ſiſtat, curque ſcamonium bilem, Cnidium granum cutem ſubeuntes aquas deiiciat, nobis ſanè occultum eſt, & ſola experientia comparatur.

9. de ſ. m. f. c. de lapidibus. 15. Math. c. 6.

De primis, ſecundis, & tertis facultatibus. CAP. II.

MEdicamentorum qualitates, aliæ quidem primæ, aliæ ſecũdæ, aliæ denique tertiæ numerantur, atque eas quæ primæ dicuntur, caliditatem, frigiditatem, humiditatẽ, ſiccitatem nuncupant, & hæ quidẽ in elementis, nempe Igne, Aere, Aqua, Terra ſynceriſſimæ habentur. Itaq; certo pronunciandum, quatuor hæc omnia eſſe communia & prima elementa. Namque prima ſunt hæc in mundo ſimpliciſſima corpora,

Lib. 1. de element. c. 1

corpora, cætera verò, nempe plantæ & animalia ex iſtis componũtur. Quãobrem hinc omnis membratim medicamentorum in agẽdo prouenit diuerſitas quod hactenus eorũ vnũquodq; aut calidũ eſt, aut frigidũ, aut ſiccũ, aut humidum, aut tenuium partium, aut craſſarum. SECVNDAE autem à primis ortum ducunt. Cæterùm cum particulatim vnumquodq; non pari modo ex illis temperatum ſit, aliud puto ex illis laxatiuum euaſit, aliud emolliẽs, aliud indurans, aut rarefaciens, aut condenſans, tum ex operibus quæ edere nata ſunt, facultates in ſe habere dicta ſunt rarefaciendi, condenſandi, emolliendi, indurandi, illinendi, extergendi, attrahendi, repellendi, laxandi, contendẽdi, reſerandi, concludendi, incraſſandi, extenuandi, doloris ſedandi, ac ciendi, concoquendi, pus mouendi, digerendi per halitum, putrefaciendi, vrendi, erodendi, cruſtam faciendi, fundendi, denſandi, ſuccum prauum procreandi, attemperandi, purgandi, ſiſtendi, exaſperandi, leniendi, infarciendi, farctuq; liberandi. TERTIAE verò qualitates dicuntur, quibus medicamẽta licet primarum & ſecundarũ ope agant, in proprium

7. de ſ. m. f. c. 1

5. de ſ. m. f. c. 3.

prium tamen aliquod membrum, aut proprium humorem agunt, atque hæ particulares dicuntur qualitates: nempe vrinas ciendi, vomitus prouocandi, ventris ſubducendi, lubricandi, per nares, & os purgandi, menſes mouendi, aut comprimēdi, lactis, & ſeminis tum generandi, tum extinguendi, tum prouocandi, & reprimendi, magíſq; etiam cùm à capite cephalicas, ab oculis ophthalmicas, ab auribus oticas, à dentibus odonticas, à ventriculo ſtomachicas, à pulmone pneumaticas, à coſtis pleuriticas, à iocinore hepaticas, à liene ſplenicas, à renibus nephriticas, à coxa iſchiadicas, à pedibus podagricas, ab articulis arthriticas, à tuſſi bechicas, à calculis cōminuendis lithonthypticas vocant. Pari modo quædam dicta eſt ſarcotica facultas à procreanda in vlceribus carne, ab inducenda cicatrice epulotica, à glutinando collectica, à purgatione cathartica, ab excreſcentia carnis detrahenda cathæretica, & alia ſimilia, quæ omnes vix particulatim numerari poſſunt, ſi ab vno quoque ſingulatim eorum quæ perficiuntur deflexa illis imponere nomina aggrediamur.

Quid

Quid agant quæ ſubtilium ſunt partium, quæue craſſarum.

CAP. XII.

MEdicamenta tenuium partium, quin etiam craſſarũ alia calida, alia frigida. Quæ autẽ calida ſunt ſubtilium partium, nonnunquam omnino non mordicant, ſed duntaxat calfaciunt, quòd etſi quandoque mordent, non tamen vrunt, calida verò craſſarum partium mordent acrius ac vellicant, vrunt atque vlcerant. Cæterùm frigida, quæ tenuium ſunt partiũ, cum magis in profundum tranſeant, vehementius etiam ob id mordicant, ſed multo etiam magis, quæ cùm tenuium ſint partium, inæquabilem obtinent intemperiem. Quæ verò craſſioris ſunt eſſentiæ, omnino, nullum introducere humorem queunt. Cutis enim ſuperficiem non ſubeunt, proinde non mordent, neque vellicant. At tenuium partium aer eſt, craſſarum vero terra, medium eorum tenet aqua. Aer autem accenſus fit flamma, terra vero pruna, verùm aqua vehementem ſanè caliditatem accipit, ſed nec flamma, nec pruna propter innatam humiditatem efficitur. Si quidem flamma & pruna ignis

4. de ſ. m. f. c. 2.

4. de ſ. m. f. c. 3.

ſunt genera. Ignis autem omnis calidus eſt,& ſiccus,at aqua ſicca vt ſit fieri nequit, proinde nec ipſius ignis qualitatem exactè, ſicut aer, & terra accipit. Nullum eſt itaque æque calidum medicamentum vt aut eſt flamma,aut pruna,aut aqua feruens,imo vt ſit vel calidiſſimum,omnino tamen plurimum ab illis vincitur:procedit tamen ad vſtionem vſque medicamẽtorum caliditas, vbi videlicet in craſſa conſiſtit eſſentia. Cæterum ea tenuium partium eſſe dicimus,quæ celeriter in tenuia ſoluuntur. Id quod perpeti nequeunt craſſarum. Quòd ergo ea ſoluãtur,calor qui eſt in animantis corpore,cui vnũquodque applicari contingit, in cauſa eſt. Quòd autem in tenues craſſásve partes comminuantur, id à ſua ipſorum natura obtinent. Præterea medicamentum quod tenuis eſt materiæ,ſi pariter calidum eſt citra ordinem tertium, vt petroſilinum, & hyſſopus, ſumptum quidem corporis meatus exiguos aperit, & humores tenues diſſoluit, diſſipat, ſeu halitu digerit, hincq; ſudores, & vrinam mouet, craſſos verò incidit, attenuat, ſeu comminuit, foris autem impoſitum cutem rarefacit, & dilatat,

ex alto

ex alto quoq; corpore ſpiritus, humoreſq; trahit, atque reſoluit. At ſi etiam quarto eſt calidorum receſſu, ſepticum habetur, quòd nimirum aut vrit, vlcerat, aut veſicas excitat, aut colliquat. Quod vero tenuis eſt materiæ, ſi temperatum, aut etiam ſi pariter id frigidum exiſtit, vt acetum, intro ſumptum aperit quoque & attenuat, ſed ignauius, quàm calidũ aut foris inductum corpori, quatenus frigidum eſt fluxionem repellit, & eruptionis impetũ cohibet. Idq́ue validius, quàm quod frigidum adſtringenſq́ue eſt. altius enim frigoris vim deducit. Quod vero cum media materia frigidum quoque exiſtit, vt portulaca, modice fluxionẽ repellit, ac ſiſtit, ſiccat, & adſtringit. Cæterùm medicamentum mediocris materiæ, quod vna temperatum fuerit, vt oleũ ſimplex, relaxat, emollit ſcirrhos, concoquit, maturat atque pus mouet. At moderatè calidum, vt chamæmelum, quia dolorem lenit, anodynum appellatur. Quod paulò calidius ſed citra tertium eſt ordinem, vt abſinthiũ, ſumptum quidem aperit ora vaſorum glutinoſoſq́ue detergit humores, ac proinde venas, meatuſq; omnes expurgat, &

eorum obſtructiones expedit, quod tenuior materia, quia celerius & ſine detersione penetrat, non effecerit. Quod item tertium caloris receſſum ſuperat, vt colocynthis, ariſtolochia, non ſolum detergit, ſed etiam quia acrius, partes ipſas vehementer exaſperat, & exulcerat. Medicamentũ item, quod in craſſa, terrenáque materia temperiem quandam caloris frigoríſq; nactũ ſit, vt bolus Armenus, aut lemnia terra, interiores meatus obſtruit, cutémq; obturat, exaſperata lenit & ſoluta agglutinat, infarciens enim eſt aut emplaſticum, aut læuigãs aut etiã glutinoſum: Quod autem moderatè ſeu calidum, ſeu frigidum exiſtit, vt roſa, vt myrtus; laxiores partes contẽdit, atq; idcirco corroborat. At immoderatius velut ordine quarto calidum, vt calx, vt auripigmẽtum, exedit, eſtq́; ſepticum, cauſticum, vel eſcharoticum. Immoderatius verò frigidum, atque ſiccum, vt galla, & nux cupreſſi, ora vaſorũ ſumptum non modò obſtruit, verùm etiam conrrahit, & occludit, meatus omnes coarctat, ſeu coanguſtat, ipſos vero humores ſupra modum incraſſat. Foris impoſitum cutem denſat, & adſtringit, fluxionis impetum

petum cohibet, ac etiam repellit, & vulnus cicatrice obducit. Ita igitur facultates ſecundas ex medicamenti materia temperamẽto perfuſa prodire, quiuis intelligere poteſt: Porrò medicamentorum facultates iudicandæ ſunt ad noſtram naturam, hoc eſt ad hominis nõ extra hominem, ad aliud, quoduis collata, & vnumquodque medicamentum conſiderandum eſt non quale ex ſe ſit, & ad totam naturam, ſed quo pacto nos afficiat: Nam acetum & aqua marina, ſi ex ſe iudicentur, humida eſſe deprehendũtur: ad noſtram autẽ naturá collata, ſicca proculdubio iudicabũtur. *1. de ſ.m. f.ca.38.*

Noſcendum quantum vnumquodque medicamentum habeat caliditatis, frigiditatis, ſiccitatis, humiditatis per gradus vſque ad quartum.

CAP. XII.

Vires Medicamentorum, non ſolùm cuiuſque generatim noſcendę ſunt (vt quidam ſcripſerũt, dicentes eas calfacere vel refrigerare vel ſiccare vel humectare) verùm diſtinctè mẽbratímq; ex quo ſint ordine, primo videlicet, aut ſecũdo, aut tertio, aut quarto cognoſcere oportet. Nam non nulla quidem medicamẽta obſcurè prorſus vnumquodq; prædictorum efficiũt, *1. de me. ſec. gẽ. c. 2.*

quædam manifeſtò, aliqua validè, alia abſolutè. Nõ ſatis eſt ergo nouiſſe pharmacum hoc calefaciendi, aut refrigerandi virtutem habere, ſed quantam
5. de ſ. m. f. c. 5. habeat diffinire oportet. Siquidem tanto medicamen expedit eſſe calidius, quanto exuperauit frigiditas; tãtoque
1. de cõp. me. ſec. gen. c. 2. ſiccius, quanto, & vicit humiditas. Calefaciunt enim (exempli cauſa) reſinæ omnes, idque ſibi commune habẽt, attamen maioris, minoriſque rationem non exiguã in calore ſortitæ ſunt. Item ſucci plures non mediocriter ratione ad maius, minuſque facta, differentes, excalfaciunt. Nam panacis ſuccum cyreneo, & Medico, ſi conferas, videbitur tibi hic nihil ceu ad illos eſſe. At quorſum attinet ſermonem ipſorum diuerſum attinet ſermonem ipſorum diuertere longius, cùm eorũ differentia quibus in cibo vtimur, quotidie poſſimus meminiſſe. Anethum igitur, & ruta, cęnpaque omnia calefacientia, magno inter ſe variant diſcrimine, quapropter in curationibus quoque particulæ admodum refrigeratæ, medicamen, quod impensè calefaciat applicabimus. Illi verò quod paululum à naturali habitu receſſit, modico calore præditum: ſicut & inſigniter refrigeratæ vehementiſſimè

mè calefaciẽs adhibebitur. Meritò igitur quatuor nos excalfacientium ordines ſtatuimus, ſeparantes à modice calidis ea, quæ euidenti eiuſmodi qualitate præcellunt, tum quæ magna, tum quæ vehementi adeo, vt vrere videantur. In ſingulis autem illis quatuor ordinibus diuerſis, quædam eſſe velut incipientes differentiæ, non nulla deſinentis, & ei quæ poſthac exiſtit propinquæ; alia in medio conſtituta. Itaque ſunt ex iis, quæ propter caloris vim exulcerent, quemadmodum etiam ex illis, quæ ſeptica, ideſt exedentia, ſeu putrifica nominantur: Alia ſimulatque corpora contigerint, poteſtatem ſuam oſtendũt. quędam duabus, tribúſve, aut quatuor horis opus habent, non nulla diem totũ; vel etiam poſt eum noctem, vel maius dein ſpatium requirunt. Hæc iam, vt in calefacientibus, ita quoque in refrigerãtibus intelligere eum oportet, qui medicamen aliquod confecturus eſt. Pari modo, & in eis, quæ humectant ſiccantq́ue.

An rationi magis, quàm experimento adſtipulandum. CAP. XIIII.

MEdicamentorum omnium notitia duobus artis medicæ funda-

6. de san. tuen. c. 14 mentis consequitur, nempe ratione, & experimento. Atqui sine experimento
2. meth. c. 6. eorum vires haud rectè cognosci possunt: namque plerunque illud dictat ratio, cui non astipulatur experimentum.
De The. ad Pis. capite 3. Contra verò id experimentum sæpe ostendit, cui ratio non consentit. Hæc itaque sunt vtraque coniungēda quantum licet, & quæ ratione inuenta sunt, tum sensu tum experimento sunt probanda, atque eo quidem assentiente comprobanda. Contra item eorum, quæ experimento sunt inuenta, quærenda ratio est, quā si assequamur, tunc demum nullo interiecto scrupulo, extollendum medicamentum est; sin autem ratio subterfugiat, aut etiam reluctetur, suspectum sanè id redditur, at non semper negligendum; siquidem
1. metaph. cap. 1. Aristoteles expertos magis id, quod volunt consequi existimat, licet rationem ignorent, quàm eos, qui rationem quidem rei tenent, sed inexperti
3. de lo. affec. c. 2. sunt. Quin etiam Galenus Empiricos magis, quàm methodicos probat. Etsi enim qui soli nituntur rationi sapien-
1. Physic. tiores sunt, (vt idem sentit Aristoteles) in medicina tamen, quæ circa singularia versatur, errant magis, qui ra-

tionem abſque experientia quàm qui experientiam ſine ratione perſpectam habent. At verò experimẽti certitudo, non ſtatim ex vno ſucceſſu iudicanda eſt, ſed obſeruanda ſunt multa. Atque iis demum diligenter animaduerſis de experimento, quod certum ſit, & conſtans, ferri iudicium oportet.

De varia parandorum medicamentorum ratione. CAP. XV.

CVm ſimplicia medicamẽta, de quibus meminimus ad morbos pellẽdos variis ſub formis, & modis parari ſoleant, ſiue intus in corpus ſumantur ſiue extra admoueãtur, mihi quidẽ de his non abs re diſſerere viſum eſt, nẽpe de Elixatione, Maceratione, Deſtillatione, Liquatione, Diſſolutione, Aſſatione, Vſtione, Lotione, & Attritione. Siquidem præter id, quòd non deſint affecti, quibus hæc magis, quàm illa placeant parandi ratio, ſunt quoque aliæ, quæ ad affectos locos, nonnullæ verò ad ipſos morbos commodiores habentur. Cæterùm de elixatione in primis mihi dicendum propoſui, quòd hæc frequentius in medicamentorum vſum vſurpetur, quàm quæ aliis parantur modis.

De elixatione. CAP. XVI.

PLurimum ſanè refert verã elixandorum ſimplicium non ignorare rationem: Nanque vbi quiſpiã id ignorauerit, haud vnquam poterit rectè integras medicamentorum vires in ſuo ipſorum decocto aſſeruare. Si quis enim, lignum, cortices, radices, ſeménue breui tempore coxerit, quòd in ſolida materia horum vis conſiſtat nullo ſanè pacto hęc ſuas facultates integras in ipſo, quo decoquũtur iure deponẽt: contra verò vires, quæ tenui, ac diſſipabili ſubſtantia conſiſtunt, vt longa coctura euaneſcunt, ita breui perbelle conſeruantur. Itaque eorũ, quæ coquũtur materia diligenter examinãda eſt, craſſa ne ſit, an dura, cõpacta ſolida, ſiccáue, vt lignorũ, radicum ſiccarũ, corticum, ac ſeminum, an tenuis imbecillis, & facile reſolubilis, vt adianthi, aſpleni, epithymi, ſenæ, rhabarbari, agarici, cuſcutę, ocimi, myricę, thymi, violæ purpureæ, croci, ſchœnianthi, florúmq; cum bugloſſi & nympheæ tum etiam cæterarum plantarũ. Atqui meminiſſe quoque oportet, odorata ferè omnia leuiſſima indigere coctione. nã tametſi ligni cortex ſit vulgare cinnamomum

momum, & zingiber, acorus, iris, galanga, aſarum, nardum, ſint radices, cùm tamen horum omnium vis ſit in ſuæ ipſorum ſubſtantiæ tenuioribus partibus, vbi coquuntur plus quàm par ſit, facile diſſipatur & perit, ac in auram euaneſcit. Itaque cùm plura ſimul diuerſarum ſubſtantiarũ coquenda erunt, quæ compactiora fuerint, & diutius excoqui poſtulant, primò in tepidam aquam coniecta aliquandiu maceranda ſunt, & deinde coquenda. Hęc deinde conſequi debent, quæ mediocriter, ac poſtremò, quæ leuiter coquenda veniunt. nempe primùm ligna, deinde radices, ſemina, lignorũ cortices, deinde herbas, poſtremò flores, qui tamen macerari potius, quàm coqui debent. Cæterùm percocta omnia macerari oportet à coctione in ſuo ipſorum iure quouſq; egelida fuerint, demum ius linteolo percolandum, atque in vſum recondendum. Porrò & illud haud ignorandum, ſcilicet quòd vbi herbæ, radicéſque recentes fuerint, minus aquæ ad cocturam ſumendum eſt, quàm vbi aridæ fuerint elixandæ. Cùm enim hæ duriores aridioréſque ſint, & diutius concoqui poſtu-

lent, humorísque non parum combibant, longè plus aquæ expoſcũt, quàm quæ recentes ſunt, & virides. Prætereà animaduertendum eſt vt vas (quod fictile potius, quàm æreum eſſe debere ſtatuo) in quo medicamenta, & pręſertim, quæ calidam poſſident qualitatem, ac tenuiorum ſunt partium, perpetuo contectũ ſit cooperculo fornicato, ſeu concamerato, quod in fictilis os inſeratur, nanque vapor omnis, qui ex feruore ſurſum fertur fornicatum cooperculum petens in aquã conuertitur, quæ deinde in feruentem ollam guttatim ſtillat, ac recidit. Quo fit vt vapore concluſo nulla vis deperdatur, quemadmodum deperdi ſolet in decoctis, ſeu apozematibus, quæ in publicis parantur myropoliis vbi cacabis ex ære fabricatis, nullo prorſus cooperculo adhibito, hæc parari ſolent, magno cùm medicorum tum ægrotantium detrimento, minimè qui ita parant conſiderantes, quòd vbi calida, tenuiſimque partium ſimplicia coquuntur, potior eorum pars in auram deperditur. Atqui interim dum hæc ſcribo Ioannem Farnelium virum perquàm doctiſſimum, mirari ſubit,

quippe

quippe qui lib.4.cap.4.& 11.meth.medendi in Ioannem Baptiſtam Montanum Veronenſem medicum omnibus numeris celeberrimũ his verbis inuehitur. Non enim(vt quidam prodidit) aqua ſimplex tanquã communis ſit materia omnium cum quibus permiſcetur, cum calidis calefacit, & cum frigidis refrigerat, neque ſi ſeorſum diutius coquatur (quod ille putat) incaleſcit, ſed frigida ſemper tametſi minus, perſiſtit, ac perpetuò calidorum, & attenuantium, quæ incoquũtur vim obtundit, quin etiam coctio omnis eorum quibus tenuis eſt materia vim aut minuit, aut prorſus diſſipat, craſſarum verò vt metallorum adſtringendi, ſiccandíque facultatem auget. hæc ille. Quæ quidem immenſam Farnelij in materia medica doctrinam, atque experientiam ne per ſomnium quidem, reſipere videntur. Si quidem his apertiſſimè refragatur Galen. Quippe qui libro primo, cap.4.de ſimpl.med.facul. At ſi marinam aquam, inquit, aut muriam, aut id genus aquam miſtam, bituminoſam videlicet, aut ſulphuroſam admoueas, vſque adeo hominem offenderis, vt partem ipſam ſis aduſturus:

quibus

quibus palam est, quòd aqua in quam calida venerunt medicamenta, non solùm excalfaciat igni non admota, sed etiam vrat. Id quod etiam affirmat esse falsum, coctionem, quæ in aqua fit calidorum, & attenuantium medicamentorum vires minimè retũdere, minuere, & prorsus dissipare. Nanque si id verum esset, aqua in qua aut sal, aut calx, aut acerrimus lignorum cinis, aut arsenicum, aut chalcanthũ, aut argẽtum viuũ, quod officinæ sublimatũ vocant, incoctum fuerit, particulis quibusuis corporis admota haudquaquã ea exulceraret: sed cũ secus res se habeat, cadit, perítque (eius pace dixerim) Farnelij sententia. Quo fit vt asserere nõ dubitauerim aquam omnino suá immutare naturam, vbi cum vehementer calidis permista fuerit, quod iis superantibus frigiditatem amittat. Nam sicut ignis, cui aqua admouetur, eam adeo actu incalescere facit, vt dum calẽs est, vrat, & exulceret, ita & quæ vehementer calida sunt medicamenta, aquæ incocta aut macerata, sua quoq; potentia calidam ipsam efficiũt. Sed hæc est inter ignis & medicamẽtorum calorem differentia, quòd ignei caloris vis, vbi
aqua

aqua refrixerit, euanescat, medicamen torũ verò contra, quòd omnino sit inseparabilis, nec vnquam deperdatur. Hincq; fit vt tam calida, quàm frigida admota aqua, in qua vehementer calida incocta sint, perpetuò exulceret, & vrat. Cęterũ quòd aqua quę seorsim coquitur, caliditatẽ haud paruã acquirat (vt Montanus asserebat) testatur Gal. lib.3.c.22.de sim.med.fac.vbi sic habet: Aqua pura diutius feruefacta, salsior redditur, nec mirũ cùm ipsa aqua optima diutius decocta salsam qualitatem tandẽ assumat. hæc ille. quibus, cũ salsus sapor omnium consensu ex calore, & siccitate proueniat, palam sanè est aquã diutius coctã; calidam assecutam esse qualitatem. Itaque ex præscriptis concludendum est, calidorum medicamentorum vires, quæ in aqua elixantur, haud quaquã obtundi, minui, aut prorsus dissipari, præsertim cùm sensibus manifestè pateat, aquam in qua allium, cæpa, porrum, zingiber, piper, pyrethrum, guaiacum lignum, non aliter dum potatur, fauces, & guttur vellicare ac vrere, quàm si piper ipsum aut zingiber deglutiretur. Id quod pariter accidet, vbi quispiam aquam potauerit

in qua

in qua amara medicamenta, nempe lupini, gentiana, minus centauriũ aut absinthiũ incocta fuerint. Quo fit vt non sit opus pluribus hæc comprobare.

De Inquisitione siue de Maceratione.

CAPVT XVII.

DIximus de elixatione satis, nunc verò de infusione disserem⁹, quæ quidem in medendis morbis magnam affert medicis commoditatem, & præsertim vbi ęgri aut morosi admodũ, aut delicatiores fuerint, & solida respuerint medicamenta, sed & illud plurimi faciendum cẽseo, quòd infusiones non solùm integras medicamẽtorum vires asseruent, sed quòd decoctis longe gratiores, præstantioréſque habeantur, vbi recta parandi ratione fiant. Præstat autem maceratorum dilutum, longè magis, quàm elixorum decoctum, quoniam exoluentium medicamentorum vires valentius in se recipiat, contra verò decoctum. In eo sanè infusionem præcellit, quòd eorum medicamentorum vires quæ in crassa, & terrena substantia consistunt, longè melius extrahat, & excutiat. Quamobrem qui materiam medicam intelligunt, ea ferè

semper

ſemper macerant, quæ aluum ducunt, quòd eorum vis in tenui ſubſtantia reſidat. Deponunt enim huiuſmodi medicamenta, in aquam, aut ſerum lactis, aut vinum, in quibus macerantur, perbelle quidem vim ſuam omnem exoluentem, id quod non paruo fit ægrotantium commodo. Nanque ſæpe accidere ſolet, vt qui craſſæ ſubſtantiæ potiones præ nauſea ebibere, aut catapotia deuorare nequeunt, his maceratorum ſimplicium dilutis diligenter paratis ad parendum medicis alliciantur, & ſubinde abſque vllo incommodo purgentur, quo poſtea fit, vt libentius iterum, atque iterum eiuſmodi potiones hauriant, vbi contumax morbus vno tantum hauſtu euinci non poteſt. Dantur præterea hæ potiones ſecurius, quàm quæ medicamentorũ integram ſubſtantiam habent, quòd ventriculo, ac inteſtinis haud hæreant, tormina, & alia incommoda non excitent, & magis obſtrictos meatus aperiant, ac peruadant. Cæterùm præter hæc eſt infuſio admodum vtilis ad olei genera ferè omnia parãda, quibus in myropoliis eſt vſus, nam paucis omnino exceptis, quæ per alembicum deſtillari

ſolent,

ſolent, ac etiam prælo exprimi, in oleo ipſo plãtarum folia aut flores, aut ſucci tamdiu inſolantur, aut in balneo calentis aquæ detinentur, quàm ſat fuerit. Præterea non ſemper medicamenta infundimus, vt eorũ vires in liquorem, in quo macerantur transferamus, ſed etiam vt vires quæ in ipſum liquorem, prius trãſlatæ ſunt in aliud tranſferamus medicamẽtum. Siquidem hac ratione Aloë tum in aromatum, tum in Rhabarbari infuſione, tum quoque in roſarum ſucco aliquando maceramus, quouſque dilutum ipſum ita paratum combibat, cùm ventriculum, aut caput, aut iecur, catapotiis inde paratis iuuare cupimus. Quinetiã Turpetum in agreſtis cucumeris ſucco aliquãdiu macerandum relinquimus, vt adaucta purgatoria facultate, excrementitios humores à remotioribus corporis partibus valentius educat, ac trahat. Præter id macerantur & quædam alia ad læſionem prohibendam, quem ventriculo & inteſtinis medicamenta quædam hærẽdo inferunt. Itaque colocynthidis pulpam in tragacanthæ lachrymæ mucagine, atque ſcamoniũ in oleo violaceo macerari ſolẽt periti medici,

vt

vt adepta hoc pacto lubrica qualitate, facilius permeent. Hac etiam ratione, exuperantem acrimoniam exuunt chamælæa, thymelæa, & pityusa, si prius aceto macerata siccentur: Porrò medicamenta, quæ maceranda sunt, & præsertim à quibus vires deiectorias elicere volumus, si arida fuerint, & humore destituta, vt senę folia, vel siccæ radices nempe rhabarbari, polypodij, aut asari in tenues particulas prius concidenda sunt & deinde in aqua vel lactis sero maceranda in fictili vase vitro vbique obducto atque circumlito, oris angusti, vt melius faciliúsq; occludi queat. Itaque medicamentis (vt prędiximus) paratis, in huiusmodi fictile coniectis aqua feruens superinfunditur, fictilísq; osculum adeo concluditur, vt nullus penitus spirãdi pateat aditus: His peractis; puluinari plumis anserinis referto, igníque calefacto, vas inuoluitur, & in arca aliqua reponitur, ibíque tamdiu asseruatur donec quæ infusa sunt satis macerentur: Id quod diei vnius spatio commodè fieri solet. Sic enim conseruato calore, omnem medicamenti facultatem dilutum in se recipit. Sunt qui in tepido tantum liquore

(vt Farnelius iubet) dilutum parari do-
ceãt triduo, aut quatriduo, verùm cum
vehementior extrahendi vis inſit vbi
calor vehemẽtior quoque fuerit, quàm
vbi remiſſior, ego quidem perpetuo
feruenti aqua vſus ſum, idq́ue non mo
dò, quòd citius, & fælicius res ipſa mi-
hi ſucceſſerit, ſed etiam quòd odora-
tiores, gratiores, præſtantioréſque po-
tiones hinc profectò fiant. Siquidem
quæ in egelido liquore macerãtur, non
niſi diuturniori tempore perficiuntur,
nempe trium, aut quatuor, aut fortaſſe
plurium dierum ſpatio. Quo fit vt in-
terim dilutum aut ſitum, aut acorem,
aut putredinem, aut graueolentiam
contrahat, quibus non ſolum ſumen-
tibus magna admodum cõcitatur nau-
ſea, ſed quod peius eſt, ipſum corrumpi
tur medicamentum. Præter id tantum
aquæ, alteriúsve liquoris accipiendum
eſt, quantum ſatis ſit pro medicamen-
torum quantitate. Videlicet vbi (exem
pli gratia) ſenæ aridæ vncia maceran-
da ſit, aquæ vnciæ decem ſuperinfundi
debent, vbi verò vel huius, vel aliarum
plantarum folia viridia recentiáq; fue-
rint, minor ſanè quantitas ſufficiet, vt
in elixatione ſuperius diximus, quòd
plus

plus arida, minus recẽtia liquoris combibant. Vtimur autem dilutis eiuſmodi ratione paratis non ſolum in apozematibus, ſed etiã fœliciter admodum, in quotidianis potionibus aluum mouentibus, quòd hæc (vt diximus) longè gratiora ſint quàm ipſa ſolidorum ſubſtantia: quin etiam, quòd quæ liquida ſunt, citius quàm craſſa per corporis meatus diſtribuantur. Quare rectè Hippocrati dictum eſt, facilius refici nos poſſe potu quàm cibo.

De Destillatione. CAP. XVIII.

PRiſcorum Medicorum nemo fuit, qui quicquã ad poſteritatem tranſmiſiſſet de arte eliciendi aquas ſtillatitias ex plantis, aut aliis quibuſuis vegetabilibus. Parabãt illi potiones ſuas ex dilutis, vel decoctis ad curãdos corporum noſtrorum affectus, aquarum ſtillatitiarum nulla habita mentione, aut fortaſſe notitia. Inuentum ergo hoc nouum eſt, referúntque quidam ad Chymicæ artis profeſſores, alij ad Medicum quendam, qui (vt narratur) dum forte fortuna betam decoctam adhuc calentem in ſtagneam patinam effunderet, & alteram ſimilẽ patinam ſuperponeret, ne ſtatim refrigeſceret olus,

idq; vbi sub edendi tempus detegeret, viderétq; superiorem patinam, aqueo liquore, ipsóque copioso adeò resudan tem, vt vndiquaque plurimæ excurrerent guttæ, quæ oleris iam cocti tum odorem, tum saporem resipiebant: his omnibus diligenter consideratis sicque omnibus diligenter consideratis sicq́ue artem à natura edoctus instrumentum excogitauit plumbeum campanæ rostratæ modo paratum ad cõtegendam æneam patellam super fornacem compositam quæ herbas excipit, vt subdito igne, stillatitias consequeretur aquas. Id quod illi felicissimè cessit. Elegit ille sanè non sine ratione plumbea hæc instrumenta, quòd sibi persuadetur plumbum ob suam, quam possidet frigiditatem, ascendentem vaporem à plantis ab igne calefactis, perquam facilè in aquam vertere posse. Et rectè quidem, cùm è nullo alterius metalli, aut materiæ Alembico tam copiosa educatur aqua, vt è plumbeo. Id cùm postea contemplarentur alij nouum modum excogitarũt, quo vno tantum igne & vna tantum fornace plura concalefacerent vasa, singula singulis plumbeis alembicis contecta, vt minore sumptu, ac labore, copiosas adipiscerentur aquas.
Quam

Quamobrem fornacem, cuius imaginem primo loco dabimus ſibi fabricarunt. Cęterùm cum non deſint, qui ſemper meliora inuentis addere ſatagunt, præſertim chymicæ facultatis profeſſores. ij cùm viderẽt eiuſmodi aquas plũbeis alembicis paratas ſuarum plantarum odores, ſaporéſq; haud quaquam reſipere, ſed potius fumum olere, & aduſtionis nidorem, & quæ ex amaris acutíſq; plantis fierent, nec amaroris aliquid, nec acredinis, ſed dulcedinis non parum guſtantibus reddere, aliud ad hoc munus obeundum inuenerunt inſtrumentum, quod veſicam appellauere, quo paſſim vtuntur ij qui è vini fæcibus Aquam vitæ deſtillant, herbis vnà cùm communis aquæ non mediocri quantitate in vas æneum coniectis, vt ex fornacis ipſius imagine quiſpiam videre poterit. Cæterùm cõcinniorem modum poſtremi repererunt: quippe qui eiuſmodi aquas in feruentis aquæ balneo, quod Mariæ chymiſtæ vocant, aut ſuper vaporibus extrahunt. Siquidem conſtat has eſſe omnium præſtantiſſimas, quòd ſuarum plantarum tum odorẽ, tum ſaporem egregiè retineãt. Euenit ſanè hoc, quoniã balneum fer-

uentis aquæ ſua ipſius humiditate partes tenuiores retinet, cõſeruat ac cuſtodit in herbis, quo fit vt eæ nõ reſoluantur ſuis in plantis, quemadmodum in iis, quæ lignorum, aut carbonum violẽto igne exuruntur in patellis, quapropter, inter aquas, quæ balnei calẽtis vi deſtillãtur, & quæ plumbeis alembicis extrahuntur, tanta deprehenditur differentia: quanta inter vinum & aquam. Quippe quæ fiunt in balneo feruentis aquæ, aut ſuper ipſius vapore, vitreis alembicis ad id muneris paratis, vt poſtea oſtẽdemus, eæ quidem ab herbis, & floribus, à quibus manant, nec ſapore, (vt paulò antę diximus) nec odore diſcrepant: quin etiam non ſolum herbarum qualitates ſecum trahunt, ſed etiam tam limpidæ, claræ, ſynceræque proueniunt, vt ne tantillum quidem fumi, vel aduſtionis nidorem reſipiant. Contra verò nunquam, vel rariſſimè guſtaueris aquas è plumbeis alẽbicis reſultantes, quin tibi fumidum quiddã in ore relinquant. Quæ res non modò guſtantibus, bibentibúsve, præſertim ægris, qui cæteris moroſiores ſemper eſſe ſolent, nauſeam mouent, & moleſtiam afferunt, ſed plurimum noxæ pectori,

ctori, ventriculo, iocinori viſceribúſq; omnibus ingerũt, quòd à plumbeis vaſculis è quibus deriuantur malas qualitates eliciant, & in ſeipſas contrahant. Quare rectè à Galeno dictum eſt lib. 7. cap. 2. de cõp. med. ſecund. loc. vbi confectionem è papauerum capitibus parat, fugiendas, vitandáſque eſſe aquas quę plumbeis canalibus ducũtur, quòd dyſenteriã faciat, & abradat inteſtina. Patet hoc manifeſtiſſimè in abſinthij aqua ex plumbeo Alembico profecta, nam eam dulcem eſſe conſtat, non amaram. Id quod à plumbeis inſtrumentis, quibus cõficitur (vt diuturna docet experientia) euenire certum eſt, ídq; non ſolùm in abſinthij aqua; ſed etiã in alterius cuiuſuis plantæ, temperamento calido & acri ſapore prędite. Siquidem cùm plũbeus alembicus huiuſcemodi plantarum vaporibus, tum actu, tum poteſtate excalfacientibus ſuperficietenus afficiatur, corrumpatúrve, fit quidem vt ſuperficies ipſa ita affecta in tenuiſſimam ceruſſam vertatur, quæ deinde aquis ſe commiſcens, illis dulcedinem addit. Atque id videre eſt in albo harum aquarum ſedimine, præſertimque vbi aquæ per plumbeum alem-

bicum recens paratum meauerint. Nam vas, quod diu in hoc opere vſurpatum eſt, obducta circumquaque quadam veluti gypſea cruſta, nõ ita facile à calidarum aut acrium plantarum vaporibus inficitur, & in ceruſſam vertitur. Porrò nulli mirum eſſe debet ſi ab acri plantarum vapore plumbi ſuperficies in ceruſſam mutetur, cùm ceruſſa ipſa (vt Dioſcorides eſt autor) paretur laminis plũbeis ſuper aceti vaporibus ſuſpenſis. Quod quidem aquis iis non euenit, quę duplici vaſe vitreis organis in calentis aquæ balneo conficiuntur. Nã eæ ſufficienter amareſcere aut fauces linguámve vellicare, ſi fiant ex amaris, aut acribus plantis, ſentiuntur. Præterea dulcedine carent quòd à vitreis inſtrumẽtis, vnde guttatim fluunt, nullam aſcititiam qualitatem recipiant. Porrò quæ parãtur in æneo vaſe, (quod Germani Veſicam vocant) ſtanno circumlito, longè etiam meliores habentur, quàm quæ è plũbeis roſtratis campanis eliciuntur; quòd ſuppoſitus ignis herbas in aqua ferueſcentes, nec vrere, nec fumido nidore inficere queat. Attamen nec hæ integras herbarum vires retinẽt, ob aquæ communis admiſtio-

nem,

nẽ, quæ illas minuit, & hebetat. Quamobrem aquis tantùm illis palma danda quæ in balneo aut balnei vapore parantur, & præſertim, quæ fiunt ex herbis facultate calidis. & hæc de modis diſtillandarum aquarum à plantis & plantarum floribus in vniuerſum dixiſſe ſufficiat. Peculiaria enim inferius deſcribẽtur vbi fornacum, & inſtrumentorum imagines appictas dabimus. Quòd autem ad aquarum ſtillatitiarum vires ſpectat, ſciendum eſt iiſdem eas pollere viribus, quibus & herbę, & flores, à quibus eliciũtur, præditæ ſunt. verùm non omnino adeò prǫſtãtibus, quippe quòd in diſtillando non modicum ſubſtantię deperdatur, & in auram euolet, quo fit vt non deſint medici, qui decoctis, & dilutis potius vtantur; ſiquidem ex guſtu, olfactũq; apertiſſimè conſtat, longe plus virium in his contineri, quàm in aquis ſtillatitiis. Verùm quia decocta ac diluta ægris haud æquè placere ſolent, vt aquæ ipſæ ſtillatitię: ideo hæ potius quàm illa eligendæ, vbi ægrotis gratiora pocula offerre volumus. Ad quam rem etiã Myropolarum diligentia requiritur, vt ſcilicet eas aquas probè, vt diligenter conficiant. Sunt præ-

terea ſtillatitiæ aquæ admodum vtiles ac neceſſariæ, adeo, vt decoctis quibuſdam in medicamentis non parùm anteferri debeant. Nam vbi in ardentibus febribus, & æſtatis feruoribus potus aliquis parandus fuerit, qui & ſitim valenter extinguere & guſtum potantis oblectare queat, fœlicius commodiúſq; id proculdubio fiet cùm aquis admiſtis ſtillatitiis, aut vino punicorum malorum, aut roſaceo, violaceóve iulapio, aut ex citrei, aut limonij mali ſucco, quàm cum quouis decocto quantuncunque optimè parato. Idem etiam euenit vbi aut ad oculorum morbos collyria, aut in capitis dolore oxyrhodina, aut in iocinoris, & cordis affectibus epithemata paranda erunt. Prætereo quantum conducant ſtillatitiæ aquæ ad odoramenta paranda cùm in medicum potiſſimum vſum, tum ad diuerſi corporis delitias, cuiuſmodi ſunt, quæ parantur è floribus roſarum; pomorum aurantiorum, myrti, & aliarum plantarum, quorum flores ſuauiter ſpirant. Silebo quoque quantum valeant ad mulierum ornatum, & ad conciliandum in eis faciei nitorem, quæ fiunt è radicibus polygonati, bryoniæ, agreſtis

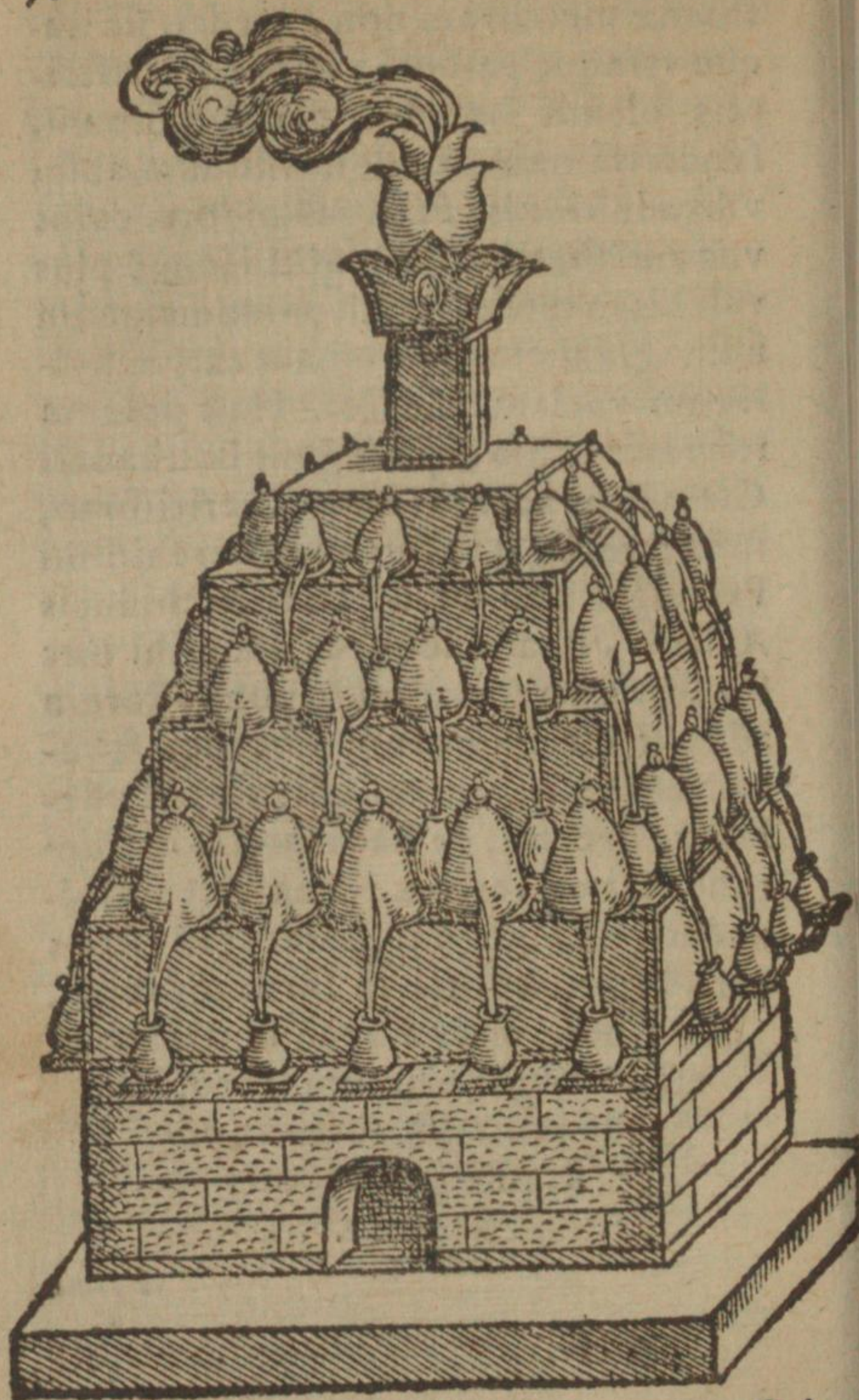
cucumeris, ari & fabarum floribus; ne videar his rebus magis intentus, quàm cæteris, de quibus scribere decreuimus. Sed de stillatitiis aquis hactenus. Reliquum est vt de stillatitiis etiam oleis, dicamus præsertímq; de his, quæ è vulgari cinnamomo, è Caryophyllis, myristicis nucibus, maci, atque anisi, fœniculi, cari, melanthij aliarúmque plantarum seminibus, quinetiam è iuniperi baccis per alembicum parantur, & vsui medico plurimum conferunt. Scripsere quidē de huiuscemodi oleis parandis quidam magni nominis medici, sed an vera, vel falsa ij postea dicent, qui periculum fecerint. Atqui vera, securáq; parandi ratio hæc est. Sumitur (exēpli causa) Caryophyllorum electorum libra vna. Caryophylli contunduntur in tenuem puluerem, & deinde macerantur ex libris sex aquæ fontanę egelidæ in vitreo vel stanneo vase diebus quindecim continuis, post modum per alembicum quod vesicam vocant, quo cum aqua vitæ parari solet, distillantur. Siquidem hoc pacto oleum vnà cum aqua distillat, quod deinde ab ea facilè separatur. Porrò si diligenter laboratur Caryophyllorum libra, olei

Olei distillandi ratio ex aromatibus.

vnciam reddere solet: atqui plus, aut minus pro Caryophyllorum bonitate, ac præstantia. Eodem etiam modo paratur è cinnamomo, quod tamen plus aquę requirit, & minus olei reddit, cùm ex libra vix drachma colligatur. Nec aliter fit, quod ex præscriptis paratur seminibus, & iuniperinis baccis. Sic quoque optimè conficitur ex myristicis nucibus & mace. Sed hæc macerare oportet prius contusa in vitreo vase cæco alembico, (vt chymicis verbis vtar) occluso, mensis vnius spatio, in balneo calidæ quidem sed non feruentis aquæ, ac deinde eadem ratione distillare. tametsi è myristicis nucibus contusis passim ab vnguentariis parari soleat, iis prius calefactis, deinde prelo expressis, perinde ac oleum, quod ex amygdalis nucibus paratur. Cæterum possunt quoque distillari hæc olea per vitreum alembicum vbi in vrinale chymicum vitreúmque luto incrustatum, quæ iam macerata fuerint aromata imponantur & deinde superposito alembico distillentur in fornace ita parata, vt suppositus carbonum ignis vrinalis fundum attingere possit: Sed curare oportet quòd vrinale præscriptum spi-

thamæ

thamæ menſuram non excedat. ſic itaque vtraque parandi ratione è præſcriptis oleum habebis precioſiſſimum, ſynceriſſimum, ac odoratiſſimum, abſq; vllo aduſtionis, fumíque nidore, cuius vna aut altera tantum gutta longè plus valebit in medicamẽtis parandis, quàm ſi integram cinnamomi, aut caryophyllorum vnciam adderes. Hæc accepta referant velim, qui legunt Balthaſſari Clauſelio harum rerum peritiſſimo, indagatoríque acerrimo Sereniſſimi Principis mei Ferdinandi Archiducis Auſtriæ, Pharmacopæo, qui mihi hæc ſua ſecreta reuelauit, & nonnullorum alioqui clariſſimorum virorum fabulas patefecit, qui ab aliis fortaſſe deluſi, ac decepti, de hac materia ſcripſerunt. Quod verò ex reſina terebinthina, larigna, abiegnáq; paratur in vitreis vaſis luto circũlitis in fornace ſabulo, aut cinere circumquaque ſtipatis, elicitur, igne primùm lento, deinde paulatim aucto, ac poſtremò vehementer accenſo.

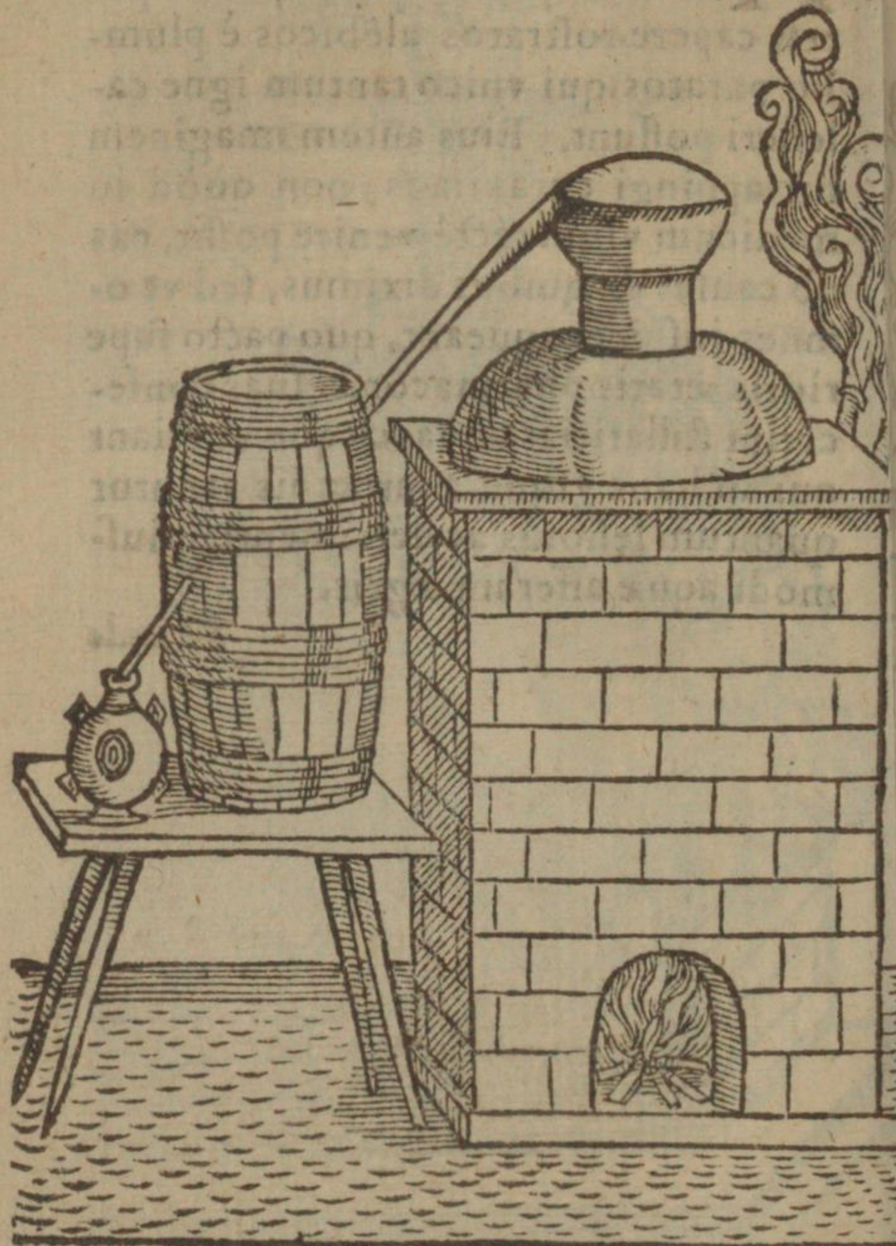

Prima

Prima Fornax.

HÆc fornax ad huiuſce imaginis formam parata quàm plures poteſt capere roſtratos alẽbicos è plumbo paratos, qui vnico tantum igne calefieri poſſunt. Eius autem imaginem hic appingi curauimus; non quòd in medicum vſum rectè venire poſſit, eas ob cauſas de quibus diximus, ſed vt omnes inſpicere queant, quo pacto ſuperioris ætatis pharmacopæi ſuas confecerint ſtillaritias aquas; atque vt ſciant qui in hanc vſque ætatem iis vtuntur quantum lęſionis ac detrimenti huiuſmodi aquæ afferant ægris.

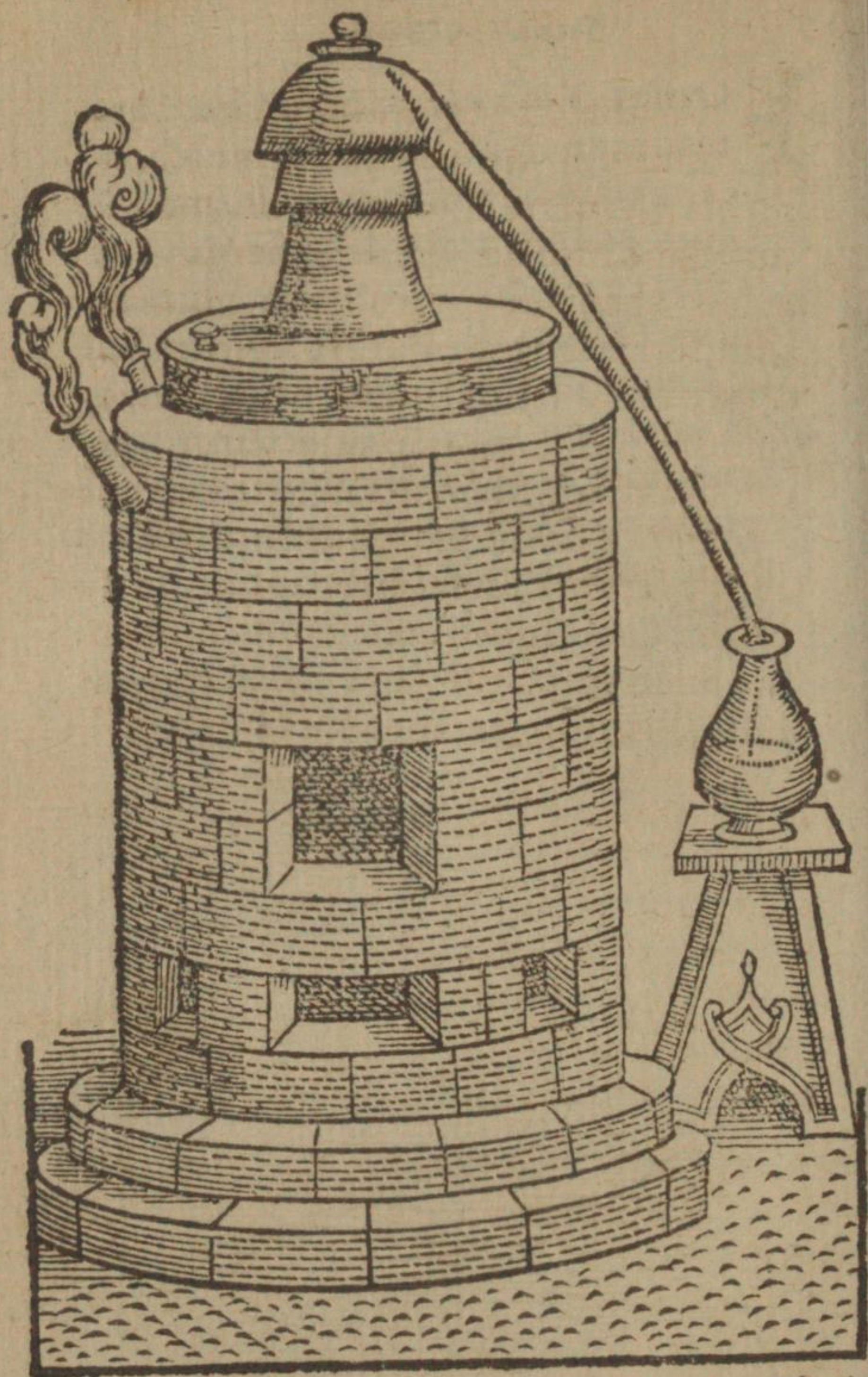
Secunda

Secunda

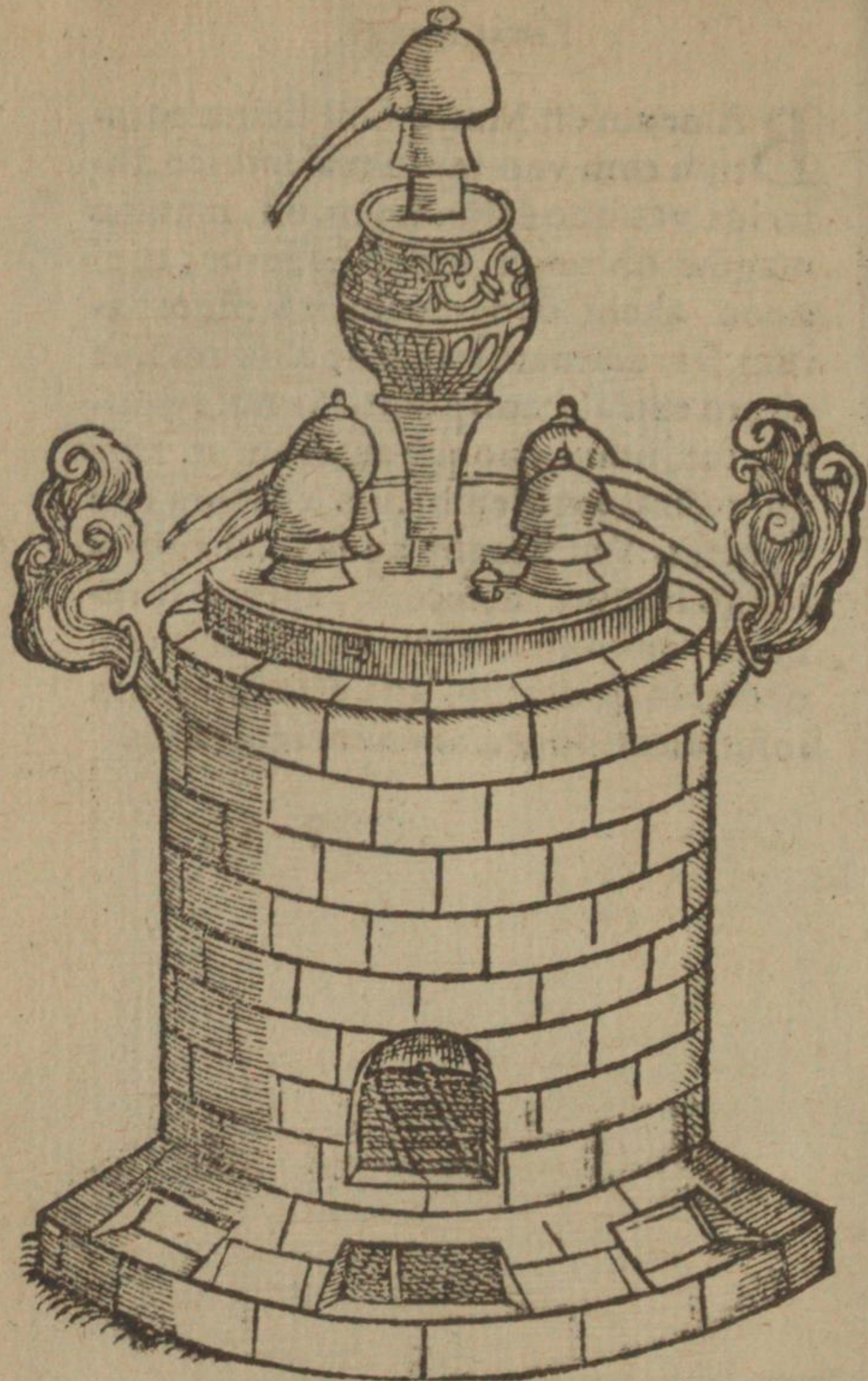
Secunda Fornax.

FOrnax Veſicam æneam (ita Germanis vocatã) æneo pariter alembico contectam, continet, cuius roſtrũ ligneum cadum aqua frigida plenum perforat, vt tranſeuntes vapores ſiue ſpiritus facilius in aquam vertantur. Hoc itaque alembico(vt prædiximus) aqua vitæ paratur, quin etiam aqua quæuis alia è quibuſcunque plantis; ac præterea Olea omnia ex aromatibus; de quibus paulo ſuperius abundè diximus.

Tertia Fornax.

BAlneum eſt Mariæ ſimpliciter paratum cum vno tantum alembico. Inferius vas quod ſtanneum eſt, matulæ magnæ oblongæ ſimile habetur, tum æneo aheni cooperculo ita plumbatum, ferruminatúmque, vt alterum ſine altero extrahi non poſſit. Simul imponuntur, ſimul quoque auferuntur. Atqui roſtratum alembicum vitreum eſſe oportet. Vbi autem aqua in aheno ex longo feruore defecerit, aperto foramine, quod cuneo concluſum in aheni operculo ſpectatur, alia etiam feruens infunditur, donec ahenum repleatur.

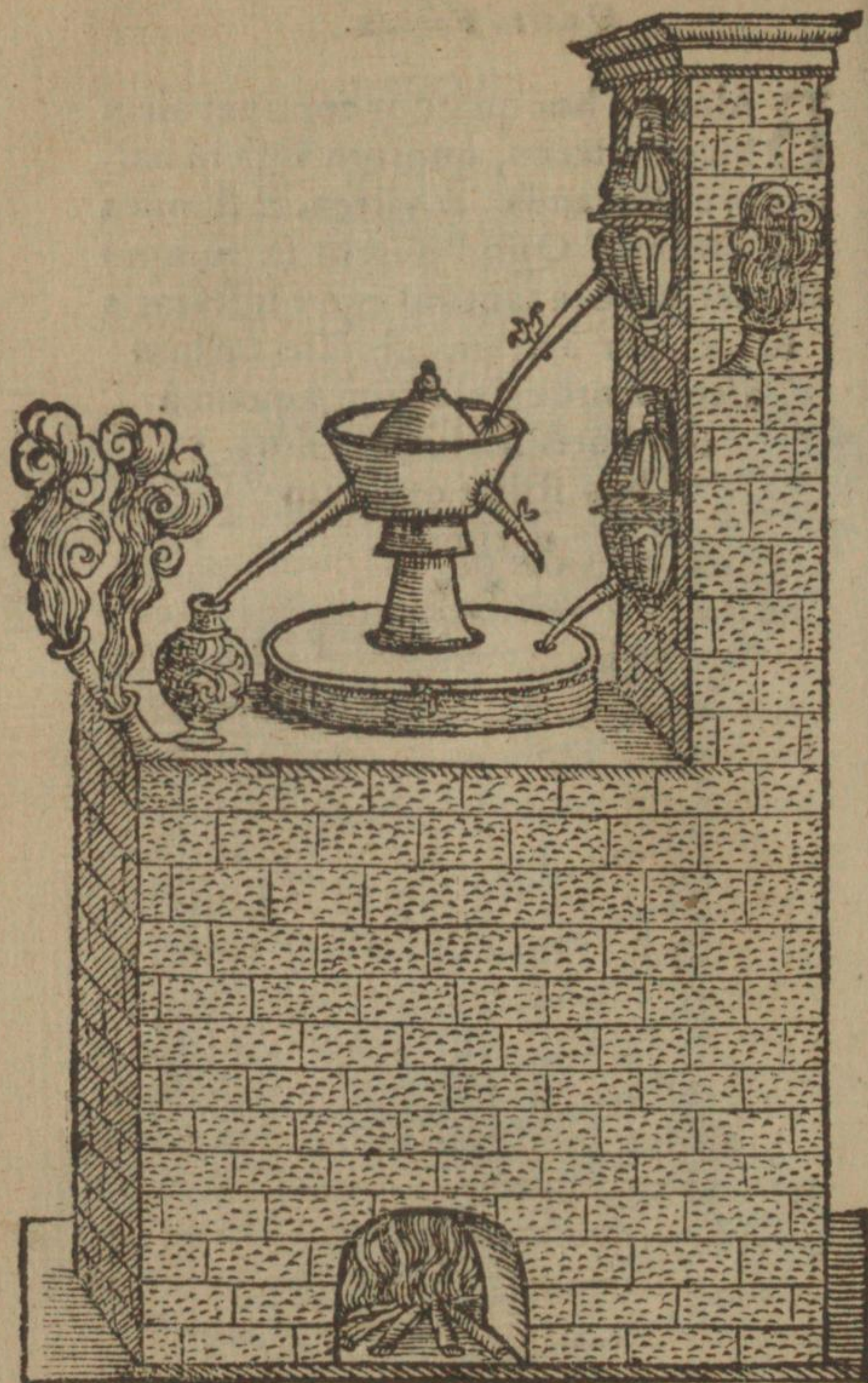

Quarta

Quarta Fornax.

BAlneum hoc quatuor continet alembicos vitreos, quorum vaſa in balneum collocanda, & vitrea, & ſtannea eſſe poſſunt. Quod autem in ſummo eminet, vapore tantum aquæ inferioris balnei per æneam fiſtulam ſurſum aſcendente calefactum, aquam à contentis herbis aut floribus ſtillat omnium optimam.

***

Quinta

Quinta Fornax.

BAlneum hoc eſt elegantiſſimum in quo vas ſtanneum triũ ſpithamarum longitudine, tumido inferius ventre reſidet, cuius ſuperior pars, in qua ſitum eſt orificium, per rotundum foramen in medio balnei cooperculo exciſum, ad ſpithamæ altitudinem ſurſum porrigitur. Huic inſeritur ſtãneus alẽbicus, quem vas aliud eodem metallo conflatum, amplioris latitudinis excipit, ad frigidam recipiendam aquam, quæ ex ſuperiori oblongo vaſe, in ſumma colũnæ parte reſidente per æream defluit fiſtulam, vt ſtanneum alembicum in medio ſtantem circundet & refrigeret. Siquidem eo continuò refrigerato, fit quidem, vt vapores aſcendentes longè melius concreſcant, & in aquam vertantur. Id quod in cauſa eſt, vt copioſiorem aquam recipiant artifices. Vbi autem ipſa aqua frigida paulò pòſt à calore alembici calefiat, illico fiſtula in inferiore parte vaſis alembicum recipientis, euacuari poteſt, aperto epiſtomio, & alia iterum frigida denuo vas ipſum repleri. Atqui ne tantum laboris in effundenda, & refundenda hac aqua ſuſcipiant miniſtri,

poteſt ſuperioris vaſis fiſtula, quod frigidam continet, epiſtomio ita ſubinde regi ac moderari, vt tantum aquæ continuò in vas alembicum circundans diſtillet, quantũ huiuſce recipientis fiſtula, ſuo ipſius epiſtomio moderata, cõtinuò vacuari queat. Vt autem balnei ipſius ahenum eadem ſemper aquæ quãtitate refertum ſit, & ne aqua quæ ignium vi continuè conſumitur in eo deficiat, arte quidem factum eſt, vt vas aliud in inferiore parte columnæ repoſitum calidiſſimam aquam continuo per ſuam ipſius fiſtulam epiſtomio moderatam in ahenum effundat, quæ quidem in ſuo vaſe calefit eodem igne, quo ipſum calefit balneum, ſiquidem vacua eſt parietis columna vſque ad ipſius inferioris vaſis fundum.

Sexta

Sexta & postrema Fornax.

POstrema hac fornace vtuntur Veneti ac Neapolitani aquarũ stillatitiarũ artifices, qui vitreis alembicis abundãt, in qua vna tantũ die & nocte sicco ignis calore, eliciuntur aquæ centum libræ. Fornax rotunda est, vt ex imagine hic appicta apparet, fornacibus, quæ in Germanorum visuntur vaporariis, omnino similis. Continet hæc in vniuerso suo ipsius ambitu, (vt visitur) numerosa fictilia intrinsecus vitro incrustata, matulæ maioris formã referentia, & diligẽti sanè artificio argillaceo luto fornaci agglutinata, quibus singulis, singuli adduntur vitrei alembici, è quorum vertice ex globulo ad hoc parato, recipientia crassiusculo funiculo adalligata pendẽt. Calefit itaq; hæc fornax eodẽ modo, quo calefiunt in alpinis tractibus vaporariorum fornaces, atqui dum ignis vehemens in principio est, vacua relinquunt vasa, donec parũper remittatur, ne violento calore, plantę, aut flores exurãtur. Tũc itaq; plures ministri, qui hoc tantũ artificio aluntur obstructo vndiq; fornacis ostio, ne conclusus deperdatur calor, herbas fictilibus addunt, & simul

vitreos

vitreos applicant alembicos. Atque in hunc modum copiosas eliciunt aquas, quæ omnino longè meliores habentur, quàm quæ plumbeis parantur instrumentis, quòd nullam metallorum contrahant infectionem.

De colliquatione, & dissolutione.
Cap. 19.

MEdicamenta quę liquátur in medicum vsum, plura sanè sunt, sed non omnia vna, & eadẽ ratione liquari possunt. Cera enim, resinæ, adeps, medulla, butyrũ, & oleũ, quod hyberno frigore concreuit, moderato ignis calore liquantur, nullo prorsus humore addito, mastiche verò, sandarax, thus, myrrha, styráxq; quæ syncera sit, ladanum, euphorbium in oleo ad ignem facilè liquantur: quin etiam & in mortario facilè conterũtur, vbi sicca satis fuerint. Atqui Gummi, nempe Ammoniacum, opoponax, bdelliũ, sagapenum, galbanũ, sicco ignis calore liquari nequeũt, sed prius ex vino vel aceto macerata ad ignẽ, rudicula continuo agitata dissoluuntur. Cæterùm gummi quod Arabicum vocant, & tragacanthæ lachryma, nõ nisi aqua aut quouis alio aquoso, vinosóue liquore infusa liquefiunt.

Metal

Metallica autem medicamenta, nempe argenti ſpuma, ceruſſa, vulgare miniū, ęrugo, chalcanthū, chalcitis, miſy, ſori, quo pacto liquari debeāt docet Galen. lib.1.cap.5.de comp.med. ſecundum genera, ſic inquiens. Licet itaq; nobis in varium vſum adminiſtrare argēti ſpumam interim ex oleo, & aqua, coctionem eius, ad vſque emplaſtri ſpiſſitudinem molientibus, interdum ex oleo, & aceto, aliquādo ex oleo, & vino. Porrò in quibuſcunque iſtorū coquatur, melius id medicamenti redditur, quod magis coctū fuerit; quod liquidorum, quæ miſcētur copia cōtinget. Eſt enim ex iis pharmacis, quæ liquefieri poſſunt, etiā argenti ſpuma, dū tota funditur ſicut reſina, & cera, ſed non ſtatim vbi ignē contigerit: vnde multis impo nit, qui nullo modo ipſam fundi exiſtimant: igitur ſi cum oxeleo coquatur, liqueſcit citius; perinde ac cum ęrugine, quæ & ipſa fundi natura ſolet, vti chalcitis quoq;, & miſy. Ipſorū itaq; celerrimè chalcitis funditur, tardiſſimè argenti ſpuma: at in horū medio ſunt ęrugo, & miſy. funditur ſori, ſed longiore tēporis interuallo, quod terreſtre magis, & ſaxeū ſit, quàm chalcitis & miſy.

Argenti autem ſpumam per oxelæum coquens, ocyus liquefacies, per hydrelæum tardius: tamen funditur ſic quoque, ſi duplum eius ſit vterque humor: Ego certè plus quàm duplũ miſcui frequenter. Atqui melius eſt ſtatim ab initio hæc tria in mortario miſcere, argẽti ſpumam, aquam, & oleum. hactenus Galenus. Alumen quoque liquatur ex aceto, & melle coctum, & præſertim addita ærugine, ſic enim paratur vnguentum quod Aegyptiacum vocant officinæ. Concreti autem plantarum ſucci, nempe hypociſtidis & glycyrrhizæ, lycium, opiũ acacia, & glaucium facilè in aqua aut alio quouis liquore, liquari poſſunt, qui cum eorum viribus conueniat.

De tritura. CAP. XX.

Sicca, omníque penitus humore expertia medicamenta vbi in puluerem cõuertere cupimus, id tritura fieri conuẽnit: vt autem quod potentia ſunt medicamenta id actu fiant, in tenuem conterimus puluerem: ſi quidem, quæ poteſtate calida ſunt, quo tenuius ſunt trita, eò citius, & facilius à noſtro calore actu calida euadunt, & nos vehementer calfaciunt, cùm integra ipſa, *Gal.li.1. cap.11. de ſimp. medic.fac.*

parum, aut nihil excalfacere queant: quemadmodum enim integrum piper in ore retẽtum, aut deuoratum, parum aut nihil excalfacit etiam post longum tempus, eius vero tenuissimo puluere vix degustato lingua & fauces statim à contactu exurũtur: eodem sanè modo calida omnia potestate tusa longè magis nos excalfaciunt, quàm si integra deuorentur. Id quod de frigidis medicamentis dicimus. Est etiam tritura vtilis admodum ad mistionis necessitatem. Nam quæ tenuissimè trita sunt, & cribro tenuissimo creta simul compositionibus commiscentur, vt partibus suis minimis se mutuo contingentes, promptius, & valentius se inuicem afficiunt, donec tandem compositi virtutem vnam rectius conflant. Teruntur præterea medicamenta simplicia magis, vel minus, vt facultatem acquirant à prima diuersam. Quæ enim tenuissimè sunt tusa, (vt Galenus inquit) & cribro tenui, creta promptissimè in totum corporis habitum digeruntur; Atqui crassiora è diuerso in vẽtre hærent, quia angusta venarum ora subire nequeũt. Ob id enim idem dicebat Gale. Diospoliticon crassius facio,

Libro 4. cap. 7. de san. tuẽd.

cum

cum aluũ per id ducere ſtudeo, tenuiſſimum verò pollinis modo cum vrinas mouere. Hinc itaq; diſcant qui rhabarbarum ad ducendã aluũ contritũ propinant, ſi quidem hac ratione craſſiuſculè tritum, valẽtius quàm tenuiſſimè, purgabit. Quamobrem qui ipſum cum paſſis vuis mandunt, copioſiores alui deiectiones habẽt, quàm qui in puluerem tenuem, paribus ſeruatis ponderibus, ex liquore aliquo bibunt. Scãmonium autem vbi medicamentis facilè corpus peruadentibus miſcendum eſt, tenuiſſimè atteri debet, contra verò ſi catapotiis, aut aliis, quæ diuturniorem in ventriculo morã facere debent. Prę-ter id non omnia vna tantum ratione terenda ſunt, ſed pro ſubſtantiæ craſſitudine, vel tenuitate. Nam quæ raræ ac tenuioris ſunt ſubſtantiæ, vt rhabarbarum & ſcãmonium parũ diu terenda ſunt quòd longa tritura tenuiſſimæ eorum partes diſſoluantur, & pereant. Quæ verò denſæ admodum ſunt ſubſtantię è diuerſo diutius teri debẽt. Quare metallica omnia, & cætera terrea, longa ſanè tritura indigent, vt ſua ipſius tenuitate per longam trituram acquiſita, corporis ſpiracula peruadãt.

At qua

At qua ratione teri debeãt, quæ crassæ sunt substantiæ & acri facultate prædita perbelle docet Galenus his verbis, Meminisse vos puto, & huius, quod toties repeto fortium medicamentorum, cuiusmodi est ærugo, misy, chalcitis, sori, squama æris, ac chalcãthum ex aceto diebus pluribus contritorum morsum obtundi, bonitatem augeri. Quoniam enim metalla, quæ crassioribus natura constant partibus, potestatem suam in altũ vsque corporis, quod curatur, non extendũt, ideo vt tenuiora fiant, iis per trituram, & acetum adhibendus est cultus. Hoc enim curiose ita attenuata, ad intima vsque penetrant. hæc ille. Cæterùm nõ solùm crruda quæ metallica sunt, nos conterere oportet (vt Galenus ipse docet) sed etiam, quæ vsta sunt, diutius sunt terenda: tum eas ob rationes, quas præmisimus, tum etiam vt melius lauari possint, & pręcipuè quæ in oculorũ collyriis cùm humidis, tum siccis addẽda sunt. Quæ autem rarissimæ sunt substantię, vt agaricus & colocynthis, cum per se in tenuem puluerem nisi magna cum difficultate feri nequeãt, aut cum aliis ad rem facientibus medicamẽtis, aut

Lib. & c. 2. de com. per gen.

aut prius in paſtillos conformata, ſiccatáque terenda erunt, (tametſi agaricus ſuper in cerniculo equi ſetis parato, cõfricatus belle in farinam cedat) tunc enim facilè in tenuem puluerem comminui poterunt. Id quod maximè prohibet, ne in ventriculo, & inteſtinis hæreant. Quæ verò ſuo lentore ad trituram contumacia ſunt, cuiuſmodi habetur tragacanthæ lachryma, gummi officinis arabicum vocatũ, thus, myrrha, ſtyrax, maſtiche, euphorbium, ladanum, opium, glycyrrhizę ſuccus, quæ etſi ſimpliciter, & per ſe ſuo lentore contritioni repugnent, teruntur tamen, vbi diutius inſolata fuerint, vel moderato ignis calore arefacta, cum aliis ſicciori bus ad rem facientibus miſta. Id quod etiam de ſeminibus quibuſdã, nempe cucurbitæ, melopeponum, cucumeris, cydoniorum, citrei mali eſt etiã intelligendum. Amygdala quoque pinei nuclei, piſtacia xyli ac tale quoduis ſemẽ facilè cõteras, ſi prius cum triticeis furfuribus in patella ſuper ignẽ confricata ſiccabimus, vbi in pulueribus, quas officinæ ſpecies vocant, addi debeant. Atqui vbi in antidotis hæc addere ſit opus in mortariis lapideis ligneis pi-

ſtillis diligentiſſime ſunt atterenda, ac liquore aliquo ad id faciente, diſſoluenda, & deinde ex melle vel ex ſaccharo excipienda. Poſtremò meminiſſe oportet, non omnia medicamenta in mortario eſſe terenda, ſiquidem quæ craſſiſſimæ ſunt ſubſtãtiæ, vt ſunt gemmarum, & lapidum omne genus, corallia, vniones, & alia duriora, nullo pacto in mortariis æneis terenda ſunt, ſed ſuper porphyreis, aut aliis purioribus lapidibus ad læuorem vſque: ſiquidem vbi inconſultè, ac temerè in mortariis æneis terantur, deraſis, delimatíſque ſua ingenti duritie mortariis ac piſtillis, æris & ferri ſcobs iis admiſta, noxium ac deleterium reddit medicamentum in hominum perniciem.

De torrefactione. CAP. XXI.

SVnt & medicamẽta, quæ à medicis pluribus de cauſis igni torrẽtur, verùm non omnium vna eſt torrefaciendi intentio, quædam enim torrentur vt facilius trituram admittant quædã vt eorum vires imbecilliores reddantur, nonnulla è diuerſo, vt augeantur, quędam verò, quæ diuerſis, & pugnantibus ſunt inter ſe facultatibus, vt alteram deponant, alteram augeant. Quæ igitur

tur aſſare oportet, vt facilius triturentur, ſunt veluti tragacanthæ lachryma, gummi, ſericũ, bdellium, thus, maſtix, myrrha, & alia quædam, de quibus ſatis, ſupérque in tritura diximus. Quæ autem torrentur vt acerrima, veheménſque eorũ vis minuatur, ſunt veluti aſphodeli, dracunculi, aríq; radices, quinetiã cępa, allium, porrum. Scamonium quoque in cydonio pomo & veratrum in raphani radice immiſſum, inaſſamus, vt miteſcant. Cæterùm quæ toſta valentiores vires acquirunt ſunt veluti ſcilla, & pãcratium. Hæc autem in patella torrentur, vt depoſito humore, acriora euadant & ad purgandum valentiora. Quin etiam orizam hordeum, coriandri, oxalidis, & plataginis ſemen, torrefacimus, vt aucta ſiccitate magis corroborent. Quæ poſtremò virtute duplici ac repugnante prædita ſunt, torreri nonnunquam in myropoliis pręcipimus, vt deiectoriam vim amittant, & adſtrictoriam augeant, Hoc quidem cum rhabarbaro, myrobalanis plerunque facimus, atque iis poſtea feliciſſimè vtimur ad dyſentericos, cæliacos affectus, ac ad cæteras quaſcunque alui fluxiones, eorum

ſententiã improbantes, qui cum toſta, à combuſtis diſcernere nequeant, eos medicos reprehẽdunt, qui rhabarbarũ torrefactum, magno profecto auxilio, dyſentericis propinant. Porrò torrefaciendorum medicamentorũ neq; vnus tantum eſt modus, nec ratio vna. Sunt enim quæ in patellis torrentur, vt oriza, hordeum, coriandri, & oxalidis ſemen. Sunt & quæ ſupercalefactis tegulis, vt tragacanthæ lachryma, gummi, bdellium, ſericum, crocus, rhabarbarũ, myrobolani: Nec deſunt quæ in furno torreri oporteat, vt Scamonium in cydonio pomo occluſum & farinaceo glutino, circumuoluto, ſorba, meſpila, corna, vt facile in farinam moli queãt, quin etiam & lepuſculi, & lupinum iecur, eodem modo torreri ſolent: hoc quidem ad hydropicos, illi ad nephriticos affectus. Aſſantur & alia feruenti bus cineribus obducta, vt dracunculi, aſphodeli, & ari radices, nux myriſtica, & alia pleraque. Atqui meminiſſe quoque oportet, quòd ſicut, quæ raręʹ, tenuiſſimæque ſunt ſubſtantiæ, & ſuperficietenus vires ſortitæ ſunt, decoctionem longam non ſuſtinent, ſic neque longam aſſationem.

De

De vstione. CAP. XXII.

VRuntur de industria medicamẽta pleraque, vel vt reddantur ſicciora, friabilioráque quò facilius conteri queant, vel vt eſſentiæ craſſitudinẽ deponant, & tenuitatem acquirant, vel vt vis quædá à noſtro curandi ſcopo aliena in eorum ſuperficiẽ trahatur, & dein de lotione auferatur, vel vt nouum aliquem calorem induant, vel vt in aliam ſe permutent ſpeciem. Cæter úm quæ vruntur, vt facilius teri læuigaríque poſſint, ſunt ſicut purpurarum, buccinorum, oſtreorum, cochlearúmque putamina, vngulæ, cornua, oſſa, lana, pili, & coria quorundam animalium, quæ vel ſua terrena conſiſtentia, atque concreta denſitate, vel ſuo ipſius lentore, ac humiditate, vſui eſſe nõ poſſunt, niſi prius vrantur. Hac enim ratione vngulæ aſininæ, atque humani capitis os ad epilepticos vruntur, atque eadem ratione ceruorum cornua, oſtreorum, & purpurarum putamina, ad dentifricia, oculorum cicatrices, & ad carnis excreſcentias cohibendas, vlceráque cicatrice obducenda, cremari iubemus. Quæ autem vruntur, vt exuta ſua ipſius eſſentiæ craſſitudine, tenuiorem acqui-

rant ſubſtantiam, ſunt ferè omnia metallica, medicamenta, quæ quãuis vſtione acriora, mordaciora, atque erodentia euadant, diligenter tamen deinde lota, mitia admodum redduntur, atque omnis eroſionis expertia, & longè magis ſiccantia. Id quod in calce atque in aliis nonnullis quotidie experimur. Cornu itẽ ceruinum vſtum, longè magis terget, quàm crudum. Eadẽ de cauſa vruntur oſtracodermorum putamina, nempe non modò, vt teri facilius poſſint, ſed vt tenuioris fiant ſubſtãtię, & cogendi facultatem deponant. Porrò quæ comburuntur, vt quædam à noſtro ſcopo aliena in ſuperficiem trahãtur, & deinde lotione tollantur, ſunt ſicut cadmia & hęmatites lapis. Nanque hęc ſæpe vruntur, reſtinguntúrq; in vino, aut melle, aut butyro, atq; diu lauátur ad varios oculorum affectus. Quæ verò vruntur, vt nouũ colorem acquirãt, ſunt ſicut ęrugo, cerusſa, auripigmẽtum. Hoc enim ruberrimũ pellucidúmque euadit, cerusſa verò in rubrũ, vulgaréque miniũ tranſit, ærugo autẽ aut nigro fit colore, aut ęris modo flaueſcẽte. Poſtremò quæ vruntur, vt in aliam tranſeant ſpeciem, ſunt veluti ſal quod

ex

ex viperis vſtis conficitur, quin etiam illud, quod ex nitroſarum plantarum cinere à peritis artificibus confici ſolet, vel ex vſto chalcantho oleum, vel ex vſto ſtibio vitrum, alterius, ac longè valentioris facultatis, quàm ſtibium crudum. Præterea vrendi modus non omnibus eſt vnus. Nam quæ humore, & præſertim pingui ſunt prædita, per ſe vruntur, vt pili, lana, corium, cornua vngulæ oſſa, hirundines, & aues aliæ quædam, lepuſculi ex vtero matris exempti, aliáque nonnulla pedeſtria. Quæ omnia in olla fictili noua cooperculo foraminulento tecta, argilla circumquaque obducto, vrenda ſunt, præſertim cùm cinefacta diſperdi poſſint: Quæ verò etiam vſta integra manent, vt vngulæ, oſſa, cornua, tametſi viuis carbonibus tradi poſſunt, vruntur tamen longè melius in fictili crudo operculo vndequaque argilla agglutinato, & in figulorum fornace collocato. Herbæ autem comburi omnino non debent, niſi quis velit ex cinere ſal conficere, ſiquidem ad alios vſus præſtabit eas eò vſque torrefacere, quò in puluerem conteri queunt. Nam, Galeno teſte, corrumpitur, ac

Lib.5. ca. 9. de cōp. med. s. locos. vilescit herbarū vis, si diutius torreantur. Atqui metallica, nempe æs, plumbum, argēti spuma, molybdena, helcysma, alio omnino opificio indigent, vt lib.5. de medica materia docet Dioscorides. quò qui diffusius hæc addiscere cupiunt, se conferre poterunt.

De ablutione. CAP. XXIII.

TRes sunt lauandorū medicamentorum intentiones, prima, vt separetur quod in iis impurum est, secunda vt si quid maleficarum virium insit, auferatur. Tertia vt quæ lauantur nouam aliquam induant facultatem. vt igitur quod impurum est separetur, lauantur aqua fontana, herbæ & radices, vbi vel terra, vel luto infectæ fuerint, quin etiā semina, & fructus, vbi hæserit vel puluis, vel situs. Quin etiam metallica eadem ratione aqua pura lauantur. Quæ autem vt maleficā vim deponant ablui solent, sunt vsta omnia, tam ex metallicis, quàm ex plantis & animalibus accepta. Siquidē hæc acrimoniā ex vstione acquisitā, ablutione deponunt, atq; longè minus mordacia redduntur. ob idq; æs vstum lauari vult Galenus, vbi in carne molli cicatrix sit obducenda, nam in dura omnino epuloticū est ci- *Lib.9. de s.m.fac.*

tra lo

tra lotionem. Id quod de vſtis omnibus eſt intelligendum. Lauãtur quoque eadem de cauſa alia non nulla citra vſtionem, vt depoſita acredine, mitiora euadant. Talia enim ſunt acacia, oleũ, pix, reſina, aloë, canchamum, cæruleus, & Armenius lapis. Quæ autem lauantur, vt alias præter ſuas facultates induant, ſunt veluti butyrum elotum ex aqua, in qua argentum viuum, quod officinæ ſublimatum vocãt, incoctum colliquatúmque fuerit, quo vtuntur non nulli ad morbi Gallici papulas curandas. Itẽ catapotiorum non nullorum maſſa, ex tithymali, aut elebori decocto pluries lota, vel aloë ex aromatum diluto abluta, vel turpetũ ex agarici decocto. Porrò lauandorum medicamentorum variat quoque ratio, nec omnia aqua tantum pura lauantur, ſed quandoque marina, aceto, vino, plantarum ſuccis, & ſtillatitiis aquis. Atqui quo pacto lauari debent metallica docet Galenus his verbis, Argẽti ſpuma facilè eluitur, vt quæ ſtatim propter innatã grauitatem liquoribus in quibus læuigatur ſubſidat, vnde totam mordacitatẽ in aqua lota exuit. Acuti verò ſenſus corpora parùm adeò mordacem percipiunt, ſi

1. c.10. de com. ph. ſ. genera.

ex aceto,vel vino eluatur. Porrò conuenit diligenter toto die contritã colliquare,& per noctẽ relinquere, postero die mane deinde auferre, aliúmque mox superinfundere, posteà rursus terere similiter, iterúmque sequenti aurora liquorem emittere. Quod faciendum est, donec simul cum humore argenti spumæ velut tenuissima quędam portio (achnen hanc Gręci vocant) appareat, cúmque nihil amplius innatat, nihil etiã magis effundendum est. Attamen conterere diebus pluribus oportet, etsi nihil ei insistat. ídque sole feruẽte satius est. Ita enim accidit, vt medicamentum siccet valentius. Porrò nouerunt omnes id æstate non solum in argenti spuma, verùm in aliis etiã, quæ hoc modo pręparantur fieri cõmodius. Siquidem cadmia, ęris squama, dyphryges, cerusa, misy, sori, stimmi, & omnes lapides, præterea calx, perinde, vt argẽti spuma, ex liquore aliquo prædicto eluuntur, ac lęuigantur. Quando autẽ, & quibus in morbis lauanda sunt hæc ex aqua pura, vel marina, ex vino vel aceto docet idem Galenus his verbis, Etenim in prætumidis vlceribus, ac duris, quæ oras crassas callosásque multam

multam attenuationem requirẽtes habent, ex aceto,& marina aqua læuigata: magis quàm quæ per aquã idonea sunt. In quibus autem acre, & mordax est humidum quod in vlcera fertur, ex aqua terere potius singula metallica necesse est: quemadmodum rursus ex vino magis, vbi copiosus humor vlceribus influens apparet. Hæc ille. Cæterum non desunt, qui aquis stillatitiis metallica lauant, nam vbi refrigeratione opus sit ex lactucæ, solani, aut cucurbitæ, vbi autem adstrictionem, ex plantaginis, & rosarum aquis huiusmodi abluunt medicamenta. Sícque Mesues ad maiorem inducendam lætitiam cyaneum lapidem ex aqua buglossi lauari præcipit. Præter id quonam pacto lauari debeant, quæ aquæ misceri non possunt, nempe oleũ, adeps, butyrum, pix, resina, cera & alia quædam, id sanè ex eodẽ Galeno petere oportet. Quippe qui horum medicamentorum lauandi ratione satis supérque docet libr. 2. cap. 15. de simpl. medic. facult. sic inquiens, Lauanda porrò non tantummodo cera, sed & pix, & resina, & oleum, & quicquid aliud aquæ misceri non patitur, primúmque modicè calfactum,
mox

mox in vas lati oris, ac magnum, cuíq; insit aquæ copia purissimæ, simul, & omnis qualitatis expertis, infundito, nam in ea quicquid id sit, quod abluitur, acrimoniã suam exuit, deinde conterito, tundito, frangito, manibúsque impensè subigito, ita vt vnaquæque videlicet medicamenti abluendi particula aquam possit contingere, denique effusa priori aqua rursus, quod lauatur excalfaciens, in aliam aquam æque syn ceram iniicito, rursúsque diutissimè contundito, donec qualitatem suam in aquam deponat. Id autem gustu cogno scitur. Mox verò & tertio, & quarto, & sępius deinceps idem faciendum, donec aqua nullam ex abluto medicamẽto qualitatem recipiat. Atque hunc in modum omnia quæ excalfieri & fundi sustinent lauabis. hactenus Galenus. Cæterùm non desunt etiam qui lauandi scopos numero definiunt. siquidem cadmiam, & hæmatitem ad oculorum collyria alij septies, alij decies lauant. Armenium lapidem quinquagies lauat Alexandet Trallianus. Itaque alia diutius alia parcius lauanda erunt pro ipsarum facultate, & substantia.

SIMP.

SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM primæ qualitates per ordines vſque ad quartum.

Simplicia calida & ſicca in primo, ſecundo, tertio, & quarto ordine. Quibus autem numeri deficiunt, etſi calida & ſicca Galeno habeantur, quo autem ordine receſeri debeant, ipſe ſanè non meminit.

	Cal.	Sic.
ABrotonum	3.	3.
Abſinthium	1.	3.
Abſinthium ſeriph.	2.	3.
Acanthium		
Acanthus		
Acanthus ſylueſt.		
Acetum	moderate,	moderate.
Acorus	3.	3.
Adarces	4.	4.
Adeps omnis vetus		
Aegilops		

Æru

		Calid.	Sic.
	Aerugo		
	Aethiopis		
	Agaricus	1.	2.
	Ageratum		
	Allium	4.	4.
	Alyſſum		
	Aloe	2.	3.
	Althea	1.	aliquatenus.
	Alumen		3.
	Alypum		
	Ammi	3.	3.
	Amomum	3.	2.
	Amygdalæ amar.		
	Amygdalæ dul.		
	Amurca		2.
	Anagallis vtraque		
	Anagyris		
	Anchuſa altera		
	Androſaces		
	Anemone		
	Anethum	2.	2.
dubitan-	Aniſum	3.	3.
dum ta-	Anthemis	1.	1.
men.	Antirrhinum		
	Aparine		
	Aphaca	temper.	2.
	Apium ſatiuum	2.	3.

	Calid.	Sic.	
Apium ſylueſtre	2.	3.	*Dubitan*
Apium paluſtre	2.	3.	*dum.*
Apium montanum	2.	2.	
Apium magnum	2.	3.	
Apiaſtrum			
Apocynum	3.	3.	
Aqua marina			
Argemone			
Argenti recrementum			
Argenti ſpuma			
Ariſarum	3.		
Ariſtolochia rot.			
Ariſtolochia long.			
Arum	1.	1.	*Dubitan*
Artemiſia	2.	1.	*dum, cum*
Aſarum	3.	3.	*alias di-*
Aſclepias			*xerit arū*
Aſcyrum			*eſſe acer-*
Aſpalathus			*rimū &*
Aſparagus temperat.			*amariſſi-*
Aſphodelus	3.	3.	*mum.*
Aſtragalus		3.	
Aſter Atticus			
Atramentum ſutorium			
Auena			
Baccharis			
Balſamum	2.	2.	
Bdellium			

Bitu

	Calid.	Sic.
Bitumen	2.	2.
Botrys		
Braſſica agreſtis		
Braſſica marina.		
Bugloſſum		
Bulbus vomitorius		
Buphthalmus	2.	2.
Calamus odoratus	2.	2.
Calx	4.	4.
Canchamum		
Capparis		
Cardamomum	3.	
Carduus	2.	2.
Carpeſium		
Carum	3.	3.
Caſia odorata	3.	3.
Caſtoreum	3.	3.
Cedrus	3.	3.
Cedrinus liquor	4.	4.
Cedrides		
Cępa	4.	
Chalcitis	4.	4.
Chalcanthum	4.	4.
Chamæleon albus		
Chamæleon niger	2.	3.
Chamæpitys	2.	3.
Chamædris	3.	3.
Chamædaphne		

Cha

	Calid.	Sic.	
Chamæsice			
Chamæleuce	3.	1.	
Chelidonium ma.	3.	3.	
Chelidonium mi.	4.	4.	*In nostro clymate aliter se habet.*
Cicer			
Cinnamomum	3.	2.	
Circea			
Clematis altera	4.	4.	
Clynopodium	3.	3.	
Cinis sarmentitius	4.	3.	
Cinis ficulneus	4.	4.	
Coagulum			
Colocynthis	3.		
Conyza	3.	3.	
Coriandrum			
Cori			
Costus	4.		
Crocus	2.	1.	
Crocomagma			
Crocodilium			
Cucumis sylueſt.	2.	3	
Cyclaminus			
Cyclaminus altera			
Cyminum	3.	3.	
Cyminum sylueſt.	3.	3.	
Cyperus			
Daphnoides	3.		
Dauci ſemen	3.		

	Calid.	Sic.
Dictamnum cret.	3.	2.
Dracunculus ma.	3.	
Dracunculus mi.	3.	
Dryopteris		
Ebenus		
Elaphoboſcum	2.	2.
Elaterium	2.	2.
Elelifphacus	2.	2.
Epithymum	3.	3.
Erica		
Eruum	1.	2.
Eruca	3.	3.
Eryngium		
Eupatorium		
Euphorbium	4.	4.
Faba	temper.	
Fæx vſta	4.	4.
Fel		
Ferula		
Ficus		
Fœniculum	3.	1.
Fœnogræcum	2.	1.
Folium	3.	2.
Galbanum	3.	3.
Gentiana		
Geranium		
Gingidium	1.	2.
Glaux		

Gra

	Calid.	Sic.
Granum cnidium	4.	4.
Halcyonium		
Haradinum corticum		
cinis	2.	2.
Hedera.		
Hedera terreſtris		
Hippogloſſum		
Hydropiper		
Hypericum		
Hyſſopus	3.	3.
Iberis		
Inula		
Iris	3.	2.
Irio	3.	3.
Iſatis ſatiua		
Iſatis ſylueſtris		
Iuniperus	3.	3.
Lactaria	4.	4.
Ladanum	1.	
Lanaria herba	4.	4.
Lapis Armenus		
Lapis Aſius		
Lapis pyrites		
Lapis thyites		
Lapis ſpongiæ		
Laureola	4.	4.
Laurus Alexan.		
Lens	temper.	

		Calid.	Sic.
	Lentiſcus	temper.	
	Leontopetalum	3.	3.
	Lepidium	4.	2.
	Leucacantha	1.	3.
	Leucas	3.	3.
	Leucoium		
	Libanotis		
	Libanotis altera		
	Liguſtrum		
	Liguſticum		
dubitan-	Lini ſemen	1.	temp.
dum.	Lolium	3.	2.
	Lonchitis prima		
	Lotus ſatiua	temp.	1.
	Lotus ſylueſt.	2.	1.
	Lychnis corona	2.	2.
	Lychnis ſylueſt.		
	Lycium		
	Macer		3.
	Mali citrei cortex	3.	2.
	Mali citrei ſemen	2.	2.
	Malabathrum	1.	2.
	Manna thuris	2.	1.
	Marum		
	Marrubium	2.	3.
	Mel	2.	2.
	Melateria	4.	4.
	Menta ſatiua	3.	2

Men

	Calid.	Sic.
Mentaſtrum	3.	2.
Meum	3.	2.
Miſy	4.	4.
Moly	3.	3.
Myrrha	2.	2.
Myrrhis	2.	1.
Maſtiche	temper.	2.
Napum		
Nardum Indicum	1.	2.
Nardum celt.	1.	2.
Nardum montanum		*dubitandum.*
Naſturcium	4.	4.
Nepeta	3.	3.
Nigella	3.	3.
Nitrum		
Nitri ſpuma		
Ochra	4.	4.
Ocimum	2.	1.
Ocimaſtrum.		
Oculus bubulus.		
Oeſypus.		
Oleæ æthiopicæ lachryma.		
Oleomel.		
Oliuæ ſalſæ.		
Olus atrum.	2.	3.
Orobus	1.	2.
Onobrychis		
Ononis	3.	

		Calid.	Sic.
	Onoſma		
	Origanum	3.	3.
	Orminum ſatiuum		
	Orminum ſylueſt.		
	Olyris		
	Paliurus		
	Panacis lachryma	3.	2.
	Pancratium	2.	
Dubitan	Paronychia	3.	3.
dum.	Parthenium		
	Paſtinaca erratica		
	Pæonia		
	Peplis		
	Peplos		
	Periclymenum	3.	3.
	Petroſelinum	3.	2.
Dubitan	Peucedanum	2.	3.
dum.	Phalaris		
	Phu		
	Piper	3.	3.
	Piſtacia		
	Pityuſa	4.	4.
	Pix liquida	2.	2.
	Pix ſicca	2.	2.
	Polemonia		
	Polium	2.	3.
	Polychnemum	2	2.
	Polygala		

	Calid.	Sic.	
Populus nigra	1.	moderatè	
Porrum capitatum	3.	3.	
Porrum agreste	4.		
Propolis	1.		
Pseudobunium			
Pseudodictamnus	3.	1.	
Psoricum	4.	4.	
Ptarmica	3.	3.	
Pulegium	4.	4.	*dubitandum.*
Pumex			
Pychnocomum			
Pyrethrum	3.	3.	
Quinquefolium	1.	3.	
Radicula	3.		
Radix ehodia	2.	2.	
Ranunculus	4.	4.	
Raphanus	3.	2.	
Ricinus			
Rhododaphne	3.	1.	
Rubia			
Ruscus			
Ruta	3	3.	
Ruta sylueſt.	4.	4.	
Sabina	3.	3.	
Saccharum	1.	1.	
Sagapenum			
Saluia	2.	2.	
Sampſuchum	3.	3.	

		Calid.	Sic.
	Sandaracha	4.	4.
	Sardonia herba	4.	4.
	Scandix	2.	2.
	Scilla	2	
dubitandum.	Scordium		
	Scorodoprasum	3.	3.
	Scorpioides	3.	2.
	Scolymos	3.	2.
	Serpyllum	3.	3.
	Sesamoides ma.	3.	3.
	Sesamum	temper.	1.
	Sesamoides mi.	3.	3.
	Seseli	3.	3.
	Sinapi	4.	4.
	Sison		
	Siser	2.	
	Sisymbrium	3.	3.
	Sium		
	Smilax aspera		
	Smilax leuis		
	Smyrnium	3.	3.
	Sori		
	Spartum		
	Sphondylium		3.
	Stachis	3.	3.
	Staphylinus		
	Staphys syluest.		
	Stœchas		

Styrax

	Calid.	Sic.
Styrax		
Tamarix		
Telephium		
Terra cimolia		
Teſtæ marinæ		
crematæ	4.	4.
Teucrium	2.	3.
Thlaſpi	3.	3.
Thymbra	3.	3.
Thymus	3.	3.
Tithymalus	4.	4.
Tordilium		
Tragium	3.	
Tragoponum		
Tragoriganum	3.	3.
Tripolium	3.	
Triſſago	3.	3.
Tubera		
Thuris Manna	2.	1.
Thus	2.	1
Tuſſilago		
Veratrum album	3	3.
Veratrum nig.	3.	3.
Vetonica		
Viola alba		
Viſcum		
Vitex	3	3.
Vitis alba		

	Calid.	Sic.
Vitis syluestris		
Vitis nigra		
Vrtica		
Xanthium		
Xyris		
Xyphium		
Zingiber		
Zeia.		

Calida, & humida.

Simplicia calida & humida in primo, secundo, tertio, & quarto ordine. Quibus autem numeri deficiunt, & si calida, & humida Galeno habeantur, quo tamen ordine recenseri debeant, ipse sanè silentio præteriit.

	Calid.	Hum.
Adeps omnis recens		
Buglossum		
Butyrum		
Dulcis radix	temper.	
Glaux herba		
Halimus		
Lini semen	1.	temp.
Ocimum		
Oleum oliuarum		
Oleum Amyg. dulc.		
Oleum sesaminum		

	Calid.	Hum.
Oleum ſemin. lini	1	temperat.
Polygala		
Saccharum	1.	1.
Satyrium primum		
Satyrium alterum		
Sertula campana		
Teſticulus vterque.		

Simplicia frigida, & humida in primo, ſecundo, tertio, & quarto ordine. Quibus autem numeri deſunt, quo ordine recenſeri debeant non explicauit Galenus.

	Frig.	Hum.
Acetabulum		
Apollinaris herba		
Aqua		
Atriplex	1.	2.
Blitum	2.	2.
Centunculus		
Cicuta	4.	4.
Cucurbita	2.	2.
Cucumis ſatiuus	2.	2.
Cytiſus		
Dorychnum	4.	4.
Dulcis radix	temp.	1.
Epimedium		
Fungi	4.	3.

Frig

	Frig.	Hum.
Helxine		
Hieracium maius		
Hieracium minus.		
Lactuca satiua	2.	2.
Lactuca syluest.		
Lens palustris		
Mala persica	2.	2.
Mala communia		
Mala Armenica		
Malua		
Marinus phucus		
Medica		
Muris auricula		
Opium	4.	4.
Papauer erratic.	4.	4.
Papauer satiuum	3.	3
Platanus		
Portulaca	3.	2.
Potamogetum	2.	2
Pulicaris herba	2	temper.
Sideritis		
Solanum somnif.	3.	3.
Solanum manicum		
Stratiotes aquatica		
Sycomorus		
Veneris vmbilicus		
Veneris vmb.alt.		
Viola purpurea		

Simp

Simplicia frigida, & ſicca, in primo, ſecundo, tertio, & quarto ordine. Quæ autem numeros non habent, non explicauit Galenus.

	Frig.	Sic.
Acacia	2	
Acetum		3.
Achillea		3.
Acinus		
Agreſtis olea		
Amylum		
Arbutus		
Argenti recrementum		
Argenti ſpuma		
Aſpalatus		
Alga marina		
Balauſtium	2.	2.
Braſſica		
Britannica		
Centunculus		
Ceruſſa		
Ciſtus		
Clymenum		
Condrylla		
Corallium	2.	2.
Cornus		
Coronopus		
Cynosbatus		

Frig.

	Frig.	Sic.
Elatine		
Galla	2	3.
Gingidium	2	2.
Gramen		
Hordeum		
Hyacinthus		
Hypociſtis		
Iſatis ſatiua		4.
Labruſcæ flores		
Lapis hæmatites		
Lapis ſciſſilis		
Lapis magnes		
Lapis galactites		
Leporinus pes		
Lichen		
Limonium		
Lotus ſatiua	temperat.	1.
Lycium		2.
Lyſimachia		
Macer		3.
Mali Punici ſyl. flos		
Malum Cydonium		
Mala ſylueſtria		
Medium		
Meſpila		
Milium	1.	3.
Myrtus	1.	3.
Maſtiche	temper.	2.

Olea

	Frig.	Sic.
Olea agreſtis		
Oloſtium		
Omphacium		
Orobanche		
Oxyacantha		
Oxyſchænus		
Paliurus		
Palma		
Palma elate		
Panicum		
Pæonia		
Perſea		
Phyllitis		
Phœnix		
Picea		
Pirus		
Pira		
Plantago	2.	2.
Platanus		
Plumbago		
Plumbarius lapis		
Plumbum elotum		
Pulicaris herba		
Punica mala	2.	temp.
Quercus		
Radix Idea		
Rhamnus		
Roſa		

Rubus

	Frig.		Sic.
Rubus			
Rubus Ideus			
Salix			
Sanguinalis			
Sedum maius	3.		leuiter
Sedum minus	3.		leuiter
Sentis canina			
Sesamum	temp.		leuiter
Siliquæ			
Solanum hortense	3.		1.
Solanum somnif.	3		
Sorba			
Sonchus			
Spina arabica			
Spodium			
Stibium			
Terra erethria			
Terra samia			
Terra cimolia			
Terra pinguis			
Tilia			
Tomentum			
Tragium alterum			
Tragus herba			
Tribulus			
Tricomanes		temp.	

SIMPLICIA QVAE TEMPErata iudicantur.

ADianthum	in caliditate, & siccitate.
Argenti recrementum.	in caliditate, & siccitate.
Argenti spuma	in caliditate, & siccitate.
Asparagus	in caliditate, & siccitate.

Cera in omnibus quatuor qualitatibus.

Dulcis radix	in calid. & frig.
Eringium	in calid. & frig.
Faba	in calid. & sicc.
Halimus	in calid. & sicc.
Lens	in calid. & sicc.
Lentiscus	in calid. & frig.
Lini semen	in hum. & sicc.
Lotus satiua	in calid. & sicc.
Mastiche	in calid. & sicc.
Sesamum	in calid. & frig.
Trichomanes	in calid. & sicc.

Simplicia tenuis essentiæ.

Arctium *Argemone*

Acanthus
Acetum
Acorus
Agaricus
Ammi
Anethum
Anthemis
Aparine
Apium ſatiuum
Apium montanum
Adianthum
Ariſtolochia rot.
Artemiſia
Aſarum
Aſcyrum
Aſplenum
Baccharis
Botrys
Calamus odoratus
Capnos
Carpeſium
Caſia
Caſtoreum
Cinnamomum
Circea
Clynopodium
Coris
Crocus

Cyminum
Daucus
Dictamnum
Ebenus
Elaterium
Epithymum
Erica
Eryngium
Eupatorium
Euphorbium
Ficus
Geranium
Glycis.i.paeonia
Gramen
Harundo
Hypericum
Hyſſopus
Iaſme
Iris
Iuniperus
Iuncus odoratus
Ladanum
Leucoium
Liguſticum
Lycium
Macer
Mala citria
Malabathrum

Menta

Menta ſatiua
Milium
Moly
Mythris
Myrtus
Napum
Nepeta
Naſturcium
Nigella
Ocimum
Ocimaſtrum
Onobrichis
Origanum
Origanum ſylueſtre
Paronychia
Parthenium
Petroſelinum
Peucedanum
Phalangium
Phalaris
Piper omne
Piſtacia
Polemonia
Populus nigra
Propolis
Pſeudodictamum
Ptarmica
Pulegium
Pyrethrum
Quinque folium
Rha Ponticum
Rhodia radix
Rhabarbarum
Sabina
Sagapenum
Sampſuchum
Schœnianthos
Seſeli
Siſymbrium.
Sium
Spartium
Spina alba
Sphondylium
Stachis
Sulphur
Tamarix
Teucrium
Thapſia
Thlaſpi
Thymbra
Thymus
Tordilium
Tragium
Tragoriganum
Veratrum
Vitex

Vrtica. *Xyris*

Simplicia craſſæ eſſentiæ.

Acatia
Alumen
Amurca
Arbutus
Argenti ſpuma
*dubitandum. * *Arum*
Alga
Atramentũ metallicũ
Auripigmentum
Buccina
Cacalia
Caſeus
Centaurium ma.
Capea
Cera
Ceruſſa
Chalcitis
Chryſocolla.
Concula Indica
Cucumis ſatiuus
Ephemerum
Fex
Galla
Glaucium
Hypecoum
Hypociſtis
Lentiſcus
Liguſticum
Lycium
Lyſimachia
Macer
Melanteria
Meſpila
Miſy
Myagrum
Myrtus
Nitrum
Ochra
Oxychœnus
Paliurus
Palma
Palma elate
Papaueris liquor.
Phyllitis
Picea
Plantago
Plumbago
Plumbarius lapis
Plumbum elotum
Plumbum vſtum

Pompho

Pompholyx
Populus alba
Potamogetum
Psoricum
Radix Idea
Rha Ponticum
Recrementum ferri
Rubrica Synopica
Rubrica fabrilis
Sal
Sesamum
Sori
Sonchus
Spina Arabica
Squama aeris
Stœchas
Terra lemnia
Terra Erethria
Terra Samia
Terra Selinusia
Testæ marinæ
Tubera
Thuris fuligo
Thuris cortex
Viscum.

Simplicia dissimilarium partium.

Aspalathus
Aster Atticus
Atramentum sut.
Braßica
Bulbus esculentus
Calamus odoratus
Capparis
Centaurium ma.
Centaurium mi.
Chalcitis
Chrisocome
Cinis sarmentitius
Cinnabaris
Coccum infectorium
Coriandrum
Cratægonum
Cupressus
Cyperus
Cytisus
Diphryges
Dracunculus ma.
Dryoptheris
Ephemerum
Fex vini
Filix
Folium

Fumaria
Gingidium
Glaucium
Glans vng.
Halimus
Hedera
Isatis satiua
Isopyrum
Iuncus
Lapis phrygius
Lapis gagates
Lapis ostracites
Ligustrum
Licium
Macer
Mala citria
Malabathrum
Melilotus
Morus arbor
Myrtus
Mastiche
Nardus
Paliurus
Pæonia
Phu
Pira
Plantago
Polygonatum
Populus alba
Psoricum
Rha
Rosæ
Rubia
Rubus
Rumex
Ruscus
Scordium
Senecio
Sideritis
Sonchus
Stæchas
Symphytum petreum.
Terra cimolia
Terra pinguis
Tribulus
Tubera
Veneris vmbilicus
Viscum
Vitis alba
Vitis nigra
Vlmus.

Simplicia acrimoniam habentia.

Abrotonum
Acetum

Acorus
Adarces
Aegilops
Aerugo
Aes vstum
Allium
Alypum
Ammi
Amomum
Anagyris
Anchusa altera
Anemone
Anisum
Aqua marina
Argemone
Arisarum
Aristolochia rot.
Arum
Asarum
Aspalathus
Asphodelus
Atramentum sut.
Bdellium
Calamus odoratus
Capnos
Capparis
Cardamomum
Carum
Casia odorata
Caucalis
Centaurium m.
Chalcitis
Chamæleo albus
Chamæpitys
Chamædaphne
Chamæsice
Chelidonium ma.
Chelidonium mi.
Chrysocome
Chrysocolla
Cinis sarmentitius
Cinnabaris
Coagulum
Conyza
Coris
Costus
Crocodylium
Cupressus
Cyclaminus
Cyminum vtrumque
Daphnoides
Dictamnus
Dictamnus creten.
Diphryges
Dracunculus ma.
Dracunculus mi.

Dryopteris
Fæx
Ficus
Flos æris
Fœniculum
Fœniculum sylu.
Folium
Fumaria
Gallium
Gramen
Granum Cnidium
Halcyonium
Halimus
Hedera
Hidropiper
Iberis
Iris
Irio
Isatis siluest.
Iuniperus
Lapis Phrygius
Lapis ostracites
Lapis thiites
Lapis smyris
Laserpitium
Lauropla
Laurus Alexa.
Leontopetalum
Leucas
Lolium
Macer
Mali citrei cortex
Malabathrum
Melantheria
Menta
Meum
Moly
Nardus omnis
Nasturcium
Nepeta
Oculus bubulus
Ophioscorodon
Olus atrum
Ononis
Onosma
Orminum satiuum
Origanum
Origanum syluestre
Pancratium
Peonia
Peplis
Peplos
Periclymenum
Petroselinum
Phu
Pityusa

Pix liquida
Pix ſicca
Polium
Polygonatum
Porrum
Porrum agreſte
Pſeudobunium
Pſeudodictamnum
Pſoricum
Ptarmica
Pulegium
Pychnocomum
Quinquefolium
Radicula
Rha Ponticum
Rhanunculus
Raphanus
Ruta
Sabina
Sagapenum
Salis flos
Sardonia herba
Scandix
Scilla
Scordium
Satureia
Seſeli
Sinapi
Smilax aſpera
Smyrnium
Spondylium
Stachys
Staphylinus
Staphyſagria
Teſtæ marinæ comb.
Thlaſpi
Thaſpia
Thymelæ
Tymbra
Tithymals
Tordylium
Tragoriganum
Tripolium
Tußilago
Veratrum alb.
Veratrum nigrum
Vetonica
Viſcum
Vitex
Vitis alba
Vitis nigra
Vitis ſylueſtris
Zingiber

Abstergentia.

Abrotonum
Absinthium omne
Acetabulum
Acorus
Aeris squama
Aerugo
Agaricus
Alisma
Aloë
Amygdalæ amaræ
Antillis
Antirrhinum
Aparine
Apiastrum
Arctium
Argemone
Argenti spuma
Aristolochia vtraque
Arum
Asarum
Asparagus
Asphodelus
Atramentũ sutoriũ
Atriplicis semen.
Beta
Bdellium
Braßica
Braßica syluest.
Buccina
Bulbus esculentus
Cadmia
Canchamum
Capnos
Capparis
Cardamomum
Centaurium mi.
Cæpa
Chamædrys
Chamædaphne
Chamæleon
Chamælæa
Chamæpitys
Chamæsyce
Chelidonium mi.
Chondrylla
Chrysocolla
Cicer
Cinis sarmentitius
Cinnamomum
Clinopodium
Colocynthis
Conyza

Conchu

Conchula Indica	*Halcyonium*
Costus	*Harundo*
Cucumis satiuus	*Hedera terrestris*
Cucumis syluest.	*Hedysarum*
Cyclaminus	*Helsine*
Diphryges	*Hermerocallis*
Dracunculus ma.	*Hordeum*
Dulcis radix	*Hyacinthus*
Dryopteris	*Labrusca*
Ebenus	*Lanaria herba*
Elaterium	*Lampsana*
Eliotropium	*Lactuca syluest.*
Equisetum	*Lapis Armenius*
Eruum	*Lapis chalcitis*
Eupatorium	*Lapis pyritis*
Euphorbium	*Lapis Asius*
Faba	*Lapis ostracites*
Fel	*Lapis opithes*
Fæx	*Lapis thiites*
Ficus	*Leucocantha*
Filix	*Leucoium*
Fœnogræcum	*Libanotis altera*
Flos æris	*Lichen*
Fumaria	*Lilium*
Gentiana	*Lithospermum*
Glans vnguentar.	*Litargyrum*
Glandes	*Lotus syluestris*
Granum infectorium	*Lupini*

Lycium	*Quinque folium*
Marum	*Radicula*
Marrubium	*Ricinus*
Mel	*Rubia*
Misy	*Sagapenum*
Myrrha	*Salis spuma*
Narcissus	*Scamonia*
Nasturcium	*Scandix*
Nepeta	*Scordium*
Nigella	*Scilla*
Nitrum	*Sepia testa*
Nymphaea	*Sesamoides vtrumque*
Ononis	*Sideritis*
Onosma	*Sisera*
Orminum satiuum	*Sisymbrium*
Osyris	*Sisymbrium alter.*
Panacis radix	*Solaris maior*
Pancratium	*Spuma argenti*
Papauer corniculare	*Stœchas*
Parthenium	*Sulphur*
Phu	*Tamarix*
Pistacia	*Telephium*
Pityusa	*Terra samia*
Pix vtraque	*Terra chia*
Plantago	*Terra selinusia*
Populus alba	*Terra melia*
Purpura	*Tithimalus*
Pichnocomum	*Trissago*

Veneris vmbilicus — *Viscum*
Veratrum album — *Vitis alba*
Veratrum nigrum — *Vitis sylueStris*
Verbascum — *Vitis nigra*
Vetonica — *Vitis vinifera*
Viola Alba — *Vlmus*

Adurentia.

Adarces
Aerugo
Allium
Asius lapis
Atramentũ sutorium
Auripigmentum
BupreStis
Calx viua
Cantharides
Calamintha
Chalcanthum
Chalcitis
Chelidonium mi.
Cinis ficulneus
Clematitis alt.
Dracunculus
Dryopteris
Eruca pinorum
Euphorbium
Fax vSta
Hydropiper
Iberis
Lanaria herba
Melanteria
Misy
Ochra
Pancratium
Psoricum
Ptarmica
Pulegium
Pulmo marinus
Ranunculus
Sala
Sardonia herba
Scilla
Sinapis
Staphisagria
Tapsia
Thymelaea
Tithymali
Veratrum album
Vrtica

Aperientia.

Abrotonum
Absinthium
Acorus
Adianthum
Agaricus
Aloe
Amaracus
Ammi
Anthemis
Apium
Aristolochia
Artemisia
Asarum
Asparagus
Asplenum
Aspodelus
Atriplicis sem.
Amygdalæ amaræ
Betonica
Braßica
Calamintha
Canchamum
Capparis
Carduus
Carpesium
Cæpa
Centaurium ma.
Centaurium mi.
Chamædrys
Chamæpitys
Cicer rubrum
Cichorium
Cinnamomum
Costus
Crithamus
Cuscuta
Cyclaminus
Daucus
Eupatorium
Eryngium
Fœniculum
Gentiana
Hyacinthi semen
Hyssopum
Irio
Iris
Iuniperus
Laurus
Libanotis
Lichen
Ligusticum
Marrubium
Melissophyllum
Melopeponum sem.
Mentastrum
Meum

Myrica
Myrrha
Napi ſemen
Nardus vtraq;
Nigella
Ononis radix
Origanum
Oxylapathum
Paſtinaca ſylueſt.
Petroſelinum
Peucedanum
Piſtacia
Polium
Pulegium
Raphanus
Rhaponticum
Rhabarbarum
Roſarum ſuccus
Roſmarinum
Rubia
Ruſcus
Sabina
Scilla
Scordium
Sphondylium
Sinapi
Sium
Smyrnium
Squinanthum
Sulphur
Thymus
Tymbra
Trichomanes
Verbenaca
Vrtica.

Aſtringentia.

Abrotonum
Abſinthium
Acatia
Acetabulum
Acetum
Achilea
Acinus
Aes crematum
Agaricum
Aloe
Althea modicè
Alumen
Ambroſia
Anchuſa
Aphaca
Arbutus
Argenti recremētum
Argenti ſpuma

Aſpa

Aſpalatinus
Aſtragalus
Alga marina
Atramentū ſutorium
Baccharis
Balauſtium
Beta nigra
Braßica
Britannica
Bromos
Bulbus eſculentus
Calamus odorat.
Capnos
Capparis
Centaurium ma.
Centunculus
Ceratia
Chalcanthum
Chalcitis
Chryſocome
Chryſocolla
Cichorium
Cinnabaris
Ciſtus
Clymenum
Colymbades
Condrylla
Corallium
Coriandrum
Cornus
Coronopus
Crocus modicè
Cupreſſus
Cynosbatus
Cyperus modicè
Diphryges
Dracunculus ma.
Dryopteris
Ebur
Elatine
Ephemerum alterum
Equiſetum
Eupatorium
Fæx vini
Ferula
Filix
Fumaria
Gallæ
Gingidium
Glandes
Glans vnguent.
Glycyrrhiza
Gnaphalium
Granum infectorium
Gypſum
Halimos
Hedera
Hedyſarum

Oriza
Oxiacantha
Paliurus
Palma
Palma elate
Paeonia
Persea
Personata
Phœnix
Phu
Phyllitis
Picea
Pinus
Pirus syluest.
Plantago
Plumbarius lapis
Plumbum elotum
Polygonatum
Poligonum
Polypodium
Portulaca
Potamogeton
Pruna syluestria
Psoricum
Punica mala
Quercus
Radix Idea
Radix rhodia
Recrementum plūbi
Recrementū argenti
Rhaponticum
Rhus
Rosæ
Rubiæ
Rubrica synopica
Rubrica fabrilis
Rubus
Rubus Idæus
Rumex
Sal
Salis spuma
Saluia
Salix
Scordium
Sedum maius
Sedum minus
Sentis canina
Sideritis
Siser
Solanum
Solanum vesicarium
Sori
Sonchus
Spina alba
Spina Arabica
Spodium
Squama æris
Stibium

Stœ

Stœchas
Stœbe
Stratiotes
Symphytum petraum
Simphitum magnum
Tamarix
Terebinthus
Terra lemnia
Terra erethria
Terra cimolia
Terra pinguis
Terra melia
Tilia
Tomentum
Tragium alterum
Tragorigonum
Tragos
Tribulus
Thuris cortex
Thus
Veneris vmbilicus
Verbascum
Vitex
Vitis alba
Vitis nigra
Vitis vinifera
Vlmus
Vinacei
Vua acerba.

Attrahentia.

Amaracus
Ammoniacum
Anagallis vtraq;
Anagyris
Anchusæ radix
Anemone
Apium
Aristolochia rot.
Baccharis rad.
Bdellium
Botrys
Bulbi esculenti
Centaurium ma.
Centaurium mi.
Cicer
Cochleæ terestres
Cyclaminus
Dictamnus
Dictamnus cret.
Dracunculus ma.
Dracunculus mi.
Elaterium
Eryngium
Fex vsta

Galbanum
Gentiana
Gladiolus
Harundo
Hedera
Helenium
Heliotropium
Iris
Lacertæ caput
Laserpitium
Magnes lapis
Mastiche
Narcissus
Nepeta
Nitrum
Onosma
Opopanax
Oxyacantha
Panacis rad.
Pastinaca syluest.
Personata
Pix
Propolis
Pseudodictamnus
Pycnocomum
Pyrethrum
Ranunculus
Resina omnis
Rubia
Sagapenum
Seseli Maßiliense
Siluri salsi caro
Sinapi
Sulphur
Thapsia
Tragium
Veratrum nigrum
Verbascum
Viscum
Xyris.

Cientia.

Ageratum
Allium
Alisma
Ammi
Amygdalæ amar.
Anagyris
Androsaces
Anemone
Anisum
Anthemis
Apium satiuum
Apium syluestre
Apium palustre
Apium montanum

Apium grande
Apiastrum
Aristolochia longa
Artemisia
Asarum
Ascyrum
Asphodelus
Atramentum suto.
Atriplex
Balsamum
Bdellium
Bitumen
Braßica
Bulbus vomitorius
Calamus odoratus
Canchamum
Cantharides
Capnos
Capparis
Carduus
Carpesium
Carum
Casia
Castoreum
Caucalis
Cedri fructus
Centaurium ma.
Centaurium mi.
Chamæpitys
Chamædaphne
Chrysocome
Cicer
Coniza
Coris
Costus
Crocus
Crocomagma
Crocodilium
Cucumis satiuus
Cucumis syluestris
Cyclaminus
Cyminum
Cyminum syluestre
Cyperus
Cytisus
Daphnoides
Daucus
Daucus syluestris
Dictamnus
Dictamnus cret.
Dracunculus ma.
Dracunculus mi.
Elaterium
Epithymum
Eruum
Eruca
Eryngium
Fel

Ferula
Fœniculum ſatiuum
Fœniculum ſyl.
Folium
Fumaria
Gingidium
Granum Cnidium
Gutta Ammoniaca
Helichryſum
Hypericum
Iaſme
Inula
Iris
Irio
Iuniperus
Iuniperi baccæ
Lactuca ſylueſt.
Lanaria herba
Laureola
Laurus Alex.
Leontopetalum
Leucoium
Libanotis
Liguſticum
Lythoſper mum
Lonchitis
Malum Cydonium
Mala orbiculata
Mala citria
Malabathrum
Milium
Moly
Myrrhis
Napum
Narciſſus
Nardum
Nardum Celticum
Nardum montanum
Nepeta
Nigella
Ocimum
Oeſypus
Oleæ Aethiop. lach.
Onobrychis
Ononis
Origanum
Orminum ſatiuum
Paliurus
Panax
Pancratium
Paſtin aca erratica
Pæonia
Periclymenum
Petroſelinum
Peucedanum
Phaſelus
Phu
Piper

Polium
Porrum capitatum
Porrum agreste
Pseudobunium
Pseudodictamnus
Ptarmica
Pulegium
Radicula
Ranunculus
Raphanus
Rapum
Ricinus
Rubia
Ruscus
Ruta
Ruta syluestris
Sabina
Sagapenum
Salis flos
Saluia
Sambucum
Sardonia herba
Satyrium
Satyrium alterum
Scandix
Scilla
Sciricus
Scordium
Scorodoprassum
Scolymus.
Serpyllum
Seseli
Siliquæ
Sinapi
Sison
Siser
Sisymbrium alterum
Sium
Smilax hortensis
Smyrnium
Solanum somnificum
Solanum vesicarium
Solaris maior
Terra lemnia
Thlaspi
Thymbra
Thymus
Tilia.i.phyllirea
Tordilum
Tragium
Tragoriganum
Trichomanes
Trifolium
Trixago
Veneris vmbilicus
Veratrum album
Veratrum nigrum
Vetonica

Vitis alba
Vrtica
Xyris
Zingiber.

Contrahentia.

Arbutus
Acatia
Aes crematum
Agrestis olea
Alumen
Atramentum sut.
Balaustium
Chalcitis
Empetron
Flos æris
Flos salis
Galla
Glandes
Glans vnguentaria
Lapis gagates
Lapis Thracius
Lapis morochtus
Lysymachia
Malicorium
Mespila
Melanteria
Misy
Myrtus
Myrtidanum
Nitrum
Palma
Palma elate.
Pinus
Pirafter
Quercus
Rubus
Sorbus
Sori
Spina alba
Spina Arabica
Squama æris
Struthia cydonia
Spongiæ.

Deleteria.

Aconitum
Aeris squama
Aerugo
Agaricus niger
Anacardia
Apocymum
Argenti spuma
Argentum viuum

Arsen

Arſenicum album
Auripigmentum
Bupreſtis
Bryonia
Calx
Canis piſcis fel
Cantharides
Caſtoreum malum
Ceruſa
Chalcanthum
Chalcitis
Camædaphne
Chamælea
Chamæleo
Chryſocolla
Cholchicum
Colocyntis
Conandrum
Cyclaminus
Daphnoides
Dorycnium
Dracunculi ſemen.
Elaterium
Erucæ pinorum
Euphorbium
Flammula
Fellis cerebrum
Ferri ſcobs
Fungi

Gypſum
Geniſtæ ſemen
Hyoſcyamus
Ixia
Lapis Armenius
Lapis Cæruleus
Lapis Magnes
Latyris
Lepus marinus
Mandragora
Mel heracleaticum
Minium
Nerium
Nux vomica
Opium
Opocalpaſum
Papauer cornic.
Pardi fel.
Pityuſa
Pharicum
Plumbi ſcobs
Pſoricum
Pſyllium
Rana rubeta
Ricinus
Salamandra
Sandaracha
Sanguis menſtruus
Sanguis taurinus

Sardonia herba	Thapſia
Scamonium	Thymelæa
Scilla	Toxicum
Solanum manicum	Turpetum
Staphiſagria	Viperæ fel
Sudor quadrupedum	Veratrum alb.
	Veratrum nig.
Taxus	Vitis alba.

Diſcutientia.

Abrotonum	Aſphodelus
Acanthus ſat.	Aſter Atticus
Acanthus ſylueſt.	Atriplex
Acetabulum	Beta
Adianthum	Bitumen
Ammi	Braſsica agreſt.
Anagyris	Bromus
Androſaces	Buphthalmum
Anethum	Butyrum
Aniſum	Canabis vtraque
Anthemis	Capparis
Aparine	Carum
Apium omne	Caſia
Apiaſtrum	Caſeus vetus
Apocinum	Caſtoreum
Argemone	Caucalis
Ariſtolochia rot.	Cedrus
Ariſtolochia longa	Cera
Aſclepias	Chamæleo alb.

Chamæleo nig.	Auena
Chamæpitys	Hemerocallis
Chamæsice	Hordeum
Chelidonium ma.	Hidropiper
Chrisanthemum	Iasme
Cicer	Iris
Cytisus	Isatis satiua
Clynopodium	Iuglandes
Coagulum	Ladanum
Colus rustica	Lampsana
Coriandrum	Lanaria herba
Crocodilium	Lapis Phrygius
Cucumis sylueſt.	Lapis pyrites
Cyclaminus	Lapis gagates
Cyminum	Lapis thracius
Cyminum sylueſt.	Lapis alabastrites
Daucus	Leontopetalum
Dictamnus cret.	Leucas
Ebulus	Libanotis
Elaterium	Libanotis alt.
Fæx	Ligusticum
Fusus agrestis	Ligustrum
Galbanum	Lilium
Galiopsis	Lini semen
Geranium	Lolium
Gladiolus	Lupini
Gutta ammoniaca	Lycium
Halcyonium	Maluæ
Harundo	Marrubium

Melilotus

Melilotus
Menta
Meum
Mercurialis
Moly
Muscus
Nasturtium
Nepeta
Nerium
Nigella
Nitrum
Nitri spuma
Ocimum
Oculus bouis
Oleum vetus
Oleum ricininum
Oleum raphaninum
Oleum melanthinum
Oleum picinum
Olus atrum
Onobrichis
Paliurus
Panax
Pancratium
Paronychia
Personata
Petroselinum
Peucedanum
Piper
Pix liquida
Pix sicca
Pix Zopissa
Pseudobunium
Ptarmica
Pycnocomum
Quinquefolium
Radicula
Radix rhodia
Rhamnus
Raphanus
Raphanus agrest.
Ricinus
Rotundus odiuncus
Rumex
Ruta
Ruta syluestris
Sabina
Sal
Salis spuma
Salis flos
Sambuchus
Sampsuchum
Sandaracha
Scamonium
Senecio
Sisymbrium vtrunque
Sium
Smyrnium

Spong

Spongiæ
Terra cimolia
Terra pinguis
Terra ampelius
Testæ marinæ lotæ
Tapsia
Tragium
Tragoriganum
Trichomanes
Veneris vmbilicus
Verbascum
Viscum
Vitis
Vrticæ
Vua
Xyris
Xantium
Zingiber.

Emollientia.

Acanthus
Adeps omnis
Althæa
Ammoniacum
Amurca
Anthemis
Aqua tepida
Bdellium
Beta alba
Bitumen
Braßica
Buglossum
Buphthalmus
Butyrum
Cæpa cocta
Cucumis syluest.
Cydoniorum semen
Ficus siccæ
Fœnogræcum
Galbanum
Hemerocallis
Hippoglossum
Iris
Lac
Ladanum
Lana succida
Lilium
Lini semen
Loti syluestris semen.
Malua
Mastiche
Medulla
Mel
Melilotus
Oesypus

Oleum

Oleum oliuarum	*Sapa*
Oleum amygd.dul.	*Scylla*
Opopanax	*Sesamum*
Pancratium	*Stercus bubulum*
Phaselus	*Viola purpurea*
Psyllij semen	*Vlmi radix*
Resinæ omnes	*Vuæ passæ.*

Emplastica.

Adeps omnis recens	*Lupini*
Althæa	*Malua*
Amylum	*Medulla*
Bdellium	*Mel*
Butyrum	*Mucago omnis*
Cacalia	*Myagrum*
Cerussa	*Nuclei pinei*
Cera	*Oesypus*
Cochleæ	*Oleum*
Chondrus	*Sarcocolla*
Fermentum	*Sesamum*
Fænogræcum	*Thus*
Ficus	*Tragacantha*
Gummi	*Triticea farina*
Gypsum	*Triticeus panis*
Iris	*Vuæ passæ.*
Lilium	

Epulotica.

Aeris squama	*Aes vstum*
Aerugo	*Aloe*

Alumen

Alumen vſtum
Aquæ aluminoſæ
Argenti ſpuma
Aſij lapidis flos
Balauſtia
Buccinæ putamen
Cadmia
Calx lota
Ceruſſa
Chalcitis
Concula Indica
Corallia
Diphryges
Eriſimi Sem.
Eupatorium
Fæx vini vſta
Fornaceæ teſtæ vſtæ
Gallæ omphacitis
Malicorium
Miſy
Mituli vſti eloti
Molybdæna
Myrobalani
Myrti baccæ
Oſtreorum putamina
Pompholyx
Plumbum elotum
Pumex
Purpura cremata
Spodium
Scoria plumbi
Stibium.

Exedentia.

Adarces
Aerugo
Aeris flos
Aeris ſquama
Aes vſtum
Alumen
Aqua ſaponis
Argētum viuum ſub.
Argētum viuum præcip.
Arſenicum.
Aſius lapis
Aſij lapidis flos
Auripigmentum
Calx
Cantharides
Cæruleus lapi
Chalcanthum
Chalcitis
Diphryges
Melanteria
Miſy

Ochra

Ochra *Sori*
Psoricum *Stibij oleum.*

Expurgantia.

Absinthium
Adianthum
Amygdalæ amar.
Anagallis vtraque
Anemone
Apiastrum
Apios
Aqua maris
Argemone
Aristolochia rot.
Arum
Asclepias
Atramentum sutoriũ
Ballote
Balsamum
Beta
Buccina
Butyrum
Capparis
Cardui succus
Caries lignorum
Carpesium
Cedrinus liquor
Centaurium ma.
Centaurium mi.
Cæpe
Chamæpitys
Chelidonium ma.
Chelidonium mi.
Chrysocolla
Cicer
Cinnamomum
Circea
Clematis altera
Cnicus
Colocynthis
Colymbades
Concula indica
Crocodilion
Cucurbita vsta
Cucumis satiuus
Cucumis syluest.
Cyclaminus
Cyclaminus alt.
Daphnoides
Dictamnus Cretensis
Dictamnus
Dracunculus maior
Ebulus
Elaterium

Empetr

Empetrum
Epithymum
Eruum
Eupatorium
Faba
Ficus
Flos æris
Fumaria
Gentiana
Genista
Glans vnguent.
Granum Cnidium.
Gutta Ammoniaca
Hedera
Hedysarum
Hippophestum
Hippophaës
Hyssopus
Iris
Irio
Isopyrum
Iuniperi baccæ
Lactuca syluest.
Lanaria herba
Lapis Armenius
Lapis Indicus
Lapis chalcitis
Leucantha
Libanotis
Lini semen
Lotus satiuus
Lichnis agrestis
Mandragora
Marrubium
Mel
Melantheria
Mercurialis
Mora matura
Mori rad. decoctum
Myagros
Myrrha
Myrrhis
Narcissus
Nasturcium
Nitrum
Oenanthe herba
Oleomel
Olus atrum
Orobus
Origanum
Orminum
Othonna
Paliurus
Pancratium
Papauer cornic.
Papauer spumeum
Parthenium
Pastinaca

Pæonia
Peplis
Peplos
Peucedanum
Piper
Pistacia
Pityuſa
Polium
Polygonatum
Polypodium
Porrum capitatum
Porrum agreste
Pruna
Pſeudodictamnum
Ptarmica
Pulegium
Pumex
Purpura
Pychnocomum
Radicula
Rha ponticum
Rhabarbarum
Recrementum plumb.
Recrementum argẽti
Ricinus frutex
Rubia
Ruſcus
Sabina herba
Sagapenum
Sal
Salis ſpuma
Salis flos
Saluia
Sambucus
Scamonium
Scandix
Scilla
Scordium
Seſamoides ma.
Seſamoides mi.
Siliquæ
Solaris maior
Spartum
Spodium
Spondylium
Squama æris
Staphylinus
Staphyſagria
Stibium
Stœchas
Sulphur
Symphitum petræum
Terebinthus
Testiculus
Testiculus alter
Terra molia
Thlaſpi
Thaſpia

Tholypteris
Thymelaea
Thymbra
Thymus
Tithymalus
Tordylum
Tragoriganum
Trichomenes
Trifolium
Tripolium
Trixago
Thus
Thuris manna
Thuris fuligo
Veratrum album
Veratrum nigrum
Verbenaca
Vetonica
Vitex
Vitis alba
Vitis nigra
Vitis syluestris
Vlmus
Vrtica
Zingiber.

Extenuantia.

Abrotonum
Absinthium seriph.
Acetum
Acorus
Adianthum
Allium
Ammi
Amomum
Aparine
Apium satiuum
Apium syluestre
Apium palustre
Apium magnum
Aristolochia rot.
Asarum
Asphodelus
Asplenos
Baccharis
Balsamum
Braßica agrestis
Butyrum
Canchamum
Casia
Castoreum
Cedrinus liquor
Cinnabaris
Cinnamomum
Clinopodium.

Coris
Cucumis ſylueſt.
Cuminum
Cuminum ſylueſt.
Daucus
Daucus ſylueſt.
Dictamnus
Dictamnus cret.
Dracunculus ma.
Dracunculus mi.
Elaterium
Fel
Ferula
Ficus
Gentiana
Iris
Irio
Iuglandes
Iuniperi fructus
Lapis chalcitis
Lapis ſpongiæ
Laſerpitium
Liguſticum
Marrubium
Opopanax
Origanus
Panax
Paronychia
Paſtinacha ſylu.
Peucedanus
Piper
Polemonia
Populus niger
Pſeudodictamnus
Ptarmica
Pulegium
Quinquefolium
Sabina
Sagapenum
Sal
Salis ſpuma
Sampſuchum
Sinapi
Siſymbrium
Siſymbrium alt.
Stœchas
Symphytum petræum
Thymbra
Thymus
Tragoriganus
Trichromanes.

Extrahentia.

Acuta ſpina radix
Ammoniacum

Anagallis

Anagallis vtraque
Aristolochia rot.
Arum
Bulbi
Cochleæ terrest.
Dictamnus
Dictamnus cret.
Dracunculus ma.
Dracunculus mi.
Elaterium
Eryngium
Galbanum
Gladioli radix
Harundo
Lacertæ caput
Narcißi radices
Opopanax
Orminum
Pichnocomum
Pix sicca
Resinæ omnes
Sagapenum
Sinapi
Tragium
Verbasci semen
Xyridis radix.

Glutinantia.

Achillea
Aloë
Althæa
Amurca
Andosemum
Anthyllis
Argemone
Betonica
Bitumen
Braßica
Braßica syluest.
Britannica
Bulbus esculentus
Caseus
Centaurium ma.
Centaurium minus
Costus
Clymenum
Conyza
Coccum infect.
Cupressus
Cyclaminus
Dracunculi folia
Equisetum omne
Eryngium
Fagus
Filix
Glycyrrhizæ suc.

Graminis radix
Gypſum
Hedera
Hypericum
Hypociſtis
Ilicis pilulæ
Iſatis
Lapis gagates
Lapis Thracius
Lapis morochtus
Lens
Lonchitis alt.
Liſimachia
Malicorium
Mel
Meſpili folia ſic.
Millefolium
Myrrha
Narciſſus
Ocimi ſemen
Oeſypus
Olea ſylueſt.
Oua
Palmulæ immaturæ
Papyrus
Picea
Pirus
Pix ſicca
Plantago
Polium
Polychnemum
Potamogetum
Polygonatum
Polygonum vtrunque
Poterij radix
Punicorum cytini
Quinquefolium
Querna folia
Reſinæ omnes
Salix
Sambucus
Sarcocolla
Scordium
Sideritis omnis
Smyrnium
Spongiæ
Stœbe
Stratiotes millefolium
Sycomorus
Symphytum magnum
Symphitum petræum
Terra lemnia
Terra erethria
Thuris manna
Thus
Tiliæ cortex
Tragoriganum
Verbaſcum

Verbena

Verbena
Vitex
Vlmi cortex
Vlmi folliculorum humor.

Incidentia.

Abrotonum
Absinthium seriph.
Acanthus
Acetum
Agaricum
Allium
Amygdalæ amaræ
Anagyris
Anemone
Arum.
Casia
Castoreum
Cedria
Chamæpitys
Chelidonium ma.
Chelidonium mi.
Cepa
Cicer
Coagulum
Conyza
Cucumis sylvest.
Cyclaminus
Cyclaminus alt.
Cyminum
Cyperus
Dictamnus cret.
Elaterium
Eruum
Eupatorium
Fel
Gentiana
Glans vnguenta.
Hyssopus
Iris
Isopirum
Iuniperi baccæ
Lepidium
Leucocantha
Libanotis
Libanotis alt.
Ligusticum
Marrubium
Marum
Meum
Moly
Nasturcium
Nepeta
Nigella

Nitrum
Nitri ſpuma
Orobus
Ononis
Origanum
Paliurus
Pancratium
Papauer corniculare
Paſtinaca erratica
Periclymenum
Petroſelinum
Peucedanum
Piper
Pithyuſa
Polium
Porrum capitatum
Porrum agreſte
Pſeudodictamnus
Radicula
Raphanus
Rubia
Ruta
Salis flos
Scandix
Scilla
Scordium
Scorodopraſſum
Sinapi
Spondylium
Staphylinus
Teucrium
Thlaſpi
Thymbra
Thymus
Tragorigonum
Triſſago
Vetonica
Vinum
Zingiber.

Repellentia.

Acatia
Acetabulum
Ambroſia
Apollinaris herba
Balauſtia
Caſeus recens
Centunculus
Ceruſſa
Ciſtus
Cucurbita
Cytinus
Ephemerum
Hordeum murinum
Lens paluſtris

Lentiſcus

Lentiscus
Leporinus pes
Limonium
Lycopsis
Lycium
Malicorium
Mali punici flos
Mespilus
Muscus marinus
Myrtus
Olostium
Omphacium
Omphacomel
Oxyacantha
Palma
Palma elate
Papauer satiuum
Papauer syluest.
Persea
Phyllitis
Picea
Pirus
Plantago
Plumbum
Portulaca
Potamogetum
Punica mala
Quercus
Radix Idea
Rhus
Rubrica sinopis
Rubrica fabrilis
Rubus
Rubus Ideus
Rumex
Sal
Salis spuma
Sanguinalis mas
Sanguinalis fœm.
Sedum maius
Sedum minus
Sentis canina
Solanum
Stratiotes millefolia
Stratiotes aquatica
Symphitum petræum
Tamarix
Terra cimolia
Terra pinguis
Thuris cortex
Thuris manna.

Roborantia.

Absinthium
Acatia
Agallochum
Aloe
Alumen
Amaracus
Arbatus
Balaustium
Bryon
Calamus odorat.
Castanea
Centaurium ma.
Coccum infectorium
Colymbades
Corallium
Coriandrum
Coronopus
Cornu ceruinum
Cornus
Crocum
Costus
Cotonea mala
Cupressus
Cyperus
Cytinus
Ebur
Equisetum
Fagus
Galla
Gallinæ ius
Gypsum
Hedysarum
Iaspis
Ilex
Intybus syluest.
Iuncus odoratus
Labruscæ flos
Ladanum
Lagopus
Lentiscina resina
Limonium
Lycium
Lysimachia
Malabathrum
Malicorium
Mala syluestria
Manna
Menta
Mespilus
Milium
Morus
Muscus arboreus
Myrrha
Myrtus
Nardum Indicum
Nardum celt.

Oenanthe
Olea syluestris
Oliuæ salsæ
Omphacium
Oriza
Palma
Palma elate
Piper
Pistacia
Plantago
Platanus
Quercus
Quinquefolium
Rhaponticum
Rhabarbarum
Rhodia radix
Rhus
Rosa
Rosmarinum alt.
Rubus
Rubus Ideus
Saluia
Spina alba
Spina Arabica
Stœchas
Succinum
Symphytum petræum
Terebinthus
Thus
Thuris cortex.

Sarcotica.

Aloë
Butyrum
Cadmia
Hypericum
Iridis radix
Lachryma abieg.
Lapis asius
Mastiche
Myrrha
Panacis cortex
Pix arida
Pix liquida
Resina pinea
Resina Strobilin.
Resina terebinth.
Sanguis draconis
Sarcocolla
Thus
Thuris manna
Thuris cortex.

Sisten

Siſtendi vim habentia.

Acatia
Achillea
Acinus
Adianthum
Agreſtis olea
Aliſma
Althea
Alumen
Aſtragalus
Braßica
Britannica
Bromus
Cinnabaris
Ciſtus
Clematis p.
Clymenum
Coagulum
Condrylla
Corallium
Cornus
Cornucerui
Coronopus
Cupreſſus
Cynosbatus
Fæx
Ferulæ medulla
Fagus
Fœniculum ſylueſt.
Galla
Gallium
Glans vnguent.
Glyciſis
Gramen Harund.
Gypſum
Hordeum murinum
Hyacinthus
Hypociſtis
Intybum
Iſatis ſatiua
Ilex
Labruſcæ flos
Lactuca ſatiua
Ladanum
Lapis indicus
Lens
Lentiſcus
Leporinus pes
Limonium
Lotus arbor
Lycium
Lyncurium
Lyſimachia
Malum punicũ acidũ
Mali punici flores
Mali punici putamen
Mali pun. ſylueſt. flos

Sorba	*Tomentum*
Spina alba	*Tragium alterum*
Spina Arabica	*Tragus*
Stibium	*Tribulus*
Stœbe	*Trichomanes*
Stomoma	*Thuris cortex*
Stratiotes millefolium	*Thuris fuligo*
Succinum	*Verbaſcum*
Sympithum petræum	*Verbenaca*
Teſticulus alter	*Vua acerba.*
Tilia	

Soporifica.

Amygdalæ ama.	*Lolium*
Baccharis	*Mandragora*
Cicuta	*Mandragoræ poma*
Dorychnium	*Mandragoræ liquor*
Halicachabum	*Muſcus arb. recens*
Hyoſciamus	*Opium*
Hypericum	*Papauer ſatiuum*
Iris	*Papauer erratitum*
Iunci Aethiop. ſem.	*Perſicorum nuclei*
Lactuca	*Solanum ſomnificum*
Lapis Memphites	*Vitex*
Ladanum	*Vinum recens.*

Venerea.

Allium coctum	*Aniſum*
Amygdalæ dulc.	*Auellanæ*

Aſpho

Asphodeli radix
Belzuinum
Bulbus esculentus
Caeparum semen
Cerui genitale
Cicer
Cinarae fructus
Costus
Crocus
Cynosorchis
Dracunculi ma.ra.
Encephalos
Erucae semen
Faba
Ferulae corculum
Fraxini semen
Galanga
Gallij radix
Gladiolus
Garyophylli
Lac omne
Mala insana
Menta
Muschus
Nasturcium
Nux Indica
Nux myristica
Nux Pontica

Orchis
Orminum
Oua
Palmae cerebrum
Palmae flos
Passerum cerebrum
Pastinaca
Personatae radix
Phaseli
Pineae nuces
Piper longum
Pistacia
Porri semen
Rapum
Satyrium primum
Satyrium alterum
Scyncus
Semen lini
Sepia cum allio
Testiculus herba ra.
Testiculus alter
Testiculi gallorum
Testiculi aprugni
Tubera
Vrticae semen
Xyli semen
Xyphij radix
Zibetum.

Spermatica.

Amygdalæ
Anisum
Asparagus
Cicera
Cynosorchis
Encephalos
Lac omne
Napus
Nuclei pinei
Nux Indica
Oriza in lacte cocta
Oua recentia
Passerum cerebrum
Pastinaca
Phaseli
Pistacia
Rapum
Satyrium vtrumque
Semen lini
Siser
Testiculi gallorum.

Vretica.

Ammi
Amygdalæ
Androsaces
Anisum
Apium satiuum
Apium palustre
Apium montanum
Apium grande
Asphodelus
Baccharis
Balsamum
Bdellium
Bitumen
Calamus odoratus
Cantharides
Capnos
Capparis
Carduus
Carpesium
Cari semen
Casia
Caucalis
Chamæpitys
Cinnamomum
Cytisus
Daucus
Dictamnus Cret.
Dictamnus
Dracunculus ma.
Dracunculus mi.

Epi

Epithymum
Æruum
Eruca
Fumaria
Fœniculum ſat.
Fœniculum ſylueſt.
Folium
Gingidium
Gramen harund.
Gutta ammoniaca
Iaſme
Inula
Iris
Irio
Iuniperus
Iuniperi baccæ
Lactuca ſylueſt.
Lanaria herba
Laurus Alex.
Leontopetalum
Libanotis
Liguſticum
Lithoſpermum
Lonchitis
Malum cydonium
Mala orbiculata
Malabatrum
Mel
Menta ſatiua

Meum
Milium
Moly
Napum
Nardus
Nardus Gallica
Nardus Montana
Nepeta
Nigella
Ocimum
Oleæ ſylue.lachry.
Ononis
Origanum
Paliurus
Panax
Pancratium
Paſtinaca erratica
Periclymenum
Petroſelinum
Peucedanum
Phu
Piper
Polium
Porrum capitatum
Porrum agreſte
Pſeudobunium
Pſeudodictamnus
Pulegium
Radicula

Raphanus
Rubia
Ruscus
Ruta
Ruta syluestris
Rumicis acut. rad.
Sabina
Saluia
Sampsuchum
Scandix
Scilla
Scordium
Scolimus
Scœnanthum
Serpyllum
Seseli
Siliqua
Sinapi
Sison
Sisymbrium alterum
Sium
Smilax
Smyrnium
Solanum vesicarium
Solanum somnificum
Spondylium
Testiculus alter
Thlaspi
Thymbra
Thymus
Tilia
Tordilum
Tragoriganum
Trichomanes
Trifolium aspalat.
Trixago
Veneris vmbilicus
Vetonica
Vitis alba
Vitis nigra
Vrtica
Xyris
Zingiber.

SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM FACVLTATES

SECVNDVM LOCOS ex Dioſcoride, & Matthioli Commentariis.

CAPITIS.

DIOSCORIDIS.

Ad capitis dolores ex frigiditate.

Ris Illyrica cum aceto, & roſaceo illita.

Oleum ſylueſtris oliuæ inunctum.

Oleum Amygdalarũ inunctum.

Viticis ſemẽ emplaſtri modo adhibit⁹.

Amigdalæ amaræ cum aceto vel roſaceo fronti, vel temporibus illitæ.

Torpedo marina viua admota.

Lana ſuccida cum aceto, & roſaceo im-

posita.
Sisymbrium fronti, & temporibus adalligatum.
Hederacei corymbi, vel foliorũ hederaceorum succus, cum aceto, & rosaceo persusus.
Aloe temporibus frontíque ex aceto, rosaceóque illita
Menta fronti adalligata.
Serpyllum coctum rosaceo acetóque madefactum,& adhibitum.
Melilotus cum rosaceo, & aceto subactus.
Baccharis folia per se illita.
Ruta ex rosaceo,& aceto.
Scãmonia ex aceto,& rosaceo perfusa.
Anisum per se totum.
Spondylium cum ruta illitum.
Aquæ marinæ vapor operto capite perceptus.
Peucedanum ex rosaceo,& aceto.
Melanthium fronti,adalligatum.
Coniza minor adalligata.
Anagyris tenera folia drachmæ pondere ex vino pota.
Rhodia radix recens cum rosacei momento imposita.
Hippoglossum coronamenti modo adhibitum.

Cha

Chamædaphnes folia trita,& illita.
Elaterium ex lacte naribus infusum.
Rusci folia,& baccæ in vino potæ.

MATTHIOLI.

Galanga naribus indita.
Nardum Italicum.
Lauendula.
Phu virens cum radicibus contusum & illitum.
Cinnamomi stillatitia aqua pota.
Cubebe deuoratæ.
Balsamum factitium,& eius aqua illita.
Moschus.
Zibetum.
Ambarum
Laurinum oleum
} liniment modo adhibita.
Mumia ex amaraci aqua naribus infusa,aut ex castoreo, Caphura, & oleo balanino.
Mastiche mansa cum odorata cera
Dictamni albi florentis aqua naribus infusa.
Persicorum nucleorũ cremor ex aqua verbenacæ paratus fronti, temporibúsque illitus.
Amygdalarum amararum lacteus cremor eodem modo paratus.
Mustellarum combustarum cinis aqua

subactus, & illitus.

Cæpæ squama feruenti cinere tosta, & calida in dolentis lateris aurem introducta additis rosaceo, laurino, & succida lana.

Flores Caryophylli vocati saccharo asseruati, & deuorati.

Ciclamini succus in errhinis additus.

Hederæ folia septem, totidémque ossium persicorum nuclei à cortice delibrati ex oleo & aceto cocta, & temporibus, & fronti illita.

Agaricum in potu sumptum.

Graminis genus septem internodiis distinctum capiti accommodatum.

Rhodia radix recens contusa ex amaraci aqua fronti & temporibus illita.

Verbenacæ aqua, aut oleum capiti adhibitum.

Verbasci stillatitia aqua fronti illita.

Fungi qui ad imam sambuci sedem oriuntur in aqua rosacea macerati, & illiti.

Colocynthis in catapotiis addita.

Quinta essentia nostra libr. 5. capite de vino descripta tum pota, tum exterius fronti illita.

Matth

MATTHIOLI.

Ad diuturnum capitis dolorem.

Ligni Gaiaci } decoctũ diebus con
Chinæ radicis } tinuis 40. potum.
Zarzæ parillæ }

Punicę arboris folia, aut eorum ſuccus illitus

Hederæ folia ſeptẽ, totidémq; oſſium perſicorum nuclei à cortice delibrati ex oleo, & aceto cocta, & fronti, & temporibus illita.

Agaricum in potionibus aut catapotiis additum.

Colocynthis in catapotiis aut potione vſurpata.

DIOSCORIDIS.

Ad capitis dolores à calida cauſa genitos.

Oleum ſylueſtris oliuæ inunctum.

Vnguentum roſaceum illitum.

Liguſtri flores ex roſaceo illiti fronti.

Roſarum aridarũ ex vino dilutum adhibitum.

Viticis ſemen appoſitum.

Portulaca per ſe impoſita.

Melilotus cũ aceto, aut roſaceo aſperſa & adhibita.

Nymphææ radix pota, & naribus indita.

Rhodia radix cum roſaceo,& fronti,& temporibus adalligata.
Papaueris liquor frõti cũ roſaceo illit⁹.
Pſyllium ex roſaceo acetóq; , aut aqua impoſitum.
Hippogloſſi ſertum capite geſtatum.
Sedum maius cum roſaceo illitum.
Solani hortulani folia adalligata.
Viniferę vitis fol. & capreoli adhibita.
Ophites lapis adalligatus.

MATTHIOLI.

Arboreus,lapideúſue muſcus recẽs roſaceo imbutus,& impoſitus.
Populneũ vnguẽtũ toti capiti inunctũ.
Betulæ aqua quę per ſe è perforato caudice fluxit illita.
Liguſtrinum oleum illitum.
Roſæ & præſertim purpuræ auſtero vino incoctæ & illitæ.
Pomorum acidorum ſuccus cum ſantalis adhibitum.
Cochlearum viuentium mucus fronti ex roſaceo illitus.
Punicorum acidorum vinum potum & impoſitum.
Anguiũ ſenecta aceto decocta,& fronti adhibita.
Oui recentis vitellus,albúmque ex roſaceo& roſacea aqua.

Mica

Mica tritici panis amygdalino, papauerinóq; oleo ĩbuta, & frõti adalligata.
Portulaca contuſa, & fronti impoſita.
Plantaginis ſuccus ex roſaceo illitus.
Cucurbitæ, & cucumeris recentis ramenta fronti adalligata.
Lactucæ ſuccus cum roſaceo, & aceto impoſitus.
Fabaria contuſa & aceto.
Nymphęę recẽtia fol. capiti ſuppoſita.
Polygoni maioris ſuccus illitus.
Hyoſcyami recentia folia fronti adalligata.
Pſyllij ſeminis mucago fronti ex roſaceo adhibita.
Solani hortulani ſucc⁹ frõti impoſitus.
Mandragoræ recentia folia capiti ſuperpoſita,
Alſine contuſa, & adhibita.
Sedi cuiuſcunque ſuccus, aut herba ipſa contuſa, & admota.
Cotiledonis vtriuſq; ſuccus impoſitus.
Cimbalaria vulgaris contuſa, & illita.
Momordicæ fructus amydalino oleo inſolatus contuſus, & illitus.
Santalum albũ cum aqua roſacea adhibitum.
Caphura, & roſacea aqua impoſita.
Roſaceum oleum tepidum.

Syluestris oliuæ oleum inunctum.

Punicæ folia contrita, aut eorum succus cum rosaceo illitus.

Amygdalæ dulces ex aqua rosacea contritæ, & illitæ.

Oleum in quo cucurbitæ flores insolati fuerint illitum.

Mustelarum exustarũ cinis aqua subactus, & illitus.

Senæ decoctum, vel dilutum potum.

Eiusdem folia in lotionibus addita.

MATTHIOLI.

Ad emicraniam.

Thuris & Myrrhæ puluis oui albo exceptus & fronti, & tẽporibus illitus.

Mumia ex amaraci aqua naribus immissa.

Sagapenũ ex Betonicæ decocto potũ.

Cucumeris syluestris radix in aqua elixa tusa, & oleo subacta, & cum absinthio applicata.

DIOSCORIDIS.

Ad expurgandum caput.

Brassicæ succus
Anemonis succus
Betæ succus
Chelidonij ma. suc.
Cyclamini succus
} naribus infusus.

Cepæ

Cepę succus }
Pyrethrum } diu mansa.
Staphisagria }
Colocynthis in catapotiis deuorata.
Vua passa cum pipere manducata.
Atramentum sutorium lanis naribus inditum.

MATTHIOLI.

Iridis radicis succus naribus infusus.
Cubebæ cum mastiche mansæ.
Mastiche vnà cum cera odorata commansa.
Gattariæ succus naribus infusus.
Amaraci succus naribus inditus.
Imperatoriæ radix commansa.
Senæ decoctum vel dilutum potum.
Sagapenum in catapotiis deuoratum.
Sinapi,& nasturtij semen commansum.
Cyclamini succus naribus infusus.

DIOSCORIDIS.

Ad capitis dolores faciunt

Stiracinum oleum olfactum.
Oliuæ flauæ } in cibis acceptę.
Glandes }
Palmulæ Phęnicæ }
Iuglãdes nuces } deuorati.
Arbuti fructus }
Ferulæ caules }

Mei radices largius ſumptæ.
Abſinthij liquamentum hauſtum.

MATTHIOLI.

Vinum generoſum largius ſumptum.
Sinapis in cibis vſurpata.
Ponticæ nuces largius deuoratæ.
Lac abunde potum.

DIOSCORIDIS.

Ad veternoſos.

Viticis ſemen cũ roſaceo, & aceto perfuſum.
Caſtoreum ex aceto, & roſaceo naribus infuſum
Cæpa decocta,& in cibum ſumpta.
Sinapi deraſo capiti appoſitum.
Spondilium ſuffitum, & ex oleo capiti illitum.
Peucedanum cum aceto,& roſaceo inunctum.

MATTHIOLI.

Nardus Italica
Lauendula } cum pota, tũ illita.
Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua pota.
Balſami factitij aqua, ſecundarius liquor,& oleum inunctum.
Siſymbrij ſuccus ex aceto illitus.

Caryophylli flores ſaccharo conditi & deuorati.

Agaricum potum cum purgante medicamento.

Oleum è floribus,& foliis hyſſopi paratum,& illitum.

Stęchas addita ſcilla aut ei⁹ aceto pota

Dictãnus alb⁹ quomodolibet adhibit⁹.

Saluia tam in potionibus quàm in fomentis vſurpata.

Saccharum è floribus ſaluiæ paratum.

Gattaria & bibita & fotu adhibita.

Amaracus introrſum, & extrorſum accepta.

Imperatoriæ radix quoquomodo vſurpata.

Roſmarinum, vel ſaccharũ ex eius floribus paratum.

Euphorbium occipiti affrictum.

Chamædrys in potionibus addita.

Quinta eſſentia noſtra lib.5. comment. de vino deſcripta tum pota, tum naribus iniecta

DIOSCORIDIS.

Ad ſomnum conciliandum.

Iris Illyrica pota.

Ammonium fronti illitum.

Amygdalæ amaræ deuoratæ.

Viticis ſemen potum.

Lactuca

Lactuca in cibum ſumpta.
Aloe illita per ſeſe, vel ex roſaceo.
Baccharis odorata.
Iunci Aethiopici ſemen potum.
Papaueris erratici quinque, ſéxue capita in vini ciathis tribus ad dimidiũ decocta, & potui data.
Hyoſcyami ſemen potum, ac appoſitum.
Solani ſomnifici radicũ cortex drachmæ pondere in vino potus.
Mãdragoræ radicis ex vino decoctum cyathi vnius menſura potum.
Mandragoræ poma olfacta naribus.
Mandragoræ liquor ſedi pro balano ſubditus.

MATTHIOLI.

Arborei, lapideíue muſci dilutũ ex vino paratum potum.
Salicis recentia folia in lotionibus addita.
Perſicorum nucleorum cremor fronti, & temporibus adhibitus.
Amygdalæ dulces cum roſacea aqua illitæ.
Lactucæ ſuccus ex roſaceo fronti, & temporibus illitus.
Corallium potum.

DIOSCORIDIS.

Somnia terribilia faciunt

Fabæ
Lentes } in cibum acceptæ,
Picnocomi semẽ comæ drachmæ pondere potum.
Smilacis læuis semen cum dorycnio potum ternis singulorum obolis

MATTHIOLI.

Phasioli in cibum sumpti.

DIOSCORIDIS.

Sternutamenta cient.

Sinapi semen tritum, & naribus admotum.
Ptarmicæ flores admoti.
Struthij radix trita, admota.
Ranunculi radix sicca, & in puluerem trita, naribus indita.
Daphnoides naribus indita.
Veratri albi radix trita & imposita.

MATTHIOLI.

Piper tritum naribus inditum.
Cyclamini radix indita.

DIOSCORIDIS.

Ad vertiginosos.

Balsami semen per se potum.

Peucedanũ ex aceto,& rosaceo illitũ.

Galbanum olfactum.

Brioniæ radix pota per continuum an. quotidie drachmæ pondere.

Vitis nigræ viticulæ primæ recentes decoctæ & in cibis acceptæ.

Vinum } Scillinum potum.
Acetum }

MATTHIOLI.

Cinnamomi vulg. stillatitia aqua pota.

Balsami factitij primus, secundus, & tertius liquor inunctus.

Mumia ex amaraci aqua narib. ĩmissa.

Cochleæ cum suis testis tritæ & aceto potæ.

Scorzoneræ radix, aut succus potus.

Caryophyllorum flores saccharo asseruati, & frequenter deuorati.

Cubebarum grana quinque quotidie sumpta.

Agaricum potioni infrictum, & pro sapone vsurpatum.

Saluia tam in potu, quàm in fomentis sumpta.

Saccharum Saluiæ floribus paratum.

Gattaria potui data, & forinsecus illita.

Amaracus tum pota, tum illita.
Imperatoriæ radix in potiones, & localia medicamenta adhibita.
Senæ decoctum, vel dilutum potum.
Rosmarinũ quocunq; modo vsurpatũ.
Saccharum è floribus Roris marini paratum.
Sagapenum in potu sumptum, & exterius inditum.
Chamædrys quoquo modo vsurpata.

DIOSCORIDIS.

Ad comitiales.

Cardamomum ex aqua potum.
Cancamum per se potum.
Balsami semen haustum.
Bitumen Naphtha suffitum comitiales deprehendit.
Populi nigri semen ex aceto.
Ficus siccæ in cibum acceptæ.
Conculæ Indicæ suffitæ excitant.
Coagulum leporinum potum.
Mustelæ ventriculus coriandro infarctus inueteratúsque, deuoratus.
Mustelæ eiusdem sanguis potus.
Asininũ iecur tostũ in ieiuno sumptũ.
Vngula asini combusta pota.
Equorum lichenes triti, & ex aceto hausti.
Lapis in hyrundinum pullorum primæ

fæturæ vẽtriculo inuentus pro amu
leto in cerui aluta ſuſpenſus.
Serũ lactis potũ quouſq; aluum citet.
Phocæ coagulum bibitum.
Vrſinum fel ad lingendum datum.
Teſtudinis fel naribus inditum.
Teſtudinis terreſtris ſanguis potus.
Ciconiæ fimum ex aqua potum.
Plantago cum lenticula decocta in ci-
bis ſumpta.
Sinapi tritum naribus inditum.
Piper diu manſum.
Scilla hauſta.
Agaricus drachmæ pondere cum oxy-
melite hauſtus.
Eryngij radix ex dulci aqua ebibita.
Rutæ ſylueſtris ſemen potum.
Seſelis Maſſiliẽſis radix, & ſemẽ potũ.
Peucedanum ex aceto, & roſaceo capi-
ti inunctum.
Sagapenum potum.
Laſerpitij liquor cũ aceto mulſo bibit⁹
Ladanum olfactum.
Ammoniacum in eclegmate cum mel-
le datum.
Trifolij ſemen, & folia data.
Coniza cum aceto bibita.
Anthyllis altera ex oxymelite pota.
Betonicæ folia hauſta.
Quinque

Quinquefoliũ triginta diebus hauſtũ.
Papaueris ſpumei ſemen cum mulſa aqua potum.
Veratrum nigrum potum.
Hippopheſti ſuccus trium obolorum pondere hauſtus.
Vitis alba drachmæ pondere anno toto quotidie hauſta.
Vitis nigræ viticulæ primæ virentes coctæ, & in cibis ſumptæ.
Acetum mulſum potum.
Vinum, & acetum ſcillinum potum.
Selenites lapis tritus ebibitus.
Ætites lapis cũ Cyprino vnguento aut gleucino, vel alio excalfaciẽte illitus.
Cotes naxia pota.

MATTHIOLI.

Nardus Italica.
Lauendula.
Aſarina, & eius decoctum potum.
Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua pota.
Balſami factitij liquor omnis illitus.
Mumia ex amaraci aqua naribus immiſſa.
Cranium humanum potum.
Leporis coagulum cum aceto bibitũ.
Lapis in felle bubulo inuẽtus tritus lẽtis quãtitate, & in errhynis additus.

Aqua ſtillatitia humani ſtercoris pota.
Scorzoneręradix,aut eius ſuccus pot9
Caryophyllorum flores ex betonicæ, aut amaraci decocto poti.
Iidem ſaccharo aſſeruati frequenter deuorati.
Cyclaminus in potione, vel clyſmate infuſus, aut eius ſuccus in errhinis additus.
Agaricum potioni ingeſtum.
Ariſtolochia rotunda.
Hyſſopum quoquo modo ſumptum.
Stęchas cũ ſcilla aut ei9 aceto vſurpata
Dictamnus albus.
Saluia tam pota,quàm trita adhibita.
Amaracus quouis modo vſu veniat.
Galãgæ ſuccus ſeſcũciæ põdere potus.
Imperatoriæ radix in potionib.addita.
Senæ dilutum,vel decoctum potum.
Roſmarinum, vel ſaccharum ex eius floribus paratum.
Sagapenum deuoratum.
Quercini viſci lignum in tenuiſſimum puluerem redactum, & diebus quadraginta potum.
Vincetoſſici radices tritæ vnà cũ pæoniæ ſemine.
Cardui benedicti decoctum, aut ſtillatitia aqua pota.

Cham

Chamędrys in potionibus addita.
Filipēdulę radicis puluis cibo ĩſperſus.
Palmæ Chriſti ſeminis puluis drachmæ pondere ex vino potus.
Eiuſdem radicum decoctum diutius vino miſtum potum.
Pæonia Galeni collo ſuſpenſa.
Pæoniæ ſemina filo traiecta, & collo circumligata.
Hyperici florẽtis aqua ſtillatitia pota.
Chamępitys decoctũ ex rhodomelle,& oxymelite diebus pluribus potum.
Ellebori nigri dilutum potum.
Colocynthis in catapotiis addta aut in potionibus.
Quinta eſſentia noſtra lib.5.comment. de vino deſcripta hauſta.
Acetum ſcillinum frequẽter hauſtum.
Stibium noſtrum proprio comment. deſcriptum.
Coralliũ tam ſuſpenſum,quàm bibitũ.

MATTHIOLI.

Ad obliuioſos,& deperditam memoriam.

Anacardia.
Quinta eſſentia noſtra lib.5. cõmen.de vino deſcripta frequenter vſurpata.

DIOSCORIDIS.

Ad Apoplexiam.

Vitis albæ radix cõtinuo anno drach-

mæ pondere hausta.

MATTHIOLI.

Nardi Italicæ } stillatitia aqua
Lauendulæ } pota. [pota.
Cinnamomi vulgaris aqua stillatitia
Balsami factitij liquor primus, secundus, & tertius illitus.
Agaricum in potu sumptum, aut in catapotiis deuoratum.
Quinta essentia nostra lib. 5. comment. de vino descripta pota.

DIOSCORIDIS.

Ad Phrenesim.

Vnguentum crocinum perfusum, aut naribus illitum.
Vitex aceto, & oleo instillatus.
Asparagus in vino albo potus.
Serpyllum cum aceto, & rosaceo impositum.
Spondilium suffitum, impositum, & capiti ex oleo inunctum.
Peucedanũ ex oleo, & rosaceo inunctũ.

MATTHIOLI.

Maluæ succus octo vnciarum pondere potus.
Solani hortensis tum foliorum, tum baccharum succus sincipiti cum linteolis superpositus.
Borraginis, aut buglossi stillatitia aqua

DIOSCORIDIS.

Ad cerebri inflammationes quas Syriasim vocant.

Cucurbitæ ramenta ſincipiti appoſita.
Peponis ramenta ſincipiti adhibita.
Heliotropij folia fronti admota.
Acetum fronti illitum.

MATTHIOLI.

Agaricum potui datum.
Santala omnia ex aceto, roſaceo, & caphuræ momento illita.

DIOSCORIDIS.

Ad melancholiam.

Ocimi ſemen
Veratrum nigrum } potum.
Betonicæ folia ebibita.
Epithymum hauſtum.

MATTHIOLI.

Poma dulcia.
Citria mala.
Santalum omne.
Maluæ ſuccus vnciarum ſex pondere potus.
Scorzoneræ radix aut eius ſuccus bibitus.
Agaricum ſumptum.
Thymus drachmarum duarum pondere ex oxymelite potus.
Senæ decoctum, vel dilutum potum.

Vincetoſſici radices tritæ cum ocimi ſemine, aut cum citrei mali cortice aut cum margaritis hauſtæ.
Meliſſophyllon quocunque modo frequenter potum.
Aſplenij decoctum hauſtum.
Borraginis, aut bugloſſi decoctum ex vino, aut ex aqua paratum potum.
Ellebori nigri dilutum ebibitum.
Sirupus è polypodio, & præſertim ad hypocondriacam, vide lib. 4. cõmen. de polipodio.
Acetum ſcillinum hauſtum.
Quinta eſſentia noſtra lib. 5. comment. de vino deſcripta, pota.
Stibium noſtrum quatuor granorum pondere hauſtum.
Argentum viuum præcipitatum octo granorum pondere bibitum.
Aurum.
Corallium.
Margaritæ.
Oleum è lapide gagate tum potũ tum illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad crapulam, ebrietatemq; tollendam.

Crocum ex paſſo præſumptum.
Punicorũ malorũ ſuccus } hauſtus.
Myrti baccharum ſuccus } hauſtus.

Braſſi

Brassica summo cibo sumpta.
Absinthium præsumptum.

MATTHIOLI.

Acetum testiculis cum linteolis adhibitum.
Croci florum stillatitia aqua pota.
Amygdalæ amaræ sex ante potum deuoratæ.

DIOSCORIDIS.

Ad capitis fluxiones.

Vnguentum irinum naribus illitum.
Styrax illita suffitáque.
Bitumen naphtha suffitum
Cinnamomum potum.
Mei radices tritæ cum melle eclegmate deuoratæ, vbi fluxio pectus afficiat.
Nuces auellanæ tostæ, & cum exiguo piperis potæ.
Dracunculi maioris radix tosta vel elixa deuorata.
Tragacantha in eclegmate cum melle sumpta.
Hyssopum cum ficu, ruta melléque ex aqua decoctum potum.
Helichrysij coma trium oboloruũ pondere in vino diluto pota.
Hyoscyami semen oboli pondere, addito papaueris semine haustum.

MATTHIOLI.

Iuniperinum gummi ſuffitum, & capiti inſperſum.

Santalum rubrum capiti inſperſum.

Caryophylli aromatici ſuffiti fumo naribus excepto.

Agaricum in potionibus additum.

Roſmarinum.

DIOSCORIDIS.

Ad cerebrum roborandum.

Agallocum potum.

MATTHIOLI.

Cubebæ deuoratæ.

Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua pota.

Balſami factitij vnuſquiſque liquor illitus.

Moſchus.

Zibetum.

Ambarum.

Caryophyllorum puluis capiti inſperſus.

Caryophylli flores ſaccharo conditi frequenter deuorari.

Stœchas.

Menta græca.

Saluia.

Sena

Sena in capitis perfuſionibus addita.
Roſmarinum atque ſaccharum ex eius floribus paratum.
Caryophyllatæ radix olfacta.
Rhodia radix olfacta, vel quomodolibet vſurpata.
Quinta eſſentia noſtra commento de vino deſcripta.

DIOSCORIDIS.

Ad capitis vlcera manantia.

Thus cum nitro confricatum.
Fici, & caprifici lacteus ſuccus cum polenta appoſitus.
Vrina inueterata appoſita.
Fœnum Græcum appoſitum.
Cicer adhibitum.
Malua ex vrina humana emplaſtrata.
Allij cinis ex melle inunctus.
Cyclamini decoctum fomenti modo adhibitum.
Bulbi cum cremato nitro adhibiti.
Melilotus ex aqua cum creta chia, vinóque aut galla inuncta.
Rubi folia impoſita.
Lilij cremata radix ex melle adhibita.
Adianthum in lixiuio decoctum.
Acida muria inſperſa.

MATTHIOLI.

Hederæ helicis folia in pileum consuta,& capiti imposita.

Centaurij minoris succus illitus.

Mentha illita.

NERVORVM.

DIOSCORIDIS.

Ad conuulsionem.

Iris Illyrica ex aceto pota.

Acori decoctum bibitum.

Cardamomum ex aqua potum.

Iunci odorati radicis drachma vnà cũ pari pondere piperis per dies aliquot data.

Costus ex vino,& absinthio exhibitus.

Balsamum ex aqua haustum.

Helenium ex melle in eclegmate exhibitum.

Vnguentum sampsuchinum more cataplasmatis appositum.

Vnguentum metopium illitum.

Bdellium illitum.

Iuniperi baccæ bibitæ.

Cedrides deuoratæ.

Halimi radix drachmæ põdere in aqua mulsa hausta.

Ficulneus cinis ex oleo illitus.

Erinacei terrestris caro in cibũ sumpta.

Caſtoreum inunctum,& potum.
Serpyllum potum.
Fimum caprinum cum aceto bibitum.
Dracunculi radix toſta, & elixa deuorata cum me lle.
Aſphodeli radix drachmę pődere pota.
Capparis ſemen potum.
Capparis cortex pariter hauſtus.
Argemone emplaſtrata.
Agaricus ſumptus trium oboloru͂ pondere cum mulſo.
Rhaponticum potum.
Galbanum deglutitum.
Gentianæ radix drachmę pődere pota.
Ariſtolochia rotunda pota.
Centaurij maioris radix ex vino pota.
Spinæ albæ ſemen potum.
Acanthij radices potæ.
Abrotoni ſemen cum aqua potum.
Leucocáthæ radicis ex vino decoctum hauſtum.
Origanum eſtum cum fico.
Eringij radix pota cum aqua mulſa.
Pulegium cum poſca potum.
Calaminthæ decoctum hauſtum.
Baccaris radix in aqua decocta,& pota.
Panaces herculeum linitum.
Libanotis radices cum loliacea farina emplaſtratæ.

Peuce

Peucedanũ ex aceto, & rosaceo inũctũ.
Clinopodium bibitum.
Chamædrys decoctum epotum.
Laser oboli põdere datum,& deuoratũ.
Sagapenum potum.
Galbanum deuoratum.
Betonicæ folia denarij pondere cum hydromelite data.
Xyridis radix ex passo bibita.
Symphytum ex aceto mulso bibitum.
Psyllium illitum.
Serpyllum potum aut illitum.
Verbasci decoctum bibitum.
Brioniæ eclegma ex melle.
Vinum scillinum haustum.
Vinum chamædrytes bibitum.
Vinum tragoriganites bibitum.
Satyrij radix ex vino nigro austero bibita.
Coris ex vino pota.

MATTHIOLI.

Oleum irinum inunctum.
Nardus Italica.
Lauendula.
Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua pota.
Balsami factitij liquores omnes.
Helenij radicis farina.
Oleum nucum inunctum.
Mumia tum foris, tum intus vsurpata.
Oleum

Oleum ex ſemine lini illitum.

Cyclaminus in potione ſumptus vel clyſtere infuſus, aut in errhynis additus.

Agaricum potu vſurpatum.

Oleũ è florib.& foliis hyſſopi paratũ.

Stœchas in balneis, fomentis, & laconicis addita.

Pulegij decoctum tum potum, tum fotu adhibitum.

Saluia tam potu quàm fotu vſurpata.

Gattaria.

Amaracus.

Imperatoriæ radix.

Euphorbium ex Leucoij oleo illitum.

Vnguẽtum è viſci in pyro naſcẽtis ſylueſtri foliis,& recẽti cappi pinguedine paratum, vide viſci commento.

Chamędrys in fomẽtis,& vnguẽtis ad-

Liliorum alborũ oleũ illitum. (dita.

Cannabis radix decocta,& deinde tuſa & illita.

Colocynthis in catapotiis addita.

Stibium noſtrum quatuor granorum pondere ſumptum

Oleum è lapide gagate illitum.

MATTHIOLI.

Ad ſtuporem.

Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua pota. Bal

Balſami factitij liquores omnes.
Oleum ſinapinum.
Nuclei pinei frequenter deuorati.
Oleũ è foliis, & floribus hyſſopi illitũ.
Stœchas in balneis, laconicis, & fomentis addita.
Pulegij decoctum.
Saluia tam intus ſumpta quàm exterius admota.
Amaracus.
Imperatoriæ radix.
Roſmarinum.
Euphorbium ex leucoij oleo exterius illitum.
Chamædrys.
Chamępithys decoctum ex rhodomelle potum.
Quinta eſſentia noſtra commento de vino deſcripta tam pota quàm illita.

DIOSCORIDIS.

Ad Paralyſim.

Peucedanũ ex aceto,& roſaceo inũctũ.
Capparis ſemen,& cortex potus.
Sagapenum potum.
Rubiæ radix hauſta.
Colocynthis clyſtere perfuſa.
Vitis nigræ viticulæ primæ recentes coctæ comeſtæque.
Vinum ſcillinum hauſtum.

MATTHIOLI.

Iridis radices conditæ deuoratæ.
Nardus Italica.
Lauendula.
Asarina per se aut eius decoctum potũ.
Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua pota.
Balsami factitij liquores omnes illiti.
Helenij radicis farina bibita.
Oleum sinapinum inunctum.
Nuclei pinei frequenter deuorati.
Mumia ex amaraci aqua illita.
Iuglandium oleũ illitum cũ calce lota.
Anacardia.
Castoreum cum mulsa potum.
Flores caryophylli ex betonicæ, aut amaraci decocto poti.
Iidem saccharo asseruati, & frequẽter deuorati.
Cyclaminus in potiõe, vel clysteri sumptus aut eius succ. in errhinis additus.
Agaricum in catapotiis, aut potione sumptum.
Oleum è floribus, & foliis hyssopi paratum inunctum.
Stœchas in balneis laconicis, & fomentis addita.
Pulegij decoctũ tum haustũ tũ fotum.
Saluia tã potione q̃ fomẽtis vsurpata.

Gattaria.
Amaracus.
Imperatoriæ radix.
Senæ decoctum, vel dilutum.
Euphorbiũ ex leucoij oleo exterius illitum.
Chamædrys.
Oleum liliorum alborum.
Bellidis genera omnia.
Hyperici florẽtis stillatitia aqua pota.
Chamæpitys decoctũ ex rhodomelle, & oxymelite potũ pluribus diebus.
Conditum, & pilulæ contra neruorum resolutionem, vide chamępitys commentarium.
Colocynthis in catapotiis addita.
Quinta essentia nostra lib. 5. comment. de vino descripta, pota & illita.
Stibium nostrum quatuor granorum pondere sumptum.
Oleum è gagate lapide inunctum.

DIOSCORIDIS.

Ad tremorem.

Cerebrum leporinum tostum comestũ.
Castoreum potum, & inunctum.
Brassica in cibis sumpta.
Althææ decoctum potum.

MATTHIOLI.

Cinnamomi vulgaris aqua ſtillatitia pota.

Balſami factitij liquor, & oleum.

Nuclei pinei frequenter deuorati.

Saluia tum pota, tum fotu vſurpata.

Amaracus.

Imperatoriæ radix.

Chamædrys.

Chamæpitys decoctum cum rhodomelle hauſtum.

Quinta eſſentia noſtra tam pota quàm illita, parandi rationem habes lib. 5. comment. de vino.

DIOSCORIDIS.

Ad fluxiones.

Farina tritici cum Apollinaris herbæ ſucco appoſita.

Farina hordæi ex aceto adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad ægritudines, & dolores.

Oleum ſicyonum inunctum.

Oleum laurinum illitum.

Elæomeli illitum.

Vnguentum Cyprinum }
Vnguentum Gleucinum } inunctum.
Vnguentum Metopium }
Vnguentum Amaricinũ }

Bdellium malagmati inſertum.
Lixiuium ex cinere ficus, ex oleo illitũ.
Caſtoreum potum, & illitum.
Erinacei terreſtris caro deuorata in cibis.
Viperinæ carnes decoctæ, & eſui datæ.
Poterij radicis decoctum potum.
Peucedanũ ex aceto, & roſaceo illitũ.
Laſer oboli pondere deuoratum.
Centaurium minus ebibitum.
Lilij radix inaſſata melléque excepta impoſita.
Satyrij radix ex vino nigro auſtero pota.
Althææ radix per ſe, vel decocta in vino aut aqua mulſa emplaſtri modo impoſita.
Coccum infectorium cũ aceto illitum præciſos iuuat neruos.
Senecij folia ad eadem præſtant illita.
Narcyſſi radix illita ad eadem vtiliter imponitur.
Hypopheſti ſuccus trium obolorum pondere potus.
Aqua marina perfuſa.
Acetum ſcillinum potum.
Vinum de ſtœchade hauſtum.
Vinum de thymo potum.
Seſamum illitum craſſitiem iuuat.

MATTHIOLI.

Oleum larignæ resinæ, vel terebinthinæ illitum.

Nuclei pinei frequẽter ĩ cibis vsurpati.

Terebinthina resina. Larigna resina. Abiegna resina.	deuorata cum chamæpithi.
Nucis Indicæ. Nucis Myristicæ.	oleũ tum potũ tum illitum.

Fabarum caulium, & siliquarum cinis cum vetere axungia illitus.

Stœchas in balineis, fomentis, laconicis addita.

Pulegium.

Amaracus.

Aiuga.

Cortusæ herbæ flores in amygdalino oleo recẽter presso, & rosaceo completo pari pondere commisti diu insolati & illiti.

DIOSCORIDIS.

Ad neruorum vulnera.

Cochleæ terrestres tusæ & impositæ.

Terreni vermes tusi, & illiti

Butyrum illitum.

Senecionis folia emplastri modo imposita cum thuris manna.

Dracunculi minoris folia illita,

Poterij radix tusa, & illita.

Lilij radix ex melle ſubacta,& illita.
Coccum infectorium cũ aceto illitũ.
Narciſſi radix illita.

MATTHIOLI.

Balſamum factitium impoſitum.
Terebinthinæ, Lariceæ, Abiegnæ } reſinæ oleum.
Abiegna lachryma.
Iuglandium oleum.
Cochlearum caro cum farinæ polline impoſita.
Oleũ è terrenis vermibus addito præſertim factitio balſamo, aut oleo è terebinthina confecto.
Hyperici oleum.
Oleum è fructu momordicæ illitum.

MATTHIOLI.

Ad contractionem & duritiem.

Muris montani pinguedo illita.
Taxi pinguedo inuncta.
Oleum ex ouorum vitellis perunctum.
Ceruina,& vitulina medulla.
Oleum ex lini ſemine.

MATTHIOLI.

Ad contuſiones.

Cochlearum terreſtrium caro cũ fari-

næ polline impoſita.
Farina fabarum cũ oxymelite ſubacta.
Dracunculi radix cum melle, & caprino fimo illita.

DIOSCORIDIS.

Ad neruorum craßitiem.

Seſamum emplaſtri modo impoſitum.
Sarmentitius cinis cum axungia vel oleo illitus.

OCVLORVM.

DIOSCORIDIS.

Ad palpebrarum defluuium.

Nardi Indicę decoctum fotu adhibitũ.
Cochleæ terreſtres acu traiiciuntur, vt effluat humor, quo poſtea palpebræ illinuntur.
Oeſipus illitus.
Condrillæ gummi, ac pariter lac impoſitum.
Lapis armenius illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad palpebrarum, oculorúmque ſcabritiem.

Thuris cortex toſtus, & appoſitus.
Piſcis fuligo illita.
Licium appoſitum.
Sepiæ os læuigatum, & illitum.

Fel { Marini ſcorpionis / Marinæ teſtudinis / Perdicis / Aquilæ / Gallinæ albæ / Sylueſtris capræ } illitum.

Sinapi tritum ex melle inunctum.
Omphacium impoſitum.
Squama æris illita.
Rubigo ferri illita.
Chalcitis inuncta.
Hęmatites lapis melle exceptus adhibitus.

DIOSCORIDIS.

Ad palpebrarum fluxiones.

Amaraci folia cum polenta illita.
Alſine cum polenta impoſita.
Ricini folia cum polenta trita, & emplaſtri modo adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad palpebrarum craßitiem.

Mitulorum cinis plumbi modo lotus, & illitus.
Conchulæ Indicæ cinis inunctus.

DIOSCORIDIS.

Ad palpebrarum ſcabiem.

Cæpæ ſuccus cum pario ſpodio impoſitus.

Aloe

Aloe illita.
Fici lac inunctum.

MATTHIOLI.

Tragacanthæ lachryma lacte macerata & illita.
Sagapenum cum aceto ſuperpoſitum.

MATTHIOLI.

Ad palpebrarum inflammationes.

Ouum gallinaceum crudum admiſto roſaceo impoſitum.
Solani Halicacabi baccæ muſto dilutę & impoſitæ.
Lentis paluſtris ſtillatitia aqua illita.
Borraginis vulgaríſque bugloſſi ſtillatitia aqua adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum albugines.

Opobalſamum illitum, inſtillatúmq;.
Cancamum vino maceratum, & impoſitum.
Myrrha illita.
Bitumen naphtha impoſitum.
Miculorum cinis plumbi modo lotus, & illitus.
Conchulę Indicæ cinis oculis inditus.
Cochlearum putaminũ cinis melle exceptus linitus.
Marini ſcorpionis fel inſtillatum.
Idémque præſtat fel teſtudinis, perdi-

cis, aquilæ, gallinæ albæ, & ſylueſtris capræ.
Vrina humana æreo vaſe decocta illita.
Lactucę ſylueſt. lacte' ſucc' inſtillatus.
Dracunculi ſuccus immiſſus.
Cæparum ſuccus perfuſus.
Gingiber illitus.
Chamæſyces ſuccus cum melle munitus.
Argemones folia impoſita.
Ammoniacum impoſitum.
Horminium ex melle impoſitum.
Loti domeſtici ſuccus ex melle illitus.
Sal impoſitum.
Salis flos eodem modo adhibitus.
Sapphyrus lapis appoſitus.
Aeris ſquama impoſita

MATTHIOLI.

Moſchus impoſitus.
Radix ebeni trita, & cũ aqua inſtillata.
Muſtellarum crematarum cinis oculis iniectus.
Chamęleontis dexter oculus viuo animali erutus, & cum caprino lacte miſtus.
Hieracij ſuccus iniectus.
Cẽtaurij minoris ſuccus cũ melle illit'.
Sagapenum rutæ ſucco,& auium rapacium felle diutius maceratum, & in

collyriis

collyriis additum.
Sarcocolla in cratere vitreo aſinino lacte quinque diebus macerata & deinde inſtillata.
Scabioſæ ſuccus cum chryſocollæ, & caphuræ momento illitus.
Antirrhynum fronti adalligatum.
Coralli cinis in collyriis additus.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum cicatrices delendas.

Cancamum vino maceratum, & infuſum.
Myrrha illita.
Bitumen naphtha inſtillatum.
Cedria illita.
Cochlearum terreſtriũ cinis cum melle impoſitus.
Vrina humana ęreo vaſe decoc. infuſa.
Fœnigræci oleum cum myrto impoſitum
Sagapenum inditum.
Chamæſyces ſuccus cum melle illitus.
Aerugo immiſſa.
Vini fæx aduſta impoſita.
Corallium tritum inditum.
Hęmatites lapis immiſſus.
Sapphyrus lapis adhibitus.

MATTHIOLI.

Hieracij ſuccus inſtillatus.

Sarcocolla aſinino lacte macerata inſtillata.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum nubeculas.

Acori ſuccus inſtillatus.

Caſia aliis medicamentis ocularibus excepta, & iniecta.

Cinnamomum impoſitum.

Ceraſi gummi inditum.

Acacalis dilutum ad collyria additur, quæ oculis claritatem faciunt.

Acaciæ ſuccus elotus, & infuſus.

Punicorum malorum cytini tres quan tumuis minimi deuorati anno ab omni lipitudine præſeruant.

Thus immiſſum.

Crocomagma illitum.

Ebeni tenuiſſima ramẽta vino optimo macerata, & in collyria addita.

Lycium inditum.

Cedria inuncta.

Pruni arboris gummi illitum.

Viperæ caro decocta, & in cibis ſumpta.

Hirundines ficedularũ modo in cibis deuoratæ.

Cinis hirundinum collyriis adhibitus.

Adeps piſcium inunctus.

Fœniculi ſuccus infuſus

Fel

Marini ſcorpionis.
Fel { Marinæ teſtudinis. Perdicis. Aquilæ. Galinæ albæ. } infuſum.
Sylueſtris capræ.
Vrina humana æreo vaſe decocta inſtillata.
Lactucæ ſylueſtris lacteus ſucc⁹ illitus.
Dracunculi ma.radix ſuccus inunctus.
Cæparum ſuccus inditus.
Loti domeſtici ſuccus infuſus.
Hirundinariæ mai. ſuccus æreo vaſe cum melle decoctus inunctus.
Othonnæ ſuccus inſtillatus.
Centaurij minoris ſuccus impoſitus.
Ruta in cibis ſumpta.
Omphacium inſtillatum.
Panaces Heracl.inunctum.
Libanotis foliorum , & radicis ſuccus cum melle infuſus.
Laſer ex melle inunctus.
Apiaſtri ſuccus cum melle inditus.
Marrubij ſuccus ex melle illitus.
Pumex indita.
Salis flos immiſſus.
Vini fæx cremata impoſita.
Pyrites lapis inditus.
Thyites lapis impoſitus.

Geodes lapis impoſitus.
Sapphyrus lapis impoſitus.

MATTHIOLI.

Viperæ totius cum thure, & ſucco fœniculi combuſtæ cinis per ſe inſperſus, aut collyriis additus.
Leporinum fel ſaccharo exceptum, & illitum.
Muſtellarum fel cum fœniculi ſucco inſtillatum.
Stercoris humani ſtillatitia aqua indita.
Scorzoneræ radicis lac inſtillatum.
Caroyphylli in tenuiſſimum puluerem triti, & inditi.
Chelidonij maioris ſuccus cum lacte muliebri inſtillatus.
Hieracij ſuccus inſtillatus.
Sagapenum rutæ ſucco, & auium rapacium felle diutius maceratum, & in collyriis additum.
Sarcocolla in cratere vitreo aſinino lacte diebus quinque macerata, & inſtillata.
Vinum è fragis inſtillatum.
Euphragia quouis modo intus ſumpta.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum vngulas.

Sepiæ

Sepiæ piſcis os tritum,& impoſitum.
Glicyrrhyzæ radicis puluis inſperſus.

MATTHIOLI.

Tragacanthæ lachryma lacte macerata,& illita.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum ictus, & vulnera.

Lac humanum cum thure iniectum.

Sanguis { Palumbi / Columbæ / Turturis / Perdicis } illitus.

Stœbis folia emplaſtri modo impoſita.
Hæmatites lapis cum lacte iniectus.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum vlcera.

Fuligo { Thuris / Terebinthinæ / Butyri } illita.

Thuris cortex impoſitus.
Myrrha iniecta.
Cornu ceruinum vſtum,& lotum impoſitum.
Amylum linitum, & peculiariter cauis vlceribus.
Stimmij iniectum.

lapis { Galactites, Sapphyrus, Samius } cum lacte infusus.

DIOSCORIDIS.

Ad erosos oculorum angulos.

Oesypum inunctum.
Omphacium illitum.
Picis fuligo imposita

DIOSCORIDIS.

Ad aegilopas, & sinus.

Iuglandum veterum nuclei triti, & illiti.
Myrti decoctum infusum.
Malua cruda commanducata cum exiguo sale adhibita.
Plantago emplastri modo imposita.
Auricula muris altera illita.
Baccharis folia emplastri modo in principio indita.
Anthemis illita.
Solani hortulani concisa folia imposita.
Eiusdem succus cum rubenti gallinarum fimo illitus.
Aegilops adhibita.
Oenanthes quinque labruscae flos impositus.
Cadmia illita.

Aeris

Æris ſquama indita.
Stimmi inditum.

DIOSCORIDIS.

Ad procidentes oculos, & vuas.

Fabarum farina cum roſis, ouorum albo & thure emplaſtri modo impoſita.
Rubi folia trita, & impoſita.
Sapphyrus lapis admotus.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum inflammationes.

Amomum ex vua paſſa illitum.

Fuligo { Thuris / Picis } illita.

Cupreſſi pilulæ cum polenta illitæ.
Myrti baccæ cum polline polentæ impoſitæ.
Cotoneorum malorum flores emplaſtri modo.
Caſeus illitus.
Saccharum infuſum.
Seſame herba ex vino decocta, & impoſita.
Portulaca cum polenta illita.
Intybus per ſe, & cũ polenta adhibita.
Cucurbitæ ramenta impoſita.
Anemones radix illita.
Auricula muris cum polenta emplaſtri modo adhibita.

Gentianæ ſuccus inunctus.
Abrotanum cum cydonio malo decoctum, aut pane, & emplaſtri modo adhibitum.
Melilotus cataplaſmatis addita.
Baccharis folia illita.
Sedi maioris folia impoſita.
Apium cum pane aut polenta impoſitum.
Rubi Idei flos ex melle inunctus.
Elatinæ folia cum polenta appoſita.
Papaueris liquor cum toſto oui vitello, & croco impoſitus.
Hyoſcyami ſemen & folia cum farina polentáve impoſita.
Mandragoræ folia recentia cum polenta adhibita.
Verbaſci aureum florem ferentis folia impoſita.
Aſter atticus illitus.
Violæ purpureæ folia illita.
Ricini folia cum polenta impoſita.

MATTHIOLI.

Lac muliebre vnà cum aqua roſacea in qua accenſum thus trigeſies extinctum fuerit oculis inſtillatum.
Caphura in collyriis addita.
Cochleæ in nitido mortario tuſæ vnà cum ouo gallinaceo incocto, & ex
ſuccida

ſuccida lana fronti adalligatæ.
Cyami ſuccus inſtillatus.
Hieracij ſuccus cum muliebri lacte inſtillatus.
Betonicæ folia contrita,& fronti adalligata.
Conſolidæ regalis flores triti,& ex roſacea aqua illiti.
Vinum è fragis adhibitum.
Solani hortenſis tum foliorum tum baccarũ ſuccus illitis linteolis fronti ſuperpoſitus.
Solani Halicacabi baccæ muſto dilutæ,& impoſitæ.
Lentis paluſtris ſtillatitia aqua illita.
Borraginis,& bugloſſi vulgaris ſtillatitia aqua tã extra quã intus impoſita.
Lapis Achates inſpectus.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum dolores.

Oui vitellus toſtus addito roſaceo, & croco illitus.
Seſame herba in vino decocta illita.
Ocimi ſuccus infuſus.
Abſinthium ex paſſo decoctũ adhibitũ.
Ruta cum polenta emplaſtri modo impoſita.
Aconiti pardalianches radix permiſcetur ocularijs medicamentis, quæ

doloribus oculorum auxiliantur.

MATTHIOLI.

Lac muliebre & aqua roſacea in qua accenſum thus trigeſies extinctum fuerit oculis inſtillata.

Caphura in collyriis addita,

Cochleæ in nitido mortario tuſæ vnà cum ouo gallinaceo incocto ex ſuccida lana fronti adalligata.

Cyani ſuccus inſtillatus.

Conſolidæ Regalis flores triti,& ex roſacea aqua illiti.

Solani hortenſis cum foliorum, tum baccarũ ſuccus illitus linteolis fronti adhibitus.

Solani Halicacabi rubẽtes baccæ muſto dilutæ,& impoſitæ.

Lẽtis palluſtris ſtillatitia aqua ĩpoſita.

Lapis Achates inſpectus.

DIOSCORIDIS.

Ad luciosos.

Iecoris { Caprini / Hircini } emanans ſuccus dũ aſſatur iniect⁹

Caprinum iecur toſtum in cibis ſumptum.

Syluestrium caprarum fel inunctum.

Sanguis { Palumbi / Columbæ / Turturis / Perdicis } illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad suffusiones.

Fel marini scorpionis inditum.
Viperæ adeps admixto cedrino liquore, Attico melle, & vetere oleo. Galen. verò non probat.

Fel { Testudinis marinæ, Perdicis, Aquilæ, Gallinæ albæ, Capræ syluestris } illitum.

Fabarũ farina vino macerata & illita.
Cæparum succus instillatus.
Cyclamini succus infusus.
Sagapenum impositum.
Euphorbium impositum, cum cautela tamen.

MATTHIOLI.

Hieracij succus instillatus.
Polium fronti adalligatum.

DIOSCORIDIS.

Ad lippitudines.

Portulaca, & eius succus impositus.
Plantaginis succus impositus.
Sedi maioris folia illita.
Chalcitis inditus cum cautela tamen.
Spongiarum crematarum cinis illitus, & præsertim in arida lippitudine.

Hæmatites lapis tritus cum lacte iniectus.

MATTHIOLI.

Aqua rosacea in qua thus incensum trigesies extinctum fuerit instillata.
Crispini baccarum succus cum pompholige & aqua rosacea instillatus.
Margaritæ in collyriis additæ.
Bubuli fellis lapis naribus inditus.
Fœnugræci decoctum fronti illitum.
Rumicis syluestris radix luna decrescẽte effossa gestata.
Ophioglossi ex vino austero decoctum ablutione adhibitum.
Hieracij succus instillatus
Euphragia quoquo modo vsurpata.
Vinum euphragiatum vide libro 4. cap.38.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum caligines.

Chamædrys trita inspersa, aut ex oleo inuncta.
Loti domestici succus cum melle impositus.
Veratrum nigrum in ocularibus collyriis additum.
Flos æris inditus.

MATTHIOLI.

Phu ex vino albo decoctum, & oculis instillatum.

Vinum ex helenio paratum, frequenter potum.

Lentiscinum oleum in cibis additum.

Erucæ succus oculis infusus.

Ebenum ad cotem tritum, & cum passo inditum.

Salicis florentis succus, qui inciso cortice fluxerit instillatus.

Nux myristica commansa.

Margaritæ in collyriis additæ.

Lapis ex felle bubulo naribus inditus.

Brassicæ succus ex melle coctus, & oculorum angulis illitus.

Asparagi in cibis sumpti.

Sium in cibis deuoratum.

Scorzoneræ radicis lac instillatum.

Caryophyllorum puluis tenuissimè tritus oculis inspersus.

Hieracij succus instillatus.

Rosmarini flores recenter decerpti & cum sale, & pane quotidie deuorati toto tempore quo planta floret.

Sagapenum rutæ succo, & felle auium rapacium diutius maceratum, & in collyriis additum.

Sclareę seminis granũ in oculo delatũ

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum hebetudinem.

Cancamũ ex vino maceratũ infuſum.
Populi albæ pilulæ quæ primo foliorũ exortu exiliunt ex melle illitæ.
Marini ſcorpionis fel inunctum.
Braſſica in cibis ſumpta.
Sinapi cum melle inunctum.
Anagallidis ſuccus naribus exceptus.
Abſinthium cum melle impoſitum.
Thymus in cibo vſurpatus.
Thymbra obſoniis accepta.
Rutæ ſuccus in malicorio feruefactus, addito fœniculi ſucco, & melle infuſus.
Rutæ ſylueſtris ſuccus cum vino, melle gallinaceo felle, & fœniculi ſucco iniectus.
Solani ſomniferi ſuccus inunctus.
Flos ſalis inditus.

DIOSCORIDIS.

Ad oculorum fluxiones.

Crocum illitum cum humano lacte.
Thus ex oui vitello impoſitũ, vel eiuſdem albo.
Thuris fuligo impoſita.
Picis fuligo illita.
Platani tenerrima folia in vino decocta, & illita.

Ebeni

Ebeni ramenta tenuiſſime trita indita.
Oleę ſylueſtris foliorũ ſuccus iniectus.
Cornu ceruinum vſtum, lotum & iniectum.
Butyri fuligo illita.
Amylum impoſitum.
Pompholix lota iniecta.
Fabæ ſine cortice commanducatæ & fronti impoſitæ.
Ocimi aquatici ſemen duarum drachmarum pondere ex quatuor mellis cyathis temperatum inunctum.
Elatinæ folia cum polenta impoſita.
Squama æris elota iniecta.
Plumbum elotum iniectum.

Galactites Morochthus Samius	} lapis cum lacte iniectus

Hyoſcyami ſeminis cremor expreſſus infuſus.
Sarcocolla infuſa.
Alumen impoſitum.
Corallium iniectum.
Pumex impoſitus.
Hæmatites lapis iniectus.

MATTHIOLI.

Moſchus in puluerem tritus & impoſitus.
Aqua florum liguſtri inſtillata.

Tragacanthæ lachryma in collyriis addita.

AVRIVM.

DIOSCORIDIS.

Ad aurium dolores.

Lauri baccarum ſuccus vino vetere, & roſaceo exceptus inſtillatus.

Populneorum foliorũ ſuccus infuſus.

Ladanum ex vino illitum.

Roſarum aridarum decoctum ex vino infuſum.

Salicis foliorũ, & corticis ſuccus cum roſaceo in malicorio feruefactus illitus.

Malorum acidorum punicorũ ſuccus cum melle coctus infuſus.

Opium cum amygdalino oleo, croco, myrrháque inunctum.

Anguium ſenecta in vino decocta inſtillata.

Millepedæ, ſiue oniſci conciſi, & cum roſaceo in malicorio calefacti infuſi.

Vulpini pulmonis adeps inſtillatus.

Vermes terreni cum anſerino adipe elixi inditi.

Anſerinus
Gallinaceus } adeps inſtillatus.
Vulpinus

Vrina { Tauri / Apri } cum myrrha cocta instillata.
Mel cum trito fossili sale impositum.
Sesami semen ex rosaceo inunctum.
Betæ succus inditus.
Plantaginis succus immissus.
Cucurbitæ ramentorum succus cum rosaceo infusus.
Dracunculi vtriusq; succus impulsus.
Porri succus cum aceto, thure, & lacte iniectus.
Sinapi succus, vel eius decoctum instillatus.
Hederæ, & eius corymborum succus cum oleo inditus.
Absinthium suffitum, & cum melle impositum.
Origani virẽtis succus cũ lacte infusus
Menthæ succus inditus.
Meliloti succus inditus.
Meliloti succus cum passo iniectus.
Rutæ succus in malicorio feruefactus infusus.
Peucedani succus cum rosaceo inditus
Aparinæ succus iniectus.
Marrubij succus cũ rosaceo impulsus.
Cannabis domesticę succus impositus.
Poligoni maris succus infusus.
Helxinæ succus inditus.

Ocimi

Ocimi aquatici ſuccus cũ ſulphure, & nitro iniectus.
Hyoſcyami cremor inſtillatus.
Solani hortenſis ſuccus impoſitus.
Alſinæ ſuccus infuſus.
Cucumeris aſinini foliorũ ſuccus inditus
Sal cum aceto iniectum.
MATTHIOLI.
Oleum Irinum inſtillatum.
Oleum hyoſcyaminum cum caſtoreo, aut croco impoſitum.
Mumia ex Leucoij oleo aut hyoſcyamino infuſa.
Oleum è nucleis perſicorum inſtillatũ.
Oleum ſcorpionum immiſſum.
Caſtorium cum mæconio infuſum.
Baccarum ſambucci ſuccus, cum melle coctus, & inſtillatus.
Oleum ex ouorum vitellis.
Oleum è colocynthide infuſum.
Gliris caro melle ſubacta, & deuorata.
Maluæ ſuccus inſtillatus.
Sonchi lacteus ſuccus è caule manans, & præſertim in malicorio cum oleo coctus, inſtillatus.
Ari ſemen tritum, vel baccarum ſuccus ex roſaceo impoſitus.
Amaraci ſuccus inſtillatus.

DIOSCORIDIS.

Ad internas aurium inflammationes.

Crocum iniectum.

Sesamum cum rosaceo impositum.

MATTHIOLI.

Ouum gallinaceum crudum cum rosaceo impositum.

Oleum ex ouorum vitellis inditum.

Cucurbitæ ramentorum succus ex rosaceo instillatus.

DIOSCORIDIS.

Ad parotidas.

Oesipum impositum.

Caprarum montanarum fimus vino vel aceto decoctus emplastratus.

Lini semen tritum, & emplastri modo impositum.

Fabarum farina cum melle, & fœnugræco illita.

Rumex decoctus adhibitus.

Plantago emplastri modo adhibita.

Irionis semen tusum, decoctúmq; appositum.

Hyssopum suffitu incensum, & impositum.

Viscum cum pari resinæ ac ceræ commistum adhibitum.

Althæa decocta illita.

Psyl

Psyllium ex rosaceo, acetóq; aut aqua adhibitum.

Solani hortulani folia cum sale illita.

Galliopsis ex aceto adhibita.

Cimolia terra imposita.

MATTHIOLI.

Iridis radices recentes decoctæ, tusæq; ex hordeacea farina illitæ.

Fœnogræci farina in hydromelite decocta, & cum axungia applicata.

Asphodeli radix decocta, & illita.

Eryngij radix decocta emplastri modo adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad tinnitum, & incertos sonos.

Cedria infusa.

Lauri baccarum succus cum vino vetere & rasaceo instillatus.

Ficus siccæ tritæ cum sinapi, & liquore aliquo exceptæ iniectæ.

Taurinum fel infusum.

Mel cum trito fossili sale inditum.

Porri succus cum thure, aceto, lactéque instillatus.

Cæpæ succus impositus.

Sinapi tritum, & cum fico iniectum.

Acetum calidum suffitum per traiectorium instrumentum.

MATH.

MATTHIOLI.

Lauri, & nardi in vino decocti vapor per infundibulum immissum.

Cyclamini concisæ radices in rosaceo, amygdalino, chamæmelino, & vini modico calefactæ auribus instilatæ oleo prius immisso.

Cyclamini item contusarum radicum cum persicorum, amararúmq; amygdalarum nucleis, & deinde triduo aqua vitæ maceratarũ expressus succus & auribus infusus.

Oleum è colocynthide instillatum.

DIOSCORIDIS.

Ad purulentas aures.

Myrrha cum Mæconio, Castoreo, & glaucio iniecta.

Thus ex vino dulci infusum.

Resina
- Terebinthina
- Larigna
- Abiegna
- Picea

ex melle, & oleo indita.

Lycium infusum.

Rhois decoctum iniectum.

Myrti baccarum succus instillatus.

Oleæ syluestris foliorum succus ex vino impulsus.

Taurinum fel cum caprillo, humanóve

lacte

lacte instillatum.
Vrina infusa.
Vmbilicus veneris cum medulla ceruina iniectus.
Asphodeli radicum succus per se, & additis thure, melle, vino, & myrrha instillatus.
Cæpæ succus impositus.
Absinthium cum melle inditum.
Anisum cum rosaceo instillatum.
Spondilij florum succus immissus.
Poligoni succus infusus.
Stœbis decoctum iniectum.
Psyllij succus inditus.
Omphacium cum melle impositum.
Alumen sanguinalis herbæ succo exceptum infusum.
Flos salis iniectus.

MATTHIOLI.

Persici foliorum succus instillatus.
Oleum è vitellis ouorum.
Bursæ pastoris succus infusus.

DIOSCORIDIS.

Ad contusas aures.

Bulbi cum polenta impositi.
Sulphur cum vino, & melle illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad exulceratas aures.

Oeſipum impoſitum.

Suillum fel inſtillatum.

MATTHIOLI.

Porrum non trãſplantatum cum terrenis vermibus in oleo decoctum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſurditatem.

Haſtulæ regiæ radicum ex oleo decoctum iniectum.

Cæpæ ſuccus inſtillatus.

Veratrum nigrum immiſſum, & relictum vſque in diem tertium.

Bryoniæ ſuccus cum melle inſtillatus.

Flos æris conditus per fiſtulam flatu impulſus.

Sulphur raptim per fiſtulam ſuffitum.

MATTHIOLI.

Oleum reſinæ lariceæ, aut ſtillatitia eiuſdem aqua infuſa.

Fraxini ſpuma è viridi ligno in igne poſito emanans inſtillata.

Raphani radicis ſuccus, vnà cum oleo dulcium, & amararũ amygdalarum vino albo, & colocynthidis momento calefactus, & infuſus.

E cæpa excauata, & cymini puluere repleta, & sub feruenti cinere cocta expressus cremor instillatus.
Oleum è colocynthide infusum.

DIOSCORIDIS.

Ad vermiculosas aures.

Cedria cum aceto instillata.
Vrina humana in malicorio decocta instillata.
Capparis radicis succus iniectus.
Calaminthæ succus instillatus.
Psyllij succus inditus.
Acetum infusum.

MATTHIOLI.

Oleum è laricea resina destillatum, aut eiusdem aqua infusa.
Foliorum persici succus instillatus.
Ficulneum lac infusum.
Persicariæ succus inditus.
Centaurij minoris succus infusus.
Menthastri succus instillatus.
Trissaginis succus impositus.
Cannabis decoctum aut eius succus infusus.

DIOSCORIDIS.

Ad ſanguinis profluuium.

Thus in puluerem tritum iniectum.

Cochleæ terreſtres cum ſuo putamine tritæ, & impoſitæ.

Porri ſuccus cum thuris polline inſtillatus.

Ruta trita indita.

Vrticæ vtriuſque folia cum ſucco impoſita.

Cuminum ex aceto impoſitum.

Ferulæ medulla intromiſſa.

Liſimachia impoſita.

Clymeni ſuccus inditus.

Galyopſis flos impoſitus.

Equiſeti ſuccus infuſus.

Acetum tum potum, tum iniectum.

Stratiotes adhibita.

Chalcitis ſucco porri inſtillata.

MATTHIOLI.

Thus cũ tela araneæ, oleo, & oui vnius albo miſtum, & cum licinio naribus introductum.

Pannus in annoſis laricum caudicibus repertus intromiſſus.

Maſtiche cum thure, ſanguine draconis, leporinis pilis combuſtis, oui albo excepta, frontíque applicata.

Caphura cum vrticæ ſemine immiſſa, aut fronti ex ſedi, aut plantaginis ſucco illita.
Sandaracæ puluis ex oui albo fronti temporibúſque illitus.
Suberis cortex ex aqua calida potus.
Gallæ combuſtæ inditæ.
Pili è ventre viui leporis euulſi, & vſti intromiſſi.
Plantaginis ſtillatitia aqua cum æquali acerrimi aceti portione manuum volis pedum plantis, & iocinori applicata.
Cæpæ ſuccus ex aceto perquam acerrimo infuſus.
Cyclamini ſtillatitia aqua naribus ſurſum attracta.
Menthæ florentis ſtillatitia aqua balneo calentis aquæ deſtillata vnciarum quatuor pondere pota.
Betonicæ folia cum ſalis momẽto contuſa naribus immiſſa.
Clematis recens collo, gulæq́; circunducta.
Conſolida minor, & media.
Sanicula.
Auricula vrſi.
Piloſella.
Pirola.

Millefolij ſicci farina naribus indita.
Exuſta ſambuci folia, & in puluerem trita impoſita.
Gypſum tritum, & oui albo exceptum, & fronti illitum.
Iaſpis lapis ſuſpenſus, & in manu geſtatus.

DIOSCORIDIS.

Ad ſanguinem è naribus eliciendum.

Crocodilij radicis decoctum bibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad polypum.

Cupreſſi pilulæ cum ſico tuſæ, & impoſitæ.
Dracunculi maioris radix impoſita.
Laſerpitij liquor cum chalcantho aut raſili ærugine illitus, forcipe prius exciſo polypo.
Flos æris inditus.
Sandaracha cum roſaceo immiſſa.

MATTHIOLI.

Ari radicis ſuccus.
Ari folia combuſta.

DIOSCORIDIS.

Ad narium vlcera & carcinomata.

Dracunculi maioris radix impoſita.

Hederæ ſuccus infuſus.
Sandaracha cum roſaceo iniecta.

DIOSCORIDIS.

Ad narium tædia.

Arantiorum florum aqua infuſa.

DIOSCORIDIS.

Ad narium diſtillationes.

Melanthij ſemẽ tritum, & linteolo colligatum ac ſæpius olfactum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſternutamenta cienda.

Fibrorum teſticuli iniecti.
Ocymi ſemen, aut ſuccus naribus infuſus.
Sinapi tritum inditum.
Ranũculi radix ſicca, tritáque, iniecta.
Ptarmicæ flores olfacti.
Struthij radix impoſita.
Veratrum album tritum iniectum.

MATTHIOLI.

Betæ ſuccus infuſus.

ORIS ET LINGVAE.

MATTIOLI.

Ad fœtorem oris.

Iridis radix manſa.

Acorum deuoratum.
Galanga in ore detenta.
Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua pota.
Moſchus in ore contentus.
Moſchardina, ita vulgo vocata, in ore ſeruata.
Caryophylli manſi.
Angelicæ radix manſa.
Aurum in ore contentum.

MATTHIOLI.

Ad puſtulas.

Bellidis folia commanſa.

DIOSCORIDIS.

Ad erodentia vlcera.

Syperi radicis farina in os indita etiã ſi vlcera depaſcantur vorẽntque.
Aſpalathi ex vino decoctum, ore collu tum, ad tetra oris vlcera.
Acacia indita.
Plantaginis ſuccus in ore detentus.
Capparis in aceto decocta in collutione.
Glicyrrhyzæ ſuccus in ore detentus.
Origani ſuccus in ore contentus.
Leucoij flores ex melle impoſiti.
Teſticulus ſerapias impoſitus.
Anthemis manſa.

Britannicæ ſuccus infuſus.
Tribuli ſuccus ex melle delinctus.
Rubi decoctum in ore contentum.
Quinquefolij radicis decoctũ ore collutum.
Verbenaca altera ex vino affuſa.
Staphiſagria cum melle indita.
Labruſcæ flos oris inſperſus.
Alumen cum melle impoſitum.
Sal cum polenta toſtum, & iniectum.

MATTHIOLI.

Aqua quæ è perforato betulæ caudice diſtillat in ore contenta.
Liguſtri folia commanſa.
Aurum in ore contentum.
Malorum punicorum vinum cum aqua plantaginis collutum.
Oleum è calcantho illitum.
Diphryges.
Corallium.
Achates lapis in ore detentus.
Fagi folia eſitata
Pruni ſylueſtris baccarum, & radicum decoctum in ore contentum.
Mororum ſuccus in collutionibus, aut gargariſmatibus additum.
Portulaca commanſa.
Cyani maioris ſuccus in ore detentus.

Flos

Flos ſalis in vino decoctus.
Bellidis folia commanſa.
Conſolidæ mediæ minoríſque folia, vel eorum ſuccus.
Sanicula.
Auricula vrſi.
Virgæ aureæ decoctum.
Piloſella.
Potentilla.

DIOSCORIDIS.

Ad oris halitum commendandum.

Reſina lentiſcina manducata.
Myrrha commanſa.
Mala medica manducata.
Aniſum manſum.
Bromus cum ſiccis roſis decocta, & in ore retenta.

MATTHIOLI.

Citri decoctum collutum.
Nux myriſtica commanducata.
Sonchi folia commanſa.
Caryophylli manſi.
Anethum commanſum.
Imperatoriæ radix commanducata.
Roſmarinum manſum.

DIOSCORIDIS.

Ad linguæ ſcabritiem.

Mentha confricata.
Rhois ſemen cum melle confricatum.

MATTHIOLI.

Mucago ſeminis cydoniorum illita.
Sebeſtena delibrata,& ſuperpoſita.
Tamarindorum pulpa confricata.
Saccharum candi in ore detentum.
Cucumeris recentis ſegmina impoſita.
Anguriæ pulpa admota.
Phyllitidis ſtillatitia aqua.
Solidaginis minoris decoctum.

MATTHIOLI.

Ad linguæ inflammationem.

Cucumeris recentis, vel Anguriç ſegmina impoſita.
Anguriæ pulpa adhibita.
Lentiſcinum oleum.
Trinitas herba in vino auſtero decocta.

MATTHIOLI.

Ad paralyſim linguæ.

Mumia tum bibita,tum confricata.
Cinnamomi ſtillatitia aqua in ore detenta.

Pyrethri, & lõgi piperis decoctum addito amaraci ſucco, & in ore retentum.

Sagapenum.

Pæoniæ ſeminis triginta grana à putamine repurgata contritáque, & ex vino pota.

MATTHIOLI.

Ad impeditam loquelam.

Nardi Italicæ aut lauendulæ ſtillatia aqua pota.

Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua tum pota, tum in ore contenta.

MATTHIOLI.

Ad puſtulas.

Malorum punicorum vinum ex Rhodomelle, & aqua plantaginis adhibibitum.

Plantaginis ſuccus illitus.

Dentium & gingiuarum.

DIOSCORIDIS.

Ad dentes purgandos.

Cinis

Cinis	Purpuræ Buccinæ Mitulorum Conchulæ Cochlearum ter- restrium Sepiæ piscis Ceruini cornu	dẽtibus affrica-tus.

Plantaginis radicis decoctum in collu tionibus.

Aristolochia rotunda confricata.

Alcyonium quintum Pumex Arabicus lapis Samius lapis	dentibus affri-cata,

MATTHIOLI.

Gammamorum lapilli in puluerem af-fricti.

Maluę radix sub cineribus decocta ma dida papyro circũuoluta, deinde sic-cata, & pro dentifricio vsurpata

Cyclamini succus cum melle illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad dentium dolores.

Piceæ & pini folia trita ex aceto deco-cta frequenti collutione.

Cedria dentium cauis indita.

Platani corticis ex aceto decoctũ ore collutum.

collutum.
Tamaricis foliorum ex vino decoctum in ore detentum.
Olei amurca in cupreo vaſe ad mellis craſſitiem decocta ex aceto, aut vino, aut mulſo colluta.
Mori corticis decoctum, aut pariter foliorum in collutionibus additum.
Ficulneum lac lana exceptum, & cauis dentibus inditum.
Anguium ſenecta ex aceto decocta in collutionibus.
Paſtinacæ piſcis aculeus in eius cauda prominens dentibus adhibitus.
Ranarum ex aqua, & aceto decoctum in collutionibus.
Lacertę iecur cauis dẽtibus impoſitus.
Vermes terreni oleo elixi, & in contrariam aurem inſtillati.
Rumicis decoctum in collutionibus.
Aſparagi radicum decoctũ in ore contentum.
Aſphodeli radicum ſuccus in contrariam aurem infuſas.
Allij tedæ, thuríſque ſimul decoctum in ore contentum.
Ononis radicis ex poſca decoctum in collutionibus.
Capparis ſeminis decoctum in collutionibus

tionibus.
Idem præſtant capparis cortex, quin & radix commanducata.
Lepidij (vt aiunt) radix collo ſuſpenſa.
Ranunculi radix impoſita.
Anagallidis ſuccus in contrariam narium partem infuſus.
Hederæ corymborum acini quinque cum roſaceo in malicorio feruefacti in contrariam aurem inſtillati.
Chamæleonis nigri decoctum in ore contentum.
Spinæ albæ decoctũ in collutionibus.
Leucacanthæ radix commanducata.
Abſinthij decoctum ſuffitum.
Hyſſopi ex aceto decoctum in ore retentum.
Panaces heracleũ dentiũ cauis inditũ.
Pyrethri decoctum ex aceto in ore acceptum.
Peucedani ſuccus cauis dentiũ indit⁹.
Laſerpitij liquor cauis dentiũ impoſit⁹.
Galbanum illitum & eorum cauis inditum.
Apiaſtri decoctum in collutionibus.
Althææ decoctum ex aceto in ore detentum.
Betonicæ decoctum, ex vino, vel aceto.
Clematis prima commanducata.
Polemonij

Polemonij radix commanducata.

Quinquefolij radicis decoctum in ore retentum.

Hyoscyami radicis ex aceto decoctum in collutionibus.

Solani somnifici ex vino decoctum in ore retentum.

Ephemeri radicis decoctum in collutionibus.

Verbasci decoctum collutum.

Arction ex vino decocta, & in ore detenta.

Cucumeris sylvestris decoctum in os sumptum.

Colocynthidis decoctum in collutionibus.

Staphisagriæ decoctum ex aceto in ore contentum.

Tithymali caraciæ lac dentium cauernis inditũ, dente prius cera munito, ne lac in fauces incidat.

Acetum calefactum in collutionibus.

Sory dentium cauis inditum.

MATTHIOLI.

Mastiche cum cera odorata mansa.

Cupressi conorum decoctum ex aceto collutum.

Sandaracæ suffitus per infundibulum receptus.

Iuniperinum oleum calidum ore contentum.
Quinta eſſentia noſtra lib.5. comment. de vino deſcripta in ore contenta.
Betonicæ decoctum ex vetere vino paratum in ore detentum.
Iuniperinarum baccarum ex vino albo decoctum, additis cupreſſi pilulis, & myrti foliis,& aquæ vitæ momento ſæpe collutum.
Myrycæ decoctum ore verſatum.
Caſtoreum ex oleo auri dolentis lateris infuſum.
Calli equorum cruribus innati triti,& per aurem oleo infuſi.
Plantaginis radix commanſa,quinetiá dentium colluſionibus incocta.
Sinapis ſemen manſum.
Naſturtij ſuccus calidus in aurem dolentis lateris inſtillatus.
Cyclamini ſuccus cum melle in ore detentus.
Iridis radix manſa , & eius decoctum collutum.
Nardi Italicę,aut lauendulæ decoctum ore contentum.
Hyoſcyaminum oleum tepidum ore contentum.
Imperatoriæ radicum decoctum ex vino auſt

no auſtero in ore detentum.
Roſmarini decoctum ex vino auſtero, & aceto.
Biſtortæ radicum puluis, cum aluminis,& pyrethri momento cauis dentium inditus.
Potentillæ decoctum ore collutum.
Millefolij folia commanducata.
Angelicæ radix manſa, & dentium cauis impoſita
Carthæ aridę puluis dentium cauis inditus.

DIOSCORIDIS.

Ad dentes carioſos frangendos.

Cedria dentium cauitatibus indita.
Amurca olei cum omphacio recocta ad mellis craſſitudinem, & impoſita.
Paſtinacæ piſcis aculeus impoſitus.
Ramunculi radix iniecta dentium cauitatibus indita.
Chamæleonis nigri radis cauernis dentium impoſita.

MATTHIOLI.

Cyclamini ſuccus cum melle in ore detentus.
Chelidonij maioris ſuccus inditus.

DIOSCORIDIS.

Ad firmandos commotos dentes.

Lentiſci decoctum in ore contentum.

Syluestris oleæ oleum in ore contentum.

Sory in collutionibus.

Alumen cum aceto, & melle ſolutum, & adhibitum.

Colymbadum muria in collutionibus addita.

MATTHIOLI.

Criſpini baccarum ſuccus ore detentus.

Viburni foliorum ex poſca decoctum collutum.

Meſpilorum decoctũ ore contentum.

Virgæ ſanguineæ baccæ admotæ.

Cornorum,& ſorborum decoctum.

Cammarorum lapilli contriti, & leuiter affricti.

Portulaca commanſa.

Helenium à ieiunis commãducatum, ſed illud eſſe oportet, quod erutum terram non contingat.

Virgæ aureæ decoctum.

Potentilla.

Fragaria & eius radicum decoctum ex vino auſtero.

Corallij puluis affrictus.

MATTH

MATTHIOLI.

Ad dentitionem facilitandam.

Lapis è capite limaciarum ſine teſtis exiſtentium ademptus,& alligatus.

DIOSCORIDIS.

Ad dentium torporem.

Portulaca commanducata.

DIOSCORIDIS.

Ad fluidas gingiuas.

Cyperi farina impoſita.

Roſarum aridarum ex vino decoctarũ expreſſus liquor in collutionibus impoſitus.

Colymbadum muria in ore contenta.

Oleum ſylueſtris oleæ in ore detentum.

Gallæ quoquo adhibitæ.

Mali punici florentis cytini in decoctis macerati , & in collutionibus additi.

Prunorum foliorum decoctum in ore detentum.

Lac aſininum in collutionibus.

Pulegium ſiccatum , crematúmque & in puluerem tritum appoſitum.

Rubi decoctum in ore detentum.

Staphis agriæ decoctum in collutionibus.

Omphacium cum melle impositum.
Acetum in collutionibus adhibitum.
Rubigo ferri adhibita.
Alumen quocunque modo adhibitum.
Sal tostum cum polenta impositum.
Alabastrites } lapis tritus impositus.
Smyrris }

DIOSCORIDIS.

Ad erosas putridasq́; gingiuas.

Cancamum impositum.
Lycium attritum impositum.
Plantaginis succus in ore detentus.
Aloe ex vino, & melle illita.
Tribuli vtriusque fructus ex melle impositus.
Labruscæ florum combustorum cinis cum melle illitus.
Acetum in collutionibus.
Chalcitis }
Alumen } trita & imposita.
Pumex }
Aerugo }

MATTHIOLI.

Cochlearum putaminum exustorum cinis infrictus.
Cicer columbinum aqua maceratum, & deinde contusum, & illitum.
Potentilla quouis modo vsurpata.
Fragariæ herbę & radicum decoctum.

Punicorum malorum vinum ex rhodo melle & plantaginis aqua.
Corallij puluis adhibitus.

GVTTVRIS, ET GVLAE.

DIOSCORIDIS.

Ad anginam.

Pix liquida peruncta.
Mori fructus ſuccus in æreo vaſe decoctus, inſolatúſque cum mellis exiguo illitus.
Millepede, ſiue oniſci ex melle inuncti.
Cinis crematarum hirundinum ex melle more emplaſtri adhibitus.
Hyrundines ſale inueteratæ drach. I. pondere cum aqua potæ.
Fel taurinum cum melle inunctum.
Fel teſtudinum inunctum.
Acetum gargarizatum.
Mel gargarizatum.
Cæpe ſuccus inunctus.
Piper cum melle appoſitum.
Abſinthiũ cum melle, & nitro illitum.
Raphani ſemen ex aceto mulſo gargarizatum.
Hyſſopi cum fico decoctum gargarizatum.
Laſerpitij liquor cum mulſa aqua gar-

garizatum.
Violæ purpureæ ex aqua coctæ potæ.
Elaterium efficacissime illinitur cum melle, vetere oleo, aut felle taurino.
Sal ex melle, & oleo, acetóque illitum.
Sparthij succus è ramis in aqua maceratis, & mox tusis extractus & illitus.

MATTHIOLI.

Mumia cum oxymelite gargarizata.
Mororum succus illitus.
Succinum suffitum & eius fumus per infundibulum in os receptum.
Cochleæ cũ acu vulneratæ succus cum penna illitus.
Viperæ caput in linteolo colligatus collo suspensus.
Caninum stercus fistula insufflatum.
Virgę aureæ decoctum gargarizatum.
Ebuli radicum succus circa gulam calidus cum linteolis illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad gutturis inflammationes.

Cinis crematarum hyrundinũ ex melle more emplastri applicitus.
Lac gargarizatum.
Ranæ oleo elixæ ceruicis & colli abscessibus illitæ.
Mel illitum.

Origani virentis ſuccus gargarizatus.
Helxine ſuccus gargarizatus foríſque inunctus.
Vrticæ vtriuſque ſuccus gargarizatus.
Chalcitis impoſita.
Alumen illitum.
Sal toſtum cum melle inunctum.
Acetum gargarizatum.
Aloe cum vino, aut melle impoſita.
Britannicæ ſuccus illitus.
Tribuli fructus ex melle impoſitus.
Rubi mororum ſuccus gargarizatus.
Ficuum ſiccarum decoctum gargarizatum.

MATTHIOLI.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa inſumpta.
Creſpini baccarũ ſuccus gargarizatus.
Vuæ ſpinæ ſuccus.
Ribis vulgaris ſuccus.
Lactucæ ſuccus cum punici mali ſucco gargarizatus.
Trinitas herba in vino auſtero decocta.
Virgæ aureæ decoctum gargarizatum.
Ebuli radicum ſuccus circa gulam calidus cum linteolis illitus.
Malorum punicorum vinum ex roſarum aut plantaginis aqua gargarizatum.

DIOSCORIDIS.

Ad prolapſam columellam.

Laſerpitij liquor cum melle inunctus.
Pruni foliorum ex vino decoctum gargarizatum.
Omphacium impoſitum.
Flos æris in puluerem ſubtiliſſimum impoſitus.

MATTHIOLI.

Pix liquida calefacta vnà cum thure & maſtiche deraſo occipitio applicita.
Lauri baccæ cum cumino, hyſſopo, origano, & euphorbio melle exceptæ & ſummo capiti calidæ adhibitæ.
Viburni decoctum gargarizatum.
Cochleę putamen vſtum, & inſperſum.
Phyllitidis ſtillaritia aqua gargarizata.
Virgæ aureæ decoctum gargarizatum.
Conſolida minor, & media.
Sanicula.
Auricula vrſi.
Piloſella.
Potentilla.
Pyrola.
Punicorum malorũ vinum cum aqua plantaginis gargarizatum.

DIOSCORIDIS.

Ad gulæ destillationes.

Papaueris vaſculorum decoctum ex melle in eclegmatis forma redactū, ſæpiúſque linctum.

Acetum gargarizatum.

Bdellium cum ieiuna ſaliua dilutum & illitum.

Verbenaca altera ex vino gargarizata.

Omphacium impoſitum.

Flos æris pulueri zatus, & inditus.

Alumen impoſitum.

MATTHIOLI.

Creſpini baccarū ſuccus } in gargariſmatib⁹.
Meſpilorum decoctum }

Pruni ſylueſtris baccæ, & eius radices in gargariſmis additæ.

Tragacanthæ lachryma delincta.

Punicorum acidorū malorum vinum gargarizatum.

DIOSCORIDIS.

Ad faucium, & tracheæ arteriæ aſperitates.

Myrrha linguæ ſubdita ibíque liquata.

Ptiſana hordeacea gargarizata.

Amylum delinctum.

Sinapis ſuccus gargarizatus.
Glycyrrhizæ ſuccus linguæ ſubditus.
Tragacantha in eclegmate cum melle ſumpta.
Laſerpitij liquor aqua dilutus in delinctu.
Symphitum petræum commanducatum.
Quinquefolij radicis decoctum gargarizatum.
Aethiopis cum melle in eclegmate.
Lac gargarizatum.
Licium attritum,& delinctum.

MATTHIOLI.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa inſumpta.
Oleum amydalarum dulcium.
Oleum ſeſaminum.
Cochleæ illotæ coctæ,tritæ, & ex paſſo potæ.
Oui album inſumptum crudum.
Maluæ cum foliorum,tum radicum decoctum gargarizatum.
Atriplex coctum deuoratum.
Phyllitidis ſtillatitia aqua.
Solidago minor ex aceto , & aqua roſacea decocta,& in ore colluta.

PECTO

PECTORIS, ET PVLMONIS.

DIOSCORIDIS.

Ad cruenta ſputa, & ſanguinis reiectiones.

Ouum tepidum bibitum.
Cornu ceruini cinis lotus, & ebibitus cum tragacantha.
Clymenum potum.
Serpylli ſuccus drachmarum duarum pondere cum aceto potus.
Fimum caprinum in vino aquáve potum tritum.
Triticea farina glutinis modo elixa in delinctu data.
Amylum potum.
Ferulæ viridis medulla pota
Portulaca ad ſummũ cocta deuorata.
Plantago quoquo modo exhibita, præſertim ſuccus.
Eiuſdem ſemen potum.
Porri ſemen drachmarum duarum pondere cum paribus myrti baccis.
Agaricus trium obolorũ pondere cum aqua mulſa potus.
Rhaponticum hauſtum.
Lyſimachiæ ſuccus hauſtus, & perfuſus.
Centaurij maioris radix pota.

Spinæ

Spinæ albæ radix hauſta.
Arabicæ ſpinæ radix ebibita.
Aloe cochlearium duorũ põdere cum frigida aqua vel ſero pota.
Poligoni maris ſuccus epotus.
Saluiæ ſuccus in orbiculos concretus cum melle ſumptus.
Symphitum petræum cum aqua potum.
Menthæ ſuccus cum aceto hauſtus.
Altheæ decoctum potum.
Betonicæ folia trium obolorum pondere in diluta vini potione hauſta.
Symphiti alterius radix pota.
Achillea hauſta.
Tragi cacumina decem in vino bibita.
Perſonatæ radix cum pineis nucibus pota.
Iſopyri ſemen potum.
Adiantum potum.
Trichomanes pota.
Vitis viniferæ foliorum, & capreolorum ſuccus hauſtus.
Labruſcæ flores poti.
Omphacium parcè potum.
Corallium ſumptum.
Hematites lapis, Morochthus lapis, Samia terra } cum mali punici ſucco pota.

MATTHIOLI.

Thus epotum.
Maſtiches in potu.
Mumia hauſta.
Iuniperi gummi bibitum.
Succinei paſtilli exhibiti.
Liguſtri florum aqua pota.
Creſpini baccarum ſuccus hauſtus.
Hypociſtis potui data.
Rhodoſaccharum.
Quercus foliorũ ſtillatitia aqua pota.
Glandes, & gallæ in potionibus datæ.
Suberis corticis cinis hauſtus.
Caſtanearum tenuior tunica in puluerem hauſta.
Perſici lachryma ex aqua plantaginis, aut portulacæ pota.
Meſpili folia in puluerem trita, & potui data.
Virgæ ſanguineæ baccæ.
Corna } commanducata.
Sorba }
Cochleæ elixæ, & in cibo ſumptæ.
Plantaginis ſuccus addito Armenio bolo aut hæmatite lapide.
Cyclamini radicis ſtillatitia aqua ſenarum vnciarum pondere vnà cum ſacchari albiſſimi vncia pota.
Ophiogloſſon ex aqua equiſeti potum.

Rhabar

Rhabarbarum drachmę pondere cum mumię momento hauſtum.
Tragacanthę lachryma inſumpta.
Saluię ſuccus potus.
Flos ſolis vnà cum radicibus contuſus & potus.
Hyperici ſeminis farina è polygoni ſucco hauſta.

Piloſella
Conſolida minor
Conſolida media
Sanicula
Auricula vrſi
Caryophyllatæ radix
Lagopi ſemen
Virga aurea
Potentilla
Pyrola

} quouis modo hauſta.

Pulmonariæ ſuccus potus, & herba ipſa quocunque modo vſurpata.
Amaranthi purpurei flos potus.
Millefolij ſuccus, aut ſicci farina ex ſymphiti maioris, aut plantaginis aqua pota.
Punicorum malorum vinum ex aqua portulacæ, aut roſarum ebibitum.
Armenia terra inſumpta.
Corallium epotum.
Iaſpis lapis ſuſpenſus, aut iocinori admotus.

DIOSCORIDIS.

Ad phthisim.

Pistacia } per se aut ex melle
Pineæ nuces } sumpta.
Terebinthina resina per se, vel ex melle more eclegmatis deuorata.
Pix liquida in eclegmate ex melle cyathi mensura deuorata.
Iuniperi baccæ haustæ.
Lauri baccæ tritæ cum melle, & cum passo deuoratæ.
Ficus siccæ cum hyssopo feruefactæ, & potæ.
Cancri fluuiatiles elixi cum suo iure insumpti.
Lac humanum ex vbere suctum.
Ius esculentũ omnium adipum datum.
Plantago in potu exhibita.
Porrum cum melle decoctum.
Agaricus drachmæ pondere cum passo sumptus.
Acanthi radices potæ.
Marrubij folia siue expressus succus potus.
Betonicæ folia cum melle data.
Myrrhis in sorbitione pota.
Asij lapis flos ex melle delinctus.

MATTHIOLI.

Larigna resina in eclegmate delincta.
Pinei nuclei cum melle, aut saccharo comesti.
Cochleæ nemorales à mucagine repurgatæ, & ex lacte bubulo decoctæ vnà cum tussilagine, & cibi loco propinatæ.
Ranæ ex capi, aut gallinæ iure decoctæ deuoratæ
Gallorum iuuenum testes in cibo vsurpati.
Brassica percocta frequenter deuorata.
Melopeponum seminum cremor haustus.
Glycyrrhizę radix,& eius succus.
Veronica mas.
Saluiæ catapotia, vide saluiæ commēt.
Geranij primi radix ex vino pota.
Pulmonariæ succus frequenter potus, aut herba ipsa quocunque modo vsurpata.
Vuæ passæ in cibis deuoratæ.
Armenia terra quoquo modo sumpta.
Corallium potum.
Hęmatites lapis sumptus.

DIOSCORIDIS.

Ad pulmonis abscessus.

Semen cyclamini secundę speciei quadra

draginta diebus potum.
Tragoriganum cũ melle in eclegmate exhibitum.
Tuſſilaginis ſiccæ incenſæq́ue fumus ore hauſtus apoſtemata interna pectoris rumpit.

MATTHIOLI.

Muſtellarum pulmo deuoratus.
Vulpinus item pulmo in puluerem tritus & aſſumptus.
Fœnugræci decoctum potum.
Pulmonaria frequenter ſumpta.

DIOSCORIDIS.

Ad ſuſpirioſos.

Lauri baccæ tritæ cum melle, vel paſſo & exhibitæ.
Ficus ſiccę cum hyſſopo decoctę, potę.
Vulpinus pulmo exiccatus bibitus.
Ius ſenum gallorum potum.
Vinum hyſſopites bibitum.
Plantago cum lenticula decocta comeſta.
Rhaponticum bibitum.
Aqua mulſa pota.
Ariſtolochia rotunda bibita.
Centaurij maioris radix pota.
Hyſſopum decoctum cum fico, aqua, melle, rutaq́ue potum.

Stæchas ex aqua decocta pota.
Pulegium cum melle,& aloe potum.
Scylla ex melle trium obolorum pondere delincta.
Thymi cum melle decoctum potum.
Satureia eodem modo pota.
Baccharis radicis decoctum hauſtum.
Ruta ebibita.
Peucedani ſuccus in ouo ſumptus
Nigella in vino pota.
Galbanum deglutitum.
Marrubij decoctum,ſiue expreſſus ſuccus epotus.
Parthenium ex oxymelite ſumptum.
Anagyris folia cum paſſo bibita.
Peryclimeni ſemen potum cum vino.
Adianti potum decoctum.
Fidicula, ſiue trichomanes hauſta.
Elaterium optima ſuſpirioſis eſt purgatio.
Tapſię ſuccus exhibitus.
Brionia cũ melle in eclegmate ſumpta.
Sãdaracha nõ reſina ĩ catapotiis data.
Sulphur in ouo ſumptum,vel ſuffitum.
Agaricum drachmæ vnius pondere datum.
Cancamum hauſtũ ex aqua vel mulſo.

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum potum.
Iridis radices ſaccharo conditę comeſtę.

Phu

Phu, siue valeriana, præsertim cum dulci radice, vuis passis, & anisi semine cocta.
Cochleæ deuoratę.
Cinnam. vulgaris stillatitia aqua pota.
Cassiæ solutiuę pulpa cũ decocto hyssopi epota.
Balsami factitij liquores & oleum.
Helenium conditum sępe deuoratum.
Oleum amygdalinum.
Oleum cnicinum.
Pinei nuclei melle aut saccharo excepti & deuorati.
Larigna, aut terebinthina resina epota.
Pix ex melle lincta.
Persici lachryma ex mulso aut becchij decocto pota addito croci mométo.
Amygdalæ.
Nuclei pinei.
Oleum de nucibus Indicis.
Cochleæ magnæ semicoctæ deuoratæ prima die vna, sequenti duę, tertio tres, quarto duæ, quinto vna.
Brassicę caulium medulla ex cremore amygdalino decocta, & cum melle in eclegmate parata.
Sõchi lacteus succus in potu sumptus.
Trasorum cremor è carnium iure paratus potus.

Porrum coctum,& ex melle delinctum.
Cępa elixa,aut ſub prunis toſta,& cum ſaccharo deuorata, & butyri recentis momento.
Sinapis ſemen in cibo vel potione exhibitum.
Ari radix decocta, melléq; excepta deuorata.
Eadem cineribus toſta, & ex amygdalino oleo exhibita.
Agaricum in potionibus additum.
Gentiana,& eius aqua ſtillatitia.
Ariſtolochia rotunda.
Glycyrrhizæ radix,& eius ſuccus.
Veronica mas.
Saluia.
Gattaria.
Hyſſopum.
Menthaſtrum.
Calamintha.
Amaraci decoctum.
Imperatoriæ radix.
Senæ decoctum vel dilutum potum.
Sagapenum ex helenij aut hyſſopi decoctum hauſtum.
Botrys decoctum aut ipſa herba,ex dulcis radicis decocto pota.
Armenia terra delincta.
Vtriuſque ſecuridacæ ſemen ex melle,
aut

aut defruto delinctum.
Stibium nostrum potum.
Scabiosa quoquo modo vsurpata.
Cnici seminis medulla saccharo eclegmatis modo assumpta.
Quinta essentia nostra cũ iulapio violaceo frequenter epota.

DIOSCORIDIS.

Ad tussim.

Iris Illyrica assumpta.
Cardamomum ex aqua potum.
Cinnamomum deuoratũ vel bibitum.
Calamus odoratus suffitus per se, vel ex resina terebinthina.
Helenij eclegma ex melle deglutitum.
Myrrha ad quãtitatem fabæ deuorata.
Stirax } data in eclegmate.
Bdellium }
Terebinthinæ resinę ex se, vel ex melle eclegma delinctum.
Mastix pota.
Iuniperi baccæ potæ.
Cedri fructus deuorati.
Paliuri semen potum.
Ladanum in medicamentis, & malagmatibus insertum.
Cerasi gummi cum vino diluto haustum.
Amygdalæ amaræ cum melle, & lacte

in illinctu datæ.
Gummi amygdalarum amararum cum vino diluto potum.
Nuces auellanę cum aqua mulſa potę.
Ficus ſiccæ deuoratæ.
Chamædryos decoctum potum.
Scordium ebibitum.
Tuſſilago ſicca ſumpta, ſiue incenſa accepto fumo per os.
Propolis ſuffita.
Mel deglutitum.
Farina tritici glutinis modo elixa, & ad lingendum cum mentha & butyro data.
Farinæ auenę cremor in ſorbitione receptus.
Semen lini cum melle, & pipere ſumptum.
Fabæ in cibis acceptæ.
Raphanus elixus manducatus, pręſertim in vetere tuſſi.
Dracunculi maioris radix toſta, & elixa deuorata.
Aſphodeli radix trium drachmarũ pondere pota.
Allium crudum, & coctum aſſumptum in veteri tuſſi.
Irionis ſemen cum melle linctum.
Piper delinctu acceptum

Scilla

Scilla cum melle in eclegmate in diuturnis tuſſibus.
Centaurij maioris radix hauſta in antiqua.
Tragacantha in eclegmate cum melle.
Hyſſopum cum melle, fico, rutáque ex aqua decoctum bibitum.
Stœchas eodem modo parata.
Origanũ in eclegmate cũ melle linctũ.
Tragoriganum eodẽ modo paratum.
Baccharis radicum decoctum potum in diutina tuſſi.
Panaces cum vino dulci potum.
Seſelis maſſiliẽſis radix, & ſemẽ hauſtũ
Smyrnij radix comeſta.
Dauci ſemen potum in diutina.
Peucedani ſuccus in ouo ſumptus.
Laſerpitij liquor in ſorbili ouo exhibitus.
Marrubij decoctum, ſiue expreſſus ſuccus bibitus.
Galbanum deglutitum in vetere.
Helſinæ ſuccus cyathi pondere bibitus in diutina.
Equiſeti radix, & herba pota.
Iunci decoctum bibitum.
Papaueris vaſcula aqua ad dimidiũ decocta, decoctóque addito melle, vt eclegma fiat ad lingendum.

Hyoſcyami ſemen potum.
Verbaſci decoctũ epotum in aqua.
Cacaliæ radix vino madefacta, comeſta.
Bryonia cum melle in eclegmate delincta.
Vuę paſſę albæ caro exiccata deuorata.
Aqua mulſa pota.
Thapſia illita.
Vinum hyſſopites bibitum.
Sandaracha ſuffita cum reſina, acepto vapore per fiſtulã, vel traiectorium in os
Sulphur in ouo ſumptum, vel ſuffitum.

MATTHIOLI.

Acori decocti vapor hiãti ore exceptus
Phu radix cum dulci radice, vuis paſſis & ſemine aniſi cocta.
Caſſiæ ſolutiuæ pulpa cũ decocto hyſſopi ſumpta.
Helenium conditum deuoratum.
Eiuſdem ſicci farina ſumpta.
Oleum dulcium amygdalarũ potum.
Catapotia decem ex thuris drachma, & agarici ſcrupulis quaternis cum hyſſopi ſucco formata, & ex iis vnũ ad introitum lecti ſumptum.
Larigna reſina in eclegmate delincta.

Nuclei pinei melle, & ſaccharo excepti & deuorati.
Mumia ex zizipharum hordei, & myxorum decocto epota, vel pectorali decocto.
Cupreſſini coni impari numero minutiſſime triti, & ex vino vetere hauſti.
Siliquarum decoctum potum.
Perſici lachryma ex mulſa, aut hordei decocto pota.
Sebeſtena.
Zizyphæ.
Saccharum candi vocatum.
Fœnugræci decoctum potum.
Melopeponum ſeminum cremor.
Eruca cocta, & cum ſaccharo ſumpta.
Traſorum cremor hauſtus.
Porrum coctum ex melle delinctum.
Cæpa elixa, aut cineribus toſta ex ſaccharo, & butyro deuorata.
Ari radix cocta ex amygdalino oleo ſumpta.
Lac potum in quo ari radix fuerit incocta.
Agaricum in potionibus additum.
Glycyrrhizæ radix, & eius ſuccus.
Veronica mas in ſua ipſius ſtillatitia aqua hauſta.
Saluia.

Botrys herba ex dulcis radicis decocto pota, aut eius decoctum.
Consolidæ regalis flores poti.
Vuæ passæ quoquomodo vsurpatæ.

DIOSCORIDIS.

Ad pectoris asperitates.

Glycyrrhizæ succus in ore retentus quousque colliquescat.
Radix cacaliæ in vino madefacta, & delincta.

MATTHIOLI.

Cassiæ solutiuæ pulpa hausta, & deuorata.
Amygdalinum oleum.
Sesaminum oleum.
Persici arboris lachryma ex mulsa aut becchij aqua hausta.
Porrum coctum ex melle delinctum.
Tragacanthæ lachryma.

DIOSCORIDIS.

Ad vocem expediendam.

Myrrha linguæ subdita quousque tota liquescat.
Tragacantha ex melle in delinctu adhibita.
Laser aqua dilutum, & in sorbitione sumptum.
Stirax delincta.

Braſſica commanducata.
Vinum hyſſopites.

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum potum.
Iridis radices conditæ deuoratæ.
Amygdalinum oleum }
Saſaminum oleum } potum.
Cnicinum oleum }
Stirax hauſta.
Perſici arboris lachryma ex mulſa pota.
Oleum è nucibus Indicis.
Malua cocta,& in cibis appoſita.
Porrum coctum cum melle ſumptum.
Glycyrrhizæ radix,& eius ſuccus.
Vuæ paſſæ in cibis deuoratæ.

DIOSCORIDIS.

Ad pleuritim.

Suillus adeps ex vino lotus, & cũ cinere,& calce coctus impoſitus.
Paſtinacæ erraticę ſemen potum.
Sagapenum emplaſtri modo illitum.

MATTHIOLI.

Terebinthina reſina hauſta.
Pomum dulce cineribus incoctum, & glycyrrhizæ ſucco,amylo,& ſaccharo conſperſum deuoratum.

Amygd

Amygdalæ, & earum lacteus cremor cum ſaccharo.

Cochlęa teſtis exutę ex ptiſana hordeacea abſorptæ.

Eædem contuſæ, & loco dolenti adalligatæ.

Seminis lini oleum recens potum ſelibræ pondere.

Glycyrrhizæ radix, & eius ſuccus.

Cardui benedicti ſtillaritia aqua pota vnà cum ſeminis ſemidrachma.

Antemidis decoctum potum, vel eiuſdem florum ſtillatitia aqua.

Syrupus deiectorius ex violarum diluto paratus.

DIOSCORIDIS.

Ad lateris dolores.

Fimum caprillũ cum cera, & oleo ſubactum impoſitum.

Hordeacea farina vnà cum meliloto & papauerum vaſculis ex mulſo elixa illita.

Baſſicę caules virides cremati, & ſuillo adipe excepti, & impoſiti.

Leucacãthæ radicis ex vino decoctum potum.

Aſphodeli radix drachmæ pondere ex vino hauſta.

Gentianæ radicis ſuccus drachmæ pondere

dere ſumptus.
Ariſtolochia rotunda ex aqua bibita.
Centaurij maioris radix pota.
Laſer in ſorbitionibus datum.
Galbanum illitum.
Marrubij folia ex melle adhibita.
Trifolij bituminoſi folia, ſeménue potum.
Aethiopis pota.
Acori decoctum potum.
Coſtus cum abſinthio, & vino potus.
Agallocum ex aqua potum.
Myrrha fabæ pondere deuorata.
Bdellium hauſtum.
Reſina terebinthina illita appoſitáue.
Bryonia ex melleo eclegmate delincta.

DIOSCORIDIS.

Ad purulentas excreationes.

Ocimum cum pollenta illitum.
Vrticæ vtriuſque ſemen cum melle delinctum.
Tragoriganum ex melle in eclegmate ſumptum.
Chryſocome pota.
Aqua mulſa hauſta.
Pulmonaria.
Lentis paluſtris ſtillatitia aqua pota.

DIOSCORIDIS.

Ad pulmonis inflammationes.

Irionis ſemen cum melle delinctum.
Betonicæ folia drachmarum duarum pondere in aquę mulſę cyathis quatuor pota.
Perſonatæ radix cum pineis nucibus ſumpta.
Aethiopis hauſta.
Vinum hyſſopites.
Sandaracha ex mulſo data (hoc medicamentũ ego nunquã probauerim.)
Sulphur in ouo potum, vel ſuffitum.

MATTHIOLI.

Larigna reſina, & terebinthina in eclegmate delincta.
Pinei nuclei melle, aut ſaccharo excepti & deuorati.
Terebinthina reſina deuorata.
Pix liquida cum melle mixta, & deuorata.
Vlmi folia quæ orientem ſpectant impari numero decerpta, & cũ totidem piperis granis contrita ex vino cretico hauſta.
Amygdalæ & earum lacteus cremor.
Nuclei pinei.

Tragac

Tragacanthæ lachryma delincta.
Glycyrrhizæ succus.
Veronica mas in sua ipsius aqua propinata.
Botrys decoctum diebus pluribus potum, aut herba ex glycyrrhizæ decocto hausta.
Scabiosæ farina pota, aut recẽtis herbæ succus cum melle delinctus, & totius plantæ decoctum pluribus diebus ebibitum.
Pulmonaria quomodolibet vsurpata.

DIOSCORIDIS.

Ad asthmaticos.

Lauri baccę ex melle vel passo sumptę.
Ficus siccæ cum hyssopo feruefactæ, & bibitæ.
Vrina impubis pota.
Ruta epota.
Cyclamini alterius semen potum.
Dracunculi maioris radix tosta, & elixa cum melle in eclegmate sumpta.
Aqua mulsa pota.
Spondilij semen, & herba ipsa in sorbitione.
Equiseti radix, & folia insumpta.
Gnici seminis medulla ex sacchara eclegmatis modo sumpta.

Scabiosa,& eius succus,atque decoctū quomodolibet vsurpatum.
Abrotani vtriusque semen tritum, & cum aqua potum.
Hyssopum cum fico,melle, rutáque ex aqua decoctum potum.
Calamynthæ decoctum potum.
Vinum hyssopites haustum.
Thymi cum melle decoctum potum.
Satureia cum melle hausta.
Seseli Massiliense potum.
Fidiculæ siue trichomanis decoctum bibitum.
Cuminum cum posca sumptum.
Smyrnij radix comesta.
Thapsia illita.
Ammoniacum bibitum.
Melyssophylli folia in eclegmate delincta.
Tussilago sicca, & suffita adeo vt fumus in os ingrediatur.
Hippophesti succus trium obolorum pondere haustus.
Botrys pota vel in eclegmate data.
Periclymeni semen potum.
Adianti decoctum bibitum.

MATTHIOLI.

Iridis radices conditæ deuoratæ.
Phu radix cum dulci radice, & semine anisi

anisi decocta.

Cubebæ assumptæ.

Cinnamomi vulgaris stillatia aqua pota.

Cassiæ solutiuæ pulpa cum hyssopi decocto epota.

Balsami factitij liquores, & oleum haustum.

Amygdalarum amararũ oleum potum.

Cnicinum oleum bibitum.

Myrrha hausta.

Stirax deuorata.

Terebinthina, siue larigna resina insumpta.

Pix liquida ex melle pota.

Caricæ duæ, aut tres in aqua vitæ maceratæ deuoratæ.

Erui farina melle excepta delincta.

Sonchi lacteus succus potui datus.

Porrum coctum ex melle delinctum.

Cæpa elixa, aut cineribus tosta addito melle, & butyro deuorata.

Sinapis, aut nasturcij semen in cibo, aut potione exhibitum.

Ari radix cocta, & ex melle delincta, aut ex amygdalino oleo.

Agaricum in potionibus additum.

Gentiana, & eius aqua stillatitia.

Aristolochia rotunda hausta.

Centaurij magni radix.
Veronica mas.
Hyſſopum.
Saluia.
Menthaſtrum.
Gattaria.
Amaracus.
Senæ decoctum vel dilutum.
Sagapenum ex helenij vel hyſſopi decocto potum.
Botrys herbæ decoctum, addito violaceo melle, aut herba ipſa è glycyrrhizæ decocto.
Securidacæ vtriuſque ſemen ex melle, aut defruto delinctum.
Quinta eſſentia noſtra lib.5. commento de vino deſcripta ebibita.
Stibium noſtrum quatuor granorum pondere hauſtum.

DIOSCORIDIS.

Ad renitentes excreationes.

Iris Illyrica pota.
Coagulum fere omne potum.
Raphanus elixus deuoratus.
Porrum cum ptiſana coctum eſui datũ.
Naſturtium coctum in ſorbitione acceptum.
Bulbi breui coctura elixi,& comeſti.
Ammoniacum in eclegmate linctum.

Scordium potum.
Thapſia linita.
Lini ſemen in eclegmate delinctum.
Scillæ ſiccæ oboli tres ex melle in eclegmate ſumpti.
Marrubium ſiccum potum cum iridis farina.
Vinum hyſſopites hauſtum.

MATTHIOLI.

Iridis Illiricæ radicis decoctũ potum.
Oleum amygdalarum.
Pinei nuclei melle, aut ſaccharo excepti,& deuorati.
Terebinthina reſina in eclegmate delincta.
Erui farina melle excepta, & delincta.
Agaricum.
Veronica mas.
Hyſſopum.
Pulmonaria quoquo modo ſumpta.
Saluia.
Scabioſæ puluis, quinetiam ſuccus,atque decoctum,hauſta.

MATTHIOLI.

Ad purgandum pectus.

Terebinthina reſina deuorata.
Agaricum in potionibus additum.
Hyſſopum.
Saluia.

Senæ decoctum vel dilutum.

Scabiosa in puluerem trita, tum eius succus cum melle delinctus, aut herbæ decoctum pluribus diebus haustum.

DIOSCORIDIS.

Ad pectoris destillationes.

Irionis semen cum melle delinctum.

MATTHIOLI.

Agaricum.

Veronica mas.

Saluia.

Armenia terra ex rhodosaccharo delincta.

DIOSCORIDIS.

Ad omnia pectoris incommoda.

Porrum cum melle decoctum comestum.

Grycyrrhizæ succus bibitus,

Thymus melli mistus in delinctu sumptus.

Thymbra eodem modo parata.

Tordilij radix in eclegmate cum melle sumpta.

Libanotis radices potæ.

Symphitum petreum in mulso decoctum bibitum.

Quinquefolij radicis succus potus.

MATTH

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum potum.
Iridis radices conditæ, esitatæ.
Terebinthina resina deuorata.
Veronica mas.
Glycyrrhiza.
Vue passæ quomodolibet vsurpatæ.

MATTHIOLI.

Ad empiematicos.

Pulmonaria & eius succus ex melle deuorata.
Scabiosæ puluis, succus atque etiam decoctum potum.

MATTHIOLI.

Ad pectoris vulnera.

Caryophyllata
Potentilla
Archimilla
Bistortæ } radices
Tormẽtillæ } radices
Solidagines omnes
Sanicula
Auricula vrsi
Pilosella
} in vino decoctæ, & deinde decoctũ ipsum potui datũ.

Amaranti purpureus flos potus.
Pirola in potionibus addita, potionem eius vulnerariam admirabilis opera

tionis reperies libr. 4. cap. 16. comment. de Limonio.
Vuæ passæ deuoratæ.

CORDIS.

DIOSCORIDIS.

Ad deliquium animi.

Cucumis olfactus.
Pulegium ex aceto naribus admotum.
Buglossum potum.

MATTHIOLI.

Nardi Italicæ, aut lauendulæ aqua pota & arteriis illita.
Cinnamomi stillatitia aqua pota.
Santalum omne potum, & olfactum.
Moschus potus, & illitus.
Confectio è moscho deuorata.
Zibetum illitum.
Ambarum potũ, & impositum, aut olfactum.
Ocimum ex aceto naribus admotum.
Scorzoneræ radix aut eius succus potus.
Caryophylli commãsi, vel naribus admoti.
Caryophylli flores quocunque modo sumpti.
Zedoaria commansa.

Mentha

Mentha olfacta.
Melissophyllon,& eius stillatita aqua.
Phyllitidis stillatia aqua.
Caryophyllatæ radices olfactæ.
Angelicæ radix pota.
Borraginis atque etiam vulgaris buglossi decoctũ potum, aut vino admistum & haustum.
Vinum odoratum, generosúmque in faciem proiectum, ac etiam potum.
Quinta essentia nostra lib. 5. comment. de vino descripta, tam pota quàm arteriis & naribus illita, & in faciem proiecta.

DIOSCORIDIS.

Ad cardiacam.

Intybus per se,& cum polenta illita.
Absinthium in passo decoctum & appositum.
Rubi folia illita.

MATTHIOLI.

Nardi Italicæ aut lauendulæ stillatitia aqua pota.
Cinnamomi stillatitia aqua hausta.
Santalum omne potum,& epithematibus additum.
Moschus potus,& illitus.
Ambarum potum.

Agallochum.
Mumia ex aqua menthæ pota granorum quatuor pondere.
Rosarum succus,& dilutum potum.
Caryophyllata olfacta.
Vinum in quo gagates lapis ignitus extinctus fuerit ebibitum.
Cardiaca herba pota.
Angelicæ radix hausta.
Borrago aut vulgare buglossum quouis modo sumptum.
Rhodosaccharum deuoratum.
Myrti baccæ quoquo modo haustæ.
Aurantij, limonúmque florum stillatitia aqua epota.
Citria mala.
Aurantia mala.
Limonia mala.
Poma Adami.
Pyra cocta deuorata.
Sericum in antidotis additum.
Margaritæ potæ.
Ceruini cordis os epotum.
Scorzoneræ radix,aut succus ebibitus.
Caryophylli in cibis vsurpati.
Caryophyllorum flores ex melisophylli decocto poti.
Zedoria commansa,aut in potionibus addita.

Eryngij radix ex bugloſſi, meliſſophyl líve decocto pota
Saccharum è roriſmarini floribus paratum.
Vincetoxici radix cum citrei mali ſemine & bugloſſi aqua hauſta.
Phyllitidis ſtillatitia aqua.
Trifolium acetoſum.
Meliſophyllon quocunque modo hauſtum.

MATTHIOLI.

Ad tremorem cordis.

Galanga è ſucco plantaginis pota.
Cinnamomi aqua ſtillatitia.
Myrti baccæ quoquo modo ſumptæ aut deuoratæ.
Scorzoneræ radix, aut eius ſuccus potus.
Vincetoxici radix cum citrei mali ſemine ex aqua oxalidis pota.
Meliſſophyllum.
Phylitidis ſtillatitia aqua.
Caryophyllata olfacta.
Quinta eſſentia noſtra lib.5.comment. de vino deſcripta vnciæ pondere pota.
Aurum hauſtum.
Corallium ebibitum.
Margaritæ deuoratæ.

MATTHIOLI.

Ad pulsum cordis.

Scorzoneræ radix aut eius ſuccus potus.

Vincetoxici radix cũ citrei mali ſemine ex bugloſſi aqua hauſta.

Meliſſophyllum.

Phyllitidis ſtillatitia aqua.

Quinta eſſentia noſtra lib. 5. cõmen. de vino deſcripta vnciæ pondere pota.

Aurum hauſtum.

Corallium in potu ſumptum.

Margaritæ in potionibus additæ.

MATTHIOLI.

Ad cordis dolorem.

Viridis pinus aciculæ contritæ, & ex vino meraco potæ.

Scorzoneræ radix, aut eius ſuccus potus.

Meliſſophyllum.

Phyllitidis ſtillatitia aqua.

Quinta eſſentia noſtra deſcripta lib. 5. Comment. de vino hauſta.

Aurum tritum & ebullitũ cum corallio & margaritis.

DIOSCORIDIS.

Ad præcordiorum duritiem.

Rhaponticum potum.

Vinum abſinthites potum.

MATTHIOLI.

Ad veteres præcordiorum inflammationes.

Scordium cum cera coactum impositum.

MAMMARVM.

DIOSCORIDIS.

Ad mammarum inflammationes.

Thus cum cimolia, & rosaceo inunctum.
Cydonia mala cataplasmatis adiecta & apposita.
Nuces iuglandes cum ruta, & exiguo melle impositæ.
Fabarum lomentum per se, & cum polenta illitum.
Asphodeli radices & folia ex vino exhibita.
Irionis semen illitum.
Hemerocallis radix emplastri modo imposita.
Althæa decocta, & superposita.
Vuarum vinacei cum sale illiti.
Ostracites lapis cum melle impositus.
Geodes lapis cum aqua illitus.
Terra samia ex rosaceo, & aqua imposita.

MATTHIOLI.

Hyoſcyaminum oleum illitum.

Ouum gallinaceum crudum ex roſaceo impoſitum.

Oryzæ farina decocta, & emplaſtri modo addibita.

Portulaca contuſa, & illita.

Trifolium acetoſum impoſitum.

Lenticulę paluſtris aqua tum pota tum illita.

Oleum è fructu momordicę illitum.

Vnguentum ex oleo in mortario plumbeo, & piſtillo paratum.

DIOSCORIDIS.

Ad rigentes à partu mammas.

Triticei furfureis, ex rutæ decocto elixi & appoſiti.

Baccharis folia emplaſtri modo adhibita.

Epimedij folia conciſa ex oleo cataplaſmatis addita.

Hyoſcyami ſemen tritũ ex vino illitũ.

Ricini folia impoſita.

Vuarum vinacei cum ſale illiti.

MATTHIOLI.

Cancri crudi triti, & illiti.

Marrubium cũ vetere axungia tritum & illitum.

DIO

DIOSCORIDIS.

Ad induratas mammas.

Erui farina emplaſtri modo impoſita.
Chamæpytis prima ex melle illita.
Vuarum vinacei cũ ſale triti, impoſiti.

DIOSCORIDIS.

Ad mammas exulceratas.

Conchulæ Indicæ cinis illitus.
Aſclepiadis herbæ radices impoſitæ.

MATTHIOLI.

Aparinæ farina inſperſa.
Vnguentum ex oleo cum mortario, & piſtillo plumbeo paratum.

MATTHIOLI.

Ad papillarum rimas.

Oleum è luteis ouorum illitum.
Pomata illita.
Aparinæ ſuccus illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad lac in mammis concretum.

Ceræ grumi decem granorum milij magnitudine ſumpti.
Fabarum fomentum per ſe, & cum polenta impoſitum.
Lentium farina illita.
Apium, & eius ſuccus illitus.

MATTHIOLI.

Mentha recens mammis illita.

DIOSCORIDIS.

Ad extinguendum lac.

Cicuta mammis impoſita.

MATTHIOLI.

Cucurbitæ recentia folia impoſita.

DIOSCORIDIS.

Ad lactis vbertatem præſtandam.

Halimi folia in cibis ſumpta.
Viticis ſemen potum.
Ptiſana hordeacea cum fœniculi ſemine cocta, & in cibum ſumpta.
Maluæ decoctum potum.
Sonchi ſuccus hauſtus.
Lactuca in cibis recepta.
Ocimum deuoratum.
Eruca comeſta.
Anemone, & eius caules cum ptiſana hordeacea deuorati.
Aniſum potum.
Anethi aridi ſeminis, & comæ decoctum potum.
Fœniculum in cibo ſumptum.
Nigella pluribus diebus pota.
Circeę ſemen in ſorbitionibus potum.
Clematis prima in cibis accepta.

Echij

Echij radix in ſorbitione, vel cum vino hauſta.

Glaux cum hordeacea farina, ſale, & oleo cocta, & deuorata in ſorbitione.

Poligala pota.

Bryoniæ ſuccus cum tritico coctus in cibum ſumptus, ſed hîc prudentia opus eſt.

MATTHIOLI.

Vngularum aſini, aut vaccarum cinis potus ex ptiſana.

Cicerum decoctum potum.

Braſſica cocta, & longo pipere aſperſa vnà cum iure deuorata.

Cardui benedicti radicis puluis addito fœniculi ſemine, & longi piperis momento ex ptiſana hauſtus.

Cryſtallum in tenuiſſimum puluerem tritum potum.

DIOSCORIDIS.

Ne lac in mammis concreſcat.

Mentha cum polenta impoſita.

Vini fæx cum aceto peruncta.

MATTHIOLI.

Fabarum farina illita.

DIOSCORIDIS.

Ad mammas cohibendas ne nimis creſcant.

Cicu

Cicuta contrita, & impoſita.
Cotes naxia illita.

MATTHIOLI.

Aqua è nucibus pineis immaturis deſtillata, & cum linteolis impoſita.
Alchimillæ, ſeu ſtellarię ſtillatitia aqua aut ſuccus, aut decoctum cum linteolis adhibita admiſtis hypociſtide, equiſeto, roſis, & alumine.

VENTRICVLI.

DIOSCORIDIS.

Ad vomitiones & nauſeam.

Cotoneorum malorum maceratorum liquor hauſtus
Nardus { Indica / Celtica } ex aqua pota.
Palmulæ in cibo ſumptæ.
Palmularum inuolucrum cataplaſmatis conferentibus adiectum.
Gallinaceorum ventriculi interior folliculus ſiccus tritúſque, cum vino potus.
Succinum hauſtum.
Faba in poſca decocta, & in cibum ſumpta.
Lentis xx. grana ſine cortice deuorata.
Phaſelus in cibo acceptus.

Sisybrium haustum.
Rubi folia exterius illita.
Lactuca illota deuorata.
Lens syluestris esui data.
Scilla sicca pota.
Agaricus trium drachmarum pondere per se absque liquore sumptus.
Gentianæ radicis succus cum aqua potus.
Albæ spinæ radix hausta.
Menthæ duo, trésve rami cum acidæ punicæ succo poti.
Pæonię semen ex vino nigro potum.
Betonica commanducata moxque vino aqua mixto superbibito.
Vitis viniferæ foliorũ capreolorũmq; succus potus.
Myrtites vinum potum.
Vini fæx illita.
Scillinum vinum haustum.

MATTHIOLI.

Cinnamomi stillatitia aqua pota.
Musci arborei dilutum ex vino paratum ebibitum.
Pseudoberberi baccæ.
Ribes vulgaris
Vua spina.
Poma austera cineribus incocta deuorata.

Cydoniorum pomorũ vinum, oleum, caro, confectio, miua.
Eorundem ſuccus in quo conferbuerint corallium, roſarum ſemen, rhabarbarum, hypociſtis acacia.
Meſpilorum ſiccorũ puluis, roſarũ rubearũ ſucco exceptus additis corallio, carryophyllis, & nuce myriſtica.
Maluæ ſemen ex rubro vino potum.
Caryophylli ex vino auſtero, aut malorum cydoniorum ſucco epoti.
Iidem cum maſtiche, rhoe, coralliis, & balauſtiis ventriculo illiti.
Punicorum malorum vinum hauſtum.
Iaſpis viridis lapis ſuper os ventriculi geſtatus.
Mentha ſicca è mali punici vino ſũpta.
Menthę græcę ſuccus tam potus quàm illitus.
Roſmarinum in puluerem contritum cum pane deuoratum, aut meraco potum.
Lagopi folia, paniculæ, ac ſemen ex vino auſtero, aut punici mali epota.
Sanguiſorba, ſiue ſorbaſtrella hauſta.
Pulmonaria altera.

DIOSCORIDIS.

Ad cœliacos.

Lycium potum, & inditum.

Cotonea mala cruda comeſta.
Mora immatura ſiccata, tuſáque obſoniis aſperſa.
Ficulnei cineris lixiuium pondere cyathi exhibitum.
Myrica in potu data.
Gallæ cum aqua, aut vino tritæ, & illitæ.
Rhois ſemen obſoniis inſperſum.
Myrti folia trita, & ex aqua illita.
Oleæ ſylueſtris folia cum polēta illita.
Coagulum leporinum, & equinū trium obolorum pondere ex vino epotum.
Faba in poſca decocta, & deuorata.
Aegyptiæ fabæ farina, & corticis ipſius decoctum, ex mulſo datum.
Oxylapathi, aut oxalidis ſemē in aqua aut vino potum.
Plantago elixa in aceto, & cum ſale ſumpta.
Hyacinthi ſemen potum.
Coronopus.
Rhaponticum ebibitum.
Spinæ albæ radix epota.
Ferulæ viridis medulla bibita.
Laſerpitij liquor ī vuę acino ſumptus.
Nymphæę radix ſiccata, & in vino hauſta.
Clymeni ſuccus potus.

Limonij ſemen herbę acetabuli pondere ex vino ſumptum.
Tragi herbę acini decem ex vino poti.
Papauerum vaſculorum decoctum ex melle in eclegmate redactum in delinctu. Si verò efficacius reddere velis, adiungito hypociſtidis, & acaciæ ſuccum.
Vuarum vinaceorũ decoctum potum.
Vinaceorum nuclei in farina polentę modo inſperſi.
Aqua vel vinum in quo ferrum extinctum fuerit potum.
Morochthus lapis potus.
Vinum myrtites epotum.
Adiantum ex vino ebibitum.
Trichomanes ex vino hauſta.

MATTHIOLI.

Galanga ex ſucco plantaginis ſumpta.
Cinnamomi ſtillatitia aqua epota.
Muſci arborei dilutum in vno auſtero paratum hauſtum.
Thus tam potum quàm illitum.
Mali punici è floribus paratum ſaccharum ex vino auſteriuſculo potum.
Myrteum condimentum.
Cydoniorum vinum, miua, & oleum.
Cydoniorum confectio.

Meſpila.
Sorba.
Pyra ſylueſtria.
Pruna ſylueſtria.
Nux myriſtica.
Mora immatura.
Cochleę duę vnà cum teſtis tritę & ouis gallinaceis totidem exceptæ ex vino paſſo, & aqua prius calefactę potæ.
Anguium ſenecta roſaceo incocta, & impoſita.
Oryza prius torrefacta, & in lacte in quo calculi fuerint extincti decocta in cibum ſumpta.
Sonchi decoctum ex vino potum.
Caryophylli ex vino aut malorum cydoniorum ſucco hauſti.
Mentha ſicca cum amylo, & aqua pota.
Anethum toſtum cum mentha exhibitum.
Coriandri ſemen ex aqua.
Roſmarini puluis cum pane deuoratus, aut ex mero hauſtus.
Amaranthi purpurei flos potus.
Malorum punicorum vinum epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad vomitiones ciendas.

Lauri folia pota.

Cochleę vepribus inhærẽtes deuoratę.
Peponis radix ſicca drachmæ pondere ex hydromelite pota.
Bulbus vomitorius deuoratus.
Origanum cum rhois ſemine, & cæpis in cupreo vaſe diebus quadraginta, dum caniculæ ſydus flagrat inſolatum epotum.
Lemnia terra inſumpta.

DIOSCORIDIS.

Ad ventriculi dolores.

Iuncus odoratus potus.
Bulbi comeſti.
Rhaponticum ebibitum.
Abſinthium in paſſo decoctum epotũ.
Melilotum ex vino decoctũ hauſtum.
Artemiſiæ tenuia folia ex oleo contuſa emplaſtri modo impoſita.
Nymphææ radix illita.
Senecionis caulis in paſſo decoctus deuoratus vel potus.
Alabaſtrites lapis cũ cerato impoſitus.

MATTHIOLI.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa inſumpta.
Ricininum oleum illitum, potum, & infuſum.
Amygdalinum oleum potum.

Laurinum oleum illitum.
Maſtiches grumi tres deuorati ab eun-
tibus cubitum.
Myriſticæ nucis decoctũ ex rhodomel-
le, & aqua vitæ potum.
Syſimbrium calefactum, & vino creti-
co aſperſum impoſitum.
Aloë deuorata, aut pota.
Quinta eſſentia noſtra lib. 5. comment.
de vino deſcripta pota, vbi à frigi-
ditate prouenit dolor.

DIOSCORIDIS.

Ad ventriculi eroſiones.

Nardus { Indica / Celtica } ex aqua pota.

Iuncus odoratus potus.
Sycomori ſuccus potus.
Pineæ nuces deuoratæ.
Lac humanum potum.
Sonchi ſuccus bibitus.
Pulegium cum poſca ſumptum.
Hieracij vtriuſque ſuccus hauſtus.
Scordium duarum drachmarum pon-
dere cum mulſa epotum.
Pœoniæ ſemen ex vino nigro potum.

MATTHIOLI.

Amygdalarum dulcium potum oleum.
Seſaminum oleum potum.

Pinei nuclei melle, aut ſaccharo excepti, & cum ſucco portulacæ hauſti.

DIOSCORIDIS.

Ad ventriculi ardores.

Portulaca cum polenta illita.
Sonchus emplaſtri modo impoſitus.
Vmbilici veneris ſuccus illitus.
Intybus vtraque ex aceto deuorata.
Glycyrrhizæ ſuccus potus.
Fœniculum cum frigida aqua potum.
Polygonum illitum.
Solani hortulani folia appoſita.
Camædaphnes folia hauſta.
Vitis viniferæ folia, & capreoli emplaſtri modo adhibita.
Labruſcæ flos illitus.

MATTHIOLI.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa inſumpta.
Santala pota, vel aqua roſacea foris illita.
Vuæ ſpinæ, Creſpini, Ribis vulgaris } baccæ deuoratæ.
Rhodoſaccharum aſſumptum.
Quercus recentia folia in ore cōtenta.
Citria, Aurantia, Limonia } mala eſitata.

Melopeponum ſeminum lacteus cremor hauſtus.
Glycyrrhizæ radix & eius ſuccus.
Phyllitidis puluis ſua ipſius aqua exceptus,& illitus.
Trifolium acetoſum deuoratum.
Conſolidæ Regalis flores epoti.
Fragæ deuoratæ.
Lenticulæ paluſtris ſtillatitia aqua pota.

DIOSCORIDIS.

Ad ventriculi flatus.

Mei radices ex aqua feruefactæ, vel citra coctionem tritæ potæ.
Nardi Indicæ & Celticæ ex aqua potæ.
Caſtoreum hauſtum.
Gallinaceorum ſeneſcentiũ ius potum.
Abſinthium cum ſeſeli,aut Gallica nardo potum.
Liguſtici ſemen,& radix pota.
Smyrnij ſemen hauſtum.

MATTHIOLI.

Cubebæ deuoratæ.
Cinnamomi ſtillatitia aqua epota.
Calamus odoratus vulgaris hauſtus.
Oleum ricininum illitum, potum, & infuſum.

Balſami factitij aqua cum carnium iure ſumpta.
Cnicinum oleum potum.
Laurinum oleum illitum.
Mumia ex cumini, ammi, & cari decocto ſumpta.
Oleum noſtrũ de ſcorpionibus illitũ.
Caſtoreum ex oxycrato potum.
Milium torrefactum, cum ſale miſtum & anthemide in ſacculo impoſitum.
Mentha tam illita quàm pota.
Menthaſtrum.
Mentha græca.
Saluia.
Gattaria.
Imperatoria.
Tanacetum.
Quinta eſſentia noſtra lib. 5. cap. de vino deſcripta, epota.

DIOSCORIDIS.

Ad ſingultum.

Syſimbrij ſemen in vino potum.
Rhaponticum hauſtum.
Ariſtolochia rotunda ebibita.
Mẽthæ duo tréſue rami cum acidæ punicæ ſucco poti.
Anethi comę & ſeminis decoctum hauſtum.

Cumin

Cuminum erraticũ cum aceto potum.
Alyſſon potum, ſiue manibus geſtatũ, vel naribus infuſum.
Aſpleni decoctum epotum.
Periclimeni ſemen bibitum.
Saxifraga hauſta.

MATTHIOLI.

Cinnamomi ſtillatitia aqua pota.
Mumia hauſta ex cumini, aut apij decocto.
Caſtoreum cum mulſa potum.
Rhabarbarum ex vino hauſtum.
Anethum cum hauſtum, tum olfactum.
Phyllitidis ſtillatitia aqua epota.
Quinta eſſentia noſtra lib.5. cap. de vino deſcripta, vnciæ pondere hauſta, vbi ex repletione fuerit ſingultus.

DIOSCORIDIS.

Ad acidos ructus.

Agaricus drachmæ pondere potus.
Tragoriganum potum.
Betonicæ folia fabæ pondere ex deſpumato melle ſumpta.

MATTHIOLI.

Coriandrum cochleari menſura exhibitum.

Dioſc

DIOSCORIDIS.

Ad ſanguinem, & lac in ventriculo concreta.

Ficulnei cineris lixiuium epotum.

Coagulum	Equinum Leporinum Agninum Hędinum Hinnulinum Vitulinum Bubalinum	trium obolorũ pondere ex vino potum.

Helichryſi coma cum mulſo hauſta.
Laſer epotum.

MATTHIOLI.

Cyclamini radicis ſtillatitia aqua ſenis vnciis pota cum ſacchari vncia vna.
Conſolidæ mediæ ſuccus epotus.
Auricula vrſi.

DIOSCORIDIS.

Ad ventriculi inflammationes.

Hieracium maius, & minus emplaſtri modo impoſitum.
Vitis viniferæ folia, & capreoli cum polenta impoſiti.
Viola purpurea ex polenta illita.

MATTHIOLI.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa aſſumpta.
Santala omnia tã ſumpta quàm illita.
Roſæ illitæ.
Conſolidæ Regalis flores illiti.
Lentis paluſtris ſtillatitia aqua pota.

MATTHIOLI.

Ad famem caninam.

Glirium pinguium caro aſſa deuorata.

DIOSCORIDIS.

Ad appetentiam ciendam.

Piper comeſtum.
Acetum in obſoniis additum.
Abſinthium potum.

MATTHIOLI.

Creſpini baccæ.
Vua ſpina.
Ribes vulgaris.
Sinapiſmum.

DIOSCORIDIS.

Ad concoctionem iuuandam.

Eruca in cibo comeſta.
Piper omne comeſtum.
Gingiberis vſus.
Scilla cum melle cocta, & deuorata.
Abſinthium hauſtum, vel ventriculo
adhibit

adhibitum.
Tragoriganum epotum.
Pulegium ſumptum.
Liguſtici ſemen & radix bibita.
Seſelis Maſſilienſis ſemen cum vino hauſtum.
Garum potum.
Betonicæ folia poſt cęnam ſumpta, addito melle deſpumato fabæ magnitudine.
Vinum abſinthite.

MATTHIOLI.

Acori radicis, & cinnamoni drachma ex vino abſinthite.
Galanga.
Nardus Italica.
Lauendula.
Cubebæ.
Cinnamomi ſtillatitia aqua hauſta.
Caryophylli hauſti.
Crocum.
Ladanum drachmæ pondere duabus horis à cœna deuoratum.
Pyrum vel cydonium cineribus toſta, & deuorata.
Piſtacia.
Citria condita.
Iuglandes conditæ.
Nux myriſtica.

Dioſc.

DIOSCORIDIS.

Ad ventriculi fluxiones.

Adiantum cum vino hauſtum.
Perſici mali ſicci decoctũ, & ebibitum.
Cotonei mali macerati liquor potus.

MATTHIOLI.

Myrteum condimentum.

MATTHIOLI.

Ad restringendam ſitim.

Criſpini baccæ.
Vua ſpina.
Ribes vulgaris.
Citria } mala.
Limonia } mala.
Aurantia } mala.
Pyra.
Portulacæ folia linguæ ſubdita.
Melopeponum ſeminum lacteus cremor.
Anguriæ pulpa.
Glycyrrhizæ radix, & eius ſuccus
Trifolium acetoſum.
Fraga matura deuorata.
Punicorum malorum vinum ex intybi ſtillatitia aqua, aut hordei decocto ebibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad iecinoris obstructiones.

Nardus { Indica / Celtica } ex aqua frigida hausta.

Lauri cortex tribus obolis in vino odorato potus.

Piceæ folia drachmæ pondere in aqua aut mulſa pota.

Amygdalæ amaræ cum melle, & lacte in illinctu datæ nucis auellanæ magnitudine.

Gentianæ radicis ſuccus cum aqua potus.

Agaricum epotum.

Rhaponticum exhauſtum.

Eryngium ex vino inſumptum.

Anthemidis decoctum potum.

Betonica in aceto mulſo drachmæ pondere epota.

Eupatorij herba, aut ſemen in vino potum.

Papaueris corniculati radix bibita.

Rubrica ſinopica hauſta.

Glycyrrhizæ ſuccus delinctus.

MATTHIOLI.

Nardus Italica, & lauendula in decoctis addita.

Asari decoctum.
Carpesium.
Cinnamomi aqua stillatitia epota.
Cassia solutiua assumpta.
Acorum quocunque modo sumptum.
Amygdalarum amararum oleum haustum.
Cnicinum oleum potum.
Rosarum succus, & dilutum.
Tamarindorum pulpa.
Amygdalæ.
Pistacia.
Cicer nigrum, & rubrum decoctum & potum.
Ciceris farina ex intybi stillatitia aqua decocta, & illita.
Lupini cocti, & cum ruta, & pipere deuorati.
Napi semen drachmæ pondere ex mar rubij decocto frequenter potum.
Brassicæ decoctæ ius.
Cita cum sinapi, aut aceto deuorata.
C chorium ex vino albo tenui potum.
yclamini succus duarũ drachmarum pondere potus cum oxymelite.
Rhabarbarũ quocunq; modo potum.
Gentianæ stillatitia aqua pota.
Centaurij magni radix tum pota, tum in vino macerata.

Centaurij minoris decoctũ, & ſuccus.
Cardui radicum decoctum hauſtum.
Eryngij radicum decoctum epotum.
Aloe quocunque modo ſumpta.
Veronica mas.
Mentha græca.
Amaracus.
Imperatoriæ radix.
Senæ decoctum aut dilutum hauſtum.
Roſmarinum frequenter vſurpatum.
Marrubium.
Eupatorij vulgaris decoctum aut ſuccus epotus.
Lupuli flores in potionibus ſumpti.
Frangulæ corticum decoctum potum. parãdi rationem inuenies lib. 4. cap. de Sambuco.
Cuſcutæ decoctum potum.
Quinta eſſentia ferri deſcripta lib. 5. in comment. de ferri ſcoria ſiue ſtercore drachmæ pondere quotidie pota.

DIOSCORIDIS.

Ad morbum Regium.

Nardus { Indica / Celtica } hauſta.

Ceruinum cornu vſtum, ac lotum potúmque.
Millepedæ ſiue oniſci ex vino poti.

Cicer

Cicer cum roremarino decoctum comestum.
Rumicis radices in vino decoctæ & bibitæ.
Atriplicis ſemen cum mulſa aqua epotum.
Aſparagi radicum decoctum cum ficis,& ciceribus,hauſtum.
Crithmi,& eius radicum,ſeminúmque decoctum ebibitum.
Irio cum melle in eclegmate pondere trium obolorum ſumpta.
Hyrundinariæ radix cum aniſo,& vino hauſta.
Spondilij ſemen epotum.
Agaricus drachmæ pondere ſumptus.
Rhaponticum hauſtum.
Abſinthij decoctum , dilutúmve trium cyathorum pondere quotidie hauſtum.
Aloe drachmæ pondere pota.
Origani decoctum corpori perfuſus.
Calamintha cum vino pota.
Fœniculum erraticum potum.
Libanotis radices potæ cum vino,& pipere.
Roriſmarini decoctum potum.
Nigella trita cum irino vnguento naribus appoſita.

Chelidonij radix cum aniſo ex vino albo ebibita.
Laſer cum caricis exhibitum.
Marrubij ſuccus naribus infuſus.
Polij vtriuſque decoctum hauſtum.
Conyzæ folia, & flores epoti.
Aſpleni decoctum potum.
Lichen ex melle inunctus.
Adianti decoctum epotum.
Trichomanes decoctum hauſtum.
Anthemidis decoctum ebibitum.
Buphthalmum epotũ ſtatim à balneo.
Pœoniæ radix hauſta.
Hyacinthi ſemen cum vino potum.
Rubiæ radix cum mulſa aqua bibita.
Chamæpityos folia ſeptem diebus in vino pota.
Betonicæ folia cum dulci aqua pota.
Elaterium epotum.
Anchuſæ radicis decoctum hauſtum.
Quinquefolij ſuccus cũ trium cyathorum pondere aliquot diebus potus.
Oſyris decoctum epotum.
Chryſanthemi decoctum balnei more adhibitum.
Vinum ſcillinum potum.
Verbenacæ ſupinæ folia drachmæ pondere cum thuris obolis tribus & vini veteris hemina vna ieiuno quadraginta

draginta diebus pota.
Lycij herba in aceto decocta & bibita.
Myricæ decoctum potum.
Halycacabi fructus hausti.
Chamæcissi folia trium obolorum pondere senis diebus in aqua pota.
Rusci folia, & baccæ in vino ebibita.
Ceruini cornu cinis potus binis ligulis.
Sulphur sorbili ouo haustum.

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum epotum.
Nardi Italicæ Lauēdulæ've decoctum additis cinnamomo, asparagi, & fœniculi radicibus.
Asari dilutum ex vino paratum.
Asarnia aut eius decoctum.
Cassiæ solutiuæ pulpa.
Rosarum succus, & dilutum.
Tamarindorum pulpa.
Castoris anteriores dentes in poculo cōtenti, è quo vinū biberit, affectus.
Terrenorum vermium cinis ex absinthij decocto potus.
Bubuli fellis lapis ex vino haustus.
Napi semen ex marrubij decocto potū.
Oxylapathi ex vino decoctū bibitum.
Cicorij radices saccharo conditæ.
Melopeponum seminum lacteus cre-

mor hauſtus.
Erucæ ſylueſtris tria folia læua manu decerpta illicóque deuorata.
Cyclamini ſuccus cum ſaccharo hauſtus addita maſtiche, aut myriſtica nuce, aut rhabarbari ſcrupulo.
Aſphodeli radix ex vino ſumpta.
Chelidonium maius in calceis ſub nudis pedibus geſtatum.
Aquilegiæ ſemẽ ex cretico vino, & croci momento epotum.
Rhabarbarum in potionibus additum.
Agaricum in potionibus adiunctum.
Centaurij magni radix quoquo modo vſurpata.
Centaurium minus.
Carduorum radicum decoctum.
Eryngij radicum decoctum.
Aloe quouis modo vſurpata.
Pulegij } decoctum hauſtum.
Menthaſtri }
Marrubij }
Cuminum illico à balneo exhibitum.
Senæ decoctum, vel dilutum.
Radicum vincetoxici decoctum in potu propinatum.
Chamędryos ſemen drachmę pondere ex meraco.
Eupatorij vulgaris decoctum potum.
Lupu

Lupulorum florum decoctum ex vino albo haustum.
Frangulę corticum decoctum. Parandi rationem habes lib. 4. comment. de ſambuco,& ebulo.
Cuſcutæ decoctum epotum.

MATTHIOLI.

Ad hepaticum fluxum.

Quernorum foliorum tenellorum ſtillatitia aqua pota.
Lupinum iecur ſiccum in puluerem ſumptum.
Rhabarbarum tritum & propinatum.

DIOSCORIDIS.

Ad iecinoris dolores.

Acori decoctum potum.
Abſinthij decoctū ex paſſo appoſitum.
Peryclimeni ſemen potum cum vino.

MATTHIOLI.

Irinum oleum è floribus paratum illitum.
Amygdalinum oleum.
Laurinum oleum.
Eupatorij vulgaris decoctum aut eius ſuccus,epotus.

DIOSCORIDIS.

Ad iecineris duritiem.

Ammoniacum illitum,& ebibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad refrigeratum iecur.

Nardus { Indica / Celtica } ebibita.

Amomi decoctum potum.

Pinorum & piceę folia ex aqua, vel mulso epota.

MATTHIOLI.

Acori oxymel potum.

Cinnamomi aqua stillatitia hausta.

Acorum quocunque modo sumptum.

Balsamum factitium cum potum, tum illitum.

Caryophylli in potu aut in cibo sumpti.

Rhabarbarum tritum, & cum vuis passis deuoratum.

Mentha græca.

Imperatoriæ radix.

Eupatorij vulgaris succus, aut eius decoctum epotum.

MATTHIOLI.

Ad iecinoris scyrrhum.

Asarum.

Amygdalinum oleum.

Sesaminum oleum.

Mastiche cum imposita, tum intus sumpta.

Centaurij minoris decoctum haustum.

Frangulæ radicum decoctum potum. Parandi modum inuenies lib.4.comment.de ſambuco.
Scillinum acetum epotum.

MATTHIOLI.

Ad cacheſiam, id eſt, malum habitum.

Cinnamomi aqua ſtillatitia pota.
Acorus quem calamum odoratum vulgus vocat, ſumptus.
Balſami factitij liquores omnes.
Nux myriſtica intro ſumpta.
Iecur leporinum arefactum, & potioni infrictum.
Sium in cibis ſumptum.
Cichorium quoquomodo acceptum.
Rhabarbarũ quauis ratione hauſtum, & cum paſſis vuis comeſtum.
Agaricum.
Abſinthij pontici comæ ſaccharo aſſeruatæ, & deuoratæ. parandi rationem habes commentario de abſinthio.
Pulegij decoctum potum.
Mentha græca.
Imperatoriæ radix.
Sagapenum exhibitum flauis myrobalanis duplicato pondere additis.
Marrubij decoctum epotum.
Eupatorij vulgaris ſuccus, aut decoctum hauſtum.

Frangulę radicum decoctum haustum. parandi rationem habes lib. 4. comment. de sambuco.

DIOSCORIDIS.

Ad hydropem.

Asarum epotum.
Cinnamomum ebibitum.
Calami odorati decoctum cum semine apij epotum.
Erinacei terrestris caro.
Cochlearum terrestriũ operimentum, & caro simul contrita tumoribus hydropicorum imposita.
Amurca in villosa pelle peruncta, & imposita.
Vrina humana sui ipsius rebibita.
Vrina capræ quotidie cum spica pota.
Cicer cum roremarino decoctum epotum.
Raphanus emplastri modo impositus.
Plantago cum lenticula decocta.
Ebuli radix in vino decocta epota.
Allium decoctum deuoratum.
Bulbi cum melle, & trito pipere emplastri modo impositi.
Scilla præparata sumpta.
Anagallidis succus vino potus.

Cham

Chamæleonis albæ radix cum vino pota.
Abſinthium bibitum cum ficubus, nitro & loliacea farina.
Adianti decoctum hauſtum.
Trichomanes decoctum ebibitum.
Hyſſopum cum fico, nitróque emplaſtri modo impoſitum.
Fidiculæ decoctum potum.
Origanũ cum fico decoctum hauſtum.
Sampſuchi decoctum ebibitum.
Ruta cum fico emplaſtrata, & eius decoctum ex vino tum potũ, tum corpori perfuſum.
Paſtinacæ erraticæ ſemen epotum.
Aniſum potum.
Smyrnij ſemen hauſtum.
Laſerpitij liquor cum caricis datus.
Chamædryi decoctum epotum.
Polij vtriuſque decoctum bibitum.
Androſaces in vino pota duarũ drachmarum pondere.
Betonicæ folia cum aqua dulci epota.
Cucumeris aſinini radicis ſuccus ſeſquioboli pondere, & cortex eius ace tabuli quarta parte.
Aquæ marinæ balneum.
Vitis ſylueſtris radix in aqua ferueſacta, & in vini cyathis duobus marina aqua

na aqua diluti pota.
Vinum ſcillinum ebibitum.
Viticis ſemen epotum.
Ficus ſiccę in vino cum polenta, & abſinthio decoctæ, & illitæ.
Sal.
Alcyonium tertium.
Arena è littoribus ſole feruefacta capite tenus hydropici obruta.

MATTHIOLI.

Electuarium de ſucco iridis in capit. proprio de iride.
Iridis radices conditæ.
Ciperi radicum, & baccarum lauri puluis pari pondere ex impubis pueri vrina exceptus, & ventri adhibitus.
Aſari dilutum ex vino paratũ potum.
Aſarina, & eius decoctum.
Cinnamomi ſtillatitia aqua epota.
Balſami factitij liquores omnes.
Cnicinum oleum potum.
Lixiuium ex vino albo, & iuniperino cinere epotum.
Fraxini ſemen cum vino aſſumptum.
Oſſicula acinorum ſylueſtris mali punici trita & epota.
Humani ſtercoris ſtillatitia aqua pota.
Bubulum caprillúmve ſtercus emplaſtri

ſtri modo impoſitum.
Napi ſemen drachmæ pondere ex marrubij decocto in diebus pluribus potum.
Braſſicæ marinæ decoctum potum, & præſertim addita rhabarbaro.
Braſſicæ marinæ puluis additis rhabarbaro, & cubebis pluries ex vino potus.
Sinapis ex impubis pueri vrina illitus.
Caryophylli in cibo vel potione vſurpati.
Cyclamini ſuccus cum ſaccharo potus addita maſtiche, aut myriſtica nuce, aut rhabarbari ſcrupulo.
Aſphodeli radix ex vino pota.
Rhabarbarum frequenter vſurpatum.
Agaricum in potionibus additum.
Gentiana.
Centaurij magni radix tum vino macerata, tum pota.
Cardui radicum decoctum } hauſtum.
Cardui benedicti decoctũ } hauſtum.
Eryngij radicum decoctum } hauſtum.
Zuccharum ex pontici abſinthij coma paratum. modũ parandi habes commento de abſinthio.
Pulegij decoctum ebibitum.
Mentha græca.
Impe

Imperatoriæ radix.
Sagapenum cum duplicato pōdere myrobalanorum flauorum potum.
Euphorbium hauſtum.
Vincetoxici radicum ex vino albo decoctum bibitum.
Marrubij decoctum epotum.
Eupatorij vulgaris decoctū hauſtum.
Ricini ſemen ex caprino lacte maceratum, & hauſtum.
Sambuci, aut ebuli radicum ſtillatitia aqua pota, hæc binis, illa quaternis vnciis ſimul miſta, & diebus xxx. pota.
Frangulæ corticum decoctum potum. parandi rationem inuenies libro 4. comment. de ſambuco.
Colocynthis cum pota, tum clyſmate infuſa.
Stibium noſtrum granorum quatuor pondere hauſtum.

LIENIS.

MATTHIOLI.

Ad inflammationem.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa deuorata.
Caphura illita.
Creſpini baccarum ſuccus potus.
Roſæ, & earum ſuccus, ſeu dilutum.

Cich

Cichorij radices conditæ.
Cichorij flores ſaccharo aſſeruati, & ſæpe deuorati.
Melopeponum ſeminum lacteus cremor potus.
Phyllitidis farina ſuaipſius aqua ſubacta, & illita.
Trifolium acetoſum deuoratum.
Conſolidæ regalis flores ebibiti.
Fragariæ, & radicum decoctum epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad induratos lienes.

Cotonea mala cruda cataplaſmatis addita, & impoſita.
Sycomori liquor hauſtus, & illitus.
Raphanus emplaſtri modo impoſitus.
Braſſicæ folia cum aceto deuorata.
Chamædrys decoctum potum.
Lupinorum farina illita.

MATTHIOLI.

Helenij radicis farina denarij pondere diebus aliquot ex vino epota.
Amygdalinum oleum.
Terebinthina deuorata.
Seſaminum oleum.
Myrica ex vino decocta.
Cochlearum maiorum cinis cum lini

& vrticæ ſemine & melle potus.
Stercus caprillum illitum.
Dracunculi radix contuſa,& illita.
Cyclamini ſuccus vnguentis additus.
Centaurij minoris decoctum,& ſuccus tam interius & quàm exterius vſurpatus.
Mentha græca ex oleo irino illita.
Oleum liliorum alborum inunctum.
Phyllitis quocunque modo ſumpta.
Oxymel ex floribus geniſtæ paratum.
Saccharum è geniſtæ floribus paratum frequenter inſumptum.
Frangulæ corticum decoctum potum, parandi rationem habes lib.4. comment. de ſambuco.
Scillinum acetum epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad lienis obſtructiones.

Nardus Celtica ex vino epota.
Adiantum bibitum.
Trichomanes hauſta.

MATTHIOLI.

Nardus Italica,Lauendulâque.
Aſari decoctum hauſtum.
Cubebæ.
Carpeſium.
Helenij radicis farina frequenter ex

vino vetere ſumpta.
Amygdalarum amararum oleum.
Cnicinum oleum.
Laurinum oleum.
Mumia ex cari decocto epota.
Tamarindorum pulpa.
Amygdalæ.
Ciceris rubri decoctum ebibitum.
Lupini cocti, & cum ruta, & pipere deuorati.
Braſſicæ decoctæ ius epotum.
Beta cum ſinapi,aut aceto comeſta.
Sium in cibis ſumptum.
Cyclamini ſuccus binis drachmis ex oxymelite ſumptus.
Rhabarbarum potioni infrictum.
Agaricum in potionibus hauſtum.
Gentiana,& eius aqua ſtillatitia.
Centaurij minoris decoctũ, & ſuccus.
Eryngij radicum decoctum potum.
Veronica mas.
Mentha græca ex oleo irino illita.
Amaracus.
Imperatoriæ radix.
Senæ decoctum,vel dilutum hauſtum.
Roſmarinum cum pane deuoratum.
Phyllitis quoquo modo ſumpta.
Eupatorij vulgaris decoctũ epotum.
Lupuli flores in potionibus additi.

Fragariæ tum folia, tum radices.
Frangulę corticum decoctum epotum. Parandi rationem habes lib. 4. comment. de sambuco.
Cuscuta, & eius decoctum.
Quinta essentia ferri descripta in 5. lib. cap. de scoria, seu stercore ferri, diebus pluribus cõtinuis drachmę pondere pota ex adianti, aut aspleni, aut myricæ decocto.

DIOSCORIDIS.

Ad lienis inflammationes.

Iris illirica ex aceto epota.
Acorum potum.
Nardus celtica ex vino hausta.
Nardus montana ex vino bibita.
Sarmentitius çinis ex aceto, rosaceo, & ruta illitus.
Myricæ ex vino decoctum potum.
Viticis semen haustum.

DIOSCORIDIS.

Ad lienis dolores.

Dictamnum potum, & illitum.

MATTHIOLI.

Irinum oleum è floribus paratum, & illitum.
Laurinum oleum inunctum.

Oleum

Oleum liliorum alborum inunctum.
Phyllitis quouis modo ſumpta.

MATTHIOLI.

Ad refrigeratos lienes.

Acori oxymel ſumptum.
Cubebæ.
Cinnamomi ſtillatitia aqua epota.
Balſami factitij liquores omnes.
Amygdalarum amararum oleum cùm potum, tum illitum.
Laurinum oleum.
Rhabarbarum intro ſumptum.
Agaricum potum.
Mentha græca ex irino oleo inuncta.
Imperatoriæ radix deuorata.
Roſmarinum cum pane ingeſtum.
Phyllitis.

DIOSCORIDIS.

Ad minuendos extuberantes lienes.

Iris illyrica ex aceto epota.
Acorum epotum.
Nardus { Celtica / Montana } ex vino bibita.
Myricæ ex vino decoctum exhauſtum.
Viticis ſemen ebibitum.
Cyclamini ſecundæ ſemen quadraginta diebus hauſtum.

Sagapenum epotum.
Ammoniacum drachmæ pondere ex aceto ſumptum.
Chamædrys ex aceto pota.
Naſturtium hauſtum.
Piperis radix illita.
Polij vtriuſq; decoctũ cũ aceto potum.
Cyclamini ſuccus inunctus.
Capparis ſemẽ drachmarum duarum pondere, quadraginta diebus ex vino bibitum.
Eiuſdem radix ex vino bibita eodem pondere.
Lepidium cũ helenij radice impoſitũ.
Hederæ tenella folia ex vino decocta, vel arida ex pane cocta impoſita.
Iſatis ſylueſtris tum pota tum illita.
Agaricum drachmæ pondere cum aceto mulſo datum.
Rhaponticum epotum.
Smyrnij radix comeſta.
Gentianæ radix duarum drachmarum pondere hauſta.
Ariſtolochia rotunda epota.
Crocodilij radicis decoctum potum præſentaneo remedio prodeſt.
Hyſſopum cum ficis, nitróque illitum.
Tragoriganum cum aceto potum.
Pulegium cum ſale illitum.
Siſon

Siſon epotum.
Peucedani ſuccus hauſtus.
Viſcum cum calce, gagatéve lapide decoctum, & impoſitum.
Teuchrium cum poſca potũ, vel cum ficis appoſitum.
Leucoij radices cum aceto illitæ.
Nymphææ radix ex vino bibita.
Aſplenij folia pota, vel eius decoctum cum aceto quadraginta diebus hauſtum, vel folia ipſa ex aceto illita.
Bunij ſemen epotum.
Hæmionitis cum aceto pota.
Rubiæ ſemen ex aceto mulſo hauſtum.
Lõchitis alterius folia cũ aceto epota.
Betonicæ folia ex oxymelite ebibita.
Polemonij radix ex aqua ſumpta.
Periclymeni ſemen quadraginta diebus in vino hauſtum.
Xyridis ſemen ex aceto ſumptum.
Anchuſæ radix cum mulſa aqua pota.
Vrtica vtraque cum cerato impoſita.
Trichomanes epota.
Vini ſcillini vſus.
Glans vnguentaria cum erui farina pota ex mulſa aqua.
Bryonia trium obolorum pondere triginta diebus ex aceto hauſta, aut cum ficis illita.

Vitis nigræ viticulæ primæ recentes coctæ, ac comestæ.
Filicis maris radix hausta.
Aqua vel vinum in quibus calybs, aut ferrum restinctum fuerit in potu.
Alcyonium tertium bibitum.
Corallium ex aqua bibitum.
Asius lapis ex aceto, & viua calce illitus.
Cotis naxiæ delimata à ferro scobes ex aceto ebibita.

MATTHIOLI.

Helenij radicis farina è vino vetere frequenter denarij pondere pota.
Terebinthina, lariceáque resina sæpe deuorata.
Fraxini corticis decoctum epotum.
Myricæ rami ex aceto illiti.
Nux myristica.
Eruum à ieiunis deuoratum.
Erucæ semen potum.
Hederæ helicis foliorum succus ex vino austero epotus.
Rhabarbarum quoquo modo sumptum.
Mentha græca ex oleo irino illita.
Phyllitis quouis modo sumpta.
Eupatorij vulgaris decoctum epotum.
Lupuli flores in potionibus decocti.

Frang

Frangulæ corticum decoctũ hauſtum, parandi rationem habes lib. 4. comment. de Sambuco.
Cuſcuta, & eius decoctum.
Corallium frequenter epotum.

INTESTINORVM.

DIOSCORIDIS.

Ad colicos affectus.

Amygdalæ amaræ illinctu adhibitæ.
Cochleæ terreſtres cum ſuo putamine tuſæ addita pauca myrrha ex vino bibitæ.
Alauda auis toſta in cib. ſumpta.
Suillus talus crematus ad albedinem vſque potus vbi flatus excrutiet.
Butyrum infuſum, vbi colon exulceratum fuerit.
Gallinæ fimum cum aceto vel vino hauſtum.
Rutæ decoctum ex oleo infuſum.
Petroſelinum potum.
Colocynthis infuſa clyſmatibus.
Cnici decoctum infuſum.

MATTHIOLI.

Galanga pota.
Cubebæ.
Cinnamomi ſtillatitia aqua.
Balſami factitij liquores omnes poti,

& illiti.
Oleum cum pari portione cretici vini ſumptum,aut clyſtere infuſum.
Ricininum oleum potum illitũ, & infuſum.
Amygdalinum oleum vtrunque.
Cnicinum oleum.
Laurinum oleum.
Succinum ex tepenti aqua epotum.
Perſicorum nucleorum oleum tam potum, quàm infuſum.
Amygdalinum oleum potum.
Nucum iuglandium oleum hauſtum.
Oleum è ſcorpionibus noſtrũ illitum.
Aqua in qua ceruinum genitale elotum fuerit epota.
Ceruorum tenerrima cornua in taleolis conciſa, ſiccáque & in puluerem trita,& cum pipere, & myrrha hauſta.
Lupinum fimum quod terram non attigerit ex vino albo, vel aqua potum, & forinſecus ventri adalligatum.
Braſſicæ ſemen craſſiuſculè contuſum & in carnium iure feruefactum, potúmque vnà cum ipſo iure.
Ius decoctæ braſſicæ cum vetere gallo epotum.
Cyclamini ſuccus trium drachmarum
pondere

pondere in clysteribus additus.
Imperatoria ex calido meraco epota.
Sagapenum bibitum aut clysteribus inditum.
Verbasci flores in puluerē triti, & poti.
Trinitatis herba in puluerem trita, & epota
Ricini semen ex iure veteris galli decoctum, & haustum.
Colocynthis clysteribus infusa.
Momordicæ puluis haustus.
Quinta essentia nostra pota, & in clysteribus addita.
Stibium nostrum commentario proprio descriptum sumptum quinque granorum pondere.
Gagates lapis in puluerē tritus drachmæ pondere diebus septem epotus.

DIOSCORIDIS.

Ad Intestinorum dolores.

Iris Illyrica pota.
Acori decoctum ebibitum.
Mei radices tritæ cum melle in eclegmate sumptæ.
Cardamomum ex aqua potum.
Agallocum ex aqua haustum.
Nuces iuglandes cum suo putamine perustæ & vmbilico admotæ.
Ficuum cum ruta decoctum clysmate

infuſum.
Halimi folia drachmæ pōdere in aqua mulſa epota.
Crocum in potionibus bibitum.
Dauci ſemen epotum.
Libanotidis radices hauſtæ.
Ferulæ ſemen in potu ſumptum.
Peucedani ſuccus in ouo hauſtus
Meliſſophylli decoctum clyſtere infuſum.
Caſtoreum epotum.
Butyrum clyſmatibus infuſum.
Serpyllum ebibitum.
Calaminthæ decoctum hauſtum.
Eryngium ad potandum datum.
Cera in ſorbitionibus data.
Ammi ex vino ſumptum.
Triticei furfures ex decocto rutæ elixi,& illiti.
Milium calefactū in ſacculis adhibitū.
Orobi farina aceto macerata impoſita.
Siſymbrij ſemen in vino potum.
Piper cum lauri tenellis foliis hauſtū.
Scilla in eclegmate cum melle.
Rhaponticum epotum.
Sampſuchi decoctum ebibitum.
Centaurij maioris radix epota.
Ruta vnà cum ſiccato anetho elixa in potu ſumpta.

Panac

Panaces cum vino hauſtum.
Anethi comæ,& ſeminis decoctum potum.
Liguſtici ſemen,& radix pota.
Cumini decoctum cum oleo clyſtere infuſum.
Phalãgij folia, flores,ac ſemen hauſtũ.
Centunculum auſtero vino epotum.
Conyzæ folia,& flores poti.
Pæoniæ radix in vino pota.
Pſeudobunium ebibitum.
Aqua marina fotu adhibita.
Chamæpitys hauſta.
Graminis decoctum ebibitum.
Chamædaphnes folia in potu data.
Sal calefactum in ſacculis appoſitum.
Nitrum cum cumino ex hydromelite hauſtum.
Seſelis Maſſilienſis ſemen ex vino epotum.
Aſclepiades radices ex vino potæ.
Aliſma per ſe , aut cum pari põdere ſeminis dauci hauſtum.
Suillus talus combuſtus ad albedinem vſque,& ebibitus.
Lini ſeminis decoctum per ſedem infuſum.
Agaricum duorum obolorum põdere ſumptum.

Matth

MATTHIOLI.

Oleum { Oliuarum cum vino cretico potum,& infu ſum.
Amygdalarum dul ciũ potũ.
Laurinum inunctum. }

Ericæ florum decoctum potum.
Perſici nuclei deuorati.
Cochlearum elixarum ius epotum.
Milium cum ſale, & anthemidis floribus miſtum, & calidũ cum ſacculis adhibitum.
Braſſicæ ius cum vetere gallo paratum epotum.
Cyclamini ſuccus in clyſteribus additus.
Chelidonium maius vnà cum radice tuſum, & oleo chamæmelino feruefactum, & vmbilico adhibitum.
Dictamnum album ex meraco potum.
Menthaſtrum.
Imperatoria.
Vincetoxici radix ex meraco.
Verbaſci flores in puluerem triti, & epoti.
Herba trinitatis, aut ſtillatitia eius aqua bibita.
Momordicæ farina potui data.

MATTHIOLI.

Ad dyſentericos.

Aſpalathi decoctum clyſtere infuſum.
Myrrha fabæ magnitudine deuorata.
Lentiſcus ebibita.
Piceæ cortex potus.
Maceris cortex in potu ſumptus.
Paliuri folia,& radix hauſta.
Acutæ ſpinæ fructus deuorati,vel poti.
Rubi camini fructus deuoratus.
Ciſti folia,& cytini in potu data.
Hypociſtis hauſta.
Ladanum cum vino vetere epotum.
Roſarum fructus in potu ſumptus.
Lycium potui datum.
Acaciæ ſuccus hauſtus.
Glandium interior, tenuiórque tunica decocta epota.
Caſtanearum interior pariter tunica ebibita.
Galla omphacitis ex vino aut aqua trita illita,hauſtáue.
Rhois foliorum decoctum clyſtere infuſum,vel potu acceptum.
Eiuſdem ſemina pro ſale cibis, obſoniíſque aſperſa.
Palmæ inuolucri decoctum tum infuſum,tum bibitum.
Punicorum acidorum nuclei ſiccati, &

ebib

ebibiti, vel in desessionibus additi.
Myrti semen, & folia pota.
Cotonea mala comesa cruda, vel cocta vel eorum succus potus.
Pyra tam domestica, quàm syluestria deuorata.
Mespila in cibum accepta.
Loti arboris baccæ comestæ, vel haustæ.
Corni arboris baccæ siue in eduliis, siue in defruto assumpta.
Sorba sicca quoquo modo sumpta.
Prunorum syluestriũ baccæ deuoratæ.
Siliquæ siccatæ deuoratæ.
Cochleæ terrestres suis cum putaminibus vstæ (vt Gal. inquit) esui datę.
Siluri piscis salsamentum fomento adhibitum.
Leporinus sanguis frixus deuoratus.
Garum piscium clysmate infusum.
Ceruinum cornu potum duorum cochlearium mensura.
Cera in sorbitionibus sumpta.
Lac ignitis iniectis calculis decoctum clystere infusum.
Leporinum } coagulum triũ oboloru͂
Equinum } pondere ex vino potũ.
Asparagus altilis elixus, vel assus in cibo sumptus mitigat.

Idea radix bibita.
Altheçç decoctę ſuccus ex vino potus.
Alceæ radices cũ vino aut aqua potæ.
Phyllitis ebibita.
Portulaca ad ſummum cocta in cibis ſumpta.
Plantago per ſedem infuſa.
Equiſeti ſuccus potus.
Caprillus adeps cum polenta, & rhoe datus, vel clyſtere infuſus.
Meliſſophyllum ebibitum.
Tragium ſcolopendræ ſimile elixum, & in cibo ſumptum.
Faba in poſca decocta, & comeſa.
Aliſmatis radix cum pari pondere ſeminis ſylueſtris paſtinacæ epota.
Oxylapathi, aut oxalidis ſemẽ in aqua, aut in vino hauſtum.
Lyſimachia potui data.
Tragi cacumina decem in vino pota.
Clematidis folia cum vino hauſta.
Stœbis decoctum clyſtere infuſum.
Limonij ſemen in vino potum.
Elatine elixa ebibita.
Polemonij radix ex vino ſumpta.
Eupatorij ſemen, & folia in vino hauſta.
Nymphææ ſiccata radix ex vino pota.
Sedum maius cum vino potum.

San-guis { Hirci / Capræ / Leporis / Cerui } in ſartagine frixus, & cibo ſumptus.

Vitis viniferæ foliorum, & capreolorum ſuccus epotus.

Vinaceorum decoctum ebibitum.

Vinaceorum nuclei in farinam polẽtæ modo illiti.

Vua paſſa alba comeſa per ſe cum ſuis nucleis.

Omphacium clyſtere infuſum.

Vinum { Oenanthinum / Cydonites / Rhoites } epotum.

Terra lemnia hauſta.

Muria clyſmatibus infuſa vbi diutina dyſenteria inteſtina exulcerata exiterint.

Scordium duarum drachmarum pondere cum aqua dulci hauſtum.

Hederæ flores trium digitorum carptę bis in die ex̃ vino hauſti.

MATTHIOLI.

Lentiſcinum oleum infuſum.

Roſaceum oleum potum.

Thus potum & clyſtere infuſum.

Armenium lutum vnà cum corallio maſtic,

maſtiche, cornu ceruino, & hęmatite lapide epotum.
Pinorum nucũ cortices ex aceto acerrimo decocti, & ſuffiti.
Maſtiches epota.
Millefolij ſuccus clyſteribus infuſus, quin etiam ſicci farina cum epota, tum infuſa.
Potentilla pota aut viridis in calceis impoſita ſub nudis pedibus.
Succinei paſtilli hauſti.
Creſpini vuarum ſuccus in potu ſumptus.
Vua ſpina.
Ribes vulgatis.
Liguſtrinorum florum aqua.
Ciſti flores.
Roſaceum ſaccharum.
Roſarum vngues.
Roſarum calix.
Roſarum ſemen & lanugo circunſtans.
Lycium infuſum.
Quernorum foliorum ſtillatitia aqua epota.
Querna folia, glandes, & gallæ.
Fagineæ glandes.
Punicum malum in furno toſtum, tritúmque potui datum.
Punicæ mali florum ſaccharũ roſacei

modo paratum deuoratum.
Myrteum condimentum.
Cerasia austera saccharo condita.
Poma acerba sub calidis cineribus assa
Cydonia mala tosta à ieiunis deuorata
Cydoniorum vinum, miua, oleum, hoc illitum, & illa hausta.
Diacydonites confectio.
Cydoniorum pomorum succus in quo conferbuerint rubrum corallium, rubearum rosarum semen, rhabarbarum, hypocistis, & acacia.
Corna cum cruda, tũ saccharo condita.
Mora immatura arida.
Cochleę cum testis vstę admistis galla omphacitide, & pipere albo, & cibis inspersę, aut ex vino austero potæ.
Leporina caro assa deuorata.
Leporinus sanguis adhuc calens cum hordeacea farina decoctus, & deuoratus.
Leporinus fimus potus.
Cerui genitale ex vino austero sumptũ
Ouum gallinaceum in aceto coctũ, durum deuoratum.
Ceruinus sanguis clysteribus infusus.
Caninum stercus albũ ex lacte potum in quo igniti calculi extincti sint.
Oryzæ decoctum potum, aut infusum.
Oryza

Oryza in lacte cocta in quo igniti calculi extincti fuerint deuorata.

Milij Indici panicularum flores intro sumpti.

Milij granorũ putamẽ oui vitello exceptum, & probe decoctum sumptum.

Amylum in cibo vsurpatum.

Bistortæ
Tormentillæ } radices in potionibus additæ.
Caryophyllatæ

Lagopi paniculæ pro sedis abstersorio vsurpatæ.

Virga aurea epota.

Plantaginis vtriusque semen ouo exceptũ tegulísq; inassatum deuoratum.

Trasorum lacteus cremor ex aqua in qua candens ferrum extinctum fuerit paratus, & epotus.

Bursa pastoris cũ plãtagine, luto armeno ex pluuiali aqua cocta, & epota.

Rhabarbarum igne torrefactum ex vino austero, & plantaginis succo haustum.

Tragacanthæ lachryma tosta, & ex vino cydoniorum pota, tum clysmate infusa.

Flos solis vnà cum radicibus ex vino austero epotus.

Aparinæ stillatitia aqua ebibita.

Gnaphalium ex vino auſtero.
Conyzæ mediæ puluis drachmæ pondere quotidie ſumptus ex vino auſtero.
Palmæ Chriſti florum puluis ex aqua plantaginis, aut in qua ferrum ignitum extinctum fuerit, epotus.
Lunaria minor quoquo modo ſumpta.
Cannabis foliorum puluis oui vitello exceptus deuoratus.
Hyperici oleum ventri illitum.
Pyrola
Piloſella } ex vino auſtero pota.
Fragaria
Amaranthi purpureus flos epotus.
Punicorum malorum vinum ex aqua plantaginis hauſtum.
Armenia terra pota, aut in clyſteribus addita.
Corallium rubeum in pollinem tritum ebibitum.
Criſtallum tenuiſſime læuigatum potui datum.

MATTHIOLI.

Ad tormina.

Oleum { Oliuarum cum vino Cretico potum, & infuſum.
Amygdalium hauſtum.
Laurinum illitum. }

Ericæ

Ericæ florum decoctum epotum.
Persici nuclei deuorati.
Cochlearum ius haustum.
Milium cum sale mistum,& in sacculis calidum appositum ventri.
Brassicæ ius cum vetere gallo decoctũ haustum.
Cyclaminis succus clysteribus additus.
Chelidonium maius vnà cum radice tusum,& oleo chamæmelino feruefactum,& vmbilico illitum.
Dictamnus albus ex meraco epotus.
Menthastrum.
Imperatoria.
Vincetoxici radices ex meraco.
Verbasci flores in puluerem triti,& potionibus inspersi.
Herba trinitatis, aut stillatitia eius aqua epota.
Momordicæ farina hausta.

DIOSCORIDIS.

Ad cohibendam aluum & diarrhœam.

Coagulum leporinum epotum.
Lac omne in quo igniti calculi marini extincti fuerint.
Caseus elixus, & ab elixatione statim sepositus, móxque inassatus in cibo sumptus.

Fimus caninus ardente ſyrio acceptus, & in aqua ebibitus.
Panis triticeus ſiccus inueteratus comeſtus.
Hordeacea farina cum myrti baccis, aut ſylueſtribus pyris, aut malicorio ex vino illita.

Puls ex	Zea Auena Milio	in cibum ſumpta.

Oryza in cibum accepta.
Lentes cum ſuo cortice decoctæ, deuoratæ, præſertim ſi decoquãtur ex aceto cum adſtringentibus aliis.
Oxylapathi, aut oxalidis ſemen in vino aut aqua potum.
Braſſicæ percoctæ cibus.
Beta nigra cum ſua radice, & lente decocta eſui data.
Plantago ex aceto elixa cum ſale comeſta; quin & eius ſemẽ ex vino potũ, præterea clyſteribus infuſa.
Intybus tam hortenſis, quàm erratica in cibum accepta.
Condryllæ ſuccus coactus, potus.
Lens ſylueſtris quoquo modo ſumpta.
Acinos pota.
Aniſum ebibitum.
Anethum, quinetiam eius coma & ſe-

men hauſtum.
Apium in cibo ſumptum.
Phyllitis potui data.
Acanthi radices bibitæ.
Fœniculum erraticum epotum.
Ruta in cibo, vel potu ſumpta.
Orchis ſerapias ex vino potus.
Pœoniæ radix ex vino decocta hauſta.
Altheæ decoctum bibitum.
Aliſmatis radix pota.
Polygoni ſuccus epotus.
Clematis prima in vino ebibita.
Lagopus ex vino, vel ex aqua ſumpta vbi febris ſit.
Xyridis radix in mulſo epota.
Anchuſæ folia ex vino ſumpta.
Rubi ramorũ decoctum potui datum.
Quinquefolij radicis decoctum epotũ.
Phænix in vino auſtero hauſta.
Idea radix bibita.
Iunci præſertim marini ſemen frixum, & in diluto vino potum.
Aſtragali radix ex vino hauſta.
Hyacynthi radix ebibita.
Papaueris nigri ſemen ex vino potum.
Verbaſci radix, & flores potui dati.
Labruſcæ flores epoti.
Punicorum acidorum vinum hauſtum.
Rubrica ſinopica in ouo epota, aut cly

ſtere infuſa.
Vini fæx illita.
Sedum maius ex vino epotum.
Adianti decoctum hauſtum.
Trichomanes decoctum bibitum.
Acetum cibis incoctum.

MATTHIOLI.

Arborei muſci dilutum ex vino paratum hauſtum.
Thus epotum, & clyſtere infuſum
Meſpila
Sorba
Corna
Pyra ſylueſtria } deuorata.
Nux myriſtica, & præſertim toſta.
Auellanarum putamina trita, & ex vino auſtero pota.
Oryza torrefacta, & in lacte decocta in quo igniti calculi extincti ſint, aſſumpta.
Milij putamen oui vitello exceptum deinde inaſſatum, & deuoratum.
Caryophylli prius igni toſti, & in potu aut cibo ſumpti.
Coriandri ſemen ex aqua potum.
Lagopi folia, paniculæ, & ſemen ex vino auſtero, aut punici mali hauſta.
Virga aurea pota, & in clyſteribus addita.

Poten

Potentilla pota, aut viridis in calceis nudis pedibus ſuppoſita.
Fragariæ folia, atque radices.
Solbaſtrella, ſiue ſanguiſorba quouis modo vſurpata.
Pulmonaria altera ebibita.
Punicorum malorum acidorum vinum epotum.
Armenia terra tã pota, quàm clyſmate infuſa.

MATTHIOLI.

Ad lienteriam.

Arborei muſci dilutũ ex vino paratum
Lycium.
Saccharũ è punicorum floribus paratum ex auſtero vino ſumptum.
Myrteum condimentum.
Siliquæ ſiccæ deuoratæ.
Nux myriſtica præſertim calido cinere inaſſata commanducata.
Milij Indici panicularum flores hauſti.
Milij putamen oui vitello exceptũ deinde inaſſatum, & deuoratum.
Oxylapathi ſemen potum.
Caryophylli toſti in potione, vel cibo ſumpti.
Rhabarbarum toſtum, & vino auſtero, aut plantaginis ſucco hauſtum.

Coriandri ſemen ex aqua.

DIOSCORIDIS.

Ad diuturnas alui fluxiones.

Sanguis { Hircinus, Caprillus, Leporinus, Ceruinus } in ſartagine frixus & comeſtus.

MATTHIOLI.

Maſtiches pota.
Nux myriſtica deuorata.
Myricæ ramorum cortex.
Oxylapathi ſemen epotum.
Milij Indici flores intro ſumpti.
Milij putamen vitello oui exceptum, & deinde inaſſatum deuoratum.
Caryophylli toſti in potu, aut cibo ſumpti.
Lagopi folia, ſemen, & paniculæ ex vino auſtero, aut punici mali pota.
Virga aurea tum pota tum infuſa.
Pyrola, Piloſella } quomodolibet vſurpatæ.
Potentilla pota vel viridis in calceis nudis pedibus ſuppoſita.
Fragariæ folia & radices.

DIOSC

DIOSCORIDIS.

Ad emolliendam aluum.

Cerasa dulcia deuorata.
Melimela esui data.
Persica in cibum sumpta.
Mora matura comesta.
Ficus maturæ deuoratæ.
Marinus Echinus in cibis.
Tellinarum, chamarúmque ius cum sale haustum.
Sepia in cibo sumpta.
Silurus piscis in cibis.
Gobij ius ebibitum.
Piscium in vniuersum ius per se, aut ex vino bibitum.
Gallinaceorum veterum ius epotum.
Lac haustum.
Serum lactis epotum.
Caseus recens in cibo sumptus.
Butyrum comestum vel ebibitum.
Medulla ossium deuorata.
Cicer in cibo sumptum.
Rumex
Blitum
Malua
Atriplex
Beta candida
Asparagus
Lactuca
} decocta & in cibis sumpta.

Braſſica leuiter feruefacta deuorata.
Tragoriganum potum.

DIOSCORIDIS.

Ad inteſtinorum inflationes.

Farina tritici cum hyoſcyami ſucco illita.
Farina hordei cum lini, & fœnogræci ſemine impoſita.
Ocimi ſemen potum.
Rhaponticum bibitum.
Anethi comæ, & ſeminis decoctum potum.
Cumini decoctum cũ oleo clyſtere infuſum, vel eius ſemen cum polenta, & hydrelæo maceratum & illitum.
Peucedani liquor in ouo ebibitus.
Anthemidis decoctum epotum.

MATTHIOLI.

Cubebæ quocunque modo ſumptæ.
Cinnamomi aqua ſtillatitia pota.
Acorum quod falſo calamum odoratum vocant, vſui acceptum.
Balſami factitij liquores omnes.
Ricininum oleum.
Mumia ex ammi, & cari decocto ebibita.
Milium torrefactum cum ſale miſtum & calidum in ſacculis impoſitum.

Siſym

Sisymbrium quocũq; modo sumptum.
Quinta essentia nostra lib.5.cap. de vino descripta, epota.

DIOSCORIDIS.

Ad latas intestinorum tineas.

Cardamomum potum.
Mali punici radicum decoctum epotum.
Nuces iuglandes largius esitatæ.
Mori radicis corticum decoctum haustum.
Allium potui datum, vel comestum.
Chamæleonis albi radix acetabuli pondere ex castorei, & origani decocto epota.
Filicis fœminæ radix trium drachmarum pondere ex melle hausta.
Melanthij semen potum, vel ex aqua vmbilico illitum.
Atramentum sutoriũ drachmæ põdere sumptum, vel cum melle delinctum.
Heliotropij maioris tum folia, tum semina cum hyssopo, nitro, & nasturtio epota.

DIOSCORIDIS.

Ad teretes intestinorum tineas.

Lupinorum farina cum melle lincta, vel cum aceto, pipere, & ruta hausta.
Brassicæ semen potum.

Portulacæ ſuccus potui datus, præſtat idem & ſemen.
Naſturtium bibitum.
Abſinthium marinum per ſe, vel cũ oryza decoctum cum melle ſumptum.
Abſinthium ſantonicum aut marinum hauſtum.
Hyſſopum cum melle linctum.
Mentha bibita.
Calaminthæ decoctum cũ ſale, & melle ſumptum.
Thymum hauſtum.
Thymbra potui data.
Rutæ decoctum ex oleo epotum.
Coriandrum cum paſſo ſumptum.
Anchuſa tertia cum hyſſopo, & naſturtio pota.
Vinum abſinthites potui datum.
Sedum maius ex vino hauſtum.
Filicis fœminę radix drachmarũ trium pondere cum vino pota, ſed qui ſumunt prægustare allia debent.

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum epotum.
Aſarina quoquo modo hauſta.
Helenij radicum ſuccus, aut decoctum potum.
Amygdalarum amararũ oleum potum.

Myrrha haufta.
Iuniperi gummi hauftum.
Lauri cimæ cum calamintha, & fale tritæ, & ex tepida aqua potæ.
Crefpini acinorum fuccus cũ aqua graminis, aut portulacæ potus.
Perfici folia contufa, & ventri ex aceto illita.
Aqua ftillatitia è limoniorum fucco ebibita.
Limonij immaturi fuccus hauftus.
Pruni fylueftris aqua à floribus fcilicet diftillata epota.
Sebeftena deuorata.
Braffica femen hauftum.
Beta candida cum allio deuorata.
Sifymbrium epotum.
Erucæ femen fumptum.
Nucum Indicarum oleum.
Mori arboris radix pota.
Oleum fcorpionum noftrum cum potum tum illitum.
Cornu ceruinum ex melle hauftum.
Apri vrina oleo in fua ipfius vefica cõmifta, diúque in fumo fufpenfa, naribus, & arteriis manuum & temporum illita.
Secalæ vulgaris decoctum cum coriandro epotum.

Lupinus tum illitus,tum potus.
Napi ſemen ex limoniorum,aut aurantiorum ſucco hauſtum.
Caryophylli flores ita vocati ſaccharo aſſeruati deuorati.
Succiſę radicis puluis potioni iniectus.
Gentianæ ſtillatitia aqua epota.
Cruciatę radix tuſa,& ventri impoſita.
Agaricum } inſumptum.
Rhabarbarum }
Centaurium minus drachmæ pondere ex melle deuoratum.
Aloe ex lacte,vel melle ſumpta, aut bubulo felle,& aceto excepta,& vmbilico tenus illita.
Abrotanum.
Abſinthium.
Hyſſopum ex melle,& nitri momento.
Dictãnus albus drachmæ pondere hauſtus.
Menthaſtrum ex aceto ebibitum.
Menthæ græcæ ſuccus potui datus.
Galãgæ ſuccus hauſtus,ſiue herba ipſa recens ex oleo amygdalarum amararum calefacta,& ventri adalligata.
Pſeudomelanthij ſemen tam potum,q̃ ex bubulo felle,& aceto illitum.
Vincetoxici radices cum albo dictamno hauſtæ.

Cardui

Cardui benedicti decoctum, aut ſtillatitia aqua pota.
Chamædryos ſuccus,vel vinum in quo floreſcens planta fuerit macerata ebibitus.
Marrubij puluis inſumptus.
Securidacæ vtriuſque ſemen ex dulci lixiuio potum.
Tanacetum.
Cannabis decoctum ebibitum.
Hyperici florum oleũ cochlearis menſura epotum.
Tormentillæ, biſtortæúe radicum decoctum hauſtum.
Eupatorij vulgaris ſuccus in catapotiis deuoratus.
Muſcus marinus drachmæ põdere hauſtus, & electuariũ ex ipſomet muſco, vide lib. 4. eius comment.
Lupuli ſemen tritum,& potui datum.
Oleum è colocynthide cum felle bubulo vmbilico inunctum.
Argentum viuum ſemiſcrupuli pondere hauſtum.
Oleum è chalcãtho ſex granorum pondere,ex vino ebibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad fluxum ex epoto medicamento.

Gallorum gallinaceorum ſenum ven-

triculus ſale inueteratus, & in vmbra ſiccatus epotus.

MATTHIOLI.

Ad iliacam paßionem.

Iridis Illyricæ puluis drachmæ pondere ex paſſo hauſta.

Oleum ſenarum vnciarum pondere ex vino cretico potum aut infuſum.

DIOSCORIDIS.

Ad inteſtinorum vulnera.

Equiſeti radix, & folia cum aqua pota.

MATTHIOLI.

Leporinus fimus, atq; pili, qui ſub ventre habentur ex melle decocti, & fabæ quantitate frequenter deuorati.

Terrenorum vermium oleum addito factitio balſamo illitum.

Cyclamini radicum ſtillatitia aqua ſex vnciarum pondere hauſta, addito ſelectiſſimi ſacchari puluere.

Ophyogloſſum ex equiſeti aqua potū.

Terreſtris hederæ decoctum; vide eius commentarium.

Solidago maior, & media }
Sanicula } in potionibus hauſta.
Auricula vrſi }
Piloſella }

Pyrola

Pyrola, de qua vulnerariam potionem habes lib. 4. commento de limonio.

Virga aurea
Potentilla
Alchimilla siue stellaria
} in potationibus addita.

Momordicę siccę puluis cochlearis mẽsura ex plantaginis, aut equiseti decocto epotus.

DIOSCORIDIS.

Ad intestinorum vlcera.

Lac omne ignitis calculis calefactum, infusum.

Sapphyrus lapis ebibitus.

MATTHIOLI.

Solidago minor, & media
Potentilla
Sanicula
Auricula vrsi
Pilosella
Pyrola.
} tum pota tum infusa per clysteres.

SEDIS.

DIOSCORIDIS.

Ad sedis rimas.

Pix liquida illita.

Amurca in cupreo vaſe ad mellis ſpiſſitudinem decocta illita.
Viticis ſemen cum aqua illitum.
Cancri fluuiatiles combuſti, cum melle cocto illiti.
Labri veneris radix in vino decocta,& ſubinde tuſa impoſita.
Leucoij flores cera excepti, & emplaſtri modo adhibiti
Labruſcæ flores illiti.
Plumbum elotum impoſitum.

MATTHIOLI.

Iuniperinum gummi cum roſaceo,aut myrreo illitum.
Cancri fluuiatiles triti & inſperſi.
Oleum ex luteis ouorum inunctum.
Plantaginis recẽtia folia trita, & illita.
Verbaſci genera omnia.
Vnguentum ex mortario,& piſtillo plũbeo atque oleo paratum,illitum.
Diphryges in vnguentis additum, aut inſperſum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſedis vlcera.

Thus tritum cum lacte, & linamento exceptum impoſitum.
Punicorum acidorũ ſuccus cum melle deco

decoctus illitus.
Oesypus impositus explet & emollit.
Plumbum elotum illitum.

MATTHIOLI.

Aloe inspersa.
Solidago minor,& media.
Sanicula.
Auricula vrsi.
Pilosella.
Pyrola.
Verbasci genera omnia.
Vnguentum ex oleo mortario,& pistillo plumbeo paratum.
Diphryges.

DIOSCORIDIS.

Ad condylomata.

Cidonia mala cruda cataplasmatis adiecta.
Oui vitellus assatus, & ex rosaceo & croceo illitus.
Aloe cum passo adhibita.
Anethi cremati seminis cinis illitus.
Libanotis emplastri modo imposita.
Ballotes folia in feruenti cinere cocta, imposita.
Rubi folia adhibita.
Helxine imposita.

Quinquefolij radix illita.
Sarmẽtitius cinis, quin & vinaceorum ex aceto illitus.
Rubigo ferri illita.
Plumbum elotum impositum.
Sandaracha cum rosaceo inuncta.
Suillus adeps illitus.
Crocum cataplasmatis inditum.

MATTHIOLI.

Lini seminis oleum illitum.
Plãtaginis recentia folia trita & illita.
Verbasci genera omnia.

DIOSCORIDIS.

Ad Sedis inflammationes.

Lens cum sertula campana, siccis rosis, cydonio malo, malicorio, & rosaceo apposita.
Sonchi succus illitus.
Melilotus cum fœnogræci farina, & lini semine ex passo impositus.
Libanotis adhibita.
Althææ radix decocta illita.
Symphyti maioris radix cum foliis senecionis cataplasmatis modo.
Senecionis flores, & folia ex modico vino illita.

MATTHIOLI.

Plantaginis recẽtia folia trita, & illita.
Verbaſci genera omnia.

DIOSCORIDIS.

Ad induratos Sedis tumores.

Pix liquida illita.

DIOSCORIDIS.

Ad procidentem ſedem.

Lentiſci ſuccus, & folia illita.
Malorum cydoniorum decoctum in deſeſſionibus.
Torpedo marina appoſita.
Cyclamini ſuccus ad mellis ſpiſſitudinem decoctus illitus.
Cærulei anagalidis flores appoſiti.
After atticus illitus.
Acetum illitum, & fotu adhibitum.
Acida muria in deſeſſionibus.

MATTHIOLI.

Maſtiche aſperſum.
Cochleæ putamen vſtum, & aſperſum.
Plantaginis recentia folia trita, & impoſita.
Verbaſci florum, & ſeminum puluis larigna reſina exceptus, & ſuffitus addita anthemidis florum farina.
Ebuli radicum ſuccus illitus.

MATTHIOLI.

Ad hæmorrhoidarum dolorem.

Nucum indicarum oleum illitum.
Perſicorum nucleorum oleum.
Lini ſeminis oleum.
Plantaginis recentia folia trita, & illita.
Porri folia decocta, & impoſita.
Dracunculi radix cineribus calidis toſta, & appoſita.
Ari radix oleo ſubacta, & adhibita.
Scrofulariæ vnguentum, eius parandi rationem habes lib. 4. cap. 90.
Verbaſci genera omnia.
Oleum de momordica ex amygdalino, aut lini ſemine paratum, vide lib. 4. commento vitis nigræ.

DIOSCORIDIS.

Ad hæmorrhoidas ciendas.

Cæpa confricata.

MATTHIOLI.

Ficulnea folia affricta.
Cæpa cruda impoſita, aut ex aceto illita.
Cyclamini radix recẽs affricta, aut eius ſuccus ex lana impoſitus.

DIOSCORIDIS.

Ad hæmorrhoidarum defluxiones.

Aloë cum passo illita.
Libanotis emplastri modo imposita.
Rubi folia adhibita.
Palmulæ illitæ.

MATTHIOLI.

Iuniperinum gummi ex oleo rosaceo, aut myrteo illitum.
Plantaginis recentia folia trita, & illita.
Lagopi panicularum cinis inspersus.
Verbasci flores vnà cum oui vitello & clematide prima, & porri foliis illiti.
Eiusdem verbasci folia suffita ex molari lapide accenso.

DIOSCORIDIS.

Ad hæmorrhoidas sanandas.

Rhois semen illitum.
Palmulæ adhibitæ.
Ononis decoctum (vt quidam aiunt) epotum.
Plumbum elotum impositum.
Arabicus lapis illitus.
Portulaca ad summum cocta imposita.

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum fotum.

DIOSCORIDIS.

Ad tenasmos.

Lac { Ouillum, Caprillũ, Bubulum } ignitis calculis calefactũ clystere infusũ.

Fœnigræci ſeminis decoctũ infuſum.

Lini ſemen quoquo modo appoſitum.

Erui farina vino macerata illita.

MATTHIOLI.

Thus ſuffitum addita præſertim colophonia reſina.

Verbaſci florum, & ſeminũ puluis vnà cum anthemidis florum farina reſina larigna receptus & ſuffitus.

DIOSCORIDIS.

Ad penſiles thymos.

Capræ ſyluestris fel illitum.

Fimum ouillum ex aceto impoſitum.

Laſer in malicorio cum aceto feruefactum.

Acetum adhibitum.

MATTHIOLI.

Plantaginis recentia folia trita, & illita.

MATTHIOLI.

Ad inflammationes.

Caphura.
Oleum è cucurbitarum vulgarium floribus paratum illitum.
Lentis paluſtris ſtillatitia aqua tum pota, tum illita.

RENVM.

DIOSCORIDIS.

Ad renum dolores.

Cardamomum ex vino epotum.
Nardum celticum potũ ac impoſitum.
Amomi decoctum hauſtum.
Harundinis radix lumborum doloribus proficit cum aceto illita.
Tragacantha drachmę pondere in paſſo diſſoluta cum aduſto elotóq; cornu cerui, & ſciſſilis aluminis tantillo potum.
Peucedani ſuccus potus.
Vua paſſa alba in cibis ſumpta.
Alcyonium tertium hauſtum.
Fœniculi comæ decoctum ſubditum.
Anagallis epota.
Agarici drachma ebibita.
Glycyrrhizæ ſuccus cum paſſo potus.
Tordilium bibitum.

Anthyl

Anthyllis pota.
Pæoniæ radix ex vino hauſta.
Symphytum petręũ ex aqua epotum.
Anchuſæ decoctum ex aqua bibitum.
Vinum mellitites hauſtum.

MATTHIOLI.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa cum glycyrrhizæ puluere hauſta.
Oleum laurinum illitum.
Amygdalinum oleum epotum.
Filipendulæ radix pota.
Althææ alterius ſemen ebibitum.

MATTHIOLI.

Ad lumborum dolorem.

Helenij folia ex vino illita.
Agaricum in potionibus additum.

DIOSCORIDIS.

Ad renum calculos, & arenulas.

Nardus { Indica, Celtica, Montana } potui data, verũ celtica cæteris præſtat.
Lauri folia pota, quin & radicis cortex qui longe potentior eſt, potus.
Ceraſi gummi ex vino hauſtum.
Amygdalæ amaræ gũmi ex paſſo ſumptum.

Anon

Anonis radicis cortex cum vino potu datus.
Anisum haustum.
Cumini alterius syluestris semen epotum.
Arthemisiæ decoctum in desessionibus adhibitum.
Chamæmeli decoctum potum vel fotu adhibitum.
Parthenij folia hausta.
Althææ decoctum ebibitum.
Alismatis decoctum potui datum.
Tribuli vtriusque fructuum succus epotus.
Rubi radix hausta.
Papaueris corniculati radicis decoctũ ebibitum.
Vmbilici veneris folia cũ radice pota.
Vinum absinthites epotum.
Adiantum potui datum.
Trichomanes potui data.
Vua passa alba deuorata.
Melitites vinum assidue potum.
Alcyonium tertium ebibitum.

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum potum.
Iridis radic.cõditę frequẽter deuoratę.
Phu radices ex iure sumptæ.
Carpesium.

Cinnamomi ſtillatitia aqua pota.
Caſſiæ ſolutiuæ pulpa ex glycyrrhizæ decocto aut puluere ſumpta.
Balſami factitij liquores omnes epoti.
Terreſtris muſci ex vino decoctum potum.
Oleum cum pari portione vini cretici calidum potum, aut infuſum.
Amygdalinum oleum, & præſertim ex amaris nucibus.
Bdellium in potu datum.

Reſina { Larigna / Terebinthina / Abiegna } deuorata vnciæ pondere.

Os humani capitis hauſtum.
Fraxini ſemen ex vetere vino epotum.
Aqua defluens ex perforato betulæ caudice bibita.
Quernorum foliorum ſtillatitia aqua pota.
Glandis fagineæ cinis ex poſca illitus.
Perſici lachryma cum ſucco raphani, aut limonum ſumpta.
Perſicorum nucleorum oleum potum, quinetiam nuclei ipſi hauſti.
Perſicorum nucleorum, & aliorũ nonnullorum ſtillatitia aqua, vide in cõmentario perſici libro primo.
Limoniorum ſuccus ex vino cretico propin-

propin

propinatus.
Meſpilorum oſſicula cochlearis menſura ex vino albo hauſta.
Cochleæ putamen caſu inuentum tritum potui datum.
Cammarorum lapilli ex vini albi potione ſumpti.
Cancri fluuiatilis putamẽ ex vino ſub dulci potum.
Scorpionum cinis ex vino datus.
Scorpionum oleum pubi illitum.
Leporis integri combuſti cinis in potu ſumptus.
Leporini renes tum crudi, tum cocti deuorati.
Calli qui equorum interna crurũ parte innaſcuntur triti ex vino hauſti.
Humani ſtercoris ſtillatitia aqua pota.
Ciceris cum nigri, tum quoque rubri ius hauſtum.
Braſſicæ ius epotum.
Hypolapathi radix trita ex vino ſumpta, item eiuſdem ſtillatitia aqua, cu ius parandi rationem habes in eius commento.
Veronica mas.
Dictamnus albus ex vino meraco ebibitus duarum drachmarũ pondere.
Filipendulæ radices hauſtæ.

Tanac

Tanacetum quouis modo vſurpatum.
Hyperici ſemen ex vino.
Polygoni minoris puluis ex vino potus.
Oleum è flammula illitum. Parandi rationem habes libro 4. commento de clematide altera.
Conſolidæ regalis flores poti.
Saxifragiæ albæ decoctum potum vel alba radicum circunſtantia grana contuſa, & deuorata.
Saxifragia magna drachmæ pondere ex vino hauſta.
Pimpinellæ ſaxifragiæ radices potæ.
Vinum è calcaris halicacabi ſolani baccis potum vnciarum quatuor pondere.
Primulæ veris radicum decoctum epotum.
Geniſtæ ſemen aut iuncei eius rami cũ foliis in potionibus.
Geniſtæ florum ſtillatitia aqua bibita libræ pondere, & eorundem conſerua ex ſaccharo parata & deuorata.
Oleum è chalcantho ſcrupuli pondere ex vino potum.

DIOSCORIDIS.

Ad renum vlcera.

Lac omne potum.

Plantaginis radices, & folia ex paſſo ſumpta.

Vua paſſa alba comeſa.

Melitites vinum aſſidue potum.

MATTHIOLI.

Pinei nuclei ex melle, aut ſaccharo deuorati.

Tragacanthæ lachryma intus ſumpta.

Equiſeti cuiuſque decoctum, aut aqua ſtillatitia pota.

DIOSCORIDIS.

Ad renum obſtructiones.

Rhaponticum hauſtum.

Vinum { Abſinthites / Melitites } epotum.

MATTHIOLI.

Iridis radicis decoctum ebibitum.

Cinnamomi ſtillatitia aqua epota.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa deuorata.

Terebinthina, lariceáve reſina vnciæ pondere ſumpta.

Zizypha.

Agaricum.

Anonis, & eius aqua ſtillatitia.

Ciceris decoctum potum.

Nuclei pinei deuorati.

Hipolapathi radix contrita ex mero.

Dracunculi radicis farina ex vuarum paſſarum cremore, & maſtiches mo-

mento ſumpta.
Cardui benedicti radicum decoctum hauſtum.
Eryngij radix.
Veronica mas.
Fragariæ radicum, & foliorum decoctum epotum.
Vinum è calcatis ſolani halicacabi baccis quatuor vnc. pondere hauſtum.
Oleum è chalcantho ex vino potum.

VESICAE.

DIOSCORIDIS.

Ad ciendam remorantem vrinam.

Acori decoctum potum.
Mei radices ex aqua decoctæ, vel tritæ citra coctionem & epotæ.
Nardus { Indica, Celtica, Montana } potui data.
Cardamomum ex vino hauſtum.
Aſarum bibitum.
Phu ſicca, Malabathrum, Caſia, Cinnamomum, Coſtus, Iuncus odoratus } in potionibus ſumpta.
Calamus odoratus cum graminis, aut apij

apij ſemine ſumptus.
Aſpalathi decoctum hauſtum.
Crocum ebibitum.
Helenij radicum decoctum potui datum.
Crocomagma epotum.
Pineæ nuces repurgatæ deuoratæ, aut cum paſſo, vel cucumeris ſemine potæ.
Lentiſci decoctum hauſtum.
Terebinthi fructus comeſtus.
Reſina omnis præſertim terebinthina intro ſumpta.
Cupreſſi folia ex paſſo, & exiguo myrrhæ, epota.
Cedrides deuoratæ, vel potæ.
Lauri foliorum decoctum in deſeſſionibus.
Albæ populi cortex vnciæ pondere hauſtus.
Paliuri foliorum, & radicũ decoctum in potu ſumptum.
Phillyreæ folia ebibita.
Ladanum ex vetere vino hauſtum.
Oleæ Aethyopicæ ac noſtratis lachryma potui data.
Glandes in potu ſumptæ.
Palmæ inuolucri decoctum bibitum.
Punicæ acidæ ſuccus epotus.

Cerasi gummi haustum.
Amygdalæ amaræ lachrima pota.
Erinaceus marinus deuoratus.
Erinacei terrestris caro inueterata ex aceto mulso pota.
Vermes terreni triti,& cũ passo hausti.
Mel sumptum.
Ptisana hordeacea deuorata.
Zythum ex hordeo paratum potum.
Cicerum decoctum potui datum.
Erui decoctum haustum.
Lupinorum radicum decoctum bibitũ.
Raporum cauliculus elixus deuoratus.
Raphanus comestus, quin & eiusdem semen potum.
Siseris radix in cibum accepta.
Asparagi breui coctura elixi,& in cibũ accepti.
Sion quoquo modo vsurpatum.
Cucumeris semen epotum.
Erucæ vtriusque semen bibitum.
Dracunculus minor haustus.
Hortensis smilacis siliquæ cum semine elixæ,& comestæ.
Asphodeli radix epota.
Bulbus vomitorius in cibũ sumptus, vel eius decoctum potum.
Porrum domesticum,& syluestre comestum.

Cæpa decocta in cibum ſumpta.
Allium deuoratum.
Capparis fructus quadraginta diebus potus.
Anagallidis ſuccus bibitus.
Calaminthæ decoctum epotum.
Saluiæ decoctum hauſtum.
Crocodilij ſemen bibitum.
Thymi decoctum potui datum
Thymbræ decoctum hauſtum.
Serpyllum in potu ſumptum.
Ruta quoquo modo ſumpta.
Spinæ albæ radix pota.
Acanthi radices ebibitæ.
Ononidis radicis cortex ex vino potus
Eryngij radix hauſta.
Abſinthium potui datum, vel eiuſdem decoctum bibitum.
Hyſſopi decoctum in potu ſumptum.
Origanum hauſtum.
Tragorigani decoctum ebibitum.
Ruta ſylueſtris pubi illita.
Liguſtici ſemen,& radix pota.
Paſtinacæ erraticæ ſemen hauſtum.
Cari ſemen epotum.
Anethi comæ & ſeminis decoctum, ebibitum.
Apium crudum, coctúmve in cibum ſumptum.

Petroſelinũ quoquomodo vſurpatum.
Fœniculi decoctum potum.
Nigella pluribus diebus epota.
Polij mõtani decoctum potui datum.
Arthemiſiæ decoctum in deſeſſionibus adhibitum.
Anthemidis decoctum hauſtum, vel in deſeſſionibus additum.
Lithoſpermi ſemen ex vino albo potũ.
Rubiæ radix hauſta.
Lonchitis radix ex vino ſumpta.
Hypericum bibitum.
Betonicæ folia pota.
Periclymeni ſemen hauſtum, eſt enim valentiſſimum medicamentum.
Saxifragia potui data.
Xyridis radix trium obolorũ pondere bibita, ſed ſemini vis longe maior.
Iunci marini ſemen frixum.
Ageratum ſuffitum.
Veſicariæ ſiue Halicacabi rubentes acini folliculis incluſi deuorati.
Solani ſomniferi ſemen epotum.
Ruſci folia, baccæ aſparagi radicéſve in vino ebibitæ.
Spartij ſemen deuoratum.
Vitis albæ cauliculi tenelli decocti & in cibum ſumpti.
Cytiſi decoctum epotum.

Dauci ſemen hauſtum.
Coris ſemen in potu ſumptum.
Equiſeti ſuccus epotus.
Vmbilici veneris folia cum radicibus manducata.
Bunij & pſeudobunij ſemen potum.
Aſtragali radix ex viuo ſumpta.
Hyacinthi radix bibita.
Vitis nigræ viticulæ primæ coctæ comeſtæque.
Chamædaphnes foliorum ſuccus ex vino ſumptus.

Vinum { Cydonites, Hyſſopites, Scillinum, Abſinthites } potum.

Aqua mulſa in potu accepta.

MATTHIOLI.

Nardi Italicæ aut Lauendulæ flores ex vino ferueſacti,& pubi impoſiti.
Aſarinæ decoctum potum.
Carpeſium hauſtum.
Cinnamomi ſtillatitia aqua pota.
Calamus odoratus vulgaris in potu ſumptus.
Bdellium hauſtum.
Iuniperinus cinis ex lixiuio,& vino albo potus.
Sabina quocunque modo vſurpata.

Fraxini ſemen epotum.

Arundinis radix.

Cochleæ putamen caſu repertum tritum & ex albo vino potum.

Scorpionum exuſtorum cinis hauſtus.

Sepiæ oua in cibis ſumpta.

Cimices viui in penis foramẽ immiſſi.

Aqua in qua ceruinum genitale elotũ fuerit hauſta.

Siſymbrium aquaticum cum raphano omni, & petroſelini radicibus, ex albo meraco, butyróque calefactum potui datum.

Melopeponum ſeminum lacteus cremor ebibitus.

Pectinis Veneris planta tota albo meraco, & butyro calefacta, & pubi impoſita.

Porri ſemen ex paſſo potum.

Sinapi hauſtum.

Gentiana.

Anonidis radicum ſtillatitia aqua. Parandi modum habes commento de Anonide lib. 3.

Cardui benedicti radicum decoctum epotum.

Veronica mas ebibita.

Hyſſopum } potum.
Pulegium

Mentha

Mentha græca ex vino ferueſacta,& pubi appoſita.
Imperatoria hauſta.
Vincetoxicum ſumptum.
Filipendulæ radices ex vino epotæ.
Tanacetum feruefactum , & impoſitum.
Polygoni minoris puluis ex vino potus.
Oleum flammulæ inunctum pubi , aut clyſtere infuſum.
Conſolidæ Regalis flores , aut eorum decoctum hauſtum.
Saxifragia alba ex vino decocta,& pota,vel granula quæ in radice ſunt cõtuſa,& inſumpta.
Saxifragia magna.
Fragariæ folia, & radices , ſiue earundem decoctum ex vino.
Pimpinella ſaxifragia.
Trichomanes in puluerẽ trita,& drachmæ pondere ex albo meraco pota.
Lupuli ſemen tritum,& potui datum.
Geniſta quoquo modo ſumpta.
Geniſtæ florum ex vino decoctum, aut ſtillatitia aqua , quinetiam conſerua ex iiſdem,& ſaccharo parata.
Oleum è chalcãtho ex vino potũ ſcrupuli pondere.

DIOSCORIDIS.

Ad vrinæ angustias.

Cimices lectularij triti, & vrinariæ fistulæ impositi.

Millepedæ ex vino potæ.

Cicadæ inassatæ mansæ.

Locustæ suffitæ.

Ceruini cornu cinis elotus binis ligulis epotus.

Maluæ decoctū in sessione adhibitum.

Portulaca in cibum sumpta.

Asparagi radicum decoctum haustum.

Crithami radix, semen, & folia ex vino decocta, epota.

Sandicis decoctum ebibitum.

Caucalis olerū modo in cibo sumpta.

Amaraci decoctum epotum.

Baccharis radicū decoctum haustum.

Ocimi semen bibitum.

Smyrnij radix pota.

Agaricum drachmæ pondere datum.

Peucedani succus epotus.

Rhaponticum potum.

Phalaridis succus ex aqua, aut vino haustus.

Lotus syluestris trita per se, aut cum maluæ semine ex vino, aut ex passo ebibita.

Chamæpitys potui data.

Chamæleonis albi radicis decoctum potum.
Abrotoni ſemen tritum, & ex aqua calefactum & hauſtum.
Paſtinacæ ſylueſtris ſemen potum, vel pubi illitum.
Tordilij ſemen in potu ſumptum.
Polemonij radix ex aqua pota.
Siſonis ſemen hauſtum.
Ammi cum vino ebibitum.
Petroſelini ſemen epotum.
Galbanum hauſtum.
Chamædryos decoctum potui datum.
Trifolij bituminoſi ſemen, & folia in aqua pota.
Scordij decoctum ex vino, vel ex aqua paratum epotum.
Anthyllis altera drachmarum duarum pondere ſumpta.
Pœonia potui data.
Althææ decoctæ ſuccus ex vino potus.
Graminis radicum decoctũ ebibitum.
Arctij radix cum ſemine decocta potui data.
Adiantum potum.
Trichomanes hauſta.
Alcyonium tertium epotum.
Lapis { Hæmatites ex vino / Morochth⁹ ex aqua } potus.

Lapis

Lapis { Iudaicus ciceris magnitudine ex aqua calida potus.
Spongiæ ex vino hauſtus.

MATTHIOLI.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa deuorata aut cum diureticis hauſta.

Amygdalarum oleum potum, aut per penis meatum infuſum.

Terebinthina reſina deuorata.

Lauri baccę cum triticeo furfure, iuniperi baccis & allio contritæ, & vino ſuper calenti tegula aſperſæ & pubi ſuperpoſitæ.

Napi ſemen cochlearis menſura addita lini ſeminis drachma ex vino potum.

Rhaphani ruſticani radix minutim con ciſa vnà cum petroſelini vulgaris ra dicibus ex oleo, vel butyro, & vino calefacta & pubi adalligata.

Raphani hortenſis radix eodem modo vſurpata.

Raphani vtriuſq; dilutum ex vino paratum hauſtum, vel eorũ ſuccus vnciarum duarum pondere ex cretico vino ſumptum.

Anonidis radicum ſtillatitia aqua pota. parandi modũ habes lib.3. cap.8.

DIOSCORIDIS.

Ad vrinæ ſtillicidium.

Acori decoctum potum.
Siſymbrij ſemen in vino bibitum.
Panaces heracleum ex vino hauſtum.
Seſeli Maſſilienſe potui datum.
Cumini ſylueſtris alterius ſemen in potu ſumptum.
Oluſatri radix cum ſemine ex mulſo pota.
Polycnemum ex vino ebibitum.
Clynopodium hauſtum.
Oenanthes radix cum vino epota.
Conyzę folia, & flores in potu.
Aſplenij decoctum potui datum.
Cæpæ cum aſparagi radicibus decoctum, in potu ſumptum.
Onobrychis bibita.
Poligoni ſuccus hauſtus.
Saxifraga in vino decocta potui data.
Xyripis radix ex mulſo pota.
Tragij liquor, ſemen, & folia in potu ſumpta.
Ruſci folia, radices, & baccæ ebibitæ.
Lauri Alexãdrinæ radix ſex drachmarum pondere potui data.
Elichryſij coma ex vino hauſta.

MAT

MATTHIOLI.

Phu decoctum epotum.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa cum dulci radice ſumpta.

Nuclei pinei ſaccharo aut melle excepti.

Sebeſtena.

Zizypha.

Cochleæ cum ſuo putamine contritæ ex paſſóque diebus ſeptem continuis hauſtæ.

Leporini teſticuli in cibo ſumpti.

Cicerum rubeorum decoctum, paratum vt in ciceris commento.

Sonchi lacteus ſuccus è caule manans cyathi menſura.

Amarago ſiue dens leonis ex aceto decoctum & potum.

Melopeponum ſeminum lacteus cremor additis halicacabi paſtillis, aut glycyrrhizæ ſucco, mumiæq́ue momento, & gummi arabici, & tragacanthæ nonnihil.

Lactucæ ſemen è papauerini ſeminis cremore hauſtum.

Traſorum lacteus cremor è carnium iure abſque ſale paratum.

Glycyrrhiza.

Cuminum ex dulci vino potum.

Eryn

Eryngij radix.
Filipendulæ radices, aut earum decoctum epotum.
Veronica mas.
Lagopi decoctum cum maluæ foliis, & dulci vino paratum.
Agrimoniæ ex vino albo decoctũ cum ſaccharo hauſtum.
Solani halicacabi baccarum ſuccus ex papaueris albi cremore, aut melopeponum, aut cucurbitæ, aut cucumeris ſeminum, hauſtus.
Lupulorum flores in deſeſſionibus additi.

DIOSCORIDIS.

Ad veſicæ vlcera.

Myrti folia & ſemen pota.
Lac omne bibitum.
Cucumeris ſemen ex lacte, & paſſo hauſtum.
Glycyrrhizæ ſuccus ex paſſo ſumptus.
Vua paſſa alba comeſa.

MATTHIOLI.

Nuclei pinei ex melle aut ſaccharo deuorati.
Mumia ex caprillo lacte pota.
Amyli ſemuncia cum ouo & vuis paſſis ſubferuefacta, & à balneo ſumpta.

Equiſeti cuiuſque decoctum, aut aqua ſtillatitia cum herbæ puluere pota.

DIOSCORIDIS.

Ad veſicæ vulnera.

Butyrum infuſum.
Equiſeti folia ex aqua pota.

DIOSCORIDIS.

Ad eiiciendos veſicæ calculos.

Oſſifragi auis ventriculus paulatim in potu hauſtus.
Muris, qui muſerta dicitur, fimus cum mulſo, & thure potus.
Vrina apri potui data.
Rumicis radicum ex vino decoctum bibitum.
Sion crudum, coctúmve hauſtum, vel comeſtum.
Siſymbrij ſemen potum.
Baccharis decoctum hauſtum.
Apij ſemen vel radix vino bibita.
Fœniculum erraticum potum.
Sagapenum potui datum.
Adianti decoctum ebibitum.
Trichomanes decoctum in potu ſumptum.
Vitis viniferæ lachryma in caudice cõcreta ex vino hauſta.

DIOSCORIDIS.

Ad vesicæ calculos frangendos educendósque.

Cardamomum cũ corticis radicis lauri drachma potum.

Bdellium potu ſumptum.

Ceraſi arboris gummi bibitum.

Aſpleni decoctum hauſtum.

Lithoſpermum ex vino albo potui datum.

Saxifraga ebibita.

Graminis decoctum hauſtum.

Tragij ſemina pota.

Ruſci radices,ac baccæ ĩ potu ſumptę.

Iudaicus lapis coti delimatus, ex aqua calida potus.

Lapis ſpongiæ potui exhibitus.

MATTHIOLI.

Balſami factitij liquores omnes poti.

Betulæ aqua quæ è perforato caudice deſtillauit epota.

Ericæ decoctum tum potum, tum balneum ex eo paratum.

Scorpionum exuſtorum cinis potioni inſperſus.

Scorpionum oleum pubi illitum.

Leporis integri cinis in potione ſumptus.

Murium ſtercus potum.
Bubuli fellis lapis in potu ſumptus.
Humani ſtercoris ſtillatitia aqua epota.
Polygoni minoris puluis ex vino potus.
Saxifragiæ albæ ex vino decoctum bibitum, ſiue albicantia grana radicibus inhærentia contuſa, & deuorata.
Saxifragia magna drachmæ pondere ex vino.
Primulæ veris radicum decoctum hauſtum.
Geniſtæ florum decoctum epotum.
Corallium vſtum bibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad vrinæ incontinentiam.

Rutæ ſylueſtris ſemen frixum, & in cibis ſumptum.
Phœnix in vino auſtero bibita.

MATTHIOLI.

Mumia ex caprillo lacte hauſta.
Echini terreſtris combuſti cinis cum agrimonio, & interna membrana ventriculi gallinæ ſumptus.
Tormentillę } radices ex plantaginis
Biſtortæ } aqua potæ.

MATTHIOLI.

Ad vesicæ scabiem.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa cum puluere dulcis radicis deuorata.
Nuclei pinei deuorati ex melle, aut ſaccharo.
Amygdalinum oleum epotum.
Seſaminum oleum hauſtum
Glycyrrhizæ radix, & eius ſuccus.

DIOSCORIDIS.

Ad cruentos mictus.

Cumini ſyluestris alterius ſemen hauſtum.
Elichryſij coma in mulſo pota.
Acida muria infuſa.

MATTHIOLI.

Dactylorũ oſſa cum crudo ſerico combuſta, intus ſumpta.
Plantaginis & millefolij ſuccus potus, addita philonij perſici drachma.
Millefolij farina vnciæ pondere, vnà cum boli armenij drachma ex lacte bubulo propinata.
Millefolij ſuccus vnciæ pondere cum ſirupo myrtino hauſtus.

VIRILIVM, ET PVdendorum.

DIOSCORIDIS.

Ad venerem ciendam ſtimulandámque.

Coſtus ex mulſo bibitus.
Crocum potum.
Semen lini cum melle, & pipere deuoratum.
Rapum decoctum in cibum ſumptum.
Eruca largius in cibis comeſta.
Erucæ ſemen hauſtum.
Dracunculi maioris radix toſta, vel elixa in vino bibita.
Aſphodeli radix aſſumpta.
Naſturtium potum vel comeſtum.
Porri ſemen potui datum.
Bulbus decoctus manducatus.
Allium cum coriandro tritum in cibis.
Vrticæ ſemen ex paſſo potum.
Gallij radix aſſumpta.
Menthæ ſuccus epotus.
Paſtinacæ erraticæ radix deuorata.
Aniſum ebibitum.
Teſticuli canis radix quę vegetior eſt, bibita, vel manducata.
Satyrij radix eſitata.
Horminium in vino potum.
Gladioli ſuperior radix ex vino sũpta.

Scin

Scincorum renes drachmæ pondere ex vino hausti.

Lac omne ebibitum.

MATTHIOLI.

Galanga pota, aut in cibis addita.

Moſcus ex cicino oleo peni illitus.

Zibetum eodem modo inunctum.

Piſtaceorum oleum vnà cum oleo ſinapino, benzuino, & moſco genitalibus illitum.

Fraxini ſemen cum piſtaceis, & nucibus pineis deuoratum addito ſaccharo.

Nux Indica.

Myriſticæ nucis oleum genitalibus illitum.

Sepiæ piſcis cum nucibus, & allio paratæ, & deuoratæ.

Genitale cerui in puluerem tritum & ex ouo ſumptum.

Caryophylli quatuor drachmarũ pondere ex lacte epoti.

Phaſioli in lacte bubulo decocti, & pipere longo, & galanga aſperſi.

Dauci ſemen.

Mala inſana elixa, & deinde in butyro frixa, & cum longo pipere deuorata.

Vitis nigræ radix ſub feruentibus ci-

neribus decocta, & cum pipere & sale deuorata.

DIOSCORIDIS.

Ad augendam genituram.

Coriandrum ebibitum.

Omnia medicamēta quæ venerem excitant, præter ea quę in calore & siccitate excellunt.

MATTHIOLI.

Sesaminum oleum potum aut in cibis additum.

Cephiliones cum pipere, & sale.

Nuclei pinei.

Pistacia.

Nux Indica.

Gallinaceorum testes frequenter deuorati.

Oryza in bubulo lacte decocta addito croco, & cinnamomo.

Cicera cibo data.

Phasioli lacte bubulo decocti longóq; pipere, galanga, & saccharo aspersi.

Rapum in lacte decoctum.

Napi ex pinguium carnium iure decocti, & addito pipere deuorati.

Siser coctum, & cũ pipere deuoratum.

Asparagi in cibo sumpti.

Traso

Trasorum cremor ex carnium iure paratus & haustus.
Caryophylli quatuor drachmarum põdere ex lacte epoti.
Cinaræ echinus ex pipere deuoratus.
Ferulæ corculum sub cineribus decoctum cum sale,& pipere deuoratũ.
Mala insana cocta,& in butyro frixa,& cum pipere deuorata.
Vitis nigræ radix sub cineribus feruentibus probe decocta, & cum pipere deuorata.

DIOSCORIDIS.

Ad venerem inhibendam,& nocturnas pollutiones.

Viticis semen potum, & folia testibus adhibita
Portulaca manducata, pudendísque applicita.
Lactucæ semen potum nocturnas veneris imaginationes arcet.
Anethi seminis,& comæ decoctum assidue potum.
Ruta in cibo, potúque sumpta.
Canini testiculi herba languida, flacidáque radix potui data.
Cannabis satiuæ semen in cibum largius sumptum.

Gladioli inferior radix epota.

Cicuta cum ſua coma trita, & genitalibus illita, & eſt potentiſſimum medicamentum.

MATTHIOLI.

Caphura renibus, & teſtibus illita.

Vinum in quo mullus piſcis fuerit immerſus, epotum.

Lactucæ ſuccus cum caphuræ momento teſtibus illitus.

Lactucæ ſemen ex papauerini ſeminis cremore hauſtum.

Siſymbrij ſuccus teſtibus adhibitus.

Cannabis ſatiuæ ſemen largius ſumptum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſeminis profluuium.

Nymphęæ radix bibita.

Iridis Illyricæ radix ex aceto pota.

MATTHIOLI.

Hyoſcyaminum oleum renibus, & teſtibus illitum.

Thus drachmæ pondere cũ aqua nymphęæ ebibitum.

Larigna aut terebinthina reſina ex aqua plantaginis lota, additis ſuccino, vel aſpleno, & caphuræ momento.

Caphura cũ ſuccino ex aqua nymphęæ hauſta exteriúſque illita.

Roſarum baccarum ſemen & lanugo in vino auſtero epota.

Roſarum crocei floſculi capillíve poti.

Saccharum è punicę floribus paratum ex vino auſtero ſumptum.

Cichorij ſuccus ebibitus.

Menthaſtri ſuccus potus,& teſtibus illitus.

Aſpleni aurigo drachmæ pondere cum albi ſuccini ſemidrachma ex portulacæ aut plantaginis ſucco epota.

Lithoſpermi vtriuſque ſemen ſeſquidrachmæ pondere addita pari quantitate aſpleni , & ſuccini ſcrupulis duobus ex ſucco portulacæ pluribus diebus hauſtum.

Millefolium cui candida ineſt vmbella vnà cum floribus tuſum , & cum ſuaipſius aqua ſtillatitia , aut caprino lacte potum , vel cum corallio , ſuccino , & eboris ſcobe propinatum.

Vnguentum ex roſaceo in mortario plumbeo paratum.

Diphryges illitum ex roſaceo vngento.

Corallium epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad pudendorum vlcera.

Oesypus illitus.
Aloë illita, & in puluerem imposita.
Polygoni succus in vino decoctus cum melle adhibitus.
Alumen quocunque modo adhibitum.
Flos salis inspersus.

MATTHIOLI.

Mumia ex caprillo lacte epota.
Malicorium cum marina spongia exiccatum, additis aloë, & alumine.
Cucurbitæ exustæ cinis.
Cammarorum lapilli cum tartaro triti, & aspersi.
Abrotonũ vstum in puluerem admotũ.
Floris solis decoctum fotum.
Anethum vstum & aspersum.
Solidaginis mediæ folia, aut eorum succus adhibitus.
Sanicula
Auricula vrsi
Pilosella
Potentilla
Pulmonaria altera } tum in puluerem inspersa tum in lotionibus decocta & fota.

DIOSCORIDIS.

Ad testium inflammationes, & tumores.

Cicer cum eruo decoctum appositum.

Faba

Faba in vino decocta cataplaſmatis adhibita.
Senecionis folia cum floribus emplaſtri modo impoſita.
Aſphodeli radix & folia illita.
Cimolia illita.
Melilotum emplaſtri modo adhibitũ.
Geodes lapis illitus.
Ruta illita cum lauri foliis.
Sal cum origano, & fermento illitum.
Cuminum cum vua paſſa fabæque lomento, aut cera impoſitum.
Coriandrum cum vua paſſa, & melle illitum,
Lilij conciſa radix cum apollinari herba & triticea farina cataplaſmatis modo adhibita.
Samia terra ex roſaceo, & aqua illita.
Hyoſcyami ſemen tritum ex vino impoſitum.

MATTHIOLI.

Iridis Illyricæ farina cum aliis quibuſdam medicamentis, vt in commento de Iride diximus.
Hyoſcyaminum oleum illitum.
Fœnugræci farina ex hydromelite decocta, & addita axungia impoſita.
Cicerum farina, aut fabarum, aut erui

ex aqua decocta & illita.
Bellidis folia tusa & illita.
Lentis palustris stillatitia aqua illita.
Vnguentum ex mortario, & pistillo plumbeo cum rosacco paratum & illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad genitalium pruritum.

Saluiæ decoctum ex vino fotum.
Resinæ omnes, præsertim terebinthina illitæ.

DIOSCORIDIS.

Ad induratos testes.

Irionis semen impositum.

MATTHIOLI.

Irinum oleum illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad eos qui natura præputio carent.

Thapsiæ succus circumlinitus: tumorem enim excitat qui deinde pinguium fotu emollitus præputij iacturam resarcit.
Mel triginta diebus à balneo illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad genitalium phagædenas exulcerationes.

Taurinum fel ex melle illitum.

Labrusc

Labruſcæ flos tritus cum melle, croco, myrrha, & roſacco impoſitus.

MATTHIOLI.

Piloſella Potentilla Solidago minor, & media Sanicula Pyrola Auricula vrſi	quouis modo vſurpata in topicis auxiliis.

DIOSCORIDIS.

Ad genitalium thymos.

Smaridis ſalſæ crematum caput illitum.
Fel ſyluestris capræ inunctum.
Fimum ouillum ex aceto impoſitum.
Thymus emplaſtri modo adhibitus.
Thymbra appoſita.
Ruta cum pipere, nitróque confricata.
Tithymali characiæ lac inunctum.
Chamæſices rami triti, & impoſiti.
Mercurialis ſuccus illitus.
Heliotropij ſemen illitum.
Oleum è chalcantho illitum.
Oleum noſtrũ de antimonio, cum cautela adhibitum.

Vteri.

VTERI.

DIOSCORIDIS.

Ad vteri strangulatus.

Mei radices tritæ & cũ melle in eclegmate deuoratæ.

Iuniperi baccæ potæ.

Vngues odorati suffiti.

Cimices lectularij naribus appositi.

Bitumen olfactũ, suffitũ, & admotum,

Phocæ coagulum potum.

Vrina cum ligustrino oleo feruefacta infusa.

Plantaginis succus haustus.

Sinapi tritum naribus illitum.

Agaricum drachmæ põdere sumptum.

Ruta trita melle excepta pudendis & sedi illita.

Panacis herculei semen cum vino bibitum.

Seselis Massiliensis radix & semen epotum.

Peucedanum olfactum.

Sagapenum naribus adhibitum.

Trifolij bituminosi semen, & folia hausta.

Pœoniæ nigri seminis grana xv. epota.

Alismatis radix pota.

Betonicæ folia drachmæ pondere in aqua dulci ebibita.

Gagates lapis suffitus.

MATTHIOLI.

Zibetum cauernulis vmbilici illitum.
Iuglandium iuli in puluerem contriti, & ex vino albo epoti.
Castoreum incensum naribus admotũ.
Castoreum semioboli põdere cum pari assa fœtida in catapotiis deuoratum.
Imperatoriæ radix ex vino.
Sagapenum cum olfactum, tum catapotiis insumptum.
Alliariæ semen suppositum.
Tussilaginis maioris radix duarum drachmarum pondere ex mero pota.
Hippoglossi radicum aut foliorum puluis cochlearis mensura ex vino vel iure haustus.
Antirrhyni flores, folia & semen cum rosaceo, & melle vmbilico adhibita.
Vitis albæ radix ex vino hausta.
Quinta essentia nostra in commento de vino descripta hausta, & in faciẽ proiecta.

DIOSCORIDIS.

Ad menses ducendos.

Iris illirica ex vino sumpta, & fotu adhibita.

Mei radicum decoctum deſeſſionibus adhibitum.
Acori decoctum in ſeſſionibus.
Cyperi radicum decoctum fotu adhibitum.
Alari radices ſenis drachmis ex aqua ebibitæ.
Phu decoctum potui datum.
Caſſia odorata in potu ſumpta.
Cinnamomum hauſtum, vel myrrha ſuppoſitum.
Amomum peſſis aut ſeſſionibus additum.
Coſtus ebibitus.
Odoratus iuncus potui datus.
Calamus odoratus hauſtus,& fotu ſuppoſitus.
Cancamum ex aqua mulſa potum.
Helenij radicum decoctum hauſtum.
Myrrha cum abſinthio, lupinorum cremore, vel rutæ ſucco admota.
Styrax pota,& appoſita.
Bitumen ex vino,& caſtoreo bibitum.
Cedrides ex polline piperis hauſtæ.
Lauri foliorum decoctum fotu admotum.
Phyllireæ folia potui data.
Viticis ſemen drachmę pondere ex vino hauſtum.
Oleæ

Oleæ Aethiopicæ, ac noſtratis lachryma epota.
Amygdalæ amaræ deuoratæ.
Ficulneum lac cum detrita nuce grȩca ebibitum.
Cochleæ terreſtres cum ſuo operimento tuſæ & fæmineis locis admotæ.
Caſtoreum drachmarum duarum pondere hauſtum.
Cæpæ ſuccus pudendis illitus.
Oeſypum in lana ſuppoſitum.
Anſerinus,& gallinaceus adeps illitus.
Caprarum montanarum fimus ex odoramento aliquo potum.
Scandulaceum bibitum.
Seminis lini decoctũ fotu admotum.
Lupinorum decoctum cum myrrha & melle ſuppoſitum.
Raphanus in cibum ſumptus vel eius ſuccus hauſtus.
Aſphodeli radix potui data.
Eryngij decoctum hauſtum.
Braſſicæ ſuccus ex loliacea farina ſuppoſitus, vel eiuſdem decoctum ebibitum.
Sium pro olere ſumptum.
Chrithmum vel eius decoctum in potu ſumptum.
Centaurij maioris radix bibita, vel

eiusdem succus suppositus.
Condryllæ gũmi ex myrrha subditum.
Lactucæ syluestris lacteus succus epotus.
Porrum domesticum, & syluestre deuoratum.
Allij comarum decoctum in desessionibus additum.
Cyclaminus tum pota tum supposita.
Abrotoni semen ex aqua haustum.
Capparis cortex, & semẽ potui datum.
Anemones radix ex vellere apposita.
Hederæ corymbi triti subditi.
Pulegium ebibitum.
Agaricum cum oxymelle drachmæ pondere haustum.
Origanum epotum.
Absinthium haustum, vel ex melle subditum.
Tragoriganum potui datum.
Saluiæ decoctum ebibitum.
Ammi ex vino haustum.
Thymi, Tymbræque decoctum in potu sumptum.
Serpyllum potui datum.
Smyrnij semen ebibitum.
Amaraci decoctum haustum vel pudendis illitum.
Baccharis radicis decoctum epotum.

Ruta vtraque tum pota,tum ſubdita.
Panaces herculeum ex vino hauſtum.
Liguſtici radix & ſemen potum, & illitum.
Paſtinacæ erraticæ ſemen epotum.
Seſelis Maſſilienſis radix,& ſemen hauſtum.
Tordilium potui datum.
Fœniculum ex vino ſumptum.
Siſon bibitum.
Libanotis radices epotæ.
Peucedani ſuccus hauſtus.
Petroſelinum potui datum.
Daucum hauſtum.
Hammoniacum in potu ſumptum.
Nigella pluribus diebus hauſta.
Sagapenum potum.
Laſerpitij liquor cum pipere, & myrrha bibitus.
Galbanum ſuppoſitum,& ſuffitum.
Clinopodium hauſtum.
Chamædryos decoctum potui datum.
Lilij cremata radix ex roſaceo ſubdita
Meliſſophylli decoctũ in deſeſſionibus.
Trifolij ſemen,& folia pota.
Polij vtriuſque decoctum hauſtum.
Scordij ſuccus bibitus vel herba ipſa ſubdita.
Artemiſiæ decoctum ſeſſionibus ad-

ditum.
Myrrhis bibita.
Conyzæ folia, & flores epoti.
Hemerocallis radix cũ vellere ſubdita.
Ruſci folia & baccæ ex vino ſumpta.
Leucoij decoctũ fotum , & ſeſſionibus adhibitum.
Eiuſdem ſemen duarum drachmarum pondere ex vino ſumptum.
Anthemidis decoctũ , tum potum tum fotu admotum.
Pœoniæ radix amygdalæ quantitate hauſta.
Rubiæ radix ſuppoſita.
Adianti decoctum ebibitum.
Trichomanes potui data.
Anagyris tria folia ex paſſo ſumpta.
Hypericum tam ſumptum, quàm ſubditum.
Coris ſemen potui datum.
Vrticæ vtriuſq; folia trita, & cum myrrha ſubdita.
Betonicæ folia drachmæ pondere cum vino epota.
Medij ſemen hauſtum.
Chamędaphnes foliorum ſuccus ex vino bibitus.
Gladioli ſuperior radix ſuppoſita.
Tragij liquor bibitus, quinetiã ſemen
&fo

& folia pota drachmæ pondere.
Chrysocome ex mellicrato sumpta.
Elaterium in pesso subditum.
Helichrysi coma ex mulso potui data.
Mandragoræ liquor semioboli pondere subditus.
Eiusdem semen ebibitum.
Daphnoides hausta.
Veratrum { Nigrum, Album } suppositum.
Vitis nigræ tenellæ viticulæ in cibum sumptæ decoctæ olerum vel asparagorum more.
Vinum { Scillinum, Absinthites, Hyssopites } haustum.

MATTHIOLI.

Nardus Italica, & Lauendula cum in potionibus, tum in fomentis.
Asarinæ decoctum potum.
Phu quoquomodo sumptum.
Cinnamomi stillatitia aqua epota.
Calamus odoratus vulgaris.
Crocum ex iure sumptum.
Iuniperinarum baccarum decoctum bibitum.
Sabinæ decoctum haustum.
Arundinis radix.
Cicerũ rubrorũ nigrorúmve ius potũ.

Lupini decoctum cum myrrha, & melle impositum.
Sinapi in potione sumptum.
Dracunculi radix supposita.
Ari semen drachmarum duarum pondere haustum.
Gentiana quouis modo sumpta.
Aristolochia longa fotu adhibita.
Centaurij magni radix ebibita.
Centaurij minoris succus suppositus.
Cardui benedicti decoctum tam haustum, quàm fotu adhibitum.
Hyssopum } quoquomodo vsurpatũ.
Pulegium }
Dictamnus albus tum suppositus, tum cum pulegio suffitus, tũ ex mero potus duarum drachmarum pondere.
Gattaria tam pota, quàm in desessionibus addita.
Calamintha tum pota, tum supposita.
Imperatoria quouismodo vsurpata.
Vincetoxici rad. in desessionib. additę.
Artemisiæ recentia folia cum myrrha & oleo irino trita, & apposita.
Botrys suffitu vsurpata.
Matricaria quoquomodo adhibita.
Lupuli semen tritum, & potui datum.
Quinta essentia nostra frequenter pota sescunciæ pondere.

MATTHIOLI.

Ad alba vteri profluuia.

Hyoſcyaminum oleum pubi & lumbis illitum,& ſuppoſitum cum lana.

Caphura cum ſuccino, & aqua nymphęæ hauſta,aut pubi, aut imo ventri illita.

Floſculi medij roſarum cum ſuis capillis accepti.

Quernorum foliorum tenellorum ſtillatitia aqua hauſta.

Caſtanearum interior membrana rubens cum eboris ſcobe,& nymphęæ albæ ſtillatia aqua epota.

Saccharum è floribus punicæ arboris paratum,deuoratum.

Dactylorum oſſa in puluerem contrita & cum ſanguinis draconis lachryma & aqua portulacæ ebibita.

Oſſicula mali punici acidi cum thuris polline ex ſtillatitia roſarum aqua.

Auellanarum putamina ex vino auſtero hauſta.

Ebur in tenuiſſimum puluerem tritum & ex cremore ſeminis lactucæ potum,quod prius in aqua,in qua ferrum candens extinctum fuerit, ſit maceratum.

Milij Indici panicularum flores ex vino austero epoti.

Ophiogloſſum ex quernorũ foliorum aqua potum.

Saluiæ aridæ folia ſuffita.

Roſmarinum quotidie, idque diutius ſumptum.

Lunaria minor ebibita.

Archimillę ſtellariæ appellatæ ſtillatitia aqua pota, aut in vterum infuſa, aut eius decoctũ deſeſſionibus vſurpatum.

Caryophyllatæ radices hauſtæ.

Potentillæ ſiccæ farina ex ſua ipſius aqua ſtillatitia additis corallio & eboris ſcobe, epota.

Solbaſtrella, & eius ſemen.

Pulmonaria altera.

Amaranti purpureus flos.

Millefolium recens contuſum, & ſuppoſitum, pubíque illitum, vel cum corallio, ſuccino, & eboris ramentis ex ſui ipſius aqua ſtillatitia epotum.

Malorum púnicorum acidorum vinum potum.

Cymbalaria herba in acetariis deuorata.

DIOSCORIDIS.

Ad menſes cohibendos.

Nardus Indica.

Muſcus arboribus innaſcens in ſeſſionibus additus.

Thuris cortex in peſſo ſubditus.

Oxyacanthæ baccæ in potu vel in cibo ſumptæ.

Hypociſtis tum pota, tum indita.

Oleæ ſylueſtris ſuccus pudendis admotus.

Rhois ſemen potum alba profluuia ſiſtit.

Palmulæ immaturæ manducatæ.

Palmularum inuolucrum potui datum

Punicorum acinorum nuclei ſiccati in ſole, & obſoniis inſperſi, concoctíve ſumpti.

Gallæ in decoctis additę ad inſeſſiones paratæ.

Glandium tenuior cortex tum bibitus, tum in paſſo ſuppoſitus.

Myrti ſemen fotu ſubditum, vel deſeſſionibus additum.

Cotoneorum malorum decoctum fotu adhibitum.

Acacia tum pota, tum indita.

Lycium ſubditum.

Loti lignum decoctum hauſtum, aut

fotu admotum.

Lentiſci folia tã epota, quàm ſubdita.

Coagulum	Leporinum Hœdinum Agninum Ceruinum Hinnulinum Vitulinum	potum, ac ſubditum.

Ceruinum cornu vſtum lotum ex adſtringenti liquore aliquo hauſtum.

Caprarum montanarum fimum ſiccatum, tritúmve cum thure in lana ſuppoſitum.

Rumicis radices ſubditæ.

Plantago tum bibita, tũ fotu adhibita.

Barbę hircinę ſuccus ex vino ſumptus. vel ſuppoſitus.

Porri comæ decoctum ex aqua marina & aceto in deſeſſionibus.

Rubi ramorum decoctum epotum.

Arabicæ ſpinæ radix manducata.

Phœnix ex vino auſtero ebibita.

Papaueris nigri ſemen hauſtum.

Achillea ſubdita.

Idea radix epota.

Equiſeti folia bibita.

Mentha fotu ſubdita.

Iunci marini ſemen frixum, & ex vino diluto epotum.

Ocimaſt

Ocimastrum potum ex vino.
Anisum haustũ, præsertim ad alba pro fluuia.
Cuminum ex aceto impositum.
Nymphęæ flore luteo radix, & semen ex vino nigro pota.
Pæoniæ seminis grana 12. ex vino austero sumpta.
Lysimachiæ succus subditus.
Moly herba cũ loliacea farina indita.
Polygoni succus suppositus.
Symphyti petręi ex vino decoctum potum.
Clymeni succus haustus.
Limonij semen acetabuli pondere ex vino bibitum.
Medij radix elixa & ex melle in eclegmate sumpta.
Tragi ricini nu.10.ex vino hausti.
Hyoscyami semen oboli pondere in mulsa aqua potum.
Solani hortẽsis succus in lana inditus.
Mandragoræ semen cum sulphure & vino sumptum.
Semperuiuũ maius in vellere subditũ.
Vuarum vinaceorum decoctum haustum,& fotu appositum.
Labruscæ flos pessulo inditus.
Omphacium inditum.

Rubigo

Rubigo ferri ſubdita.
Chalcitis cum ſucco porri indita.
Vini fæx imo ventris ac pudẽdis illita.
Hæmatites lapis ex vino hauſtus.
Morochthus lapis in vellere inditus.
Oſtracites lapis drachmæ pondere ex vino ſumptus.
Samia terra cum ſylueſtris punicæ floribus hauſta.

MATTHIOLI.

Hyoſcyaminum oleum pubi, & lumbis illitum, aut ſuppoſitum.
Roſaceum vnguentum.
Maſtiches.
Iuniperinum gummi.
Creſpini baccarum vinum.
Hypociſtis ſæpe ex vino auſtero pota.
Roſacearum baccharum ſemen, & lanugo ex vino auſtero epotum.
Querna folia, glandes, & gallæ.
Suberis cortex tritus, & ex aqua calida potus.
Saccharum ex mali punici floribus paratum, & ex vino auſtero potum.
Myrteum condimentum pro intinctu vſurpatum.
Cydoniorum vinum, miua, oleum, cõfectio.
Meſpilorum decoctum, & meſpila ipſa deuo

deuorata.

Corna ſaccharo condita ſæpe eſitata.

Virgæ ſanguineæ baccæ.

Pruni ſylueſtris decoctum in deſeſſionibus.

Leporinum ſtercus ſuppoſitum.

Milij indici panicularum flores ex vino rubro.

Portulaca quoquo modo ſumpta.

Burſa paſtoris tũ deuorata, tum in deſeſſionibus addita.

Perſicaria maculoſa in deſeſſionibus ac etiam intus ſumpta.

Chelidonium maius mammis adhibitum.

Saluia arida ſuffita.

Flos ſolis cum radicibus contritus, & ex aqua plantaginis ſumptus.

Lunaria minor ex vino punicorũ pota.

Clematis prima femoribus adalligata.

Biſtortæ, & tormentillæ radicum decoctum in deſeſſionibus vſurpatum.

Piloſella tam in corpus ſumpta, quàm exterius vſurpata.

Caryophyllatæ radices potæ.

Pyrola
Potentilla
Sanicula
Auricula vrſi } quomodolibet vſurpata.

Frag

Fragariæ folia, & radices.
Solbaſtrella, ſeu ſanguiſorba.
Pulmonaria altera.
Amaranti purpurei flos potus.
Millefolium recens tuſum, & ſuppoſitum pubíque illitum.
Punicorum malorum acidorum vinum ebibitum.
Corallium tam potũ quàm ſuſpenſum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſecundas pellendas.

Caſtoreum drachmarum duarum pondere cum pulegio bibitum.
Cyclamini alterius ſemen hauſtum.
Allij comæ decoctum fotu impoſitum.
Ariſtolochia cũ myrrha & pipere ſumpta, vel peſſulo indita.
Pulegium bibitum.
Thymi decoctum potui datum.
Thymbræ decoctum hauſtum.
Apij ſemen in potu ſumptum.
Marrubij decoctum ebibitum.
Stachios decoctum potui datum.
Artemiſiæ decoctum in deſeſſionibus adhibitum.
Circeæ radix quatuor librarum pondere contuſa, & in ſeptem dulcis vini heminis macerata per noctem diémq;

diémque tribus diebus epota.
Oenanthes semẽ, caulis, & folia ex mulso bibita.
Leucoij semen drachmarum duarum pondere ex vino haustum.
Rubiæ radix supposita.
Anagyris trita folia ex passo pota.
Chamæpytios ex melle subdita.
Chrysocome ex aqua mulsa hausta.
Trichomanes epota.
Bryonia supposita.
Myrrha ebibita.
Peucedani succus haustus.
Bunij semen epotum.
Smyrnij semen potui datum.
Adianti decoctum ebibitum.

MATTHIOLI.

Nardus Italica, aut Lauendula pota.
Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua ebibita.
Balsamum factitium haustum.
Ari semen duabus drachmis potum.
Dictamni albi radices cum pulegio fotu adhibitę, aut ex meraco potę duarum drachmarum pondere.
Liliorum alborũ stillatitia aqua pota.
Artemisia recens cum myrrha, & irino oleo trita, & supposita.

DIOSCORIDIS.

Ad expellendum fœtum.

Caſtoreum duarum drachmarum pondere cum pulegio ſumptum.
Caniculæ lac primæ fœturæ hauſtum, mortuum pellit.
Oeſypus in lana ſuppoſitus.
Caprarum montanarum fimum cū aliquo odoramento potum.
Vulturis fimum ſuffitum.
Ciceris decoctum bibitum.
Lupinorum decoctum cum myrrha & melle fotu adhibitum.
Sium pro olere in cibo ſumptum.
Dracūculi maioris decoctum infuſum.
Piper hauſtum.
Cyclamini radix femori adalligata.
Hederæ foliorum pediculi melle illiti, ſubditi.
Gentianæ radix ſubdita.
Centaurij maioris radix indita.
Centaurij minoris ſuccus infuſus.
Pulegium epotum.
Dictamnum bibitum, inditum, incenſúmque.
Thymi decoctum hauſtum.
Thymbræ decoctum potui datum.
Baccharis recentiſſima radix ſuppoſita.

Panacis Herculei acuminata radix indita.
Paſtinacæ erraticæ radix ſubdita.
Seſelis Maſſilienſis radix pota,quinetiã & ſemen.
Galbanum cum myrrha & vino potum ſuffitúmque.
Clinopodium potum.
Chamedryos decoctum hauſtum.
Scordij ſuccus drachmæ pondere ſumptus.
Arthemiſiæ decoctũ in ſeſſionibus additum.
Conyzæ folia,& flores bibita.
Leucoij ſemen duarum drachmarum pondere ex vino potum.
Onoſmatis folia ex vino hauſta.
Rubiæ radix ſuppoſita.
Anagyris trita folia cũ paſſo pota,quin & adalligata,ſed ſtatim poſt partum auferantur.
Anchuſæ radix appoſita.
Mandragoræ liquor infuſus.
Myrrhis epota.
Heliotropij folia indita.
Sulphuris fumus in vterum permeans.
Dauci ſemen hauſtum.
Ammoniacum inſumptum.
Peryclymeni ſemen drachmæ pondere

in vino potum.

Lauri Alexandrinæ radix ſex drachmarum pondere ex dulci vino hauſta.

Alumen ſubditum.

Iaſpis lapis femori adalligatus.

Aetites lapis pro amuleto femori ſuſpenſus.

Samius lapis adalligatus.

MATTHIOLI.

Balſami factitij liquores omnes hauſti.

Sabina epota.

Dictamni albi radices cum pulegio fotu adhibitę, aut ex meraco drachmarum duarum pondere hauſtæ.

Calamintha ſeu pota, ſiue admota.

Artemiſiæ radix pota.

Botryos ſuffitus per muliebria exceptus.

Chamepytis altera recens in aceto decocta, & epota.

Chryſocolla mineralis ex ſabinæ ſucco drachmæ pondere pota.

MATTHIOLI.

Ad alleuiationem partus.

Iuniperinæ, & laurinæ baccæ cum cinnamomo in turturis ventre aſſatę, & alternis diebus deuoratæ.

Lauri baccæ ſeptem deuoratæ.

Cochleæ

Cochleæ ante tempus pariendi diebus aliquot comestæ.
Malua cum radice ad lentorem vsque decocta, & potui data.
Eiusdem succus epotus.
Cardiacæ herbæ siccæ farina cochlearis mensura ex vino albo pota.

MATTHIOLI.

Ad instantem pariendi difficultatem.

Suffitus ex cancris aridis in vuluam receptus.
Lingua chamæleonis adalligata.
Raphani cortex cum aliis nõnullis supp ositus. lege raphani commẽtarium.
Dictamnum cretense in potu propinatum cum suo ipsius decocto.
Dictamni albi radices cum pulegio suffitus, aut ex meraco potus duarum drachmarum pondere.
Liliorum alborum stillatitia aqua additis croco, & cassia odorata.
Lithospermi minoris seminis drachmę duæ lacte muliebri haustæ.
Cardiaca herba in puluerem trita pota ex vino albo calido cochlearis mensura.
Chrysocolla fossitia drachmæ pondere pota. Atqui dari non debet nisi

in magno diſcrimine vitæ.
Argentum viuum ſemiſcrupuli pondere deuoratum.

DIOSCORIDIS.

Ad conceptionem inhibendam.

Salicis folia per ſe, & cũ aqua ſumpta.
Leporinum coagulum poſt triduum à purgatione menſtrua ſumptum.
Sanguis menſtruus illitus.
Braſſicæ flores à puerperio in peſſulo ſubditi.
Aſparagi radix ſuſpenſa.
Piper à coitu illico ſubditum.
Hederæ corymbi drachmæ pondere à purgatione hauſti.
Hediſarum ante coitum feminis ſubditum.
Cedria virili membro illita
Oſtracites lapis ſicilici pondere 4. diebus à purgatione potus.
Aſplenum (vt quidam credunt) ſilente luna nocturno tempore decerptum cum muli liene ventri adalligatum.
Periclymeni ſemina, & folia diebus triginta ſex pota.
Epimedij folia trita illico à purgatione quinque diebus continuis bibita.
Gladioli inferior radix hauſta.

Fili

Filicis fœminæ radix potui data.
Heliotropium adalligatum.
Rubigo ferri epota.
Mentha ante coitum vuluæ admota.

MATTHIOLI.

Leporinum ſtercus ſuſpenſum.
Vinum in quo viuus mullus piſcis immerſus fuerit epotum.
Mulæ vngularum cinis hauſtus.

DIOSCORIDIS.

Ad conceptionem iuuandam.

Leporinum coagulum cũ butyro ſubditum ſtatim à menſium purgatione.
Loliacea farina cum myrrha, thure, bitumine, & croco ſuffita.
Paſtinacæ erraticæ ſemen hauſtum.

MATTHIOLI.

Saluiæ ſuccus heminæ menſura addito ſalis modico quaternis diebus potus.
Cuminum ſuppoſitum.
Imperatoriæ radix ex vino epota.
Alchimillæ ſeu ſtellarię puluis ex vino aut iure quindecim, aut viginti diebus continuis potus cochlearis menſura.
Oleum è momordica vteri oſculo inũctum ante veneris congreſſum.
Oleum è lapide gagate illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad fœtum mortuum educendum.

Dictamnum tum potũ tum ſubditum.
Saluiæ decoctum bibitum.
Galbanum cum myrrha ex vino potũ.
Marrubij decoctum hauſtum.
Tuſſilaginis decoctum potui datum.

MATTHIOLI.

Balſami factitij liquores omnes hauſti
Centaurij magni radix.
Centaurij minoris ſuccus ſuppoſitus.
Pulegij decoctum epotum.
Calamintha tã pota, quàm ſuppoſita.
Botrys cocta ac ſuffita.
Chamæpytis ex aceto decoctum potum.
Chryſocolla foſſitia drachmæ pondere ex ſucco ſabinæ pota, ſed vbi tantũ vitæ periculum adſit.

DIOSCORIDIS.

Ad prohibendum abortum.

Actites lapis ſiniſtro brachio adalligatus.
Samius lapis pro amuleto ſuſpenſus.

MATTHIOLI.

Dactyli recentes cum infectorij cocci puluere deuorati.
Cydonia mala frequenter eſitata.

Saluia

Saluia ſæpe deuorata, vel ſaccharum ex eius floribus paratum.

Biſtortæ vel Tormentillæ radices epotæ, & ventri, lumbíſque ex aceto illitæ.

Coccum infectorium quotidie in ouo ſorbili propinatum thure modico addito, aut maſtiche. puluerem præſtantiſſimũ ad hoc habes li. 4. cap. 43.

Iaſpis lapis geſtatus.

DIOSCORIDIS.

Ad puerperia iuuanda.

Dictamni radix bibita.

Baccharis radicis decoctum fotu adhibitum.

Fœniculum erraticum potum.

Peucedani ſuccus hauſtus.

Pœoniæ ſiccata radix potui data.

Althææ decoctum infuſum.

MATTHIOLI.

Balſami factitij liquores omnes epoti.

Dictamni albi radices ſuppoſitæ, aut cum pulegio ſuffitæ, quin etiam ex meraco potæ duarum drachmarum pondere.

Menthaſtrum hauſtum.

DIOSCORIDIS.

Ad pragnantium malacias.

Vitis viniferæ foliorũ, capreolorũmq; ſuccus epotus.

DIOSCORIDIS.

Ad vteri inflammationes.

Nardi Indicæ decoctum fotu adhibitum.

Iunci odorati decoctum in deſeſſionibus adhibitum.

Viticis foliorum, & ſeminũ decoctum fotu appoſitum.

Butyrum recens illitum.

Sonchi ſuccus inunctus.

Agaricum drachmæ pondere cum oxy melite epotum.

Pulegij decoctum fotu ſubditum.

Melilotus cum paſſo emplaſtri modo impoſitus.

Panacis Herculei lachryma ex melle indita.

Arthemiſiæ decoctum in deſeſſionibus additum.

Leucoij decoctum fotu admotum.

Anthyllidis radix ex roſaceo, lactéque indita.

Parthenij decoctum in deſeſſionibus adhibitum.

Althæa decocta ſubinde anſerino, ſuil-

lóue

lóue adipe, aut reſina terebinthina ſubacta ſubdita.

MATTHIOLI.

Hyoſcyaminum oleum illitum.
Conſolidæ Regalis flores epoti.
Oleum de momordica illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad exulceratos locos.

Aſpalathi ex vino decoctum infuſum.
Lac in quo igniti calculi extincti fuerint infuſum.
Oeſypum inditũ, explet enim & emollit.
Fœnogræci folia ex aceto illita.
Aſclepiadis folia adhibita.

MATTHIOLI.

Malicorium cum marina ſpongia exiccatum additis aloë, & alumine.
Solidaginis mediæ, & minoris farina inſperſa, aut ſuccus illitus, aut infuſus.

Sanicula, Auricula vrſi, Piloſella, Pyrola, Potentilla } adhibita.

Oleum è momordica ſyphone iniectũ.

DIOSCORIDIS.

Ad induratos locos.

Myrrha cum abſcinthio lupinorũ cremore vel ruta admota.
Styrax illita.
Anſerinus, & gallinaceus adeps illitus.
Bdellium inunctum.
Maluæ decoctum inditum.
Ladanum peſſis immiſſum.
Panaces Herculeum ex melle inditum.
Ebuli, ſambucíque decoctum fotu admotum.
Parthenij decoctum in deſeſſionibus.
Fœnigræci ex aqua expreſſus ſuccus cum anſerino adipe in peſſulo ſubditus.
Lilij radix admota.
Ageratum ſuffitum.

MATTHIOLI.

Amygdalinum oleum.
Seſaminum oleum.
Oleum ex ouorum vitellis.
Ceruina, & vitulina medulla.
Lini ſeminis oleum.
Oleum liliorum alborum.
Lupuli florum decoctum in deſeſſionibus vſurpatum.

Dioſc

DIOSCORIDIS.

Ad vteri inflationes.

Rutæ ex oleo decoctum clystere perfusum.

Geranium, & eius radix drachmæ pondere pota.

MATTHIOLI.

Galanga.

Cubebæ.

Cinnamomi stillatitia aqua.

Balsami factitij liquores, & oleum in potionibus.

Cnicinum oleum.

Laurinum oleum.

Scorpionum oleum in potu datum, aut exterius illitum.

Castoreum cum pipere albo, & mellicrato epotum.

Milium cum sale impositum.

Sisymbrium in calenti tegula calefactum & odorato meraco aspersum ventríque applicatum.

Dictamni albi radices duarum drachmarum pondere ex meraco haustæ.

Mentha græca in placentis addita aut eius folia tenui pulticula illita, & deinde in oleo aut butyro frixa, & deuorata.

Carum

Carum quouis modo vſurpatum.
Imperatoriæ radix hauſta ex meraco.
Matricaria quoquo modo adhibita.

MATTHIOLI.

Ad molam expellendam.

Balſamum factitium epotum.
Dictamni albi radices ſuppoſitæ aut cũ pulegio ſuffitæ, aut ex meraco duarum drachmarum pondere bibitæ.

MATTHIOLI.

Ad vteri frigiditates.

Nardus Italica.
Lauendula.
Cucubæ.
Cinnamomi ſtillatitij aqua.
Balſamum factitium, & eius liquores omnes.
Nux myriſtica.
Scorpionũ oleum in vini potione ſumptum & forinſecus applicatum.
Dictamni albi radices, aut cum pulegio ſuffitæ, aut ex vino meraco potæ duarum drachmarum pondere.
Mentha græca tam fotu, quàm potu vſurpata.
Carum quouis modo ſumptum.
Imperatoriæ radix ex vino epota.
Matricaria quomodolibet vſurpata.

Matth

MATTHIOLI.

Ad vuluam cohibendam.

Nucum ſiue viridium conorum pinei ſtillatitia aqua cum linteolis in ea madefactis admota.

MATTHIOLI.

Ad delectandas fœminas in coitu.

Fel { Auratæ / Lucij / Perdicis / Gallinacei } coli virili inunctus.

Zibetum peni illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad procidentem vterum.

Caſia fotu, vel ſuffitu adhibita.

Myrti baccarum ſuccus in deſeſſionibus.

Cotoneorum malorum decoctum fotu adhibitum.

Gallarum decoctum in ſeſſionibus adhibitum.

Acacia ſubdita.

Hypociſtis ſubdita.

Vrticæ vtriuſque folia impoſita.

Acetum fotu admotum.

MATTHIOLI.

Maſtiche aſperſa.

DIOSCORIDIS.

Ad vteri dolores & erosiones.

Adeps { Anserinus / Gallinaceus } illitus.

Vrina cum liguſtrino oleo feruefacta impoſita.

Lini ſeminis decoctum infuſum.

Maluæ decoctum fotu adhibitum.

Portulacæ decoctũ clyſmate inditum, propriè facit ad eroſiones.

Rhaponticum potum.

Centaurij maioris radix hauſta.

Anethi decoctum in deſeſſionibus.

Verbenacæ rectæ folia ex recenti ſuillo adipe, vel ex roſaceo ſubdita.

Hyoſcyami ſeminis cremor impulſus.

Mandragorę liquor peſſulis impoſitus.

MATTHIOLI.

Irinum oleum illitum.

Cinnamomi ſtillatitia aqua epota.

Amygdalinum oleum hauſtum.

Laurinum oleum inunctum.

Balſami factitij liquores omnes.

Nucis myriſticæ decoctum ex rhodomelite, & aqua vitæ potum.

Nuces myriſticæ cum matricariæ radicibus ex vino albo coctæ, & potui datæ.

Scorp

Scorpionum oleum in potione ſumptum, aut foris admotum.
Caſtoreum cum pipere albo ex mellicrato.
Siſymbrium cum parthenio in calenti tegula calefactum, & odorato meraco aſperſum, & impoſitum ventri.
Succiſæ radicum decoctum ex vino paratum.
Chelidonium maius cũ radice tuſum & oleo chamæmelino feruefactum & imo ventri admotum.
Dictamni albi radices ex meraco vino hauſtæ.
Mentha græca in placentis addita.
Imperatoria quouis modo inſumpta.
Vincetoxici radices in deſeſſionibus additæ.
Oleum liliorum alborum, & è lini ſemine calidum cum ſuccida lana ventri adhibitum.
Botrys recens in tegula calefacta, & cretico vino aſperſa, & applicata.
Aliud ſimile medicamentum, ſed præſtantius vide lib. 3. cap. 113.
Matricaria quoquomodo adhibito.

EX

EXTREMORVM MEMBRORVM.

DIOSCORIDIS.

Ad podagram.

Amomum illitum.
Mei radices impositæ.
Populi nigræ folia ex aceto illita.
Amurca cruda, ac recẽs fotu adhibita.
Salicis foliorum, & corticis decoctum fotu impositum.
Ficulneum lac cum farina fœnugræci & aceto cataplasmatis additum.
Cochleæ terrestres suo cum operimento tusæ impositæ.
Mustellæ crematæ cinis ex aceto inunctus.
Marinus pulmo recens concisus impositus.
Lac humanum cum opio,& cera illitũ.
Adeps ouillus,caprillus, hircinúsue ex eiusdem animalis fimo coactus inunctus.
Sanguis menstruus illitus
Caprarum montanarum fimum ex earum adipe emplastri modo adhibitum.
Hordei farina cum coroneis malis imposita.
Lens cum polenta decocta, & emplastri modo apposita.

Rapor

Raporum decoctum fomentis additũ.
Brassica cum fœnogræco & aceto in cataplasmate.
Intybus per se,& cum polenta illitus.
Cucurbitæ ramenta imposita.
Ari radix fimo bubulo emplastri modo excepta.
Asphodeli radix drachmæ pondere ex vino pota.
Cyclamini decoctum fotu adhibitum.
Bulbi per se,& cum melle impositi.
Panaces Herculeum cum passa vua appositum.
Libanoris cum loliacea farina , & aceto cataplasmatis addita.
Scordium ex aceto,aut aqua impositũ.
Leucoium ex aceto illitum.
Androsaces imposita.
Helxines succus cera & hircino adipe exceptus.
Hyoscyami semen, & folia cum polenta cataplasmatis adhibita.
Semperuiuum inunctum vbi calor exuperat.
Vrtica emplastri modo imposita.
Muscus marinus applicatus.
Cucumeris asinini radix ex aceto additа.
Thapsiæ succus illitus.

Glans vnguentaria illita.
Sambuci, & ebuli folia cum ſeuo taurino, aut hircino impoſita.
Brionia cum caprino ſtercore cataplaſmatis addita.
Heliotroprij folia illita.
Vua paſſa à nucleis repurgata, & cum panacis ſucco inuncta.
Acetum calido fotu cum ſulphure adhibitum.
Rubigo ferri illita.
Sulphur cum aqua, & nitro inunctum.
Sal cum aceto impoſitum.
Aſius lapis cum fabarum lomento illitus.
Gagates lapis impoſitus.
Fornaceæ teſtæ exuſtæ appoſitæ.

MATTHIOLI.

Oleum irinum è floribus paratum.
Aſarina aut eius decoctum potum.
Santalum rubrum è ſedi ſucco aut ſolani, aut portulacæ illitum.
Muſcus terreſtris ex aqua decoctus & admotus.
Terebinthina reſina, aut larigna cum chamæpity deuorata.
Iuniperini ligni decoctum pro balneo vſurpatum, vide Iuniperi commentarium.

Oleum

Oleum è luteis ouorum illitum.
Oleum è terrenis vermibus.
Faba fresa cocta, & cum adipe suillo subacta, & imposita.
Plantago trita, & illita.
Dracunculi radix cum melle, & caprino fimo illita.
Ari folia calenti fimo bibulo illita & imposita.
Aristolochia rotunda.
Thymi aridi semuncia cum oxymelite hausta.
Cannabis satiuæ radix in aqua decocta & adhibita.
Chamępitys decoctũ cum rhodomelle, & oxymelite pluribus diebus haustum.
Cortusæ florum oleum illitum. Parandi rationem lib. 4. comment. de lagopo.
Primula veris illita, ac deuorata.
Verbasci minoris folia in aqua decocta & admota.
Eiusdem florum oleum inunctum.
Genistæ florum conserua ex saccharo parata, frequenter deuorata.
Ricini semen ex iure veteris galli decoctum, & epotum.
Sambuci tenerrima folia primo ger-

minatu prodeuntia, cum pari pondere radicum plantaginis, ſuillæque axungiæ veteris contrita, & adhibita emplaſtri modo.
Colocynthis in catapotiis deuorata & clyſteribus addita.

DIOSCORIDIS.

Ad coxendicos affectus.

Mei radices impoſitæ.
Helenij folia ex vino cocta adhibita.
Iridis Illyricæ decoctum clyſmate infuſum.
Cardamomum ex aqua epotum.
Aſarum potum, vel clyſtere infuſum.
Populi albæ cortex vnciæ pondere hauſtus.
Iberis contuſa, & emplaſtri modo impoſita.
Siluri piſcis ſalſamentum clyſteribus infuſum.
Piſcium garum clyſteribus iniectum.
Smyrnij ſemen potum.
Bubulum fimum ex bobus in paſcuis degentibus appoſitum.
Lolij farina ex aqua mulſa decocta impoſita.
Lupinorum farina ex aceto illita.
Ammoniacum ebibitum.
Aſcyri ſemen ex aqua potum.

Asparagi radicum decoctum haustum.
Althææ decoctum potui datum.
Sinapi cum fico tritum impositũ, donec ruborem excitat.
Nasturtium clysmate infusum.
Irionis semen clystere iniectum.
Bulbi per se, & cum melle impositi.
Capparis semen epotum.
Lepidij folia, & radices cum helenij radice trita, & imposita.
Agaricum trium obolorum pondere in aceto mulso epotum.
Rhaponticum haustum.
Androsæmi semen bibitum, sed à purgatione aquam exorbere oportet.
Centaurij maioris decoctum clystere infusum.
Leucacāthæ radicis ex vino decoctum ebibitum.
Abrotoni semen cum aqua potum.
Rubiæ radix epota.
Pulegium illitum quousque rubescat cutis.
Calamintha imposita recens, tritáque donec exuratur locus.
Thymus ex fimo cum polenta impositus. Idem præstat & Thymbra.
Rutæ syluestris semen quadraginta diebus potum.

Panaces Herculeum ex melle inunctũ.
Laſer cera, liguſtrino, & irino oleo ſubactum, illitum.
Ephorbium in odorata potione ſumptum.
Leontopetalum clyſteribus infuſum.
Hyperici ſemen quadraginta diebus hauſtum.
Chamæpityos folia quadraginta diebus ex aqua dulci ebibita.
Betonicæ folia ex aqua hauſta.
Polemoniæ radix ex aqua ſumpta.
Xyridis radix ex mulſo pota.
Ocimaſtri ſemen cum vino, myrrha, & pipere ſumpta.
Quinquefolij radicis decoctum epotum.
Helichryſi coma ex vino hauſta.
Papaueris corniculati radicis decoctũ epotum.
Aethiopis decoctum bibitum.
Arction ex vino bibitum, & illitum.
Chamæciſſi folia trium obolorum pondere in aquæ cyathis tribus tricenis quadragenísve diebus epota.
Colocynthis clyſtere infuſa, & recens loco confricata.
Cucumeris ſylueſtris radix clyſmate impulſa.

Scammonia ex aceto decocta, & cum hordeacea farina imposita.
Acetum mulsum haustum.
Sory ex vino clystere infusum.
Muria clystere indita.
Adarces illitus.

MATTHIOLI.

Asari decoctum, siue dilutum ex caprino sero paratum haustum.
Balsami factitij liquor secundus, tum haustus, tum illitus.
Abiegna lacryma deuorata.
Nuclei pinei frequenter sumpti.
Terebinthina, aut larigna resina sumpta vnciæ pondere addito chamæpitys, aut stœchadis puluere.
Castoreum drachmæ pondere potum cum tribus opopanacis obolis.
Ibicis stercoris admirabile medicamẽtum; vide lib. 2. comment. de stercore.
Fabalium caulium, & siliquarum cinis cum vetere axungia illitus.
Lupinorum farina cocta, & cataplasmatis modo illita.
Siliquastri recentia cornicula tusa & adhibita.
Agaricum in potionibus additum.
Thymi aridi semuncia cum oxymeli-

te hauſta.
Sagapenū quoquo modo adhibitum.
Euphorbium ex leucoij oleo illitum.
Artemiſiæ aridę puluis trium drachmarum pondere ex vino hauſtus.
Bellidis genera omnia quouis modo vſurpata.
Chamæpitys in puluerem cum radicibus trita & cum terebinthi lacrhymæ drachmis quatuor excepta, & quotidie diebus quadraginta deuorata.
Oleum flammulæ calidum inunctum aut clyſteribus infuſum.
Conſolidæ regalis flores epoti.
Daphnoidis recentia folia contuſa, & illita donec rubeſcat locus.
Saccharū è geniſtæ floribus paratum.
Ricini ſemen ex iure veteris galli decoctum epotum.
Colocynthis in catapotiis deuorata,& in clyſteribus adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad articulorum dolores.

Gallorum ſeneſcentium ius potum.
Braſſica cum fęnogręco,& aceto illita.
Ruta tum hauſta, tum cataplaſmatis adhibita.
Agaricum drachmę pondere ex aceto mulſo

mulſo ſumptum.
Meliſſophyllum ex ſale impoſitum.
Quinquefolij radicis decoctũ bibitũ.
Pſyllium ex roſaceo,& aceto,aut aqua illitum.
Mandragoræ radix cum polenta impoſita,
Vrtica cataplaſmatis modo adhibita.
Veratrum nigrum hauſtum.
Fucus marinus recens impoſitus.
Thapſiæ ſuccus inunctus.
Narciſſi radix trita , & ex melle impoſita.
Acetum mulſum potum.
Vinum mellitites frequenter hauſtum.

MATTHIOLI.

Irinum oleum inunctum.
Balſamum factitium illitum.
Oleum flammulæ inunctum , & clyſteribus additum.
Cortuſæ herbe oleum, vide lib.4.commento de lagopo, primula veris herba.
Abiegna,lentiſcina , terebinthina larignáque lachrima vnaquaque per ſe deuorata.
Maſtiche cum cumino, pulegio, ſaluia lauri baccis , & ſabina omnia melle excepta,& impoſita.

Cochleæ cum testis tritæ, & impositæ.
Oleum è terrenis vermibus.
Sagapenũ quomodolibet adhibitum.
Oleum liliorum alborum illitum.
Cannabis radix in aqua decocta & adhibita.
Chamæpitys decoctum cum rhodomelle & oxymelite pluribus diebus epotum.

MATTHIOLI.

Ad diuturnos articulorum dolores.

Ligni Guaiaci, Chinæ, Zarzæ aprillæ } decoctum diebus 40. potum.

MATTHIOLI.

Ad genuum dolores.

Oleum è nucibus Indicis.

DIOSCORIDIS.

Ad articulorum collisiones.

Sarmentitius cinis cum axungia vel oleo illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad articulorum tophos.

Cannabis sylvestris radix decocta, & illita.
Ochra inuncta.

MATTHIOLI.

Oleum Indicæ nucis illitum.
Taxi pinguedo.
Muris montani pinguedo.
Sagapenum emplastri modo impositũ addito aceto,& capparum succo.
Oleum liliorum alborum.

DIOSCORIDIS.

Ad perniones.

Thus cũ suillo adipe,aut anserino impositum.
Pix liquida inuncta.
Acacia illita.
Myrti seminis decoctũ fotu adhibitũ.
Ficus crematæ cum cerato impositæ.
Cancrorum fluuiatilium cinis cum decocto melle illitus.
Pulmo marinus recens concisus,& impositus.
Asininæ vngulæ cinis oleo maceratus illitus.
Vrsinus adeps inunctus.
Vmbilici veneris succus impositus.
Lentes cum meliloto, siccis rosis,malicorio, cydonio malo, & rosacco adhibt iæ.
Orobi decoctum fotu impositum.
Raporum decoctum fomenti modo.

Betæ

Betæ decoctum appositum.
Dracunculi maioris folia ex vino decocta imposita.
Oleum ex incauata asphodeli radice decoctum illitum.
Cyclamini decoctum fotu adhibitum, quin etiam oleum cũ pauca cera in eius excauata radice feruefactum illitum.
Scilla cremata imposita.
Ranunculi decoctum adhibitum.
Arction ex vino additum.
Alumen aqua aspersum.

MATTHIOLI.

Malicorium ex vino decoctum impositum.
Cancrorum exustorum cinis oleo subactus, & impositus.

MATTHIOLI.

Ad pedum tumores.

Tiliæ folia ex aqua aspersa.

DIOSCORIDIS.

Ad pedum inflammationes ex calceorum attritu.

Adeps { Agninus / Vrsinus / Suillus } impositus.

Calceamentorum veterum soleæ com bustæ, & admotæ.
Cæpæ succus cum adipe gallinaceo im positus.

MATTHIOLI.

Leporinus pulmo impositus.
Vnguentum ex rosaceo in mortario plumbeo cũ simili pistillo paratum inunctum.

DIOSCORIDIS.

Ad pedum rimas.

Cancrorum fluuiatilium cinis cum decocto illitus.
Scilla oleo feruefacta, & cum resina im posita.

MATTHIOLI.

Oleum ex ouorum vitellis.
Oleum ex tritico.
Vnguentum è rosaceo in mortario plũ beo & simili pistillo diu circunductum vt habes libro 5. commento de Plumbo.

DIOSCORIDIS.

Ad digitorum reduuias.

Punicorum malorum succus illitus.
Myrti folia trita & inspersa.
Oleæ syluestris folia trita & imposita.

Eboris ramenta in puluerem adhibita.
Aloe cum paſſo impoſita.
Paronychia conciſa, & illita.
Bryonia oleo decocta quouſque liqueſcat inuncta.
Labruſcæ cremati flores ex melle impoſiti.
Rubigo ferri illita.
Acacia admota.
Rhois folia ex aceto, aut melle illita.
Marrubij folia ex melle impoſita.
Quinquefolij radix illita.
Tithymali characiæ lac illitum.
Acetum appoſitum.
Alumen ex aqua inſperſum.
Sal impoſitum.

MATTHIOLI.

Plantaginis folia recentia trita, & adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad paronychia.

Thus cum melle illitum.
Eboris ſcobes inſperſus.
Paronychiæ folia illita.

DIOSCORIDIS.

Ad ſcabros vngues auferendos.

Pix liquida illita.

Lini semẽ cum pari nasturtio, & melle.
Cupressi pilulæ impositæ.
Lapathi cuiusque radix in aceto decocta, & applicata.
Ranunculi folia, & radices admotæ.
Chelidonium minus illitum.
Viscum cum trito auripigmento appositum.
Alumen cum aqua aspersum.
Sulphur cum resina terebinthina adhibitum.
Sandaracha cum pice imposita.
Fæx vini cremata ex resina.

MATTHIOLI.

Ranunculus tritus, & impositus.
Chelidonium minus tritum, & illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad mobiles vngues extrahendos.

Vua passa illita.

DIOSCORIDIS.

Ad contusos vngues.

Bulbi cum polenta impositi.

DIOSCORIDIS.

Ad clauos, & callos.

Fermentum triticeum illitum.

MATTHIOLI.

Saligni corticis cinis ex aceto maceratus impoſitus.

Blitum illitum.

Lilij radix axungia excepta & illita.

MATTHIOLI.

Ad verrucas.

Cichorium verrucariũ in acetario deuoratum.

Eiuſdem herbæ ſemen drachmæ pondere tribus diebus potum ante nocturnum decubitum.

DIOSCORIDIS.

Ad varices.

Cirſij radix dolenti loco adalligata.

DIOSCORIDIS.

Ad lumborum dolores.

Echij radix pota.

Chamæleucæ illita.

DIOSCORIDIS.

Ad inguinum inflammationes.

Leporinus pes herba impoſita.

Aſter atticus recens impoſitus.

MATTHIOLI.

Cochleæ minores tritæ & illitæ.

DIOSCORIDIS.

Ad enterocelas.

Cupreſſi pilulæ illitæ.
Punicorum cytini cataplaſmatis additi.
Symphytum petræum emplaſtri modo impoſitum.
Quinquefolium hauſtum.
Equiſeti radix, & folia adhibita.
Aloe emplaſtri modo illita.

MATTHIOLI.

Bdellium ſaliua matutina ſubactum emplaſtri modo impoſitum.
Cupreſſini coni virides ex vino vetere decocti, & epoti, interim tamen cupreſſinis foliis affecto loco adalligatis.
Vlmi folliculorum liquor impoſitus.
Cupreſſi item folia contuſa, & affecto loco admota.
Leporinus fimus, & pili, qui ſub ventre habentur cum melle decocti, & fabæ quantitate frequenter deuorati.
Ophiogloſſum in potione ſumptum, & extrinſecus impoſitum.
Trinitatis herbæ puluis dimidij cochlearis mẽſura ex vino auſtero plu-

ribus diebus epotus.
Polygonum minus in potionibus sumptum.
Sanicula quouis modo vsurpata.
Auricula vrsi ebibita.
Pilosellæ farina hausta.
Caryophyllatæ radices epotæ.
Potentilla tam in cibis quàm in potionibus vsurpata.
Personata in vino decocta, aut trita, & ebibita.
Alchimillæ aridæ puluis ex sua ipsius aqua stillatitia sumptus.
Hippoglossi radicum, aut foliorum puluis sesquidrachmæ pondere ex maioris symphyti decocto haustus.

DIOSCORIDIS.

Ad sarcocelas.

Cinis sarmentitius illitus.

MATTHIOLI.

Anonidis radix trita, & mensibus pluribus hausta.

SIMP

SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM FACVLTATES SECVNDVM GENERA, EX DIOSCORIDE.

FEBRIVM.

DIOSCORIDIS.

Ad tertianas.

RANEVS plagellæ confricatus linteolóve illitus, mox fronti, & tēporibus impoſitus.

Vermes terreni cum anſerino adipe decocti & illiti.

Plantaginis radices integræ tres cum vini cyathis tribus, & pari aqua potę.

Trifolij bituminoſi tria folia trita totidémque ſemina epota.

Hypericum ex vino bibitum.

Verbenacæ ſupinę tertius à terra geniculus cũ adiacentibus foliis hauſtus.

Heliotropij ſeminis grana quatuor pota ante febris acceſſionem.
Portulacæ ſuccus hauſtus.

MATTHIOLI.

Aſari ex vino decoctum potum addito melle, maci, & cinnamomo.
Roſarum ſuccus, & dilutum epotum.
Tamarindi hauſti.
Sebeſtena.
Lapis inuentus in capite nudæ limacis ſuſpenſus.
Caninum ſtercus album in acceſſione cochlearis menſuræ ex vino potum
Agaricum in potione ſumptum.
Rhabarbarum potui datum.
Gentianæ ſtillatitia aqua epota.
Centaurij minoris decoctum bibitum.
Chamædryos decoctũ aliquot diebus ebibitum.
Iaſpis lapis geſtatus.

DIOSCORIDIS.

Ad quartanas.

Cimices lectuarij ſeptem cauis fabarum incluſi, & deuorati.
Plantaginis radices integræ quatuor cum vini cyathis quatuor, & pari aqua ebibitæ.

Vermiculi qui in dipſaci echino internis partibus concluſi reperiuntur in aluta collo vel brachio adalligati.

Ruta ſylueſtris cum vino pota.

Hypericum ex vino hauſtum.

Quinquefolij rami quatuor ſumpti.

Verbenacæ ſupinæ quartus à terra geniculus vnà cum adiacentibus foliis hauſtus.

Heliotropij ſem. gra. quatuor hora vna ante acceſſionem pota.

MATTHIOLI.

Aſari ex vino albo decoctum addito melle, maci, & cinnamomo.

Aſarinum oleum pedum plantis, & ſpinæ dorſi illitum.

Myrrhæ drachma ex vino cretico calido pota hora vna ante acceſſionem. ſed ægros ſubinde in lecto ſudare oportet, & potionem tribus in acceſſionibus replicare.

Eadem in catapotiis cum theriaca con formatis.

Gentianæ ſtillatitia aqua epota.

Eryngij tenellorum foliorum ſtillatitia aqua.

Imperatoriæ radicis drachma ex mero calido hora vna ante acceſſionem

epota.
Cardui benedicti decoctum, aut herba ipſa in puluerem ſumpta.
Palmæ Chriſti radices per potiones ſumptæ.
Flammula, & eius aqua pota.
Verbaſci fœminæ radicis ſuccus duarum drachmarũ pondere ex cretico vino hauſtus ipſa hora acceſſionis.
Ellebori nigri dilutum hauſtum.
Stibium noſtrum quatuor granorum pondere ſumptum.

DIOSCORIDIS.

Ad diuturnas febres.

Galli ſenis ius Dioſcoridis modo paratum hauſtum.
Agaricum intus ſumptum.
Vinum melitites hauſtum, vbi ventriculus magna imbecillitate laboret.

MATTHIOLI.

Aſari decoctum potum.
Agaricum in potionibus additum.
Rhabarbarum frequenter potum, & eius dilutum.
Gentianæ ſtillatitia aqua epota.
Anthemidis florũ paſtilli, & ſuo ipſius oleo diſſoluti, & febrientibus à vertice capitis vſque ad pedes illiti. Parandi

randi modum habes lib.3.cap.de anthemide.
Eupatorij decoctum potum.
Foliorum, & folliculorum lupuli decoctum.
Ellebori nigri decoctum, siue dilutum.
Stibium nostrum quatuor granorum pondere sumptum.

MATTHIOLI.

Ad continuas.

Cassiæ solutiuæ pulpa deuorata.
Santala omnia pota, vel ex aqua rosacea ventriculo illita.
Melopeponum seminũ cremor ex hordeacea ptisana potus.
Trifolij acetosi stillatitia aqua.
Anguriæ pulpa deuorata.

DIOSCORIDIS.

Ad hepialas.

Hyoscyami tria, vel quatuor folia pota.

MATTHIOLI.

Acori
Fœniculi
Asparagi
Agarici
} decoctum epotum.

Eupatorium quocunque modo vsurpatum.

MATTHIOLI.

Ad quotidianas.

Agaricum in potionibus additum.
Rhabarbarum, & eius dilutũ frequenter epotum.
Gentianæ ſtillatitia aqua potui data.
Eryngij ſtillatitia aqua pota, quæ è tenellis paratur foliis.

MATTHIOLI.

Ad compoſitas febres.

Gentianę ſtillatitia aqua ebibita.
Agaricum } & eorũ dilutũ epotũ.
Rhabarbarũ

MATTHIOLI.

Ad cauſum.

Criſpini baccarum ſuccus cum violaceo iulapio propinatus.
Vuæ ſpinæ iuſculis incoctæ.
Ribes vulgaris quoquo modo vſurpatus.
Salicum & arundinũ folia circa lectulum proſtrata.
Ceraſia acetoſa ſaccharo condita.
Melopeponum, cucumerum, cucurbitarúmque ſeminum lacteus cremor hauſtus.

Anguriæ pulpa deuorata.
Potentilla pedum plantis, manuúmq; volis admota

DIOSCORIDIS.

Ad hecticam.

Portulaca tum ventriculi osculo tum hypocondriis illita.

MATTHIOLI.

Amygdalinum oleum.
Pistacia quoquo modo vsurpata.
Nuclei pinei.
Stibium nostrum quatuor granorum pondere haustum.

DIOSCORIDIS.

Ad febrium circuitus.

Sinapi cibis inspersum.
Smyrnij semen haustum.
Piper bibitum.
Ruta epota.
Sagapenum haustum.
Anthemis clysmate infusa.
Polygoni succus hora ante accessionem sumptus.
Quinquefolij folia, ex dulci aqua, aut diluto vino cum exiguo pipere pota.

DIOSCORIDIS.

Ad febrium algores.

Piper haustum.

Agaricum drachmæ pōdere sumptum.

Aristolochia rotūda ante accessionem ebibita.

Abrotonum ex oleo inunctum.

Chalaminthæ decoctum potum.

Panaces Herculeum illitum.

Smyrnij semen, & radix ex mulso pota.

Pyrethrum inunctum.

Laser cum pipere, & thure ex vino haustum.

Grossi coctæ & illitæ.

Viperinæ carnes coctæ, & in cibum sumptæ.

Mustellæ sanguis inunctus.

Asinini vnguis cinis ex oleo maceratus illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad pestilentes febres.

Myrrhis bis, vel ter qualibet die ex vino ebibita.

MATTHIOLI.

Phu decoctum potum, & ipsa quoq; radix hausta.

Myrrha.

Caphura.

Dictamnus albus.
Crespini baccarum succus.
Vuæ spinæ succus.
Ribis vulgaris succus.
Quernorum foliorum stillatitia aqua.
Citrij mali succus.
Limonij, & arantij florum stillatitia aqua.
Arantia acida.
E limoniorum succo stillatitia aqua.
Cyanus herba, & eius flores.
Galega quoquo modo vsurpata.
Tormentillę } radices omnibus modis
Bistortæ } ppinatæ, præsertim addito bolo armeno.
Cardui benedicti decoctũ, & ipsa herba epota.
Scordium quouis modo vsurpatum.
Scabiosa quouis modo sumpta.
Sanguisorbæ decoctum haustum.
Lentis palustris stillatitia aqua.
Punicorum malorum vinum ex oxalidis, aut intybi, aut borraginis aqua ebibitum.
Armenia terra ex oxalidis aqua pota.
Antidotum nostrum magnum descriptum in præfatione sexti libri.

Matth

MATTHIOLI.

Ad pestem, & pestilens contagium.

Citrij pomi ſemen.

Scorpionum oleum noſtrum cordi, & arteriis temporum, manuũ, pedúmq; frigidum quotidie illitum.

Ceruini cordis os.

Scorzoneræ radix aut eius ſuccus.

Cæpæ excauatę theriaca, & citrij ſucco repletæ, & calentibus cineribus coctæ expreſſus cremor epotus.

Caryophylli tam deuorati, quàm ſuffiti.

Saccharum è caryophyllorũ floribus paratum deuoratum.

Caryophyllorum florum ſuccus ex tota planta expreſſus, & hauſtus.

E caryophyllis floribus paratum inſolatúmque acetum, manibus & arteriis illitum.

Zedoaria commanſa, vel in potione ſumpta.

Succiſæ radix viridis recénſq; carbunculis impoſita.

Eiuſdem ex vino dilutum epotum.

Cruciatæ vtriuſque radices quoquo modo vſurpatæ.

Ariſtolochia longa hauſta.

Veronica mas drach. duabus vnà cum theriacæ

theriacæ drachma ex vino meraco pota ad ciendum ſudorem.

Dictamni albi radices.

Galega ſiue ruta capraria quouis modo vſurpata quotidie.

Eiuſdem ſuccus addita theriaca trium vnciarum pondere potus.

Agaricum in potionibus.

Gentiana.

Abrotonum.

Calamitha intus ſumpta, & foris cum oleo feruefacta illita.

Imperatoriæ radix pota.

Saccharum è roriſmarini floribus paratum deuoratum.

Vincetoxici radices ex vino epotæ.

Carduus benedictus.

Chamædrys à ieiunis quotidie in acetariis ſumpta.

Scordium quomodolibet ſumptum.

Tuſſilaginis maioris radix duarũ drachmarum pondere ex vino calido pota ad ſudandum.

Scabioſæ ſuccus quatuor vnciarũ pondere cum theriacæ drachma potus ad ciendum ſudorem.

Pimpinellę radices quoquo modo vſurpatæ.

Sanguiſorba, & eius aqua ſtillatitia.

Angel

Angelicæ radicis ſemidrachma cum theriacæ drachma & ſua ipſius aqua pota ad ciendum ſudorem.

Stibium noſtrum quinque granorum pondere ſumptum cum electuario li berantis in principio morbi.

Armenia terra in antidotis addita.

Argentum viuum præcipitatum ex rho doſaccharo ſumptum.

Oleum è chalcantho ſcrupuli pondere ſumptum citato ſubinde ſudore.

Antidotum noſtrum magnum in præfa tione 6. libri deſcriptum tam ad infectos curandos quàm ad ſanos præſeruandos.

TVMORVM PRAETER NATVRAM.

MATTHIOLI.

Ad exanthemata, & morbillos.

Napi rapíve ſemen ex adianti decocto epotum.

Cancamum ex caricarum decocto hau ſtum.

DIOSCORIDIS.

Ad inflammationes.

Harundinum virentia folia tuſa, & illita.

Glandes intritæ, & illitæ appoſitæ.

Rhois ſemen ex aqua illitum.
Lupinorum farina cum polēta, & aqua impoſita.
Vmbilici veneris ſuccus circumlitus.
Plantago emplaſtri modo impoſita.
Aſphodeli radix cum polenta admota.
Acetum cum ſuccidis lanis aut ſpongiis impoſitum.
Rhaponticum cum aceto illitum, vbi diutius perſeuerauerit inflammatio.
Pulegium cum polenta adhibitum.
Tuſſilaginis folia contrita, & ex melle impoſita.
Parthenium emplaſtri modo impoſitum.
Lonchitis altera impoſita.
Cannabis ſylueſtris radix emplaſtri modo adhibita.
Polygonum illitum.
Tribuli fructus cataplaſmatis additus.
Xiridis radix ex aceto impoſita.
Achillea illita.
Elxine cataplaſmatis addita.
Lichen herba adhibita.
Verbenacæ ſupinæ folia illita vbi inflammatio diuturna fuerit.
Papaueris folia vnà cum calycibus illita, vel calyces tantùm cum polenta adhibiti.

Hyoſc

Hyoſcyami ſemen,& folia impoſita.
Mandragoræ recentia folia cum polenta illita.
Bryoniæ radix ex vino decocta adhibita.
Sambuci,ebulíque præterea folia cum polenta illita.
Indicum illitum rumpit.
Tritici furfures acerrimo aceto elixi impoſiti.
Tritici pollen ex hydrelæo vel aqua mulſa illitus.
Triticeus panis ex aqua mulſa decoctus , & herbis ad idem conferentibus additus,& impoſitus.
Seſamum illitum.

MATTHIOLI.

Caphura.
Alni recentia folia.
Liguſtri foliorum decoctum.
Glandes omnes recentes illitæ.
Myrti foliorum,& baccarũ decoctum.
Cydoniorum ſeminis mucago.
Cochleæ tam crudæ , quàm coctæ cum teſtis,aut ſine,contritæ & locis affectis agglutinatæ.
Oui album.
Tritici farina oleo roſaceo,aut chamę

melino

melino ſubacta.
Indici frumenti farina.
Secalæ farina.
Fœnogræci farina.
Lini ſeminis farina.
Lini ſeminis oleum.
Maluæ folia cum ſalicis frondibus.
Braſſica.
Portulaca.
Cucumis recens ſectus, & impoſitus.
Anguriæ pulpa adhibita.
Burſa paſtoris admota.
Caſſiæ ſolutiuæ pulpa illita.
Santalum rubrum ex frigidis plantarum ſuccis illitum.
Muſcus terreſtris ex aqua decoctus, & admotus.
Hyoſcyaminum oleum.
Roſaceum vnguentum.
Lilia diu in oleo macerata, & illita.
Trifolij acetoſi ſuccus.

DIOSCORIDIS.

Ad carbunculos.

Liguſtri folia impoſita.
Pix liquida ex melle & vua paſſa illita emarginat, diſrumpítque.
Cupreſſi folia trita, & impoſita.
Sabinæ folia ex vino illita carbunculos circunſcribunt.

Oliuæ maturæ arefactæ illitæ emarginant.
Nucum iuglandium veterum nuclei peruncti.
Columbinum fimum cum melle, & lini semine subactum.
Erui farina emplastri modo imposita.
Lupinorum farina ex aceto adhibita.
Brassica cum sale illita rumpit.
Nasturtium impositum.
Porrum cum sale appositum.
Panaces Herculeum illitum.
Coriandrum cum passa vua ex melle adhibitum.
Laserpitij liquor inunctus.
Tithymali characiæ lac inunctus.
Vua passa à nucleis repurgata & cum ruta applicata.

MATTHIOLI.

Ligustri foliorum decoctum.
Iuglandium oleum.
Bursa pastoris trita imposita.
Scabiosæ folia applicata.
Galega illita.

DIOSCORIDIS.

Ad furunculos.

Fermentum triticeum impositum.
Helxine

Helxine illita.
Sal cum vua paſſa, aut ſuillo adipe, aut melle impoſitum.
Haſtulæ regiæ radix in fæce vini decocta illita.
Ephemeri folia ex vino cocta, admota.
Vtriuſque vrticæ illita folia.
Leontopodij radix ſuſpenſa.
Cucumeris ſylueſtris radix cum terebinthina reſina impoſita.
Scãmoniæ ſuccus cum melle, aut oleo illitus.
Mori radicis liquor inunctus.
Thapſiæ ſuccus ex melle illitus.
Pycnocomi folia applicata.
Sandaracha cum adipe adhibita.
Aſius lapis liquida pice, aut reſina terebinthina exceptus illitus.
Cimolia terra ex aceto impoſita.

MATTHIOLI.

Triticum commanſum impoſitum.
Lilij radix elixa, & cum adipe, & oleo adhibita.
Sclareæ folia ex aceto impoſita, aut ex melle.
Triticea farina ex hydreleo ſubacta, & calidè impoſita.

DIOSCORIDIS.

Ad gangrænas, & sphacelum.

Rhois folia ex aceto, & melle illita.

Punicorum succus inunctus.

Nucum iuglandium veterum nuclei peruncti.

Ficulnei cineris lixiuium spongiis exceptum & adhibitum.

Loliacea farina cum sale, & raphano cataplasmatis addita.

Cicerum farina cum hordeo, & melle adhibita.

Lẽtes cũ sertula cãpana, rosaceo, siccis rosis, malicorio, & salsa aqua illitæ.

Erui farina illita.

Brassica elixa cum melle cataplasmatis addita.

Bulbi per se, & cum melle impositi.

Laserpitij liquor illitus loco prius scalpello exciso.

Galeopsis folia, semẽ, succus, & caulis ex aceto imposita.

Verbasci florem aureum ferentis folia admota.

Tithymali characiæ lac impositum.

Bryoniæ radix, fructus, & folia cum sale illita.

Vua passa à nucleis repurgata, & cum sale imposita.

MATTH.

MATTHIOLI.

Iuglandium nucum oleum inunctum.

Lupinorum farina ex vino, & oleo incocta addito croco, & emplastri modo adhibita.

Aerugo cum melle, alumine, & aceto, incocta, & illita.

DIOSCORIDIS.

Ad erysipelas, & sacros ignes.

Crocum illitum cum refrigerantibus.

Cupressi folia per se, & cum polenta imposita.

Rhamni folia illita.

Ligustri folia adhibita.

Rosæ admotæ.

Acaciæ succus inunctus.

Oleæ syluestris folia contrita, & imposita.

Myrti folia cum omphacino oleo, aut exiguo rosaceo, & vino illita.

Menstruus mulierũ sanguis circũlitus

Caprarum montanarum stercus ex vino, vel aceto decoctum impositum,

Vrinæ humanæ sedimen inunctum.

Lentes cum meliloto, siccis rosis, rosaceo, & malicorio adhibitæ.

Malua ex oleo decocta, & illita.

Brassica vtraque incisa, & cum polenta emplastri modo imposita.

Portulaca cum polenta cataplasmatis addita.
Plantago illita cum cimolia,& cerussa.
Intybi radix, & folia cum polenta imposita.
Isatidis folia illita.
Acinos cataplasmatis addita.
Rutæ succus cum aceto,cerussa, & rosaceo inunctus.
Coriandrum cum pane, polentáve illitum.
Lilij folia ex aceto adhibita.
Tussilaginis folia trita,& imposita.
Parthenium cum floribus emplastri modo admotum.
Polygonum,adhibitum.
Anchusæ radix cum polenta imposita.
Lycopsis radix cum polenta applicata.
Rubi Idei flos illitus.
Helxine imposita.
Quinquefolij radix decocta cataplasmatis indita.
Verbenaca recta ex aceto inuncta.
Papaueris vascula concisa cum polenta imposita.
Solani hortensis folia cum polline polentæ illita,quin & eiusdem succus inunctus.
Mandragoræ radix ex aceto illita.

Cicutæ

Cicutæ ſuccus inunctus.
Vmbilici veneris ſuccus circumlitus.
Pſylliũ,& eius ſpiſſamẽtum inunctum.
Lens paluſtris illita.
Ricini folia ex aceto adhibita.
Semperuiuum maius impoſitum.
Stratiotes admota.
Acetum circumaſperſum.
Rubigo ferri illita.
Chalcitis impoſita.
Sal cum aceto,& hyſſopo illitum.

MATTHIOLI.

Caphura.
Portulacæ ſuccus illitus.
Plantaginis ſuccus.
Solanum hortenſe,& eius ſuccus.
Caſſiæ ſolutiuæ pulpa exterius illita.
Anguriæ pulpa recens admota.
Cucumeris recentis ramenta adhibita.
Burſa paſtoris.
Trifolij acetoſi ſuccus.
Solani maioris ſuccus illitus.
Verbaſci florum ſtillatitia aqua impo-
ſita.

DIOSCORIDIS.

Ad herpetas.

Acaciæ ſuccus inunctus.
Myrti folia cum omphacino oleo, aut

exiguo rosaceo ex vino imposita.
Oleæ syluestris folia contrita,& imposita.
Caprarum montanarum fimus ex vino vel aceto decoctus illitus.
Lentes cum sertula campana, rosaceo, siccis rosis,& malicorio cataplasmatis inditæ.
Helxinæ succus cum cerussa inunctus.
Plantago imposita.
Chelidonium maius ex vino illitum.
Rubi folia illita.
Solani hortulani succus cum cerussa rosaceo,& argenti spuma illitus.

MATTHIOLI.

Pompholix
Diphryges
Cerussa
Cadmia } in vnguentis addita.
Ligustri folia contusa,& imposita.
Rhois recentia folia,& vuæ contusa & imposita.

DIOSCORIDIS.

Ad epinictidas.

Ouillum caprillúmve stercus ex aceto illitum.
Brassica concisa cum aceto imposita.

Plantago quoquo modo adhibita.
Cucumeris folia cum melle inuncta.
Porri folia cum rhoe obſoniorum cataplaſmatis indita.
Abſinthium cum aqua illitum.
Coriandrum cum paſſa vua, & melle impoſitum.
Viſcum in ſplenio adhibitum.
Heliotropij ſemen inunctum.
Vua paſſa à nucleis repurgata, cum ruta impoſita.

MATTHIOLI.

Lac caprillum bubulúmve cum linteolis adhibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſtrumas.

Iridis Illyricæ radix cocta, & illita.
Pix liquida cum hordeacea farina & pueri impubis vrina decocta, illita.
Ficus ſiccæ coctæ, & impoſitæ.
Viperinæ carnes coctæ & deuoratæ.
Muſtellæ ſanguis inunctus.
Aſinini vnguis cinis ex oleo maceratus illitus.
Bubulus fimus è bubis herbas paſcentibus electus, & illitus.
Hordei farina cum pice, & impubis pueri vrina excepta impoſita.

Loliacea farina cum fimo columbino ex vino decocta adhibita.
Fabarum farina cum melle,& fœnogræco illita.
Lens in aceto cum meliloto decocta illita.
Lupinorum farina ex aceto adhibita.
Rumex decoctus circumlitus.
Plantago cum sale imposita, vel radix collo suspensa.
Sinapi cum sulphure illitum.
Nasturtium ex muria inunctum.
Piper cum pice impositum.
Coriandrum cum fabę lomento adhibitum.
Galbanum illitum.
Aparine cum axungia inuncta.
Melissophylli folia cum sale cataplasmatis addita.
Althæa ex vino, vel acqua mulsa decocta imposita.
Quinquefolij radix decocta incisa, & illita.
Laserpitij liquor ex cera illitus.
Vmbilici Veneris succus circumlitus.
Mandragoræ recentia folia cum polenta imposita.
Semperuiuum tertium impositum.
Galeopsis folia,caulis,semen,& succus
catapl

cataplasmatis indita.
Pseudobunij rami quaterni ex aqua poti, illitíque.
Adiantum impositum.
Fornaceæ testæ tostæ ex cerato illitæ.
Capparis radix, & folia trita imposita.

MATTHIOLI.

Cochleæ quæ salinis inhærent cum putamine tusæ, & illitæ.
Cancri fluuiatiles combusti tritíque ex melle illiti.
Mustellarum fimus melle exceptus addita lupinorum aut fœnogræci farina, & illitus.
Milij indici arundinum medulla cum aliis nonnullis, vide panici commentarium.
Cyclamini radices contusæ, & illitæ.
Dracunculi radix contusa, & imposita.
Cruciatæ minoris radix recens contusa & emplastri modo adhibita.
Eryngij radix decocta, & illita.
Menthastrum illitum.
Lilij radix cocta ex adipe, & aloe adhibita.
Artemisiæ radix ex axungia.
Bellidis genera omnia.
Scrofularia ex butyro illita.

Verbaſci folia ex aceto impoſita.
Perſonata emplaſtri modo adhibita.
Geniſtæ flores cõtriti, & ex rhodomelle, aut ſorbili ouo hauſti.
Vitis nigræ radicis ſuccus cum vini, aut mellis æquali portione epotus.
Eiuſdem radix tuſa, melléque excepta & impoſita.

MATTHIOLI.

Ad ganglium.

Plumbea lamina tenuis probe adalligata.

DIOSCORIDIS.

Ad panos.

Oleæ ſylueſtris folia cum melle illita.
Ficus ſiccæ decoctæ, & illitæ.
Bubulum ſtercus ex paſcuis ſumptum, impoſitum.
Lupinorum farina ex aceto adhibita.
Atriplex tam crudum, quàm coctum illitum.
Plantago cum ſale impoſita.
Bulbi elixi cum polenta, & ſuillo adipe illiti.
Iſatidis folia impoſita.
Eryngium adalligatum.
Abrotonum cum farina hordeacea, & hydrelęo ſubacta illitum.

Acinos

Acinos herba impoſita.
Panaces aſclepij flores, & ſemen cataplaſmatis indita.
Coriandrum cum fabæ lomento appoſitum.
Ammoniacum inunctum.
Onobrychis conciſa, & emplaſtri modo impoſita.
Gladioli ſuperior radix cum loliacea farina, & dulci aqua illita.
Pſyllium ex roſaceo, acetóve, aut aqua impoſitum.
Mandragoræ folia recentia adhibita.
Galeopſis folia, caulis, ſuccus, & ſemen illita.
Perſonatæ radix cum axungia ſuo ſuper folio impoſita.
Pycnocomum adhibitum.
Conyza emplaſtri modo impoſita.
Vini fæx illita.

MATTHIOLI.

Eryngij radix decocta, & emplaſtri modo impoſita.
Sclarea ex aceto, aut melle ſubacta adhibita.
Folia verbaſci tuſa cineribúſque calefacta & admota.
Malua decocta, tuſáque & ex hordeacea

cea farina mixta,& illita.
Lilij radix cocta, & ex lini ſeminis farina adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad tumores diſcutiendos.

Cancri fluuiatiles impoſiti.
Lini ſemen illitum.
Fœnogræci farina cataplaſmatis addita.
Capparis radix, & contuſa folia impoſita.
Smyrnij radix illita.
Ammoniacum inunctum.
Buphthalmi folia, & flores cera excepta,& impoſita.
Mandragoræ recentia folia cum polenta illita.
Galeopſis folia,caulis,ſuccus,& ſemen adhibita.
Aegilops impoſita.
Diphryges cũ reſina terebinthina aut cerato appoſitum.
Pyrites lapis illitus.
Alabaſtrites lapis crematus reſina, aut pice exceptus & adhibitus.
Cimolia terra illita.

MATTHIOLI.

Iuglandium oleum.
Caricæ pingues cum lilij, iridis, & al-
thææ

thææ radicibus decoctæ & emplastri modo adhibitæ.

MATTHIOLI.

Ad chœradas id est scrofulas.

Mustellarum fimus melle exceptus addita lupinorum, aut fœnograeci farina, & illitus.
Cruciatæ radix recens contusa, & emplastri modo imposita.
Cyclamini radices contusæ, & illitæ.
Cruciatæ minoris radix in puluerem trita, & imposita.
Scrofularia contusa & illita.
Verbasci folia ex aceto imposita.
Personata contusa, & adhibita.
Genistæ flores ex rhodomelle aut sorbili ouo deuorati.
Vitis nigræ radicis succus ex vino, & melle haustus.
Eiusdem radix tusa, & ex melle illita.

DIOSCORIDIS.

Ad scirrhum.

Taurinus sanguis cum polenta illitus.
Bubulus fimus ex pascuis assumptus aceto illitus.
Loliacea farina cum fimo columbino in vino decocta adhibita.

Lini

Lini ſemen cum nitro, & lixiuio ficulnei cineris decoctum.
Hydropiper appoſitum.
Cannabis ſylueſtris radix impoſita.

MATTHIOLI.

Amygdalinum oleum.
Seſaminum oleum.
Pix liquida.
Bubulum } ſtercus ex aceto impoſitum.
Caprillum } ſtercus ex aceto impoſitum.
Cyclamini radices contuſæ illitæ.
Dracunculi radix tuſa, & impoſita.
Oleum liliorum alborum.

DIOSCORIDIS.

Ad carcinomata.

Cancrorum fluuiatilium cinis cũ melle decoctus & illitus.
Irionis ſemen tritum & impoſitum.
Vtraque vrtica adhibita.
Galeopſis folia, caulis, ſuccus, & ſemen impoſita.

MATTHIOLI.

Humani ſtercoris ſtillatitia aqua illita.
Fœnogræci farina ex vino ſubacta & impoſita.
Sanguiſorba, & eius ſuccus illitus.

Vnguen-

Vnguẽtum ex roſaceo cum mortario, & piſtillo plumbeo confectum illitum.
Plumbum vſtum,& lotum.
Oleum de antimonio noſtrum inunctum.

DIOSCORIDIS.

Ad tumores in vniuerſum.

Suillus adeps illitus.
Braſſica vtraq; conciſa cũ polenta impoſita.
Cucurbita impoſita.
Xanthij ſemen illitum.
Bulbi elixi cum polenta, & adipe ſuillo illiti.
Lini ſemen cataplaſmatis inditum.
Fœnogræci ſemen illitum.
Cæpa decocta , & cum paſſa vua & ficu adhibita.
Narciſſi radix illita.
Brioniæ radix ex vino decocta & impoſita.
Iſatidis folia applicata.
Smyrnij radix illita.
Tragoriganum cum polẽta admotum.
Mentha cum polenta cataplataſmatis addita.
Amaraci folia cum cera cocta & illita.
Daucum illitum.
Libanotis radices emplaſtri modo im-

positæ.
Nigella ex aceto illita.
Horminum ex aqua appositum.
Buphthalmi flores cera subacti.
Althæa decocta adhibita.
Cãnabis syluestris radix emplastri modo imposita.
Anagyris folia illita.
Polygonon cataplasmatis inditum.
Xyridis radix ex aceto inuncta.
Helxine imposita.
Quinquefolij radix decocta applicata.
Verbenacæ supinæ folia imposita.
Psyllium ex rosaceo, acetóve, aut aqua illitum.
Ephemeri folia ex vino decocta & admota.
Cytisi folia cum pane inter initia apposita.
Cucumeris agrestis radix cum polenta imposita.
Chamæsyces rami triti, & impositi.
Pycnocomi semen cum polẽta illitum.
Indicum inunctum.
Vini fæx cruda per se, vel cum myrto illita.

DIOSCORIDIS.

Ad steatomata.

Chrysanthemi flores cum cerato triti, & impositi.

DIOSCORIDIS.

Ad meliceridas.

Rumex cum rosaceo,& croco illitus.
Melilotus ex aqua inuncta.
Vua passa à nucleis repurgata, trita cum ruta imposita.

DIOSCORIDIS.

Ad tumores ex ictu.

Brassica concisa cum polenta imposita.
Cucurbita emplastri modo adhibita.
Hydropiper admotum.
Thymus, Thymbráque illita.

MATTHIOLI.

Absinthium in tegula calefactum & vino aspersum adalligatum.
Cari seminis farina ex melle, aut sapa decocta,& imposita.
Fabarum farina vnà cum anthemide & betonica ex defruto decocta & emplastri modo adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad sugillata.

Caseus recens illitus.
Succida lana oleo, acetóve perfusa.
Fabarum farina ex melle & fœnogreco.

Lupinorum farina adhibita.
Raphanus ex melle.
Allij cinis ex melle.
Sinapi illitum.
Hydropiper impositum.
Ptarmica cum floribus illita.
Bulbi per se, aut ex oui vitello.
Rhaponticum ex aceto.
Aloe ex melle.
Laserpitij liquor illitus.
Absinthium ex melle.
Aqua maris calida fotu adhibita.
Hyssopum ex feruenti aqua.
Calamintha ex vino.
Amaraci siccata folia ex melle.
Cuminum erraticum commansum ex melle, & passa vua illitum.
Ammi ex melle.
Thapsiæ succus, & radix cum thuris & cerę æquali portione duabus tãtùm horis imposita, & subinde marina aqua fotu adhibita.
Bryonia ex oleo decocta quousque liquescat.
Sal ex melle illitum.

MATTHIOLI.

Triticum cum radicula commansum & impositum.

Lupini ex aceto decocti,& impositi.
Ari radix cum fabacea farina ex defruto, subacta.
Succisa trita,& illita.

VVLNERVM.

DIOSCORIDIS.

Ad vulnera conglutinanda.

Cupressi folia trita.
Vlmi folia, sed multo magis corticis tiliç si fasciæ loco intorqueatur.
Sycomori liquor illitus.
Amurca in cupreo vase decocta illita.
Palmulæ immaturæ adhibitæ.
Viticis folia,& semen imposita.
Punicorum cytini impositi.
Thus inspersum.
Lanæ cinis impositus.
Syluestris brassicæ folia imposita.
Argemone illita.
Glycyrrhizæ succus illitus.
Centaurij maioris recens radix impósita.
Centaurij minoris folia tusa,& illita.
Achillea imposita.
Poterij radix concisa, illita.
Smyrnij radix imposita.
Aloe in puluerem inspersa.

Sarcocolla adhibita.
Polycnemon ex aqua impoſitum.
Polium emplaſtri modo inditum.
Scordium appoſitum.
Equiſeti folia inſperſa.
Lonchitis folia applicata.
Althæa in vino, aut mulſa aqua decocta impoſita.
Sideritis folia admota.
Chamæpitys ex melle adhibita.
Sideritis altera impoſita.
Polygonum emplaſtri modo impoſitum.
Polygonatũ emplaſtri modo admotũ.
Symphytum petræum inditum.
Symphytum alterum emplaſtri modo adhibitum.
Clymeni ſuccus impoſitus.
Sideritis quælibet illita.
Lycopſis radix cataplaſmatis indita.
Ocimi ſemen illitum.
Graminis radix conciſa, & adhibita.
Conyza illita.
Quinquefolium adhibitum.
Coccum infectorium tritum, & inſperſum.
Verbenaca illita.
Erigeri folia, & flores cum thuris manna adhibita.

Verbaſci

Verbaſci folia ex aceto.
Spongiæ recentes ſine pinguedine ex aqua, vel poſca.
Succida lana vino, aceto, oleóve infuſa.
Dracunculi folia ex vino decocta.
Iſatidis folia illita.
Stratiotes millefolium impoſitum.
Morochthus lapis inſperſus.

MATTHIOLI.

Oleum ſtillatitium è larigna reſina, aut abiegna.
Abiegua lachryma.
Terebinthina reſina.
Pix arida.
Cupreſſi folia, germina, coni recentes, & molles.
Vlmi folliculorum concluſus liquor illitus.
Papyrus oxycrato, vinóve macerata.
Tiliæ cortex commanſus, & deinde illitus.
Ciſti folia impoſita.
Hypociſtis.
Ilicis rubentes pilulæ cum aceto tritæ & impoſitæ.
Querna folia adalligata.
Meſpili folia ſicca, & in puluerem aſperſa.

Corni folia eodem modo adhibita.
Oleum è terrenis vermibus addito balſamo factitio, aut oleo terebinthino.
Cyani maioris folia, & ſuccus.
Tragopogoni ſuccus, aut ſtillatitia aqua,
Burſæ paſtoris ſuccus.
Ophyogloſſum impoſitum, aut eius oleum illitum.
Omphacinum oleum in quo ophyogloſſum diu fuerit inſolatum, addita lachryma abiegna.
Chelidonij maioris puluis inſperſus.
Centaurij magni radix.
Veronica mas.
Gratiola trita, & illita.
Flos ſolis.
Roſmarini ſucci farina inſperſa poſt ablutionem è ſuo ipſius decocto.
Aparinæ ſuccus, aut ſiccæ puluis.
Trinitatis herba tã hauſta, quàm exterius vſurpata.
Lunaria minor.
Hyperici flores, & ſemen, vel oleum.
Conſolida maior, minor, & media.
Sanicula.
Auricula vrſi.
Piloſella.
Pyrola, de qua præſtantiſſimam potionem

nem vulnerariam habes lib.4.c.16.
Virga aurea.
Potentilla.
Eupatorij vulgaris flores illiti.
Fragariæ folia,& radix.
Sanguiſorba.
Pulmonaria.
Alchimilla.
Ophrys.
Biſtortæ, & tormentillæ radices cùm vulneribus illitæ, tum etiam in potionibus hauſtæ.
Oleum balſaminæ,ſiue momordicæ.

DIOSCORIDIS.

Ad fluxum ſanguinis.

Sylueſtris oleæ foliorum ſuccus admotus.
Gallæ crematæ vino, aceto, aut muria extinctæ,inſperſæ.
Punicorum cytini impoſiti.
Perſeæ arida folia illita.
Cupreſſi pilulæ cum arboris coma tritæ & admotæ.
Thus inſperſum.
Ranarum crematarum cinis illitus.
Araneorum tela adhibita.
Caprarum montanarum fimus ex aceto.
Aſininum ſtercus tùm crudum, tum

crematum ex aceto.
Stœbis folia impoſita.
Portulaca illita.
Plantago admota.
Idea radix adhibita.
Iſatis folia inuncta.
Saluia appoſita.
Galij flos inditus.
Androſæmi folia applicata.
Quinquefolium admotum.
Phœnix herba cum punicea lana corpori adalligata.
Lichen herba adhibita.
Aſtragali radix indita.
Hyoſcyami ſemen oboli pondere in mulſa aqua epotum.
Stratiotes millefolium admotum.
Cinnabaris & ſanguis draconis inditus.
Alumen admotum.
Sulphur impoſitum.
Gypſum inſperſum.
Spongiæ ſiccæ recentes, & vacuæ impoſitæ.
Spongiarum crematarũ cinis ex pice.
Eretria terra inſperſa.
Stibium inſperſum.

MATTHIOLI.

Pannus in annoſis laricum caudicibus

prope medullam repertus admotus.
Suberis cortex tritus, & ex calida aqua bibitus.
Mespili sicca folia in puluerẽ aspersa.
Pili leporini è viui ventre euulsi vsti, & adhibiti.
Bursa pastoris tenui pulticula circumlita, & in oleo frixa.
Centaurij magni radix.
Flos solis.
Lanugo xyli combusta, & illita.
Bistortæ, vel tormentillæ puluis vulneribus inspersus.
Consolida minor, & media imposita.
Sanicula quoquomodo adhibita.
Auricula vrsi.
Pilosella.
Pyrola de qua præstantissimã potionẽ habes vulnerariam. lib. 4. cap. 16.
Potentilla quoquo modo vsurpata.
Gypsum inspersum.
Iaspis lapis nuda manu comprehẽsus.

DIOSCORIDIS.

Ad sanguinem ex cerebro irrumpentem.

Gallinaceorum cerebrum ex vino haustum.
Stibium tritum inspersum.

Matth

MATTHIOLI.

Vrticæ communis seme n tritum & inspersum.

Xylum combustum.

DIOSCORIDIS.

Ad sanguinis grumos.

Thymus impositus.

Thymbra illita.

DIOSCORIDIS.

Ad vulnera telis venenatis illata.

Dictamni succus tum potus, tum instillatus.

MATTHIOLI.

Ceruinus sanguis ex vino sumptus.

Cydonia mala deuorata.

Scorzoneræ succus potus vulnerique infusus.

DIOSCORIDIS.

Ad ossa nuda carne vestienda.

Iris Illyrica inspersa.

Panacis Herculei radix imposita.

Myrrha cum cochleæ carnibus peruncta.

MATTHIOLI.

Thuris cortex inspersus.

Myrrha cum thure, aloë, & sarcocolla.

Peuced

Peucedani radix in pulucrem trita, & aſperſa.

DIOSCORIDIS.

Ad vulnera membranarum cerebri.

Butyrum admotum.

MATTHIOLI.

Oleum roſaceum.
Abiegna lachryma.
Oleum ex ouorum vitellis.
Bellidis genera omnia.
Betonica tuſa,& illita, & in vnguentis addita.
Matriſylua eodem modo adhibita.
Sanguiſorbę ſuccus in vnguentis additus.

Gummi elenij
Pilosella
Quinq; folium
Alchimilla
} in vnguentis addita.

MATTHIOLI.

Ad vulnera carne replenda.

Iridis radicis farina
Thus
Myrrha
Aloë
Saguis draconis
Sarcocolla
Panacis radicũ cortex
} rhodomelle & laricea reſina excepta, aut per ſe ſe inſperſa.

DIOSCORIDIS.

Ad vulnerum inflammationes.

Bubulus recens fimus ex pafcuis fumptus, ac fubinde in foliis inuolutus & in feruenti cinere calefactus impofitus.

Pinorum,& picearum folia trita, & illita.

Fabarum farina cataplafmatis indita.

Lupinorum farina admota.

Stratiores impofita.

Millefolium ex aceto illitum.

Labrufcæ flores cataplafmatis inditi.

Aerugo illita.

MATTHIOLI.

Rofaceum vnguentum.

Caphura illita.

Liguftrinum oleum.

Maluæ folia cum falignis frõdibus trita,& illita.

Ophiogloffum recens, ficcúmve ex gallinaceo adipe illitum.

Cynogloffæ vulgaris recentia folia circumligata,& quotidie bis repetita.

DIOSCORIDIS.

Ad infixa vulneribus extrahenda.

Cochleæ terreftres cum fuo operimento tufæ,& appofitæ.

Siluri

Siluri ſalſi caro admota.
Lacertæ conciſum caput impoſitum.
Bulbi cataplaſmatis inditi.
Horminum ex aqua illitum.
Anagallis adhibita.
Narciſſi radix cum lolij farina admota.
Ariſtolochia rotunda impoſita.
Dictamnum admotum.
Gladioli radix ſuperior ex vino, & thure illita.
Xyridis radix applicata.
Tragij folia, ſemen, & liquor illita.
Pycnocomi ſemen cum polenta impoſitum.
Acutæ ſpinæ radix admota.
Arundinis radix adhibita.
Sinapi impoſitum.

MATTHIOLI.

Calami phragmitis radix cum bulbis appoſita.
Pectinis veneris radix cũ malua tuſa, & adalligata.
Ariſtolochia rotunda illita
Eryngij radix ex melle.
Verbaſci ſemen, & folia in vino decocta & impoſita.

Dioſc

DIOSCORIDIS.

Ad carnis excresentias.

Gallæ tritæ & inspersæ.
Palmarum nuclei exusti, lotíque, illiti.
Erinacei marini operimenti cinis admotus.
Crematæ purpuræ cinis inditus.
Conculæ Indicæ cinis illitus.
Smaridis piscis exustum caput impositum.
Lanæ crematæ cinis inunctus.
Scordium siccatum inspersum.
Aes vstum impositum, quin etiam æris flos admotus.

Plumbum elotum
Stibium
Argenti spuma
Cerussa
Chrysocolla
Ochra
Diphryges
Auripigmentum
Pumex
Corallium
Asij lapis flos siccatus

} trita, inspersa, illita, vel quoquo modo admota.

Pyrites lapis cum resina admotus.

MATTHIOLI.

Alumen combustum.

Chalcanthum.
Mercurius præcipitatus.
Mercurius ſublimatus.
Ellebori nigri farina.

DIOSCORIDIS.

Ad vulnera cicatrice obducenda.

Cadmia elota inſperſa vel illita.
Plumbum elotum impoſitum.
Argenti ſpuma.

MATTHIO I.

Alumen vſtum.
Corallium.
Pompholyx.
Sandix ex plumbo parata.
Aerugo exuſta.
Charta combuſta.
Linteorum combuſtorum cinis.
Cucurbita ſicca,& combuſta.
Vini fæx combuſta vnà cum ſiccis plantaginis radicibus.

MATTHIOLI.

Ad vulnera interna.

Phu in potionibus vulnerariis additum.
Flos ſolis potus.
Trinitas,& eius decoctum hauſtum.
Lunaria minor potionibus addita.
Bellidis genera omnia.

Equiſetum Solidago omnis Sanicula Pyrola Archimilla Piloſella	in vino decocta & epota.
Virga aurea Biſtortæ Tormentillæ Dictamni albi Fragariæ Caryophyllatæ	radices in potionibus additæ.

Potio noſtra de pyrola in limonij commentario deſcripta.

VLCERVM.

DIOSCORIDIS.

Ad depaſcentia vlcera quæ Græci φαγέδαινα vcant.

Pini, piceæq́ue cortex cum chalcantho tritus, & illitus.

Lentiſci decoctum fotu adhibitum.

Cupreſſi folia trita inuncta.

Sabinæ vtriuſq; folia trita, & admota.

Rhamni cuiuſque folia impoſita.

Ciſti flores per ſe illiti.

Oleæ ſylueſtris folia trita, & adhibita.

Lignorum marcor illitus.

Oliuæ

Oliuæ maturæ exustæ, tritę, & inspersę.
Palmæ cortex siue inuolucrum admotum.
Myrti folia trita cum omphacino oleo aut exiguo rosaceo ex vino imposita.
Amygdalæ amaræ ex vino inunctæ.
Smaridis piscis crematum caput, tritum, & illitum.
Garum piscium admotum.
Testudinis fel inunctum.
Loliacea farina cum sale, & raphano illita.
Lini semen ex vino decoctum.
Erui farina admota.
Raphanus tritus inunctus.
Betæ folia imposita.
Plantago quoquo modo indita.
Dracunculi maioris radix concisa ex melle, bryonia addita.
Asphodeli radix, & folia ex vino.
Anagallis trita adhibita.
Hederæ decocta folia, ex vino.
Chelidonij maioris radix & vino.
Isatidis folia superposita.
Aristolochia rotunda adhibita.
Chamæleonis nigri radix cataplasmatis addita.
Pulegium virens appositum.

Marum admotum.
Panacis aſclepij flores, & ſemen illitum.
Paſtinacæ erraticæ folia contuſa ex melle.
Coriandrum cum pane, polentáve illitum.
Marrubij folia ex melle.
Tithymali characiæ lac inunctum.
Omphacium ex aceto illitum.
Cicutæ ſuccus admotus.
Sedum maius adhibitum.
Spondilium cum ruta appoſitum.
Polygonum ſuperpoſitum.
Verbenaca ex aceto applicata.
Solani hortulani folia cum polẽtæ polline illita.
Acetum fotu adhibitum.
Acida muria fotu impoſita.
Petaſites admota.
Aeris ſquama imperſa.
Aerugo illita.
Sal toſtum cum polenta adhibitum.
Salis flos inſperſus.
Chalcitis illita.
Diphryges inunctum.
Aſius lapis tritus ex aceto.
Alumen cum gallæ crematæ pari pondere ex aceti fæce.

MATTH

MATTHIOLI.

Cochleæ contritæ,& illitæ.
Humani ſtercoris aqua ſtillatitia & oleum.
Lupini decoctum adhibitum.
Caninum ſtercus inſperſum.
Plantaginis ſuccus illitus.
Ari radicum ſuccus.
Oleum è chalcantho.

DIOSCORIDIS.

Ad vlcera diuturna.

Ciſti flores per ſe illiti.
Centaurium minus illitum.
Panacis Herculei acuminata radix impoſita.
Viſcum cum thure inunctum.
Chamædrys ex melle.
Lilij foliorum ſuccus in æreo vaſe decoctus ex aceto,& melle.
Scordium tritum ex melle.
Anchuſæ radix oleo incocta ex cera.
Verbenaca trita ex melle.
Aſtragali radix illita.
Thalictri radix inuncta.
Perſonatæ folia impoſita.
Omphacium ex aceto.
Spongiæ recentes ſiccæ,& vacuæ impoſitæ.
Aſij lapidis flos ſiccatus illitus.

MATTHIOLI.

Terebinthina.
Cariosorum lignorum vermes.
Plantaginis succus.
Crespini baccarum succus.
Bursa pastoris trita.
Hypocistis.
Ladanum emplastri modo impositum.
Syluestris oliuæ oleum.
Aqua in marcescẽtibus quercuum cauitatibus reperta.
Oleum è tritico.
Brassica imposita.
Chelidonij maioris puluis.
Aristolochia rotunda.
Aloe cũ sanguine draconis & myrrha.
Veronica mas.
Flos solis.
Abrotonum vstum.
Aparinæ siccæ farina.
Vtriusque securidacæ farina.
Consolidæ mediæ vel minoris folia, aut eorum succus.
Sanicula.
Auricula vrsi.
Pilosella.
Pyrola.
Caryophyllatæ succ⁹ admista ęrugine.
Potentilla.

Eupatorij vulgaris flores illiti.
Fragariæ folia.
Sanguiſorba.
Filicis farina inſperſa.
Oleum è chalcantho.
Oleum noſtrum de antimonio.
Mercurius præcipitatus.
Mercurius ſublimatus.

DIOSCORIDIS.

Ad malefica, doloſáque vlcera.

Plantago quoquo modo impoſita.
Dracũculi conciſa radix cum bryonia ex melle.
Petaſites illita.
Pſyllium tritum ex melle.
Bryoniæ folia, fructus, radix cum ſale impoſita.
Filicis fœminæ radix trita, & illita.
Cadmiæ puluis inſperſus.
Salis flos illitus.
Aſij lapidis flos ex melle.
Oſtracites lapis ex melle.

MATTHIOLI.

Quernæ ſuberinæq́ue glandes cum ſalſa axungia illitæ.
Humani ſtercoris ſtillatitia aqua, & oleum ſtillatitium.

Caninum ſtercus inſperſum.
Lupini cum ſuo decocto admoti.
Burſa paſtoris.
Ari radicis ſuccus.
Carduus benedictus tam potus, quàm admotus.
Vnguentum ex mortario, & piſtillo plmbeo ex roſaceo paratum.
Plumbum vſtum, & elotum,
Chryſocolla factitia inſperſa.
Oleum de chalcantho.
Oleum de antimonio.
Mercurius præcipitatus.

DIOSCORIDIS.

Ad ſinus, & fiſtulas.

Iris Illyricæ radicum decoctum infuſum.
Suillus adeps infuſus.
Mel infuſum.
Plantaginis ſuccus impulſus.
Dracunculi maioris radicis ſuccus ex melle.
Ariſtolochia rotũda cũ iride ex melle.
Spondilij ramenta circumligata ſinuũ callos erodunt.
Quinquefolium cum ſale ex melle.
Stratiotes millefolium infuſum.
Tithymali characię lacteus ſuccus inditus.

Ompha

Omphacium cum aceto.
Chalcitis collyrij modo infuſa.
Cadmia illita.
Spongia recens ſine pinguitudine ex decocto melle impoſita.
Gentiana quoquomodo adhibita.

MATTHIOLI.

Aqua ſtillatitia laricea lachymæ ſiue abiegnæ infuſa.
Oleum è tritico.
Plantaginis ſuccus.
Burſa paſtoris, & eius ſuccus.
Hederæ terreſtris ſuccus cum ærugine infuſus.
Caryophyllatæ ſuccus admiſta ærugine.
Archimilla.
Oleum de chalcantho.
Oleum de antimonio.
Mercurius præcipitatus.
Mercurius ſublimatus.
Chalcanthi ſtillatitia aqua infuſa.

DIOSCORIDIS.

Ad vlcera in callum indurata.

Capparis radix exiccata impoſita.
Aerugo cum ammoniaco collyrij modo adhibita.
Spongiæ aridæ lino ligatæ, & in penicilli modo impoſita.

MATTHIOLI.

Anonidis radix trita,& impoſita.

Mercurius ſublimatus in vnguentis additus.

DIOSCORIDIS.

Ad vlcera ab erodentibus facta.

Lac omne, & præſertim bubulum illitum.

MATTHIOLI.

Oleum è luteis ouorum.

Ceruſſa elota
Argenti ſpuma
Calx pluries lota } in vnguentis addita.

DIOSCORIDIS.

Ad phthyriaſim.

Staphiſagria trita,& ex oleo illita.

MATTHIOLI.

Argentum viuum illitum.

Piper ex ſaliua inunctum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſordida vlcera.

Oleæ ſylueſtris folia tuſa ex melle.

Iris Illyrica ex melle.

Colymbades tritæ & impoſitæ.

Reſina terebinthina illita.

Pix liquida cum melle indita.

Erinacei marini operimentũ exuſtum impoſitum.

Purp

Purpuræ crematæ cinis illitus.
Conchulæ Indicæ cinis inſperſus.
Orobi farina admota.
Braſſica cum fœnogræco,& aceto illita
Aſphodeli folia,& radices impoſita.
Capparis cortex ſiccatus,& adhibitus.
Anemones radix illita.
Hederæ decocta folia ex vino.
Chelidonium maius cum axungia ad-
motum.
Ariſtolochia rotunda impoſita.
Libanotidis radices ſiccatæ ex melle.
Ballotæ ex melle.
Marrubij folia ex melle.
Verbenacæ ſupinæ folia illita.
Narciſſi radix cum erui farina ex mel-
le.
Bryoniæ radix , fructúſq; cum ſale ad-
mota.
Aerugo ex melle cocta,& impoſita.
Aes vſtum inſperſum.
Vrtica vtraque illita.
Peucedani radix trita inſperſa.
Cadmia indita.
Mel illitum.
Pompholyx admota.
Muria indita.
Alumen quoquo modo adhibitum.
Aſij lapidis flos exiccatus,& illitus.

MATTH

MATTHIOLI.

Terebinthina resina.

DIOSCORIDIS.

Ad Ambusta.

Platani pilulæ adipe exceptæ, & illitæ.
Ligustri foliorum decoctum fotu adhibitum.
Cisti flores cum cerato impositi.
Acaciæ gummi ex ouo illitum pustulas prohibet.
Myrti folia cruda seu cremata cerato excepta.
Mori folia trita ex aceto illita.
Thus ex suillo adipe, vel anserino exceptum.
Buccinæ cinis illitus.
Mitulorũ combustorũ cinis admotus.
Conculæ Indicæ cinis inunctus.
Calceamentorum veterum cinis impositus.
Suillus adeps inunctus.

Fimus { ouillus cera, & rosaceo subactus
Fimus { Columbinus, Gallinaceus } cũ lini semine ex oleo.

Sesamum ex rosaceo.
Malua decocta ex oleo.
Betæ virentia folia illita.

Brassicæ

Braſſicæ cinis ex oui albo.
Lactucæ ſylueſtris lacteus ſuccus ex humano lacte.
Hederæ flores ex cera, quin & decocta folia ex vino.
Acanthi radix illita.
Rutæ ſylueſtris ſemen, & folia admota.
Glutinum calida aqua maceratum illitum puſtulas prohibet.
Typhæ flos vetere ſuillo adipe eloto exceptus.
Hemerocallis radix illita.
Althææ folia ex exiguo oleo admota.
Hyperici ſemen, & folia impoſita.
Aſcyri ſemen, & folia adhibita.
Androſæmi folia admota.
Anchuſę radix in oleo decocta ex cera.
Helxine admota.
Papaueris corniculati folia ex oleo.
Verbaſci ſylueſtris folia cataplaſmatis addita.
Stimmi ex recenti adipe illitum puſtulas prohibet.

Alumen ex aqua Sal ex oleo Cimolia terra illita	puſtulas prohibent.

Phrygius lapis cerato exceptus.
Atramentum ſcriptorium ex aqua.
Cinnabaris & ſanguis draconis illitus.

Lilij radix cremata ex rosaceo, quin & folia illita.
Gallij flos inunctus.
Cynoglossæ folia ex vetere suillo adipe.
Sambuci prætenera folia inuncta.
Narcissi radix ex exiguo melle.
Oleum ex cauatis asphodeli radicibus decoctum illitum.

MATTHIOLI.

Ligustri foliorum decoctum.
Oui album per se aut cum vitello, impositum addito rosaceo.
Oleum ex ouorum vitellis.
Hordei combusti cinis inspersus.
Lini seminis oleum ex aqua rosarum elotum, & illitum.
Cucurbitæ cinis.
Sambuci secundarius cortex.
Cannabis radix in aqua decocta imposita.
Eadem, recens cum recenti butyro trita, & illita.
Verbasci florum stillatitia aqua illita
Vnguentum è sambuci cortice inunctum: cuius parandi rationem habe lib. 4. capite de sambuco.
Oleum è fructu momordicæ, illitum

DIOSCORIDIS.

Ad fauos.

Peponis radix ex melle.
Nasturtium illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad ficos.

Bulbi in cinere tosti, & cum capitum menarum cinere impositi.

DIOSCORIDIS.

Ad intertrigines

Calciamentorum crematorum soleæ illitæ.

MATTHIOLI.

Lithargyrium illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad vlcerum inflammationes.

Aranei tela imposita.

MATTHIOLI.

Cynoglossi vulgaris succus vnà cum cerussa, & caphura illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad vlcera cicatrice obducenda.

Purpurarum crematarum cinis illitus.

Mitulorum
Conculæ indicæ } cinis illitus.
Aloe inuncta.
Eupatorij folia concisa ex suillo adipe.
Filicis fœminę radix sicca in puluerem
aspersa.
Cadmia admota.
Aes vstum impositum.
Sqnama æris inspersa.
Aerugo ex oleo,& cera.
Stimmi
Molybdena
Argenti spuma
Cerussa
Chalcitis
Pumex } quoquo modo adhibita.
Fæx vini cremata
Calx lota
Corallium
Asij lapidis flos
Fornacæ testæ tostæ

MATTHIOLI.

Plumbum vstum elotum.
Corallij cinis impositus.
Diphryges illitum.
Alumen vstum.
Aerugo vsta.
Calx pluries lota.

MAT

MATTHIOLI.

Ad vlcera morbi Gallici.

Argentum viuum in vnguentis additum.

Argẽtum viuum præcipitatum inſperſum.

Argentum viuum ſublimatum.

Oleum noſtrum de antimonio.

Calx lota.

Cinnabaris vulgaris.

DIOSCORIDIS.

Ad vlcera caua explenda.

Thus inditum.

Pix liquida cum melle.

Pix arida impoſita.

Medulla oſſium quadrupedum quælibet inuncta.

Mel infuſum.

Cadmia inſperſa.

Corallium inditum.

Aſij lapidis flos ex melle.

Eretria terra illita.

Pumex inſperſus.

MATTHIOLI.

Plumbum vſtum elotum.

Corallij cinis impoſitus.

Thus.

Myrrha.

Aloe.
Iridis radix.
Thuris cortex.

LVXATIONVM ET fracturarum.

DIOSCORIDIS.

Ad artuum luxationes.

Harundinis radix cum aceto adhibita.
Perſonatæ radix trita illita, dolores articulorum è contuſionibus ſedat.
Acaciæ decoctum fotu adhibitum.
Viticis ſemen cum foliis cataplaſmatis additum.
Stercus caprillum cum cera, & roſaceo inunctum.
Aſparagi radix ex aceto vel vino adhibita.
Cyclamini decoctum fomenti modo.
Bulbi cataplaſmatis more adhibiti.
Acanthi radices impoſitæ.
Sampſuchi folia cum cera cocta, impoſita.
Anchuſæ folia cum melle & farina appoſita.
Vrtica vtraque impoſita.
Narciſſi radix cum melle trita.
Vitis nigræ folia cum vino admota.
Filicula impoſita.

Heliotropij folia linita.
Sarmentorum vitis, & vinaceorum cinis ex aceto linitus.
Sal cum farina & melle.

MATTHIOLI.

Fœnogræci farina cum hydromelite decocta addita axungia.
Plantaginis folia ex ſale modico illita.
Primulæ veris ſuccus tum potus, tum illitus.
Thus cum Armenia terra, & ſanguine draconis, oui albo ſubactum & emplaſtri more illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad oſſa fracta.

Myrti foliorum decoctum fotu admotum.
Succida lana oleo, vino, acetóque perfuſa & adhibita.
Verbaſci decoctum epotum.
Fuligo pictoria cum roſaceo cerato impoſita.
Vlmi fuliorum, aut corticis radicum decoctum perfrictum.

MATTHIOLI.

Primulæ veris ſuccus tam potus, quàm illitus.

Lapis ad ossium fracturas descriptus, lib.quinto commento de lapide morochtho.

Symphyti maioris radix contusa,& circumligata.

Geranij florem cæruleum gerentis radix contusa cũ axungia & applicata.

Oua recentia rude agitata, additis thure,aloe,sanguine draconis, & Armenio bolo.

DIOSCORIDIS.

Ad ossa fracta euellenda.

Aristolochia rotũda cataplasmatis more imposita.

Peucedani radix in puluerẽ imposita.

Euphorbium impositum.

Xyridis radix addito flore æris.

Bryonia trita & imposita.

Vitis nigræ radix.

MATTHIOLI.

Iridis radix trita,& imposita.

Dictamnum tum potum,tum illitum.

Mercurius præcipitatus impositus.

DIOSCORIDIS.

Ad eos qui ab alto deuoluuntur.

Gentianæ radicis succus drachmæ pondere

dere hauſtus.
Baccharis radicis decoctum potum.
Millefolium cum aqua, & ſale potum.
Lixiuium ex cinere ſarmẽtitio factum cum aceto, ſale, & melle.

MATTHIOLI.

Mumia cum caſſię ſolutiuæ, pulpa lemnia, ſphragide, & rubeæ radice deuorata.
Cammarorum lapilli cum tiliæ carbonibus ſumpti.
Plantaginis folia non ſolùm illita, ſed & deuorata.
Cyani maioris puluis ex aqua plantaginis aut ſymphyti abſorptus.
Cyclaminis ſtillatitia aqua cum ſaccharo epota.
Rhabarbarum cum mumia, & erithrodani radice hauſtum.
Ariſtolochia rotunda.
Vincetoxici radices ex vino aut ſymphyti maioris decocto ebibitæ.
Lunaria minor potu ſumpta.
Biſtortæ, vel tormentillæ ſuccus, aut puluis ex ſymphyti maioris aqua hauſtus.
Conſolida minor, & media in potionibus vulnerariis addita.

Sanicula
Auricula vrsi
Pilosella
Virga aurea } quoquo modo sumpta.
Potentilla
Alchimilla
Ophris

DIOSCORIDIS.

Ad ruptos.

Acori decoctum potum.
Cardamomum ex aqua epotum.
Calami odorati decoctum cum graminis aut apij semine bibitum.
Helenij radices in eclegmate cum melle deuoratæ.
Bdellium haustum.
Iuniperi baccæ bibitæ.
Cedrides deuoratæ.
Halimi radix drachmę pōdere in aqua mulsa pota.
Dracunculi maioris radix tosta, & elixa cum melle sumpta.
Asphodeli radix drachmæ pondere in vino pota.
Bulbi elixi in aceto & in cibo sumpti.
Agaricum trium obolorum pondere cum mulso deuoratum.
Gentianę radicis succus drachmæ pondere

dere hauſtus.
Ariſtolochia rotunda bibita.
Serpyllum potum.
Centaurij maioris radix cum vino e-
pota.
Acanthi radices ebibitæ.
Smyrnij radix comeſta, vel pota.
Leucacanthæ radices ex vino decoctũ
epotum.
Abrotoni ſemen ex aqua potum.
Origanum cum ficu deuoratum.
Equiſeti radix, & folia pota.
Calaminthæ decoctum hauſtum.
Baccharis radicis decoctum bibitum.
Libanotis radices potæ.
Sagapenum bibitum.
Laſerpitij liquor cum lixiuio potus.
Galbanum deglutitum.
Polycnemon cum vino bibitum.
Scordium additis naſturtio, melle, re-
ſináque deuoratum.
Althææ decoctum potum.
Alceæ radix in vino, vel aqua pota.
Betonicæ folia drachmæ pondere in
aqua dulci bibita.
Symphytum petræum cum aceto mul-
ſo potum.
Symphyti radix pota.
Xyridis radix ex mulſo epota.

Helichrysij coma in vino ebibita.
Verbasci decoctum potu sumptum.
Bryonia cum melle in eclegmate deuorata.
Schistus lapis haustus.

MATTHIOLI.

Ophioglossum ex equiseti aqua potum.
Rhabarbarum cum mumia, & rubiæ radice haustum.
Vincetoxici radices ex vino aut maioris symphyti decocto epotę.
Lunaria minor ebibita.
Bistortæ, & tormentillæ radicum puluis ex symphyti maioris aqua potus.

Sanicula
Auricula vrsi
Pilosella
Virga aurea
Potentilla
Alchimilla
Ophris

} quomodolibet sumpta.

Perfoliata in vino decocta, aut in puluerem trita,& epota.

MATTHIOLI.

Ad caluariæ fracturam.

Gummi elemi.

Pilose

Piloſella & eius ſuccus in vnguentis additus.
Ophris quoquomodo illita.

VENENORVM.

DIOSCORIDIS.

Ad omnium venenorum morſum aut ictum.

Iridis Illyricæ radix ex aceto pota.
Cardamomum ex vino epotum.
Nardus celtica cum abſinthij decocto hauſta.
Phu antidotis inſeritur, quæ venenatis reſiſtunt morſibus.
Cinnamomum bibitum.
Caſia potui data.
Helenij radicis decoctum potum.
Bdellium potui datum.
Platani pilulæ ex vino hauſtæ.
Ericæ flores poti, quin etiam coma.
Viticis ſemen in potu ſumptum.
Glandes eſitatæ.
Nuces comeſæ.
Sycomori lachryma illita.
Ficulneum lac plagis inditum.
Pix liquida cum trito ſale illita.
Paliuri foliorum, & radicis decoctum hauſtum.

Gallinaceorũ cerebrum cum vino potui datum.

Erucæ, quæ in oleribus reperiuntur ex oleo illitæ.

Coagulum { Leporinum, Agninum, Hinnulinum, Aprinum, Ceruinum, Vitulinum, Bubalinum, Hœdinum, Capreæ laticornis } potũ ex vino trium oboloru põdere.

Marinæ teſtudinis ſanguis cum leporino coagulo, & cumino potus.

Mel ex calido roſaceo bibitum.

Triticea farina ex aceto & vino impoſita.

Porri ſuccus ex melle ſumptus, quinetiam & coma illita.

Porrum ſylueſtre eſitatum.

Piper quoquo modo ſumptum.

Eryngium ex vino hauſtum.

Teucrium ex aceto inunctum.

Argemone ex vino epota.

Agaricum trium obolorum pondere ex vino hauſtum.

Rhaponticum potui datum.

Cham

Chamędrys ex vino bibita.
Gentianæ radix drachmę pondere cum pipere,& ruta ex vino pota.
Aristolochia longa drachmæ pondere potui data,& etiam plagæ admota.
Origani decoctum haustum.
Leucas ex vino sumpta, vel cataplasmatis addita.
Pulegium ex vino potui datum.
Dictamni succus ex vino propinatus.
Baccharis radix ex vino hausta.
Panacis herculei semen cum aristolochia sumptum.
Ligustici tum radix tum semen haustum.
Pastinacæ erraticæ semẽ potui datum.
Anisum epotum.
Asclepiadis radices ex vino sumptæ.
Cuminum ex vino haustum.
Ammi cum vino potui datum.
Delphinium morsui admotum.
Laserpitij liquor tum iunctus, tum epotus.
Galbanum inunctum homines tutos reddit.
Clinopodium haustum.
Trifolij bituminosi folia ex oxymelite sumpta.
Polij decoctum ebibitum.

Beton

Betonicæ folia trium drachmarũ pondere ex vini ſextariis hauſta vel admota.
Poligoni ſuccus potus.
Clematis prima illita.
Sparganij radix ex vino pota.
Acida muria plagæ indita
Terra lemnia hauſta.
Sal cum origano, melle, & hyſſopo illitum.

MATTHIOLI.

Phu radix non modò hauſta, ſed & olfacta.
Cinnamomi ſtillatitia aqua pota.
Myrrha ex vino hauſta.
Caphura epota.
Dictamni albi radices ſumptæ.
Oleum noſtrum è ſcorpionibus cordi & arteriis illitum.
Humani ſtercoris ſtillatitia aqua bibita.
Scorzoneræ foliorum, & radicum ſuccus ebibitus.
Porri folia melle ſubacta, & impoſita.
Caryophyllorum flores ſaccharo conditi, & deuorati.
Zedoaria cum pota, tũ exterius illita.
Boni Henrici ſuccus hauſtus.

Agar

Agaricum tum foris illitum, tum haustũ drachmę pondere cũ vino diluto.
Cruciatæ radices.
Dictamnus albus.
Mẽthastri folia tam pota, quàm illita.
Galega contusa, & vulneri adalligata, seu eius succus epotus.
Imperatoriæ radix.
Vincetoxicum.
Carduus benedictus tam intro sumptus, quàm icto loco adhibitus.
Securidacæ vtriusque semen potum.
Hypericum cum intus sumptum, tum exterius demorso loco illitum.
Bistorta.
Tormentilla.
Angelica.
Boraginis
Vulgaris buglossi } succus epotus.
Quinta essentia nostra in præfatione lib. 6. descripta semiunciæ pondere.
Galli vel gallinæ podex deplumatus & vulneri superpositus, repetitis tot gallis quousque sat sint ad reuocandum venenum.
Theriaca.
Mithridatis antidotum.
Calx vino, oleo, & melle subacta illita.
Ellebori nigri radix vulneri infixa.

Cæpa
Allium
Aſphodeli radix
Dracunculi radix
} elixa, & contuſa morſibus adhibita.

Radices { Iridis
Ari
Phu
Chamæleonis
Lilij
Hemerocallis
Helenij
Fœniculi
Smyrnij
Gladioli
Scillæ
Sparganij
Cyclamini
Bryonię
Raphani
Bulbaceorũ oĩum } conciſæ ac decoctæ & vulneribus illitæ.

Citria mala deuorata.
Serpentinæ ſiue ſylueſtris coronopi radix epota.
Theriaca Andromachi.
Superſtitioſum remedium eremitæ cuiuſdam, vide lib.6.commento communis curationis in omnes virulentos ictus.
Lapis bezahar duodecim granorum ponder.

pondere hauſtus, & vulneri illitus.
Sordes in ceruorum oculorum angulis reperta pota, & illita.
Melitea terra pota ex vino.
Antidotum noſtrum lib. 6. in præfatione deſcriptum ex vino.
Potio ex antidoto noſtro, & aqua vitæ eodem in loco deſcripta.

DIOSCORIDIS.

Ad viperarum morſum.

Coſtus ſemunciæ pondere potus.
Caſſia potui data.
Pix liquida illita.
Iuniperi folia, & foliorum ſuccus potui datus.
Fraxini folia, vel eorũ ſuccus hauſtus.
Lauri folia admota.
Abrotonum illitum.
Galbanum ſplenij loco ſuper ictum locum adhibitum.
Origanum virens inditum.
Pulli gallinarum diſcerpti, & cõfeſtim admoti
Anthemis detrita cum hordeacea farina, & mulſo & aceto cataplaſmatis modo admota, ſed locus antea aceto mulſo calido foueatur.
Rubi folia ex vino illita.

Porri

Porri ſuccus ex meri hemina hauſtus.
Apiaſtri ſuccus ex vino epotus.
Leporis coagulum potui datum.
Omotarichi piſcis ſalitæ carnes in cibum ſumptæ, hauſto deinde copioſiore vino, quinetiam admotæ.
Cerui genitale tritum, & ex vino ſumptũ.
Vrina ipſiuſmet demorſi bibita.
Furfures triticei in decocto rutæ elixi admoti.
Erui farina ex vino macerata illita.
Raphanus inunctus.
Braſſicæ ſuccus cũ nitro & iride potus.
Chondrylla manducata.
Allium ex vino ſumptum.
Scilla decocta in aceto, & impoſita.
Anagallidis ſuccus ex vino hauſtus.
Ferulę medulla in vini potione ſumpta
Aparinæ ſuccus ex vino potui datus.
Rubię radicis ſuccus cum foliis potus.
Tribuli terreſtris ſuccus drachmæ pondere potus, plagæq́; admotus.
Anchuſæ Alcibiadis nomine folia radicéſq; tum comeſta, tum bibita, tum adalligata.
Ocimaſtri ſemen ex vino hauſtum.
Sambuci, Ebulíq; radix ex vino cocta potui data.
Bryoniæ radix duarum drachmarum pond

pondere hauſta.
Vitium ſarmentorum cinis ex aceto illitus.

MATTHIOLI.

Lapis Bezahar tam potus quàm illitus.
Sordes in angulis oculorum cerui reperta tum pota, tum etiam illita.
Antidotum noſtrum in lib. 6. præfatione deſcriptum potum.
Potio ex antidoto noſtro, & aqua vitæ ibidem deſcripta.
Viperei paſtilli poti.
Oleum noſtrum de ſcorpionibus cordi, & arteriis illitum.
Theriaca Andromachi vino epota.
Allium plurimũ deuoratum ante cruẽtam vrinam.
Vinum meracum copioſe bibitum excitatis vomitibus.
Vipera ipſa excoriata reſciſſis capite, & cauda, interioribúſque exemptis, & anguillarum more cocta, & deuorata.
Viperæ viuæ caput amputatum molliculа prehenſum, & morſui adalligatum ea parte adhuc calente quæ à reliquo corpore abſciſſa eſt.
Gallina viua diſſecta, & calens morſui impoſita.

Cucurbitula loco demorſo appoſita.
Fraxini foliorũ ſuccus potus poſt appoſitam cucurbitulam, & expreſſa à ſucco folia vulneri illita.
Meliſſophylli folia, & ſuccus tum ex vino potus tum exterius illitus.
Melanthij drachmæ quatuor hauſtæ.
Cancri fluuiatiles cum lacte triti, & epoti, ac vulneri quoque illiti.
Ranæ coctæ, & in cibum ſumptæ, epoto deinde earum iure.
Teſtudinis ſanguis exiccatus cum ſylueſtri cumino potus.
Anchuſæ radix in potionibus addita.
Hematites lapis hauſtus.
Heliotropium cum vino ebibitum.
Raphani in cibo accepti, & deinde vomitione reiecti exhibita ſtatim Andromonachi theriaca.
Trifolij bituminoſi decoctum fotu adhibitum.
Allium cum aceto, aut ſuo ipſius, aut fraxini cinere cum pane illitum.
Haſtulæ regiæ radices tuſæ, & illitæ.
Sicomori folia cum pane impoſita.
Lauri tenella folia cocta, & oleo ſubacta & applicata.
Vipera tota contuſa, & vulneri adalligata.

Echij epotus ſuccus, & herba ipſa impo ſita.

DIOSCORIDIS.

Ad ſerpentium, & aſpidum morſum.

Cancri fluuiatiles crudi, tritíque cum aſinino lacte potui dati.
Equi fluuiatilis teſticulis potus.
Caſtorium bibitum.
Muſtellæ ſalitæ, & in vmbra exiccatæ puluis drachmarũ duarum pondere ex vino ſumptus.
Ranæ cum ſale in oleo decoctæ comeſtæ.
Gobius piſcis deuoratus.
Cinices lectularij ſeptem quoquo modo hauſti.
Aprinum iecur, & recens, & ſiccum ex vino ſumptum.
Gallinaceorum carnes diſſectæ, ita vt tepebũt appoſitæ, crebróq; mutatæ.
Butyrum illitum.
Caprarum montanarum fimus in vino vel aceto decoctus illitus.
Mel ex calido roſaceo bibitum.
Aſphodeli radix trium drachmarum pondere ſumpta, quinetiam & folia flores, & radices in cataplaſmatis ad dita.
Naſturtium hauſtum.

Spinæ albæ ſemen potum.
Abrotonum ſumptum ex vino.
Hyſſopum tritum cum melle, ſale, & cumino impoſitum.
Nepeta pota, vel cataplaſmatis indita.
Panacis Aſclepij ſemen cum floribus hauſtum, & inunctum.
Panaces chyronium bibitum, & illitũ.
Hieracij ſuccus ex vino potus.
Elaphoboſci ſemẽ in vini potione ſumptus.
Euphorbium inciſa capitis cute ad os vſque in vulnus impoſitum ſtatimq; conſutum.
Leutopetalum bibitum illico dolorem aufert.
Lilij folia illita.
Meliſſophyllum ex vino hauſtũ, & plagæ admotum.
Marrubij folia hauſta.
Serpyllum tum potum, tum impoſitũ.
Ruta cum nucibus iuglandibus, & caricis ſumpta.
Phyllitis ex vino bibita.
Smyrnij radix illita.
Fœniculum ex vino ſumptum.
Sagapenum in vino potui datum.
Libanotis radices cum vino epotæ.
Scordium ſiccatum ex vino potum.

Conyza illita.
Clematis in aceto bibita.
Echij radix ex vino pota. Prępota verò demorderi prohibet, ad quod præstant semen, & folia.
Ocimastri semen potum.
Eupatorij semen, & folia in vino sumpta.
Helichryssij coma ex vino bibita.
Verbenacæ supinæ radix, & folia ex vino hausta, tum etiam admota.
Mandragoræ radix ex melle, aut oleo illita.
Nerij radix ex vino pota.
Acetum calidum fotu adhibitum vbi illatum venenum frigidum sit, frigidum vero, vbi calidum.
Adianti decoctum ebibitum.
Aqua maris fotu adhibita.
Sal cum origano, melle, & hyssopo inunctum.
Sarmentitius cinis ex aceto illitus.
Samia terra ex aqua pota.
Ophites lapis pro amuleto gestatus.

MATTHIOLI.

Myricæ fructus potus.
Oleum nostrum de scorpionibus cordi & arteriis inunctum.

Gallinaceorum depulmatus podex plagæ appoſitus.
Sordex ex angulis oculorum ceruorum exemptæ, hauſtæ, & illitæ.
Cicerum farina cum hyperico decocta & impoſita.
Maluæ folia cum porris, & cæpis illitæ.
Betæ nigræ ſuccus cum potus tum illitus.
Serpentinæ radix ex vino ſumpta.
Scorzoneræ foliorum, & radicum ſuccus hauſtus.
Porri folia melle ſubacta, & illita.
Sinapis farina ex aceto impoſita.
Caryophillorum ſylueſtriũ radices ex meraco ſumptæ.
Centaurij magni radicis ſuccus vnciæ pondere hauſtus, ac etiam vulneri illitus.
Hyſſopum cum ſale, & cumino tritum & ex melle vulneri illitum.
Mentha græca.
Hieracij ſuccus ex vino potus.
Eiuſdem folia toſta thyrſique triti & ex aceto hauſti.
Pæoniæ radix vel ſemen tam potum quàm admotum.
Biſtortæ, & tormentillæ radices potæ, & exterius illitæ.
Scabioſa

Scabiosa tusa, recénsque illita.
Angelicæ radix cum ruta imposita.
Staphidis agriæ flores, & folia tum pota, tum illita.
Melitea terra ex vino epota.
Antidotum nostrum in præfatione lib. 6. descriptum.
Potio ex antidoto nostro ex aqua vitæ ibidem descripta.
Oleum nostrum de scorpionibus cordi & arteriis illitum.
Allium cum zito tritum ad nauseam vsque potũ, & vomitione reiectum.
Opoponax potum cum vino, & vomitione redditum.
Origanum cum vino haustum.
Centauriũ minus cum myrrha, & opij momento plagæ impositum.
Rumex contrita, & cataplasmatis modo adhibita.
Theriaca tum pota, tum illita.
Quinta essentia nostra in præfatione sexti lib. descripta, & pota.

MATTHIOLI.

Ad dipsadis morsum.

Antidota omnia quæ vipereis morsibus succurrunt.
Oleum potum, ex vomitione redditũ.
Emplastra attractoria plagæ imposita.

DIOSCORIDIS.

Ad hemorrhoi morſum.

Allium bibitum,& illitum.
Merum copioſius hauſtum.
Vitium vini ferarum folia decocta, & ex melle ſubacta, impoſita.

MATTHIOLI.

Allium copioſe deuoratum Vinum dilutum liberalius potum Theriaca ſumpta	antequam cruenta ſit vrina & deinde vomitione reddita.

Piſces copioſi allio,& oleo perfuſi in cibis ſumpti.

DIOSCORIDIS.

Ad ceraſtæ morſum.

Seſamum cum roſaceo inunctum.
Raphani ſemen ex vino bibitum.
Sal cum cedria, aut pice aut melle illitum.

MATTHIOLI.

Antidota omnia, quæ vipereis morſibus conueniunt.

MATTHIOLI.

Ad tarantulæ morſum.

Antidota omnia, quæ phalangiorum ictibus reſiſtunt.

Muſica

Musica instrumenta, & continua tripudia,& saltationes ad lassitudinem vsque.

DIOSCORIDIS.

Ad scolopendræ morsum.

Asphodeli ra dix,& semẽ,ex vino pota.
Sal ex melle,& aceto illitum.
Ruta syluestris admota, quin & ex vino ebibita.
Muria acida fotu adhibita.
Aristolochia ex vino pota.
Serpyllum potui datum ex vino.
Calamintha ex mero hausta.

MATTHIOLI.

Cinis ex aceto subactus,& vulneri impositus.
Scilla imposita.
Pulegium, Ruta, Mentha } ex vino pota.

DIOSCORIDIS.

Ad dryni morsum.

Aristolochia cum vino hausta,
Trifolij bituminosi folia in potu sumpta.
Asphodeli radix potui data.

Glandes quæcunque bibitæ.
Ilicis radices tuſæ, & icto loco illitæ.

MATTHIOLI.

Antidota omnia quæ vipereis morſibus conueniunt.
Quercus foliorum ſuccus potus, aut ſtillatitia eorum aqua.

DIOSCORIDIS.

Ad natricis morſum.

Origanum tritum, & aqua ſubactum ex lixiuio, & oleo inditum.
Ariſtolochiæ cortex minutim contritus cum querna radice, & hordei farina ex melle illitus.
Ariſtolochiæ binæ drachmæ in potione poſcæ p otæ.
Marrubij ſuccus ex vino hauſtus.
Fauus recens ex aceto ſumptus.

MATTHIOLI.

Cupreſſi pilulæ drachmæ pondere, vna cum baccarum myrthi tantundem ex rhodomelle aut vino mulſo potæ.
Calx viua ex oleo illita.
Oleum noſtrum de ſcorpionibus cordi arteriis, & vulneri illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad cencri morsum.

Lactucæ ſemen cum lini ſemine illitum.

Satureia cum ſyluestri ruta, & ſerpyllo, & aſphodeli radice ex vino ſumpta.

Gentiana potui data.

Cardamomum deuoratum.

DIOSCORIDIS.

Ad muris aranei morſum.

Mus araneus ipſe diſcerptus, & impoſitus.

Allium cum ficulneis foliis, & cumino appoſitum.

Abſinthium ex vino hauſtum.

Chryſogoni radix conciſa, & ex aceto impoſita.

Galbanum in ſplenio admotum.

Hordeacea farina ex aceto mulſo illita.

Punicæ dulcis acini decocti & adhibiti.

Porrum contritum,& impoſitum.

Abrotoni decoctum ex vino hauſtum.

Serpyllum ex vino potum.

Eruca ex vino ſumpta.

Cupreſſi recentes pilulæ ex aceto potui

tui

tui datæ.
Cyclaminus ex aceto mulſo ſumptus.
Pyrethrum ex vino epotum.
Chamæleonis radix ebibita.

MATTHIOLI.

Erucæ ſemen tritum & impoſitum.
Cuminum cum allio ſimul cum putamine tuſo adhibitum.
Mus ipſe araneus laceratus & impoſitus.
Radix { Gentianæ / Panacis } ex vino pota & illita.
Capparis cortex tam potus quàm illitus.
Verbenacæ rectæ ſuccus potus.
Theriaca deuorata.
Mithridatis antidotum inſumptum.

DIOSCORIDIS.

Ad paſtinacæ, & draconis marini ictum.

Saluiæ decoctum potum.
Simplicia omnia, quæ viperinis morſibus conueniunt.
Abſinthij, aut ſulphuris ex aceto decocti potio.
Animalia ipſa diſſecta ſuo cuique ictui admota.

Mullus piſcis diſſectus, & impoſitus.
Ocimum cum polenta, & aceto impoſitum.
Plumbum confricatum.
Sulphur admotum.

MATTHIOLI.

Furfures aceto incocti, & impoſiti.
Acetum calido fotu adhibitum.
Fermentum acidum ex liquida pice impoſitum.
Lauri foliorum decoctum hauſtum.
Marrubium cum lauri foliis, & chio potum.
Panacis radix cum ſaluia deuorata.
Fici lactis guttæ quinque cum tribus ſerpylli granis epotæ.
Saluiæ decoctum potum pluribus diebus.
Scordium ex ſuo ipſius decocto potum.
Theriaca deuorata.
Mithridatis antidotum inſumptum.
Quinta eſſentia noſtra cũ antidoto noſtro parata.

Anchuſæ folia
Quinquefolium
Rubi flores
Arctium
Oxalis
Lycopſis
Tordilium
Chamæpitys
Fagi cortex
Paſtinacæ agreſtis ſemen
Terebinthi fructus
Phycus marinus
Smyrnium
Eryngium
Libanotis

} plagis illita & intus ſumpta.

DIOSCORIDIS.

Ad muſtelæ morſum.

Eruca comeſta, & deſuper vinum odoriferum hauſtum.

MATTHIOLI.

Vincetoxici radices epotæ.

DIOSCORIDIS.

Ad baſiliſci morſum.

Caſtoreum drachmæ pondere ex vino ebibitum.

Papaueris ſuccus hauſtus.

DIOSCORIDIS.

Ad calcidicæ lacertæ morsum.

Portulaca percocta deuorata,& illita.

MATTHIOLI.

Antidota omnia,quę vipereis morsibus succurrunt.

Portulaca plurima in cibo deuorata.

Vinum myrtite meracius bibitum.

Acetum calidum cum spongia fotum.

MATTHIOLI.

Ad ammoditæ morsum,

Mentha ex aqua mulsa pota.

Cassia odorata } ex frigida pota.
Castoreum }

Artemisiæ succus cum aqua epotus.

Theriaca andromachi tum deuorata, tum illita.

Medicamenta quæ trahendi vim possident imposita.

DIOSCORIDIS.

Ad canis rabidi morsum.

Lycium in catapotio datum aut ex aqua bibitum.

Cancrorum fluuiatilium cinis cochlearium duorum pondere ex gentianæ radicis momento per triduum cum vino potus.

Smaridis piſcis ſalſa caro.
Omotarichi piſcis ſalitæ carnes illitæ.
Garum omnium piſcium fomento adhibitum.
Canis rabidi epar toſtum, & in cibo ſumptum à metu aquæ præſeruat.
Caninus ſanguis ebibitus.
Canina vrina bibita.
Mel bibitum cum roſaceo calidum.
Triticum commanducatum & appoſitum.
Cæpa cum ruta, ſale, & melle mixta admota.
Allium cum vino potum, & cataplaſmatis inditum.
Panaces Herculeum pici miſtum, & cataplaſmatis additum.
Fœniculi radices conciſæ, & ex melle impoſitæ.
Laſer impoſitum.
Ballote cataplaſmatis modo cum ſale illita.
Melyſſophyllum cum vino bibitum, & cataplaſmatis inditum.
Alyſſum in edulio contuſum.
Allium ſylueſtre in cibo ſumptum, & illitum.
Salſamentum inditum.
Succus cyrenaicus.

MATTHIOLI.

Cancrorum fluuiatilium cinis quadraginta diebus cum gentiana & thure potus.

Pix brutia cum opopanace,& aceto imposita.

Humani ſtercoris ſtillatitia aqua pota.

Oxylapathi decoctum fotu adhibitum, herbáque ipſa illita, atque vnà cum radicibus hauſta.

Scorzoneræ radix deuorata, aut eius ſuccus hauſtus.

Hypolapathi radix quadraginta diebus puta,atque etiam illita.

Vincetoxici radices quotidie ſeſquidrachmæ pondere potæ ex cardui benedicti decocto cõtinuis quadraginta diebus.

Angelicæ radix exterius cum ruta impoſita,& intro in corpus ſumpta.

Bitumen aſphaltite drachmæ pondere diebus pluribus continuis ex aqua epotum.

Hippocampus marinus ex aceto nigro & melle ſubactus tã potus q̃ illitus.

Rumex fotu adhibita.

Theriaca Andromachi deuorata,& vulneri illita.

Potamogetum cum ſale exterius illitũ.

Artemiſia
Abſinthium
Allium
Cẽtaurium minus
Ariſtolochia
Scordium
Chamædrys
Bryonia
Pulegium

} tam intus ſumpta, quàm exterius illita.

Caprifici cortex contuſus, & ex aqua potus.

Cauterium actuale inuſtum.

Mercurius præcipitatus vulneri inſperſus.

MATTHIOLI.

Ad hydrophobiam, id eſt aquæ timorem.

Veratri albi, aut nigri potiones.

Epithimum
Fumaria
Sena
Myrobalana
Elaterium
Agaricum
Rhabarbarum
Centauriũ minus
Geniſtæ ſemen
Thapſia
Armenius lapis

} in potionibus purgantibus propinata.

Bitumen iudaicum frequenter ex aqua ſump

ſumptum.

Coagulum { Leporis / Vulpis / Capreoli } hauſtum.

Catuli coagulum ſemel epotum.
Ciceris nigri decoctũ copioſe hauſtũ.
Mithridatis antidotum.
Theriaca andromachi.

DIOSCORIDIS.

Ad canis non rabidi morſum.

Amygdalę amarę ex melle exceptæ.
Mitulorum caro impoſita.
Gobius piſcis impoſitus.
Orobi farina vino macerata indita.
Plãtago cataplaſmatis modo adhibita.
Cucumeris folia impoſita.
Bulbi cum melle, & trito pipere cataplaſmatis more appoſiti.
Mentha applicata.
Vrtica vtraque cum ſale adhibita.
Cynogloſſi radix, & folia cum ſuillo adipe veteri impoſita.
Sambuci & ebuli folia illita
Sarmentitius cinis ex aceto illitus.

MATTHIOLI.

Hypolapathi radix trita, & ex meraco vulneri illita.
Marrubij folia cum veteri axungia trita & applicata.

Canis qui non momorderit pili excisi & vulneri adalligati.

DIOSCORIDIS.

Ad phalangiorum morsum.

Myricæ fructus poti.
Myrtus ex mero hausta.
Mori foliorum succus cyathi mensura epotus.
Lixiuium ficulnei cineris potum adiecto sale trito,& vino.
Cancri fluuiatiles crudi; tritíque cum asinino lacte epoti.
Mullus piscis dissectus,& impositus.
Maluæ decoctum illitum.
Myrrhis ex vino hausta.
Asparagi radicum decoctum ex vino haustum.
Lactuca sylueſtris bibita.
Coris semen in vino potum.
Hederæ succus cum aceto ebibitus.
Abrotonum cum vino haustum.
Dauci semen ex vino sumptum.
Nigella drachmæ pondere cum aqua pota.
Aparinæ ex vino insumpta.
Melissophyllum cum vino bibitum & cataplasmatis modo adhibitum.
Phalangij folia , flores , seménque

pot

potum.
Iunci marini tenella folia prope radicem erumpentia impoſita.
Hyacinthi radix potui data.
Semperuiuum maius ebibitum.
Aqua maris fotu adhibita.
Punicæ ſylueſtris radix quàm tenuiſſimè trita, aut ariſtolochia cum hordei farina,& aceto ſubacta.
Apiaſtri decoctum fotu admotum aut eius folia.

Abrotoni Aniſi Cumini æthiopici	ſemen propinatum binarum drachmarum pondere cum hemina vini.

Cedrides tritæ admotæ vel bibitæ.
Platani cortex potus.
Cupreſſi viridium pilularum ex vino decoctum.
Chamæpityos decoctum epotum.
Trifolij ſemen propinatum.

MATTHIOLI.

Atriplicis ſuccus potus.
Cyani vtriuſq; folia, ſiue ſemen ex vino hauſta.
Porri folia melle ſubacta,& illita.
Hieracium ex commixto vino, & aceto potum.

Trifolij bituminosi decoctum fotum.
Acetum calidum cum spongiis vulneri admotum.
Sanguinaria trita & illita.
Porrum cum furfuribus ex aceto incoctum & illitum.
Hordeacea farina ex vino, & melle cocta, & imposita.
Lauri folia cum ruta adhibita.
Caprillum stercus cum vino impositū.
Amaracus cum syluestri ruta, & cypero ex aceto.
Theriaca Andromachi.
Mithridatis antidotum.

MATTHIOLI.

Ad acontiæ morsum.

Antidota omnia, quæ vipereis morsibus resistunt.
Oleum nostrū de scorpionibus plagæ, cordi, & arteriis illitum.
Potio ex aqua vitæ, & antidoto nostro parata. lege lib.6.præfationem.

DIOSCORIDIS.

Ad stellionis morsum.

Sesamum cum rosaceo.

MATTHIOLI.

Mithridatis antidotum.

Scorpiones contriti,& illiti.
Oleum noſtrum de ſcorpionibus inunctum.

DIOSCORIDIS.

Ad crocodillorum morſum.

Sal impoſitum.

MATTHIOLI.

Chrocodilli corij cinis ex aceto illitus.
Haſtulæ regiæ radices elixæ , & illitæ.
Hypericum recens tritum , & morſui adalligatum.

DIOSCORIDIS.

Ad quadrupedum morſum.

Aprinum epar tum recens tum ſiccum ebibitum.

MATTHIOLI.

Faſeoli commanducati & vulneri adalligati
Fabarum , & erui farina melle ſubacta & illita.
Abiegna reſina calens cum roſaceo adhibita.

DIOSCORIDIS.

Ad ſcorpionis ictus.

Cyperus impoſitus.

Cardamomum ex vino potum.
Amomum ex ocimo illitum.
Lauri baccæ ex vino hauſtæ.
Myrti ſuccus ex mero epotus.
Ficus ſatiuæ lacteus ſuccus plagæ inſtillatus.
Cancri fluuiatiles crudi, tritíque cum aſinino lacte & epoti.
Scorpius ipſe tritus, & impoſitus, vel toſtus deuoratus.
Delphinium appoſitum.
Mullus piſcis diſſectus, & impoſitus.
Smaridis piſcis ſalita caro adhibita.
Lacerta diſſecta, & appoſita dolorem ſedat.
Mures domeſtici diſſecti, & admoti.
Fimus { Aſini / Equi } herbas paſcentis vino dilutus hauſtus.
Vrina humana epota.
Farina triticea ex aceto, & vino impoſita.
Lychnidis ſemen cum vino bibitum.
Oxylapathi, & oxalidis ſemẽ vino, aut aqua potum.
Sonchi ſuccus comeſtus, & cataplaſmatis more impoſitus.
Intybus cataplaſmatis modo adhibit⁹.
Phalangium herba ſumpta.
Lactuca ſylueſtris bibita.

Ocimum

Ocimum cum polenta impoſitum.
Aſphodeli ſemen & flores in vino poti.
Abrotonum potui datum.
Sampſuchuw ex aceto, & ſale applicitum.
Hieraciũ maius, & minus cataplaſmatis more impoſitum.
Laſer oleo dilutum inunctum.
Colus ruſtica cũ vino piperéq; bibita, & manibus geſtata dolorem puncturæ omnino fugat.
Meliſſophylli folia adhibita.
Polemonij radix adalligata.
Rubi flos,& mora.
Verbaſci aureum florem ferentis folia impoſita.
Chamæſyces ſuccus illitus.
Scorpioides illita.
Heliotropium potũ cum vino,& illitũ.
Aqua maris fotu adhibita.
Sulphur ignem non expertum cum reſina terebinthina exceptum admotum.
Calamintha trita illita, vel cum poſca fota.
Galbanum ſplenij more ductum impoſitum.
Hordei farina cum vino parata.
Rutæ decoctum fotu adhibitum.

Trifolium tritum iniectum.
Cupressus cum vino,& ruta.
Peucedani succus haustus.
Pulegij } decoctum potum.
Gentianæ
Aristolochiæ præsertim cortex drachmarum duarum pondere haustus.
Sal cum lini semine.
Sapphirus lapis illitus.

MATTHIOLI.

Mumia ex mero hausta, quin & illita cum recenti butyro.
Citrij semen potum,& appositum.
Ponticæ nuces in cibis sumptæ, tum quoque in cingulo gestatæ.
Pastinacæ semen potum.
Oleum nostrum de scorpionibus vulneri,cordi,& arteriis illitum.
Serpyllum
Althææ radix } pota.
Elaphoboscum
Blitum ex vino sumptum.
Atriplicis succus potus, & ipsa herba adhibita.
Cyani vtriusq; folia, siue semen ex vino decocta,& epota.
Porri folia melle subacta & illita.
Asphodeli radix decocta, & plagæ admota.

Gentiana hausta.
Achates lapis gestatus, vt carnē tāgat.
Cochlea hortulana contusa,& illita.
Terreni vermes triti,& impositi.
Cancer fluuiatilis tritus & ex vino potus.
Verbenaca recta tum pota,tum illita.
Cuminum cum melanthij,& viticis semine drachmæ pondere ex vino bibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad vesparum & apium ictus.

Lauri folia trita,& illita.
Malua concisa ex oleo imposita.
Sysimbrij folia admota.
Althææ decoctum ex posca bibitum.
Sal cum sepo vitulino adhibitum.

MATTHIOLI.

Asparagus tritus,& cum melle illitus.
Bubulum stercus cum posca illitum.
Sesamum cum posca.
Muscæ contritæ,& illitæ.
Thymbra / Melissophyllū / Sisymbrium } illita.
Momordicæ oleum inunctum.
Ferrū in quo strombi cōchylij imago exculpta fuerit icto loco superposita.

DIOSCORIDIS.

Ad fuganda animalia venenosa.

Iuniperi accensæ fumus.

Cedrides peruncto corpore adipe vel medulla ceruina exceptæ.

Viticis folia suffita, vel substrata.

Cancri fluuiatiles crudi cum ocimo triti scorpionibus admoti.

Ceruinum cornu crudum incẽsum suffitúmque.

Cerui & Elephantis adeps inunctus.

Ceruina medulla.

Nasturtium suffumigatum.

Abrotonum stratũ suffitúque incẽsum.

Origani folia stratis subacta.

Dictamnum olfactum omnia quæ ictu aut morsu venenum relinquũt enecat.

Calaminthæ suffitus.

Peucedani suffitus.

Lysimachia incensa fugat serpentes, & muscas.

Nigellæ suffitus.

Polium vtrunque incensum stratúmq;

Conyzæ } suffitus.
Gagates lapis }

MATTHIOLI.

Veteramentorum suffitus.

Scordium ſubſtratum, & ſuffitum.
Bitumen ſuffitum.
Succinum
Caſtoreum
Aſſa fætida
Ceruina vngula } ſuffita
Cerui corium in terra ſtratum.

DIOSCORIDIS.

Ad venena omnia.

Phu antidotis inſertum.
Cinnamomum potum.
Pix liquida cyathi mẽſura in eclegmate cum melle data.
Cedrides antidotis impoſitæ.
Nuces iuglandes cum ruta, & ficis præſumptæ.
Quinquefolij radicis ſuccus bibitus.
Coagulum leporinum hauſtum.
Epipactis pota.
Caſtoreum ſumptum.
Calamintha præpota.
Muſtelæ ſalitæ, & in vmbra exiccatæ puluis cum vino epotus.
Muſtelæ ventriculus coriandro farctus & muctoratus.
Caniculæ lac primi partus epotum.
Eryngium cum vino potum.
Butyrum deficiente oleo hauſtum.

Sanguis { Anseris, Anatis, Hœdi } antidotis cõmist⁹.
Vrina ipsiusmet infirmi pota.
Semen raparum haustum.
Rutæ semen acetabuli pondere cum vi-
no potum.
Napi semen bibitum.
Maluæ decoctum cum suis radicibus
frequenter epotum crebróq; reiectũ.
Brassicæ semen antidotis impositum.
Irionis semen haustum.
Laserpitium potum.
Agaricum drachmæ pondere cum dilu-
to vino sumptum.
Chamæleonis albæ radix cũ vino pota.
Spina alba in amuletum congesta, col-
lóque suspensa.
Abrotoni semen cum vino haustum.
Ruta cum iuglandibus nucibus, & ca-
ricis sumpta.
Apij decoctum epotum.
Marrubij folia ebibita.
Betonicæ folia drachmæ pondere in vi-
no sumpta.
Tribuli terrestris succus cũ vino epot-
Polemoniæ radix potui data.
Smilacis asperæ acini prius póst v-
sumpti.

Acc-

Acetum tepidum hauſtum.

Terra { Lemnia / Samia } ex aqua epota.

MATTHIOLI.

Iridis radix pota.
Imperatoriæ herbæ radix bibita.
Phu radix hauſta.
Cinnamomi ſtillatitia aqua epota.
Balſami factitij liquores.
Myrrha / Caphura } pota.
Mumia cum tribulo marino, & aſſa fætida ſumpta.
Dictamni albi radices quoquo modo ſumptæ.
Quernarum glandium decoctum in potu ſumptum.
Citriorum malorum ſemen hauſtum.
Oleum noſtrum de ſcorpionibus cordi & arteriis illitum.
Caſtoris vrina.
Ceruini cordis os.
Napi ſemen hauſtum.
Cyani vtriuſque folia, ſiue ſemen ex vino epota.
Scorzoneræ radix aut ius & foliorum ſuccus hauſtus.
Caryophyllorum flores ſaccharo aſſer

uati, intus ſumpti.
Zedoaria deuorata, vel potu ſumpta.
Imperatoria
Vincetoxicum
Scordium } quouis modo inſumpta.
Carduus benedict⁹
Hypericum
Biſtortæ, & tormentillæ decoctum epotum.
Conſolidæ regalis flores.
Angelica.
Quinta eſſentia noſtra hauſta.
Lapis bezahar octo granorum pōdere ſumptus.
Melitea terra pota.
Antidotum noſtrum magnum in præfatione lib. 6. deſcriptam.
Potio ex antidoto noſtro, & aqua vitæ eodem in loco deſcripta.

MATTHIOLI.

Ad veneficia.

Herbæ paridis ſemen drachmę pondere quotidie potum ad vigeſimum diem vſque.
Argentum viuum pro amuleto ſuſpenſum.
Lapis ætites geſtatus.
Vpupæ auis cor ſuſpenſus.

Leporis cor in aluta geſtatus.
Lupinus oculus dexter geſtatus.
Scilla ſuper limine ianuæ ſuſpenſa.

DIOSCORIDIS.

Ad leporem marinum.

Cedria contrita cum vino hauſta.
Cãcri fluuiatiles elixi cum ſuo iure deuorati.
Lac aſininum, Paſſum } continuè datum.
Maluæ radicum decoctum epotum.
Cyclamini radix cum vino bibita.
Veratrũ nigrum, ſcamonij ſuccus. } drachmæ pondere data cum mulſa & mali punici acinis.
Anſerinus ſanguis tepidus hauſtus.
Aliſmatis drachma vna vel altera adhibita.

MATTHIOLI.

Humanus ſanguis calens potus.
Humanum lac ab ipſis mammis exuctum.
Vulpis caro inaſſata, & deuorata.
Theriaca diateſſeron tribus diebus epota.

DIOSCORIDIS.

Ad rubetam ranam.

Teſtudinis marinæ ſanguis cum lepo-

ris coagulo, & cymino potus.

Aliſmatis radix vnius, vel duarũ drachmarum pondere in vino pota.

Merum largius ebibitum, & vomitu redditum.

Arundinis } radicis binæ drachmæ
Cyperi } epotæ.

MATTHIOLI.

Eringij radix ex ranarum comeſtibilium iure pota.

Antidotum noſtrum magnum in præfatione lib. 6. deſcriptum.

Oleum noſtrum de ſcorpionibus cordi, & arteriis inunctum.

Theriaca Andromachi.

Mithridatis antidotum.

Teſtudinis marinæ ſanguis additis cumino, leporis coagulo, & vino.

Potio ex antidoto noſtro, & aqua vitę in lib. 6. præfatione deſcripta.

Smaragdi puluis ſcrupuli pondere ex vino potus, & ſubinde intret æger nudus in mulum, aut equum recenter exenteratum, ibíque concluſus moretur donec deferueſcat cadauer.

Rhabarbarum }
Diacurcuma } pota.
Dialacca }

Lapis

Lapis in rubetæ ipſius capite inuentus epotus.

DIOSCORIDIS.

Ad bupreſtes, & pinorum erucas.

Oleum { Irinum, Melinum } potum.

Caricæ comeſtæ, & earum decoctum ex vino hauſtum.

Palmulæ deuoratæ, vel tritæ ex mulſo aut lacte, & ebibitæ.

Pyra omne genus in cibum ſumpta.

Humanum lac copioſe ſumptum.

MATTHIOLI.

Antidota omnia, quæ cantharidarum noxæ ſubueniunt.

DIOSCORIDIS.

Ad epotas hirudines.

Muria in ſorbitionibus data.

Cyrenaicus ſuccus epotus.

Laſerpitij folia ex aceto hauſta, quinetiam & ſuccus ex aceto gargarizatus.

Betæ folia cum aceto bibita.

Niuis glebula cum poſca ſumpta.

Cimices vino, acetóve poti.

Acetum cum ſale potum.

Nitrum ex aqua gargarizatum.

Atramentum ſutorium aceto dilutum & gargarizatum.

MATTHIOLI.

Salicis decoctũ, aut lixiuium ex ipſius cinere paratum epotum.

Alumen in lixiuio diſſolutum, gargarizatum.

Sal ammoniacum aqua dilutum, & gargarizatum.

Quinta eſſentia noſtra hauſta.

Oleum è chalcantho ſemiſcrupuli pondere hauſtum.

DIOSCORIDIS.

Ad epotas cantharidas.

Halicæ
Orizæ
Tragij
Maluæ
Sem. { Lini, Fœni græci, Althææ }
} decoctum clyſmate infuſum.

Nitrum ex hydromelite potum.

Nuclei pinei ex vino ſumpti.

Cucumeris ſemen contritum ex mulſo aut lacte hauſtum.

Anſerinus adeps ex paſſo epotus.

Samia terra, quæ aſter appellatur, ex defruto hauſta.

Pulegiũ tritum ex aqua potui datum.

Lac epotum.

Vinum dulce liberalius hauſtum.

Thuris cortex ex paſſo inſumptus.

Roſaceum cum irino ex rutæ decocto ſumptum.

Vitis recentis ramuli detriti, ex paſſo hauſti.

Ius eſculentum omnium adipum.

MATTHIOLI.

Lac humanum ex vberibus ipſis exuctum.

Butyrum crudum recens eclegmatis modo delinctum.

Pſyllij, cydoniorum malorum maluæque ſeminis ſpiſſamentum.

Lactucæ Portulacæ Cucumeris Cucurbitæ Papaueris	ſuccus potus.

Lactucæ Poponum Cucumeris Cucurbitæ Anguriæ	ſeminum cremor lacteus ex halicacabi ſolani aqua paratus, & epotus.

Halicacabi baccæ decem aut duodecim confractæ, & ex aqua portulacę aut hordeacea ptiſſana potæ.

Amygdalinum dulce ſelibre pondere epotum.

Oleum è { pineis nucleis / papaueris ſemine. } copioſe hauſtum.

Maluæ / Althææ / Cucurbitæ } ſtillatitia aqua largius ebibita.

Theriaca deuorata.

Mithridatis antidotum.

Antidotum è pineis nucleis, commento de cantharidibus deſcriptum.

Antidotum è lemnia terra.

Oleum è momordica ſyphone in penis meatum infuſum.

Balneum ex ibiſci, maluæ, violarum, pſyllij, fœnogręci, hordei, & hyoſciami foliis, & ſeminibus paratum.

Oui album cum ſuccis frigidis iniectum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſanguinem, & lac in ventriculo concretum.

Coagulum leporinum epotum.

Acetum tepidum potũ, & vomitu redditum.

Groſſi lacteo ſucco turgentes ex poſca ſumpti.

Nitrum per ſeſe potum.

Coagulum omne ex aceto,& laſerpitij radice,aut laſere hauſtum.
Braſſicæ ſemen ex lixiuio ficulnei cineris epotum.
Conyzæ ſemen cum pipere ex aceto hauſtum.
Rubi ſuccus ex aceto potui datus.
Hordeacea farina ventriculo, & aluo ex aqua mulſa inuncta.
Thymum ex vino hauſtum.
Calaminthæ folia arida epota.

MATTHIOLI.

Caprifici lac potum.
Chelidonij maioris ſuccus hauſtus.
Napi ſemen ex aceto hauſtum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſalamandram.

Reſina pinea in delinctu.
Galbanum ex melle deglutitum.
Nuclei pinei contriti ex aiugę decocto poti.
Vrtica cum liliis ex oleo decocta, & pota.
Teſtitudinis marinæ, & terreſtris oua cocta,& deuorata.
Ranarum ius in quo eryngij radix fuerit cocta,epotum.

MATTHIOLI.

Theriaca
Mithridatis antidotum
Terebinthina resina } epota.
Vrticæ semen
Cupressi folia.

DIOSCORIDIS.

Ad colchicum ephemerum.

Origanum cum passo aut oxymelite potum.

Bubulum lac haustum, quin & asininũ largius sumptum.

Quercus foliorum, aut glandium decoctum epotum.

Malicorium haustum.

Serpyllũ ex lacte decoctum bibitum.

Sanguinalis herbę succus potui datus.

Vitis recentium viticularum succus epotus.

Rubi succus haustus.

Ferulę recẽtis medulla ex vino sumpta.

Myrthi baccę tusę, & aqua maceratæ, & in liquorem solutæ potæ.

Castanearũ media tunica trita, & cum sanguinariæ succo epota.

Origanum cum lixiuio bibitum.

Simplicia omnia quæ fungis aduersantur.

MATTHIOLI.

Lac { Humanum / Bubulum / Asininum } potum.

Dictamnum duarũ drachmarum pondere haustum.

DIOSCORIDIS.

Ad solanum somnificum, & manicum, & dorichnium.

Aqua mulsa copiose sumpta.

Lac { caprillum / Asininum } potum.

Amygdalæ amaræ deuoratæ.

Conchilia omnia tam cruda quàm cocta deuorata.

Locustæ marinæ, quin & gammari in cibum sumpti, & eorum iuscula hausta.

MATTHIOLI.

Antidota omnia quę opio aduersantur.

Quinta essentia nostra commento de vino descripta.

Potio ex antidoto nostro, & aqua vitæ in præfatione libri sexti descripta.

DIOSCORIDIS.

Ad hyoscyamum.

Mori cortex potus.

Aquá mulſa largius ebibita.
Lac omne præſertim aſininum potum.
Ficuum aridarum decoctum epotum.
Nuclei pinei deuorati.
Cucumeris ſemen ex paſſo potui datũ.
Vinum ſalſum cum ſuillo recenti adipe, & paſſo potum.
Vrticæ ſemen ex aqua ebibitum.
Nitrum ex aqua hauſtum.
Cichorium deuoratum.
Sinapis quoquo modo ſumpta.

Naſturtium Raphanus Cæpa Allium	cum vino ſumpta.

MATTHIOLI.

Theriaca.
Mithridatis antidotum.
Antidotum noſtrum magnum.
Piper longum inſumptum.
Piſtacia largius deuorata.
Meracum à vomitu potum.

Abſinthium Caſtoreum Ruta Lauri baccæ & folia Defrutum Vrticæ ſemen Cardamomum	ex meraceo hauſta.

DIOSCORIDIS.

Ad aconitum.

Leporinum, Hœdinum, Vitulinum } coagulum ex vino potum.

Chamæpityos decoctum haustum.

Scoria ferri ex aceto mulſo ſumpta.

Origani, Rutæ, Marrubij, Abſinthij } decoctum cum vino abſinthite potum.

Sedum maius, Abrotonum, Chamælea, Aiuga } ex vino abſinthite pota.

Opobalſamum drachmæ pondere ex melle, vel lacte cum caſtoreo pipere, & ruta equis ponderibus ex vino potum.

Vinum in quo aurum, argentum, ferrúmve candens reſtinctum fuerit potum.

Gallinæ ius ex lixiuio, & vino paratum epotum.

Bubularum carnium præpinguia iura cum vino ſumpta.

MATTHIOLI.

Eryngij radix ex ranarum comeſtibilium vel anſerino iure pota.

Lemnia

Lemnia ſphragis duarum drachmarum pondere ex calida aqua pota, & vomitione reddita.
Theriaca andromachi à vomitu hauſta ex vino in quo gentiana incocta fuerit.
Antidotum noſtrum magnum in præfatione ſexti libri deſcriptum, deuoratum, aut ex vino hauſtum.

MATTHIOLI.

Ad napellum.

Lapidis Bezabardici ſeptem grana ex albo meraco.
Napi, aut rapi ſemen potum.
Butyrum bubulum coctum, & ſæpe, ac largè cum vino ſumptum.
Glandium putaminum decoctum ex vino, epotum.
Cianabari
Cinnabari } puluis inſumptus.
Moſchus
Ambarum } per ſeſe, & cum lemnia terra ex vino hauſta.
Capparis radices contritæ & epotæ.
Mus qui in napelli ipſius radices depaſcitur ſiccatus, & in puluerem ebibitus.
Antidotum è muſcis napelli flores depaſcentibus, vide libri ſexti Napelli com

commentarium.
Smaragdus in puluerem tritus duarum drachmarum pondere hauſtus.
Oleum noſtrum de ſcorpionibus cordi arteriis, atque naribus replicatis ſæpe vicibus inunctum.
Puluis Sereniſ. Principis Ferdinandi Archiducis Auſtrię, quo nonnullos, qui napellum ſumpſerunt ſanatos vidimus.

DIOSCORIDIS.
Ad taxum.

Acetum calidum potum.
Simplicia omnia quæ cicutæ reſiſtunt.

MATTHIOLI.

Medicamenta omnia ad cicuta facientia.
Theriaca andromachi.
Antidotum noſtrum magnum in præfatione libri ſexti deſcriptum,

DIOSCORIDIS.
Ad toxicum.

Sanguis { Hircinus / Caprillus / Leporinus / Ceruinus / Caninus } frixus, & in cibis ſumptus.

Galbanum cum myrrha ex vino potũ.

Quin

Quinquefolij radix hauſta.
Roboris } cortex tritus ex lacte hauſtus.
Fagi
Ilicis
Cotonea mala deuorata aut cum pulegio,& aqua bibita.
Amomum. } ex vino epotum.
Carpobalſamum

MATTHIOLI.

Lapis Bezahar octo granorum pondere ex vino hauſtus.
Napi,aut rapi ſemen potum.
Tormentillæ radix ſumpta.
Glandium omphacides ſiue putamina ex lacte hauſta.
Malorum cydoniorum vinum potum.
Cubebæ deuoratæ.

DIOSCORIDIS.

Ad opium & corniculatum papauer.

Mel ex roſaceo calido bibito.
Origanum cum paſſo aut oxymelite hauſtum.
Aliſmatis radix duarum drachmarum pondere ex vino pota.
Acetum bibitum,& vomitu redditum.
Sal cum oxymelite ſumptum.
Meracum vinum cum abſinthio,& cinnamomum hauſtum.

Nitr

Nitrum ex aqua potui datum.
Origanum cum lixiuio aut paſſo potum.
Rutæ ſylueſtris ſemen cum pipere, & panace, ex vino ſumptum.
Piper cum caſtoreo ex aceto mulſo vel cum ſatureiæ, aut origani decocto ex vino bibitum.
Pinguia iura in potu ſumpta cũ vino, aut paſſo.
Oſſium medulla ex oleo epota.

MATTHIOLI.

Artemiſia recens deuorata, aut foliorũ ſuccus hauſtus.
Quinta eſſentia noſtra cap. de vino deſcripta.
Laſerpitij lachryma epota.
Caſtoreum ebibitum.
Theriaca ſagzanea deuorata.
Mithridatis antidotum ex vino potũ.
Moſchum } olfactum.
Ambarum }
Ellebori albi puluis naribus inditus.
Sulphuris ſuffitus.

DIOSCORIDIS.

Ad cicutam.

Abſynthium ex vino bibitum.
Origanum cum paſſo aut oxymelite potum.

Acetum

Acetum epotum, & vomitu reiectum.

Meracum vinum largius epotũ, & per interualla repetitum.

Lac tum bubulum, tum aſininum epotum.

Caſtoreum cum ruta, & mentha ex vino ſumptum.

Amomi
Cardamomi } vncia pota.
Styracis

Piper cũ vrticę ſemine ex vino hauſtũ.

Lauri folia potui data.

Laſer ex oleo, vel paſſo potum.

Paſſum per ſe largius epotum.

MATTHIOLI.

Apij ſemen ex vino potum.

Iridis radix potui data.

Seſeli Maſsilienſe ebibitum.

Nitrum ex copioſiore aqua epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad ixiam.

Abſinthium ex vino bibitum.

Origanum ex vino potum.

Acetum potum, vomitúque reiectum.

Rutæ ſylueſtris ſemen epotum.

Tragorigani decoctum hauſtum.

Reſina terebinthina deuorata.

Nardus Indica potui data.

Caſtor

Caſtoreum } oboli pondere ſumptũ.
Laſerpitium

Nuces iuglandes cum reſina, caſtoreo & ruta, tritæ, ita vt ſingula drachmæ pondus æquent ex vino hauſtæ.

Chamæleæ } ſuccus ſicilini põdere ex aqua mulſa hauſtus.
Thapſiæ
Abſinthij

MATTHIOLI.

Theriaca Andromachi. } ex abſinthij pontici decocto pota.
Mithridatis antidotum.

Saccharum è floribus borraginis, bugloſsíve paratum, additis corallio, margaritis, moſcho, ambaro, & precioſorum lapidum fragmentis.

Roſaceum cum aceto ſincipiti illitum.

Thlaſpi ſemen potum.

Betæ ſuccus ebibitus.

Triticeæ ptiſanæ cremor ex paſſo potus.

Abſinthij dilutum potum.

Nitrum ex mulſo hauſtum.

Lac recenter mulſum à vomitu copioſo epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad coriandrum.

Merum per ſeſe vel ex abſinthio potũ.

Oleum epotum.
Oua in oleo exinanita, & ex muria liquefacta deuorata.
Muria epota.
Passum ex lixiuio assumptum.
Gallinarum, & anserum ius copiose salsum, haustum.

MATTHIOLI.

Theriaca ex mero pota.
Vincetoxici radices potui datæ.
Diamoschum } in potionibus.
Diambarum

DIOSCORIDIS.

Ad psyllium.

Simplicia omnia quæ coriandro aduersantur.

MATTHIOLI.

Theriaca hausta.
Vincetoxicum ebibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad herbam sardoniam.

Aqua mulsa liberalius pota.
Lac affatim ebibitum.
Aqua calida fotu adhibita, quinetiam, & oleum.

MATTHIOLI.

Vinum dulce potũ ad ebrietatẽ vsque
vt inde

vt inde dormiant affecti.

Caſtorium è dulci vino potum.

Meliſſophylli ſuccus ex aceto ſumptus

Oleum de	Lilio Caſtoreo Vermibus Coſto Hyperico	Occipitio, ceruici, & ſpinali medullæ illitū.
Vnguentū	Vulpinum Aragon Agripæ	eodē modo vſurpatum.

DIOSCORIDIS.

Ad mandragoram.

Aqua mulſa copiosè pota, & vomitu reiecta.

Nitrum cum abſinthio ex dulci vino aut paſſo ſumptum.

Roſaceum cum aceto capiti perfuſum.

Eupatorium Piper Sinapi Caſtorium Ruta	ex aceto trita, & ad olfaciendum data.

Lucernarum extinctarum fumus olfactus.

MATTHIOLI.

Coriandri ſemen Pulegium	ex aqua calida potum,

Origanum ex frigida ebibitum.
Veratri albi puluis naribus inditus.
Cantharides ex ferměto occipitio adalligatæ.

DIOSCORIDIS.

Ad fungos malos.

Fimus gallinæ cum aceto bibitus.
Mel ex roſaceo calido potum.
Raphanus deuoratus, vel potui datus.
Abſinthium cum aceto ebibitum.
Meliſſophylli folia cum nitro epota.
Lixiuium ſarmenticij cineris ex acida muria potum.
Satureia feruefacta, hauſtáque.
Origani iuſculum potui datum.
Acetum calidum potum, & vomitu reiectum.
Atramentum ſutorium ex aqua potũ.
Sal cum oxymelite bibitum.
Pyraſtri folia pota, deuoratáque.
Oua gallinacea cum ariſtolochiæ drachma ex poſca deuorata.
Panacis radix, & ſemen ex vino pota.
Fæx vini cremata ex aqua bibita.
Sinapis hauſta.
Naſturtium comeſtum.

MATTHIOLI.

Myrti frondes cum baccarum ſemine

trit

tritæ & inſumptæ.

Braſſicæ ſuccus potus.

Porrum ſub cineribus coctum hauſtũ vel comeſtum.

Pyri ſylueſtris cinis potus, quin & ligni ramenta.

Pyra ſylueſtria deuorata aut cum ipſis fungis elixa.

Quinta eſſentia noſtra pota.

Raphani domeſtici ſuccus epotus.

Rutæ folia deuorata.

Origani puluis ſumptus.

Mel deglutitum.

Theriaca ex acerrimo aceto pota.

Vinum generoſum in quo piper conferbuerit hauſtum.

Allium crudum deuoratum.

Murium ſtercus ex vino potum.

Oleum cum anatis adipe clyſtere infuſum.

Ricininum oleum ventri illitum.

Scammonium vltimo loco potum.

Diapipereos, aut diacyminum, aut diagalanga, aut diamoſchum inſumpta.

DIOSCORIDIS.

Ad gypſum.

Origanum cum paſſo, aut oxymelite potum.

Maluæ decoctum potum, quin & toto corpori inspersum.
Oleum bibitum.
Aqua mulsa epota.
Caricarum decoctum haustum.
Lixiuium è ficulneo, aut sarmentitio cinere paratum cum vino copiosio re haustum.
Origanum cum lixiuio, aut aceto au passo sumptum, quinetiam & thymum.
Simplicia omnia quæ fungis resistunt.

MATTHIOLI.

Antidota omnia quæ cerussæ, & fungorum noxæ opitulantur.
Maluæ, althææ, fœnogræci, & lini seminis decoctum potum.
Aqua egelida cum butyro pota, & vomitione reiecta.
Mithridatis antidotũ ex meraco duarum drachmarum pondere à vomitu sumptum.

DIOSCORIDIS.

Ad cerussam.

Amaracinum } oleum potum.
Irinum
Vlmi liquor epotus

Persic

Perſicorum nuclei ex ptiſana poti.
Caricarum } decoctum hauſtum.
Maluarum
Lac calidum bibitum.
Seſamum tritum ex vino ſumptum.
Lixiuium ex ſarmentitio cinere potum.
Columbina oua cum thure hauſta.

MATTHIOLI.

Scammonium ex mulſa aqua potum.
Medicamenta quæ ſuapte natura vrinam pellunt.
Oleum lilinum ex hydromelite potũ & vomitione redditum.
Atriplicis, rapique ſemen ex mulſo potum & vomitu reiectum.
Braſsicę decoctum abſque ſale cũ oleo infuſum.
Theriaca.
Mithridatis antidotum.
Vinum album meracum liberalius hauſtum.

MATTHIOLI.

Ad arſenicum ſublimatum.

Butyrum frequenter ſumptũ, frequenterque reiectum.
Aſininum lac potum.
Rapi ſemen ebibitum.

Mucago ex psyllij, maluæ, & cydoniorum semine parata, & pota.
Amygdalinum oleum potum.
Pinguium gallinarum ius copiosè haustum.
Crystallum in tenuissimum puluerem tritum drachmæ pődere dulci amygdalino oleo epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad argenti spumam.

Hormini syluestris semen potum.

Myrrha Absinthium Hyssopum Apij semen Piper Ligustri flores	ex vino hausta.

Palumborum aridum fimum cum nardo ex vino sumptum.

MATTHIOLI.

Butyrum cum mulsa potum, & vomitione reiectum.
Gallinarum & anatum adeps ex hydromelite potus, & vomitu redditus.
Amygdalinum oleum copiose potum.
Hydromel clystere infusum.
Apij succus ventriculo inunctus.
Butyrum ventri illitum.

Lathyris

Lathyris ſemen duarum drachmarum pondere hauſtum.

DIOSCORIDIS.

Ad argentum viuum.

Lac copioſè potum.
Simplicia omnia quæ faciunt ad argenti ſpumam.

MATTHIOLI.

Lac bubulum cum ſuo butyro potum.
Amygdalinum oleum ebibitum.
Aurum in puluerem ſubtiliter tritum hauſtum.

MATTHIOLI.

Ad argentum viuum ſublimatum, præcipitatúmque & cinnabarim.

Lac bubulum cum ſuo butyro potum, & vomitione redditum.
Antidota omnia quæ ad cantharidum noxam faciunt.

DIOSCORIDIS.

Ad calcem, ſandaracham, & auripigmentum.

Lac ex aqua mulſa potum, & vomitu reiectum.
Carnium iura pinguia hauſta.
Althææ } decoctum ad ſpiſſitudinem
Maluæ } redactum epotum.

Tragi herbæ ſemen potum.
Seminis lini decoctum potui datum.
Orizæ decoctum hauſtum.

MATTHIOLI.

Lac abunde potum.

Butyrum Iûs carnium pinguium Animalium pinguedines Medicamenta aluum lubricantia	copioſè epota.

Seminis	Maluæ Althææ Pſyllij Lini Fœnugræci	mucagines.

Antidota omnia, quæ ad cantharidum noxam faciunt.

MATTHIOLI.

Ad anacardia.

Oleũ	Amygdalinum dulce E pineis nucibus E nucibus Indicis E papaueris ſemine	glacie refrigerata & epota
Butyrum crudum recens Bubulum, ouillúmque lac Violaceum oleum Hordea ptiſſana		

Pinguium carnium ius.
Suillus,& anſerius adeps
Cerebrũ tam quadrupedum quàm volatilium.
Oſſium medulla.
} copiosè ſumpta.

MATTHIOLI.

Ad ſtaphidam agriam.

Amygdalarum dulcium oleum admiſto copioſo hydromelite.
Medicamenta omnia quæ cantharidũ noxæ aduerſantur.
Theriaca Andromachi pota.
Mithridatis antidotum.
Antidotum noſtrum in lib.6.præfatione deſcriptum.

MATTHIOLI.

Ad ſcyllam malam.

Lac in quo calybs candens extinctus fuerit,epotum.
Ouorum vitelli in aceto decocti deuorati.
Carnium pinguium iura pota.
Butyrum crudum, ac recens copiosè ſumptum.
Extrema iuuenum quadrupedũ membra elixa & deuorata.

MATT

MATTHIOLI.

Ad flammulam.

Bubulum lac à vomitu,& clyſtere epotum.

Oleum	Amigdalium dulce Epineis nucleis Papaueris ſemine Ex indica nuce	epotum.
Seminis	Lini Maluæ Althææ Pſyllij Cydoniorum	epotum

Pinguia carnium iura hauſta

Halicacabi baccæ deuoratæ.

MATTHIOLI.

Ad vrticæ ſemen.

Medicamenta omnia quæ ſcyllæ noxæ reſiſtunt.

Malorum cydoniorum ſemina contuſa,& ex calida aqua epota.

MATTHIOLI.

Ad dracunculi ſemen.

Butyrum crudum recens hauſtum

Hordeaceæ farinæ pulticula additis ſaccharo,penidiis,amygdalino oleo, aut recenti butyro deuorata.

Pinguia carnium iura hauſta.

MATTHIOLI.

Ad rhododendrum.

Fenugræci decoctum potum.
Dactyli deuorati.
Viticis ſemen aut folia aut eorum decoctum epotum.
Caricæ ex melle aut iulapio ſumptæ
Defrutum potum.
Pinguia omnia deuorata.
Diacaſtoreum potum duarum drachmarum pondere.
Iuniperi baccæ pari pondere potæ.

MATTHIOLI.

Ad azadaracht.

Theriaca Andromachi, Mithridatis antidotũ, Antidotum noſtrum } ex vino hauſta.
Medicamenta omnia quæ nerio conueniunt.

MATTHIOLI.

Ad vomicas nuces.

Butyrum à vomitu copioſè deuoratum.
Vinum meracũ copioſum addito pipere,

re, pyrethro, lauri, baccis, cinnamomo & castoreo à vomitu epotum.

Et omnia quæ opij noxam superant.

MATTHIOLI.

Ad sanguinem menstruum.

Margaritæ drachmæ pondere ex aqua melissophylli potæ.

Balneum tepentis aquæ.

Theriaca andromachi drachmæ pondere ex fumariæ aqua quotidie hausta.

Viperei pastilli scrupuli pōdere epoti.

MATTHIOLI.

Ad fel leopardi.

Antidota quæ napello epoto, & vipereis morsibus auxiliantur.

Antidotus Auicennæ è lemnia terra.

Vide li. 6. de cō. de taurino sanguine.

MATTHIOLI.

Ad vipereum fel.

Butyrum decoctum potum.

Theriaca Andromachi
Mithridatis antidotum
Viperei pastilli
Antidotum nostrum
Moschum
Diamoschum
Ambarum
Diaambarum
} à vomitu sumpta.

Oleum

Oleum nostrum de scorpionibus, cordi & arteriis sæpe inunctum.
Quinta essentia nostra lib. 6. in præfatione descripta.

MATTHIOLI.

Ad canis piscis fel.

Butyrum bubulum cum gentianæ radice, cinnamomo, & leporis coagulo epotum.
Oleum odoratum quodlibet corpori vniuerso illitum.

MATTHIOLI.

Ad cati cerebrum.

Terra lemnia ex oleo pota, & vomitione reiecta semel in septimana.
Diamoschum quotidie sumptum horis quatuor ante cibum.
Moschum per sese semiscrupuli pōdere ex vino pluries epotum.

MATTHIOLI.

Ad venenum caudæ serui.

Butyrum bubulum potum, & vomitione reiectum.
Smaragdi puluis semiscrupuli pondere à vomitu ex vino epotus.
Pistacia, & ponticæ nuces in cibis largius deuoratæ.

Oleum

Oleum è citri semine pressum toti cor-
pori illitum.

Oleum nostrum de scorpionibus cor-
di & arteriis inunctum.

Antidotum nostrum magnum in præ-
fatione bb.6. descriptum.

MATTHIOLI.

*Ad quadrupedum quoruncun-
que sudorem.*

Butyrum siue oleum potum, & vomi-
tione reiectum.

Vinum cum rosaceo à citata vomitio-
ne epotum.

Rhabarbarum semidrachmæ ponder-
sumptum addito fossitij salis mo-
mento.

Theriaca ex terra lemnia Auicennæ.

MATTHIOLI.

Ad castoreum malum.

Butyrum bubulum
Aqua mulsa
Diamoron
} pota & vomitio-
ne reiecta.

Limonum succus
Citri mali succus
} à vomitu cum sa-
charo potus.

Coriandri semen tostum duarum dra-
chmarum pondere haustum.

MAT

MATTHIOLI.

Ad plumbi ſcobem.

Antidota omnia quæ ad argenti ſpumam faciunt.

MATTHIOLI.

Ad ferri ſcobem, & ſcoriam.

Lac recenter mulſum epotum.

Medicamenta valenter aluum ſoluẽtia ab epoto lacte ſumpta.

Butyrum tamdiu datum quouſque inteſtinorum dolores cedant.

MATTHIOLI.

Ad lapidem magnetem.

Auri ſcobes in tenuiſſimum puluerem trita, & epota.

Smaragdi puluis potus nouem diebus.

Lac, & amygdalinum oleum clyſtere infuſum.

MATTHIOLI.

Ad æris ſquamam.

Mulſa pota, & vomitione reiecta.

Balneum ex hyrcorum capitũ & cochlearum iure paratum.

Menthæ ſuccus potui datus.

Roſaceum calidum ventriculo inunctum.

Acori radices trium drachmarum pondere bibitæ.
Lemnia terra drachmæ pondere ex vino hauſta.
Corallium rubrũ drachmarũ duarum pondere ex vino ebibitum.

MATTHIOLI.

Ad æruginem.

Medicamenta, & antidota omnia quæ ad æris ſquamam conferunt.

MATTHIOLI.

Ad riſagallum.

Medicamenta, & antidota omnia quæ argenti viui ſublimati, arſenici, & æruginis noxæ aduerſantur.
Amygdalinũ oleũ toti corpori illitum.
Violaceum iulapium ex ptiſſana hordeacea epotum.
Oleum è pineis nucleis, & Indica nuce preſſum ſelibræ pondere potum.
Antidota omnia, quę cãtharidibus conueniunt.

MATTHIOLI.

Ad elleborum album.

Mulſa cum butyro pota, & vomitione reiecta
Nymphææ flores duarum drachmarũ
ponde

pondere potæ.
Theriaca Andromachi.

MATTHIOLI.

Ad elleborum nigrum.

Absynthium vino potum.
Anisi semen ebibitum.
Nardus Indica vnà cum castoreo pota
Caseus recens.

Mel, Butyrum, Pinguia, Passum } in cibis sumpta.

Lemnia terra hausta.
Theriaca Andromachi.

MATTHIOLI.

Ad euphorbium.

Butyrum haustum.
Oleum amygdalinum.
Pinguia omnia.

Aqua { Solani hortensis, Violarum, Nymphææ } epota.

Seminis { Maluæ, Althææ, Psyllij } mucago pota.

{ Cydoniorum malorum, Lini. }

Lac acidum.
Caphura ex aqua rosacea bibita.
Punicorum malorum vinum
Anguria
Cucumis
Cucurbita
Malorum acidorum succus
Ptissana hordeacea
} glacie refrigerata & in sumpta.
Citri semen ex vino helenij potum.

MATTHIOLI.

Ad turpetum, & tithymalos.

Antidota omnia quæ ad euphorbium faciunt.
Theriaca Andromachi ex vino pota in quo Cretense dictamnum incoctum fuerit.
Mumia sepulchrorum drachmæ pondere ex meraco hausta.

MATTHIOLI.

Ad scammonium.

Lac à quo demptum fuerit butyrum epotum.
Cotoneorum malorum succus ebibitus.
Ribis succus epotus.
Ribis vulgaris vinum haustum.

MATTH

MATTHIOLI.

Ad colocynthidem.

Antidota omnia ad Euphorbium facientia.

Bubulum lac,& butyrum recens potũ.

Lemnia terra frequenter pota.

Smaragdi puluis pluries haustus.

Theriaca Andromachi deuorata.

MATTHIOLI.

Ad cyclaminum.

Lauri baccæ duarum drachmarũ pondere potæ

Gentiana hausta

Nigrum piper in potu sumptum.

Theriaca

Lemnia terra.

MATTHIOLI.

Ad thymelæam,& chamæleam.

Antidota omnia quæ ad euphorbium faciunt.

Theriaca Andromachi.

Lemnia terra.

Rosaceum serapium ex hordei ptissana epotum.

Origanum tostum potum.

MATTHIOLI.

Ad bryoniam.

Antidota omnia, quæ ad euphorbium conueniunt.

Theriaca ex vino hausta in quo hele-
nium incoctum fuerit.

MATTHIOLI.

Ad elaterium.

Theriaca Andromachi ex baccarum lauri decocto, aut melle drachmarum duarum pondere pota.
Menthæ succus haustus.

MATTHIOLI.

Ad aquam frigidam.

Piper epotum.
Creticum vinum ebibitum.
Antidotum nostrum.
Quinta essentia nostra.

MATTHIOLI.

Ad vini læsiones.

Vomitus excitatio
Brassicæ succus haustus.
Acetum testiculis adhibitum.

MATTHIOLI.

Ad carnes, & pisces refrigeratos.

Ea quæ ad maleficos fungos valent.
Vini optimi, & odorati potus admisto cydoniorum succo.
Lemnia terra cum agallocho, & mastiche hausta.

SIM

SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM FACVLTATES,

QVAE CORPORI DECOrem præſtant ex Dioſcoride.

DECORIS.

DIOSCORIDIS.

Ad alopeciam.

MYRRHA cum ladano & vino myrteo illita.
Harundinum corticum cinis ex aceto inũctus.
Ladanũ cũ vino, & myrteo oleo admotum.
Myrti baccarum ſuccus illitus.
Nucum iuglandium putamen combuſtum, tritúmque, & impoſitum.
Nucum auellanarum crematarum cinis ex vrſino adipe perunctus.
Erinacei terreſtris corij cinis ex liquida pice illitus.

Leporinum caput crematum ex vrſino adipe.
Ranarum crematarum cinis ex liquida pice.
Murium ſtercus combuſtum ex aceto.
Vrſinus adeps illitus.
Caprarum fimus ex aceto.
Raphanus tritus ex loliacea farina admotus.
Baſſica cum ſale confricata.
Betæ recentia folia cruda illita.
Aſphodeli radicum cinis impoſitus.
Cæpa confricata.
Allij cinis ex melle illitus.
Sinapi illitum.
Naſturtium confricatum.
Cyclamini ſuccus inunctus.
Ranunculi folia,& radices illitę, paruo temporis ſpatio.
Aloe ex vino.
Abrotani cinis ex raphani ſucco, aut cicino oleo.
Laſerpitij liquor cum pipere ex aceto.
Nympheæ radix ex pice.
Cynogloſſæ folia ex vetere ſuillo adipe.
Adiantum illitum cũ ſuſino aut myrtino oleo, aut hyſſopo, aut vino.
Thapſiæ ſuccus inunctus.

Rubigo

Rubigo ferri illita.
Sandaracha ex resina.
Alcyonium tritum exustum inunctum.
Cotes naxia illita.
Hippocampi cremati cinis ex liquida pice, aut axungia, aut amaracino vnguento.
Caprarum vngularum cinis ex aceto inunctus.

MATTHIOLI.

Conorum cupressi, & mulorũ vnguium cinis oleo myrtino exceptus, & illitus.
Vlmi radicum decoctarum mucago illita.
Persici nuclei contusi.
Ambrotoni cinis cum oleo raphanino aut sicyonio illitus.
Lilij radix ex adipe & oleo.
Oleum è colocynthide illitum.

MATTHIOLI.

Ad capillorum defluuium.

Conorum cupressi, & mulorum vnguiũ cinis ex myrtino oleo illitus.
Vlmorum radicum mucago illita.
Humor defluens è medulla dissectæ tiliæ.
Ladanum inunctum

Syluestris oliuæ oleum.
Rhois foliorum decoctũ ex lixiuio paratum.
Viperinæ senectæ cinis inspersus.
Murium stercus ex aceto illitum.
Cæpa affricta.
Abrotoni cinis cũ oleo veteri, aut lentiscino inunctus.
Oleum è colocynthide illitum.
Myrti baccarum vinum illitum.
Myrobalana omnia, & præsertim flaua quouis modo vsurpata.

DIOSCORIDIS.

Ad pilos auellendos.

Oleum in quo decocta fuerit scolopendra marina inunctum.
Lepus marinus per se, & cum marina vrtica tritus,& appositus.
Salamandræ cinis ex oleo.
Hederę lachryma illita.
Dryopteris radix trita,& post sudorem inuncta.
Aqua è viridibus vitium sarmẽtis igne incensis emanans admota.
Auripigmentum illitum.
Cyperus Babylonicus illitus.

MATTHIOLI.

Ad pilos retardandos.

Oleum hyoſcyaminum
Cicutæ ſuccus } inuncta.
Hyoſcyami ſuccus

DIOSCORIDIS.

Ad capitis furfures.

Salicis foliorum, & corticis decoctum in lotionibus.
Myrti baccarum ſuccus illitus.
Fel taurinum cum nitro,& cimolia inunctum.
Humana vrina inueterata admota.
Adiantum in lixiuio decoctum.
Fœnumgræcum in lotionibus.
Malua ex vrina humana.
Betæ decoctum admotum
Allij cinis ex melle
Bulbi cum cremato nitro illiti.
Lilij cremata radix ex melle peruncta.
Alumen cum eruo ex pice.

MATTHIOLI.

Euonymi baccæ in lixiuio.
Syluestris oliuæ oleum.
Pomata illita.
Oleum amygdalarum amararum.
Lupini farina confricata.

DIOSCORIDIS.

Ad rufandos capillos.

Liguftri folia trita,& in radiculæ fucco macerata,& illita.

Lycium illitum.

Loti ligni decoctum in lotionibus admotum.

Vini fæx cremata ex lentifcino oleo tota nocte illita.

MATTHIOLI.

Ad crifpandos capillos.

Afphodeli radices derafo capiti affrictæ.

Caftanearum echinorum cinis derafo capiti ex melle illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad denigrandos capillos.

Cupreffi folia trita ex aceto adhibita.

Rhois decoctum admotum.

Mori folia trita ex aceto impofita.

Gallæ aceto aut aqua maceratæ illitæ.

Palmæ corticis decoctum admotum,& fubinde deterfum.

Myrti foliorum decoctum in lotionibus.

Acaciæ fuccus illitus.

Ilignæ radicis cortex ex aqua coctus donec mollitus contabefcat,tota nocte illitus.

Hederæ corymbi illiti.
Saluiæ decoctum sæpius inspersum.
Rubi folia admota.
Sory illitum.

MATTHIOLI.

Eruinæ siliquæ priusquam indurescant aut cum sale suísque foliis contritæ & illitæ.
Oleum è colocynthidis fructu illitum.
Ophrys in capitis perfusionibus addita.

DIOSCORIDIS.

Ad pediculos & lendes necandos.

Cedria illita.
Myricæ decoctum perfusum.
Mel inunctum capiti.
Betæ decoctum perfusum.
Allium cum origani decocto potum.
Hederæ lachryma illita.
Staphis agria admota.
Sandaracha ex oleo inuncta.
Alumen ex aqua.

MATTHIOLI.

Euonymi baccæ in lixiuio coctæ.
Hederæ gummi illitum.
Hyssopum cum oleo inunctum.
Albi veratri radix in lixiuio decocta.
Argentum viuum extinctum, & cum

butyro inunctum.

Piper in puluerem tritum, & ex ſaliua illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad prohibendam ſolis adustionem.

Albumen oui inunctum.

Cyclamini ſuccus inunctus.

MATTHIOLI.

Melopeponis } pulpa illita.
Anguriæ }

Seminis { Maluę, Althææ, Pſyllij, Cydoniorum malorum } mucago illita ex recenti butyro.

Vlmi folliculorum liquor inunctus.

Vuæ præmaturæ ſuccus illitus.

MATTHIOLI.

Ad remorandam canitiem.

Syluestris oliuæ oleum inunctum.

DIOSCORIDIS.

Ad faciei nitorem.

Vlmi liquor in folliculis contentus illitus.

Maſtiche illita.

Lupinorum farina illita.

Raparum

Raparum ſyluestriũ ſemen admotum.
Peponis ſuccus cum eius ſemine,& farina in ſole ſiccatus,& inunctus.
Polygonatum illitum.
Glans vnguentaria ex vrina illita.
Ricini ſemen impoſitum.
Vitis ſyluestris acini illiti.
Argenti ſpuma elota inuncta.
Alcyonium primum, & ſecundum admotum.
Chia terra impoſita.
Crocodili terreſtris fimus illitus.

MATTHIOLI.

Caphura circumlitionibus addita.
Eadem cum chryſocolla trita,& ex melle illita.
E limoniorum ſucco ſtillatitia aqua illita.
Cochlearum terreſtriũ ſtillatitia aqua illita.
Fabacea farina admota.
Aqua ſtillatitia ex phaſiolis,& quibuſdam aliis, vide in phaſiolorum commentario lib.2.cap.101.
Lupini decoctum perfuſum.
Aqua ſtillatitia ex melopeponibus & aliis multis. vide libr. 2. cap.128. in comment.
Ari radicum ſtillatitia aqua, vel earum

ſuccus

succus insolatus, & cum eiusdem ari
stillatitia aqua illitus.
Primulæ veris florum succus illitus.
Verbasci florum, & polygonati radicũ
dilutum per elambicum distillatum.

DIOSCORIDIS.

Ad colorem conciliandum.

Cicer in cibis sumptum.
Agaricum drachmæ pondere potum.
Hyssopum manducatum bibitúmve.
Chia terra illita.
Cerasi gummi illitum.
Caricæ in cibis sumptæ.

MATTHIOLI.

Ad pustulas sanguineas.

Caphura vnciæ pondere cum pari sul-
phuris portione trita, additis myr-
rhæ, thurísque cuiusque quaterni
drachmis, & aquæ rosarum libra i
vitreo vase per dies decem insolata
& deinde illita.
Fraxini stillatitia aqua.
Tamarindorum pulpa deuorata fre-
quenter.
Vinum è fragis illitum.
Verbasci florum stillatitia aqua addit
caphuræ momento.

DIOSCORIDIS.

Ad faciem derugandam.

Cacaliæ grana poſt excuſſum florem prodeuntia trita,& cum cerato illita.

Bryoniæ radix cum eruo,creta chia, & fœnogræco illita.

Chia terra admota.

MATTHIOLI.

Myrrhæ oleum frequenter illitum.

Myrrha ſuffita ex candenti patella.

Conorum pineorum recentium ſtillatitia aqua faciei admota.

Ari radicum ſtillatitia aqua illita vel inſolatus ex radicibus ſuccus.

Primulæ veris florum ſuccus illitus.

Verbaſci florum , & polygonati radicũ ſtillatitia aqua addito limonio ſucco.

DIOSCORIDIS.

Ad cutis vitia in facie.

Sabinæ decoctum perfuſum.

Conchulæ Indicæ cinis admotus.

Glans vnguentaria trita ex vrina.

Cancrorum fluuiatilium cinis illitus.

Narciſſi radix cum ſemine vrticæ ex aceto.

Ricini ſemen admotum.

Vitis ſylueſtris acini illiti.

Cinnamomum ex melle.
Costi radix cum aqua vel melle illita.
Bryoniæ radix per se,& cum eruo,creta chia,& fœnogræco admota.
Alcyonium primum, & secundum impositum.

MATTHIOLI.

Resinę laricęę,aut terebynthinę stillatitia aqua, addito oleo è vini fæce parato.
Pomata illita.
Aqua è succo limoniorũ parata vitreo alembico.
Oleum ex ouorum vitellis.
Oleum è tritico.
Auenæ farina in aceto decocta.
Fabacea farina.
Lupini decoctum affusum.
Rapi syluestris semen illitum.
Lapathi acuti aqua stillatitia, & quorundam aliorum,vide lib.2.c.108. in comment.
Erucæ semen cum melle inunctum.
Sinapi aqua subactum, & cuti affrictũ.
Dracunculi radix contusa,& illita.
Boni Henrici succus cum aceto illitus.
Ari radicis stillatitia aqua vel insolatus earum succus illitus.

Gentianę

Gentianę ſtillatitia aqua illita.
Pſeudomelanthij ſemen in farinam tritum,& melle illitum.
Scabioſæ ſuccus cum chryſocollæ farina,& caphuræ momento illitus.
Vinum quod è fragis elicitur.
Primulæ veris florum ſuccus illitus.
Verbaſci florum ſtillatitia aqua.
Lupuli florum, & folliculorum decoctum epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad ionthos, & varos.

Myrrha illita cum melle & caſſia odorata.
Porri folia cum rhoe obſoniorum, admota.
Cæpæ ſuccus cum ſale appoſitus.
Bulbi per ſe,& ex oui vitello.
Pulegium ex cera.
Sory ex aqua.
Alcyonium primum, & ſecundum admotum.

MATTHIOLI.

Aqua è ſucco limoniorum vitreo alembico parata.
Aqua è lapathi acuti radicibus & aliis nonnullis parata, vide lib.2.c.108.in comment.
Centaurij maioris decoctum adhibitũ

Scabiosæ succus cum chrysocollę farina & caphuræ momento illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad cutis faciei vitia à sole contracta.

Iridis Illyricæ radix cum elleboro admota.

Cinnamomum ex melle.

Costi radix cum aqua, vel melle illita.

Amygdalę amarę radicū tritarum decoctum adhibitum.

Fici lac inunctum.

Cochlearum tum caro, tum testa simul cremata & melle.

Leporinus sanguis inunctus.

Sepiæ crematæ cinis admotus.

Lini semen illitum.

Orobi farina imposita.

Sisymbrium inunctum.

Bulbi cremati cum alcyonio impositi.

Hederæ decocta folia ex vino.

Chamæleonis nigri radix.

Alyssum concisum ex melle.

Melia terra inuncta.

Cyclamini succus illitus.

MATTHIOLI.

Thus cum lacte illitum.

Melopeponum } pulpa illita.
Anguriæ
Vuæ immaturæ ſuccus ex lacte humano illitus.

DIOSCORIDIS.

Ad lentigines delendas.

Iridis Illyricæ radix cum albo veratro admota.
Caſſia ex melle illita.
Sanguis leporinus calens inunctus.
Tritici farina ex aceto mulſo.
Raphanus cum loliacea farina admotus.
Braſſicæ ſemen inſperſum.
Siſymbrium tritum, & impoſitum.
Allij cinis ex melle.
Dracunculi maioris radix ex melle.
Bulbi ex melle, & aceto.
Nigella confricata.
Galbanum cum nitro, & aceto.
Alyſſum conciſum ex melle.
Narciſſi radix cum vrticæ ſemine ex aceto.
Ricini ſemen illitum.
Vitis ſylueſtris acini liniti.
Bryoniæ radix cum eruo, fœnogræco & creto chia.
Adarces impoſita.

MATTHIOLI.

Laricеæ resinæ stillatitia aqua addito oleo ex vini fæce parato.
Nux myristica illita.
Mustellæ fel ex melle, & ari farina illitum.
Oleum ex ouorum vitellis.
Rapi syluestris semen.
Hordei farina ex aceto, & melle subacta.
Auenæ farina in aceto decocta & illita.
Fœnogræci farina cum sulphure, & nitro apposita.
Fabacea farina.
Lupinorum decoctum affusum.
Sij succus illitus.
Aqua stillatitia è lapathi acuti radicibus, & aliorum nonnullis, vide lib. 2. c. 18. in comment.
Melopeponum pulpa affricta.
Dracunculi radix illita.
Ari radix elixa cum fabacea farina defruto subacta.
Centaurij minoris succus aut decoctum.
Menthæ græcæ succus illitus.
Pseudomelãthij seminis farina ex melle illita.

Securidacæ vtriusque seminis farina ex melle.

Scabiosæ succus cum chrysocollæ farina, & caphuræ momento.

Xyridis succus illitus.

Verbasci florum stillatitia aqua.

Lupuli florum decoctum epotum.

Scrofæ lac perfusum, & plena manu illitum.

DIOSCORIDIS.

Ad næuos.

Alcyonium illitum.

MATTHIOLI.

Auenæ farina in aceto decocta, & illita.

Lupinorum decoctum affusum.

Centauri minoris decoctum.

Argenti spuma ex aceto, decocta, & illita.

DIOSCORIDIS.

Ad totius corporis nitorem.

Mastiche inspersa.

Vlmi liquor in folliculis conclusus illitus.

Butyrum inunctum.

Crocodili terrestris fimum illitum.

Peponis succus cum erui semine, & farina in sole siccatus ex aqua.

Bryoniæ radix inuncta.

Cyclamini ſuccus inunctus.

MATTHIOLI.

Caphura illita.
Fabacea farina.
Aqua è vulnerato betulæ caudice diſtillans illita.
Aqua è limoniorum ſucco parata vitreo alembico.
Fabarũ ſtillaritia aqua, vide lib. 2. c. 101. in comment.
Sinapi aqua ſubactum, & cuti affrictum.
Ari radicum ſtillatitia aqua, vel inſolatus earum ſuccus.
Gentianæ aqua ſtillatitia.
Verbaſci florum ſtillatitia aqua.

DIOSCORIDIS.

Ad cicatrices delendas.

Aſininus adeps inunctus.
Fabarum farina cataplaſmatis indita.
Ranunculi folia, & radices illitæ.
Calamintha ex vino decocta admota.
Cucumeris ſylueſtris radix trita, & inſperſa.
Glans vnguentaria cocta in aceto cum nitro adhibita.
Bryoniæ radix cum eruo, creta chia, & fœnogræco admota.
Chryſocolla illita.

Alcyo-

Alcyonium primum, & secũdum inunctum.

MATTHIOLI.

Erucæ semen tritum cum felle bubulo illitum.
Ceruina medulla.
Opobalsamum.
Oleum myrrhæ.
Ouis recentis dum assatur sudor.
Caphura cum chrysocolla trita, & medulla bubula illita.

DIOSCORIDIS.

Ad vitiligines.

Cochlearum terrestrium testę crematę & illitæ.
Leporinus sanguis inunctus.
Sępiæ crematę cinis admotus.
Fabarum farina inspersa.
Lupinorum farina imposita.
Betæ cruda folia illita.
Condryllæ radix, & folia ex melle, & nitro trita ex aqua.
Dracunculi maioris radix ex melle.
Asphodeli radicis succus inunctus confricata prius sub sole cute.
Cæpæ succus in sole inunctus.
Allij cinis ex melle.
Piper cum nitro impositum.
Capparis radix trita ex aceto.

Argemone ſiccata, tusáque cum nitr
& viuo ſulphure admota.
Telephij folia cum hordeacea farin
ex hydrelæo ſex horis admota.
Gentianæ radicis ſuccus inunctus.
Chamæleonis nigri radix cum ſulphu
re illita.
Ruta cum vino, pipere, nitróque con
fricata.
Libanotis ſemen ex acerrimo aceto.
Lilij cremata radix ex melle.
Nymphææ radix ex aqua.
Rubiæ radis ex aceto.
Althææ ſemen tum recens tum ſiccum
tritum ex aceto in ſole inunctum.
Anchuſæ radix ex aceto.
Narcyſſi radix cum vrticæ ſemine e
aceto.
Bryonia cum eruo, creta chia, & fœno
græco illita.
Glans vnguentaria in aceto decoct
cum nitro impoſita.
Cucumeris ſyluestris radix trita, & in
ſperſa.
Ricini ſemen illitum.
Veratrum nigrum ex aceto.
Sulphur quoquo modo admotum.
Alcyonium primum, & ſecundum, ad-
motum.

MAT

MATTHIOLI.

Conorum cupreſſi decoctum affuſum.
Tamarindorum pulpa in potionibus addita.
Aqua è limoniorū ſucco parata vitreo alembico.
Oleum ex ouorum vitellis.
Lupinorum decoctum.
Rapi ſyluestris ſemen.
Aqua è lapathi acuti radicibus, & aliis nonnullis. vide lib. 2. ca. 108. in comment.
Ari radix elixa cum fabacea farina defruto ſubacta illita.
Mentha græca adhibita.
Chamæleonis nigri radix cum aceto trita, & illita.
Securidacæ vtriuſque ſeminis farina melle excepta.
Scabioſæ ſuccus addito chryſocollę, & caphuræ momento.
Xyridis ſuccus illitus.
Verbaſci florum ſtillatitia aqua.
Lupuli florum decoctum epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad lychanas, & impetigines.

Pini, & piceæ cortex illitus.

Lentiſci

Lentiſci foliorum decoctum fotu adhibitum.
Cupreſſi folia cum polenta illita.
Rhamni folia admota.
Lignorum marcor inſperſus.
Naſturtij ſemen admotum.
Rhaponticum ex aceto illitum.
Veratrum nigrum ex aceto illitum.
Glans vnguentaria cũ lotio impoſita.
Vitis viniferæ gummi cum nitro illitum loco tamen prius perfricato.
Sulphur ex terebinthina reſina.
Sal ex oleo,& aceto perfrictum.
Aclyonium primum , & ſecundum impoſitum.
Adarces illita.
Pix liquida inuncta.
Thus inſperſum.
Aethiopicæ oleæ lachryma inuncta.
Pruni arboris gummi illitum.
Ficulneum lac cum polenta illitum.
Mel cum alumine decoctum illitum.
Propolis inuncta.
Triticeus recens panis ex muria.
Loliacea farina cum ſulphure ex vino.
Cicer cum hordeo ex melle.
Lapathi cuiuſque radices in aceto decoctæ loco prius ſcarificato, & nitro confricato,appoſitæ.

Naſturtium ex melle impoſitum.
Allij cinis ex melle illitus.
Sinapi ex aceto illitum.
Chamæleonis nigri radix ex aceto co-
cta & inuncta.
Ruta cum alumine ex melle.
Laſerpitij liquor ex aceto.
Glutinum in aceto ſolutum inunctum.
Cucumeris ſylueſtris radix trita & in-
ſperſa.
Tithymali characiæ lac illitum.
Bryoniæ radix cum eruo, creta chia, &
fœnogræco illita.
Aqua maris fotu adhibita.

MATTHIOLI.

Pix cum melle illita.
Tamarindorum pulpa frequenter de-
uorata.
Oleum ex ouorum vitellis inunctum.
Rapi ſylueſtris ſemen.
Saliua humana affricta à ieiunis.
Aqua è lapathi acuti radicibus, & aliis
nonnullis, vide lib. 2. ca. 108. in com-
ment.
Plantaginis recentia folia trita, & illi-
ta.
Aſphodeli radix ex aceto decocta, &
impoſita.

Gent

Gentianæ ſtillatitia aqua fotu vſurpata.
Mentha illita.
Menthæ græcæ ſuccus impoſitus.
Marrubij folia ex aceto.
Securidacæ vtriuſque ſeminis farina ex melle illita.
Scabioſæ maioris radices decoctæ, & potæ quadraginta diebus, & earundem radicum puluis quotidie drachmæ pondere ex ſero hauſtus.
Xyridis ſuccus illitus.
Lupulorum decoctum ebibitum.
Elebori nigri dilutum epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad papulas.

Lac omne potum cum crudo melle admixta aqua, & exiguo ſale.
Serum lactis potum.
Acetum applicatum.
Butyrum illitum.
Vrina humana inueterata adhibita.
Lupinorum farina admota.
Cyclamini ſuccus adhibitus.
Pulegij decoctum corpori perfuſum.
Ruta cũ cera & myrteo oleo cataplaſmatis indita.
Staphis agria illita.
Glans vnguentaria cum lotio linita.

Rubigo ferri illita.
Alumen cum melle adhibitum.
Cinnabaris, idest, ſanguis draconis adhibitus.
Fornaceæ teſtæ, toſtæ admotæ.

DIOSCORIDIS.

Ad alphos & cutis maculas.

Thapſiæ ſuccus cum melle illitus.
Glans vnguentaria cum lotio linita.
Narciſſi radix cum ſemine vrticæ ex aceto.
Lotus ſylueſtris cum melle perunctus.
Cucumeris ſylueſtris puluerizata radix impoſita.
Ricini ſemen illitum.
Vitis ſylueſtris acini liniti.
Bryonia cum eruo, creta chia, & fœnograeco illita.

MATTHIOLI.

Lupinorum decoctum fotu adhibitum.
Rapi ſylueſtris ſemen.
Aqua è lapathi acuti, & aliorum nonnullorum radicibus. vide lib. 2. c. 108. in comment.
Melopeponum pulpa affricta.
Cæpa cruda affricta.
Ari radix elixa, & cum farina fabacea defruto ſubacta.

Boni Henrici ſuccus ex aceto illitus.
Centaurij maioris decoctum fotu adhibitum.
Verbaſci florum ſtillatitia aqua illita.
Lupuli florum decoctum epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad pſoram.

Staphis agria trita ex oleo illita.
Bryoniæ ſemen inunctum.
Aqua marina fotu adhibita.
Glans vnguentaria in aceto cocta.
Sal illitum.

MATTHIOLI.

Lupinorum decoctum affuſum.
Rapi ſylueſtris ſemen illitum.
Florum,& folliculorum lupuli decoctũ epotum.

DIOSCORIDIS.

Ad ſcabiem.

Cardamomum ex aceto illitum.
Oleæ virentis,& accenſæ ſudor manãs illitus.
Ficulneum lac illitum.
Erinacei marini teſta cruda, teſtáve cũ aliis miſta,& illita.
Hippocãpi marini cremati cinis liqui-

da pice, aut axungia, aut amaracino vnguẽto coactus, & capiti inunctus.
Vrina humana inueterata.
Serum lactis potum.
Cicer cum hordeo, & melle.
Lupinorum farina.
Argemone ſiccata, tuſaq́ue cum nitro in balneo confricata.
Hirundinaria minor confricata.
Chamæleonis nigri radix addito exiguo atramento ſutorio, cedrinoq́ue liquore, & axũgię pauco linita, quinetiam ſulphure, & alumine miſtis.
Glans vnguentaria cum lotio linita.
Origani decoctum corpori perfuſum.
Quinquefolij radix decocta linitáq;.
Potamogeton valet prurituì impoſitũ.
Lotus ſylueſtris cum melle peruncta.
Veratrum nigrũ linitum cum cera, pice, & cedrino oleo.
Stimmi cum cera, & exigua ceruſſa.
Alumen cum aqua aſperſum aduerſus pruritum.

MATTHIOLI.

Terebinthina reſina illita.
Iuniperi cineris lixiuiũ è vino paratũ.
Oliuæ ſylueſtris oleum.
Aqua in marceſcentium quercuum cauitatibus reperta.

Tamarindorum pulpa frequenter deuorata.
Poma Adami per mediũ secta sulphuris pulueris aspersa, subque calenti cinere calefacta, & scabiosis membris affricta.
Nucum iuglandium oleum vetus.
Fœnogræci farina cum nasturtii semine aceto excepta.
Asphodeli radices ex aceto elixę, & illitæ.
Senæ decoctum, vel dilutum haustum.
Scabiosæ decoctum, & eius succus in vnguentis additum.
Xyridis succus illitus.
Eupatorij vulgaris, & fumariæ è caprino sero decoctum potum.
Eupatorij eiusdem succus cum aceto, & sale.
Borraginis, vulgarisq; buglossi decoctũ ex vino, aut aqua paratũ haustũ.
Buglossi vulgaris radix trita, & ex aceto illita.
Lupulorum florum, & folliculorum decoctum epotum.
Ellebori nigri dilutum ebibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad lepram Græcorum.

Fel taurinũ cũ nitro, & cimolia terra.

Vrina

Vrina humana addito nitro fota.
Iuniperi cortex crematus, ex aqua illitus.
Fraxini cortex crematus ex aqua.
Vlmi folia concisa ex aceto.
Aethiopicæ oleæ lachryma illita.

Resina { Terebinthina / Larigna / Abiegna } cum ærugine chalcãtho & nitro illita.

Ficulneum lac cum polenta.
Triticei furfures ex acerrimo aceto elixi.
Hordei farina ex aceto acerrimo, & hydrelæo.
Lolij farina cum sulphure ex vino, & aceto.
Lapathi cuiusq; radices loco prius scarificato, & nitro cõfricato admotæ.
Brassica concisa cum polenta adhibita.
Veratrum nigrum ex aceto.
Allj cinis ex melle.
Sinapi ex aceto.
Bryoniæ semen illitum.
Nasturtium ex melle.
Anchusæ radix ex aceto.
Ranunculi folia, & radices appositæ.
Melanthij semen admotum.
Cucumeris agrestis radix in puluerem aspersa.

Glans vnguẽtaria cocta in aceto cum nitro.

Thapsiæ ſucus inunctus.

Scammonia in aceto decocta illita.

Vitis viniferæ gummi admotum, loco tamen prius nitro perfricto.

Aerugo cum nitro ex terebinthina reſina.

Alumen cum braſsica, & melle coctũ.

Sulphur ex reſina terebinthina, & aceto.

Sal ex oleo,& aceto feruefactum.

Alcyonium primum,& ſecundũ illitũ.

Adarces impoſita.

Melia terra illita.

MATTHIOLI.

Tamarindorum pulpa frequenter deuorata.

Chamæleonis nigri radix ex aceto trita,& illita.

Ellebori nigri dilutum bibitum.

Senæ foliorum dilutum potum.

Polypodij radicũ decoctum hauſtum.

Fumariæ ſuccus ex ſero caprino diutius epotus.

Viperæ paſtilli ex meliſſophylli ſucco inſumpti.

Myrobalanorum nigrorum chebulorúmque

rúmque decoctum pluribus diebus haustum.

MATTHIOLI.

Ad morbum gallicum.

Myricæ radicum decoctum potum.
Guaiacum lignum,& eius decoctum.
Guaiaci vinum, quære lib.1. comment. de ebeno.
Radicis { Chinæ / Zarzæ parillæ } decoctũ potum.
Buxi ligni decoctum.
Pruni ſyluestris rad.decoctum,& nonnullorum aliorum ad eos qui oris exulceratione laborant. Vide libro primo comment. de pruno.
Aſarinę decoctum potum.
Eryngij nouellorum foliorum ſtillatitia aqua pota.
Dictamni albi radices quotidie drachmæ põdere ex guaiaci decocto potę.
Aſpleni decoctum ebibitum.

MATTHIOLI.

Ad obeſos extenuandos.

Cancamum potum.
Fraxini ſemen.
Acetum frequenter potum.

DIOSCORIDIS.

Ad pruritum.

Ficulneum lac admotum cum polēta.
Sulphur ex nitro.
Sal ex oleo,& aceto perfrictum.
Alumen cum aqua aspersum.

MATTHIOLI.

Beta nigra in aqua decocta,& illita.
Boni Henrici succus ex aceto illitus.
Senę decoctum ,vel dilutum potum.
Eupatorij vulgaris,& fumariæ decoctum potum.
Lupuli florum, & folliculorum decoctum potum.
Serum lactis haustum.

DIOSCORIDIS.

Ad elephantiasim.

Erinacei terrestris exsiccatum corpus in cibis sumptum.
Cedria inuncta.
Cochlearum terrestrium cinis illitus.
Salamandra aliis frequentibus medicamentis admixta.
Fel { Capræ syluestris / Hircinum } inunctū.
Calamintha in cibis sero lactis superposito.

MATTHIOLI.

Myricæ radicum decoctum, & cum passis vuis epotum.
Viperina caro deuorata.
Viperei pastilli insumpti.
Veronica mas.
Eupatorij vulgaris,& fumariæ succus simul haustus.
Ellebori nigri dilutum ebibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad alarum tædia.

Myrrha cum liquido alumine illita.
Myrti foliorum arentium farina inspersa.
Cardui radix cataplasmatis more adhibita.
Alumen linitum.

MATTHIOLI.

Asphodeli radices cum hyoscyamo feruefactæ, pice liquida exceptæ,& illitæ.
Alumen ex vino affrictum.
Absinthium recens appositum.

DIOSCORIDIS.

Ad clauos, callos, & verrucas.

Salicis corticis cinis admisto aceto maceratus,& illitus.

Smaridis piſcis ſaliti crematum caput.
Lacertæ conciſum caput.
Ouillum fimum ex aceto.
Mel cum alumine decoctum.
Cicerum grana tot accipe quot ſunt porri, & ſingulis granis ſingulas tange verrucas, deinde liga grana cicerum in linteolo, & poſt tergũ proiice, & hoc non fiat niſi noua luna.
Heliotropij ſemen linitum.
Scilla cremata peruncta.
Ranunculi folia, & radices.
Dipſaci radix in vino decocta tuſa, & impoſita.
Nigella ex vetere vrina impoſita, loco prius ſcarificato.
Laſerpitij liquor cera præmollitus impoſitus ſcarificatione prius facta.
Clinopodium diebus aliquot potum.
Chamæſyces rami triti, & impoſiti.
Vitis ſarmentorum viridium incenſorum emanans aqua illita.
Aerugo impoſita.

MATTHIOLI.

Saligni corticis cinis aceto maceratus & impoſitus.
Cichorium verrucarium in acetario deuoratum.

Eiuſdem

Eiusdem semen tribus diebus drachmæ pondere insumptū ante nocturnum decubitum.

Ranunculus tritus,& impositus.

Chelidonij maioris succus illitus.

Verbasci succus tam florum, quàm foliorum illitus.

Cantharides tritę,& ex fermento illitæ.

DIOSCORIDIS.

Ad acrochordonas, thymos, & myrmecias.

Mali punici vinum adhibitum.

Lac ficulneum cum adipe circa adiacentem carnem illitum.

Thus ex aceto,& pice illitum.

Ruta cum pipere, vino,& nitro affricta.

Cicer cum hordeo,& melle.

Ranunculi folia & radices.

Dipsaci radix trita in vino decocta.

Tithymali characiæ, succus & lac illitum.

Chamæsyces rami triti & impositi.

Heliotropij semen illitum, quin & heliotropium minus.

Vitium viniferarum sarmentorū viridium incensorum emanans aqua il-

lita.
Sal cum ſeuo vitulino illitum.

MATTHIOLI.

Saligni corticis cinis ex aceto impoſitus.
Cichorium verrucarium in acetaric deuoratum.
Eiuſdem ſemen drachmæ pondere potum ante nocturnum decubitum.
Ranunculus tritus,& impoſitus.

DIOSCORIDIS.

Ad labiorum rimas.

Adeps { Anſerinus / Gallinaceus } illitus.
Lycium admotum.

MATTHIOLI.

Terebinthina,larignáque reſina.
Fagi folia.
Oleum ex ouorum vitellis.
Pomata illita.
Oleum è tritico.

DIOSCORIDIS.

Ad ſudorem ciendum.

Ferulæ ſemen ex oleo impoſitum.
Onobrychis ex oleo inuncta.
Mel Heraclium quodam anni tempore deuoratum.
Fici maturæ comeſæ.
Sinapi in cibum ſumptum.

MATTHIOLI.

Succinum album ex vino potum.
Aurantiorum, & limonum florum ſtillatitia aqua pota.
Quinta eſſentia noſtra in commento de vino deſcripta, vnciæ pondere hauſta.

DIOSCORIDIS.

Ad ſudorem compeſcendum.

Bulbi comeſti.
Sulphur confricatum.
Gypſum } admota.
Marochthus lapis }
Samia terra }

MATTHIOLI.

Syluestrium oliuarum oleum illitum toti corpori.

Myrteum oleum
Cyperi radicum
Nardi Indicæ
Roſarum ſyluestrium } puluis affri-ctus toti cor-pori.

DIOSCORIDIS.

Ad extergendam cutim.

Cyclamini radix inuncta.

MATTHIOLI.

Rapi ſylueſtris ſemen.
Ari radix elixa cum fabacea farina de-fruto ſubacta.
Gentianæ ſtillatitia aqua.

SIMP

SIMPLICIVM

MEDICAMENTORVM VIRES, QVIBVS EXVBERANTES in corpore humores vomitu, & alui deiectione excernuntur; ex Dioſcoride.

EXPELLENTIVM *Medicamentorum.*

DIOSCORIDIS.

Ad bilem educendam.

IRIS Illyrica drachmarum ſeptem pondere ex hydromelite pota.
Thlaſpi ſemen potum.
Aloe hauſta.
Abſinthium potui datum.
Tragorigani decoctum bibitum.
Lychnidis ſylueſtris ſemen drachmarum duarum pondere potum.
Androſæmi ſemen duarum drachmarum pondere ſumptum.

Veratrum

Veratrum nigrum per ſe datum, aut ex ſcammonio cum ſalis drachma.
Pycnocomi radix duarum drachmarum pondere ex aqua mulſa.
Centaurium minus decoctum, deuoratum.
Parthenium ſiccatum cum aceto mulſo, aut ſale.
Thapſiæ ſuccus in aqua mulſa potus.
Clematidis alterius ſemen tritum potum.
Seſamoides tritum exhibitum.
Cucumeris ſylueſtris radicis ſuccus, & cortex ſeſquioboli pondere bibitus.
Hippophaes ſuccus oboli pondere potus.
Ricini triginta grana purgata, trita, & hauſta.
Tithymalorum omnium ſuccus binis obolis in poſca potus.
Mercurialis ius epotum.
Lathyris grana ſex, aut ſeptem cum ficis, aut palmulis in catapotio deuorata.
Peplus in hydromelitis cyatho potus.
Scammonij ſuccus drachmæ vnius, aut quaternum obolorum pondere hauſtus ex aqua mulſa vel pura.
Chamæleæ folia in catapotiis deuorata cum

ta cum duabus abſinthij partibus adiecta chamælea vnà cum hydromelite.

Thymeleæ viginti granorum pars interna bibita.

Folia { Sambuci / Ebuli } olerum more cocta, & deuorata.

Apios, ſcilicet, inferior radicis pars deuorata.

Empetrum in iure aliquo, aut hydromelite hauſtum.

Filiculæ aridæ farina aqua mulſa inſperſa ebibita.

Cynocrambe decoctum epotum.

Heliotropij decoctum ex aqua potum.

Agarici drachma vna, vel altera cum mulſa bibita.

Pityuſæ radix drachmarum duarum pondere cum mulſa hauſta, ſeminis verò drachma; & ſucci cum farina ſubacti cochlearium in catapotio.

MATTHIOLI.

Aſarum & aſarina.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa.

Manna è ſenæ diluto pota.

Spinæ infectoriæ baccæ, & ſirupus ex earum ſucco paratus.

Tamar

Tamarindorum pulpa.
Pruna.
Sebeſtena.
Zyzipha.
Naſturtij ſemen denariorum decē pondere ex aqua potum.
Thlaſpi ſemen acetabuli mēſura epotum.
Rhabarbarum inſumptum.
Sena
Gratiola
Frangula
Myrobalani flaui } hauſta.

DIOSCORIDIS.

Ad pituitam eiiciendam.

Iris Illyrica drachmarum ſeptem pondere ex hydromelite.
Mandragoræ ſuccus duorum obolorum pondere potus.
Veratrum nigrum per ſe datū, vel cum ſcammonia cum ſalis drachma.
Lycij Indici ſemen cyathi dimidij menſura potum.
Vlmi craſſior cortex in vino, aut aqua frigida vnciatim potus.
Gallinaceorum ſeneſcētium ius Dioſcoridis modo paratum hauſtum.
Cyclamini radix ex hydromelite pota.
Scilla

Scilla cum melle cocta pota.
Hyſſopi decoctũ ex aqua, melle, & ruta epotum.
Thymum cum ſale, & aceto hauſtum.
Sphondilij ſemen potum.
Ammoniacum drachmæ pondere potum.
Daphnoides folium recens vel aridum ebibitum.
Hippophæſti ſuccus trium obolorum pondere ebibitus.
Epithymum potum cum melle.
Bryoniæ ſuccus cum aqua mulſa.
Cnici ſeminis ſuccus cum mulſo, vel iure gallinaceo.
Magnes.
Centaurij minoris decoctum deuoratum.
Parthenium ſiccatum cum aceto mulſo aut ſale potum.
Clematidis alterius ſemen tritum potum.
Seſamoides tritum datum.
Cucumeris ſylueſtris radicis ſuccus, & cortex ſeſquioboli pondere bibitus.
Hippophaes ſuccus oboli pondere potus.
Ricini grana triginta trita, & epota.
Tithymalorum omnium ſuccus binis

obolis in poſca potus.

Lathyris grana ſex, aut ſeptem in catapotio cum ficis aut palmulis deuorata.

Peplus in hydromelitis cyatho epotus.

Scammonij ſuccus drachmę vnius, aut quaternûm obolorum pondere hauſtus ex aqua pura, vel mulſa.

Chamelææ folia in catapotiiis deuorata cum duabus abſinthij partibus adiecta chamelæa vnà cum hydromelite.

Thymeleæ viginti granorum pars interior bibita.

Folia { Sambuci / Ebuli } olerum more cocta & deuorata.

Apij inferior pars deuorata.

Empetrum in iure aliquo aut hydromelite.

Filiculæ aridæ farina aqua mulſa inſperſa, & hauſta.

Cynocrambe decoctum bibitum.

Pithyuſæ radix duarum drachmarum pōdere cum mulſa, & ſeminis drachma, ſucci vero cum farina ſubacti cochlearium in catapotio exhibita.

Heliotropij decoctum ex aqua potum.

Agarici drachma vna, aut altera cum mulſa pota.

MATTHIOLI.

Iridis radicis ſuccus potus.

Aſari decoctum, aut dilutum potum, & præſertim ex caprillo ſero paratum cum nardo, & hydromelite.

Aſarina ex mulſa pota aut oxymelite.

Caſſiæ ſolutiuæ pulpa.

Cnicinum oleum potum.

Mumia ex ſenæ diluto pota.

Spinæ infectoriæ baccæ, & earum ſuccus.

Cyclaminus.

Dracunculus.

Agaricum.

Rhabarbarum.

Ariſtolochiæ vtriuſque radix.

Centaurium minus.

Aloe.

Gratiola.

Sena.

Myrobalani chepuli, embellici, & bellirici.

Frangula.

DIOSCORIDIS.

Ad atram bilem pellendam.

Mandragoræ ſuccus potus duorum obolorum pondere ex mulſo.

Gallinaceorum ſeneſcentium ius, Dio-

ſcoridis modo paratum, epotum.
Epithymum ex melle hauſtum.
Serum lactis ebibitum.
Origanum ſuccum acetabuli menſura ex mulſa potum.
Pulegium bibitum.
Elleborum nigrum hauſtum.
Spartium epotum.
Alypum menſura epithymo pari cum ſale & aceto ſumptum.

MATTHIOLI.

Sena, & eius decoctum vel dilutum, & vinum ex ea paratum. Vide cõment. eius lib. 3. cap. 70.
Myrobalani nigri.
Ellebori nigri dilutum potum.

DIOSCORIDIS.

Ad vomitum ciendum.

Thlaſpi potum bilem rubeam educit.
Mandragora pota atram bilem.
Thapſiæ lacteus ſuccus in mulſa epotus.
Tithymalorum ſuccus cum aqua mulſa binis obolis hauſtus.
Apij ſuperior pars deuorata.
Spartij flores, & ſemina in mulſa pota.
Anagyris ſemen commanducatum.

Betonic

Betonicæ radices ex hydromelite potæ pituitam eiiciunt.
Papaueris ſpumei ſemen in mulſa acetabuli menſura potum.
Staphidis agriæ grana quindecim in mulſa propinata.
Silybi radicis drachma pota.
Glans vnguentaria cum hydromelite.
Narciſſi radix cocta eſta, ſeu pota
Ricini grana triginta hauſta.
Raphani cortex ex aceto mulſo potus.
Tithymalorum omnium ſuccus epotus.
Aes vſtum cum hydromelite potum.

MATTHIOLI.

Napi ſemen ex oxymelite, & tepenti aqua potum.
Atriplicis ſemen potum.
Lathyris ſemen hauſtum.
Aſari radicum puluis ex oxymelite potus.
Stibium noſtrum quinque granorum pondere ex rhodoſaccharo ſumptũ.

DIOSCORIDIS.

Ad aquam intercutem educendam.

Cyclamini radix ex hydromelite hauſta.
Polij decoctum bibitum.

Hippophæſti ſuccus trium obolorum pondere potus.

Hippophaes ſuccus oboli pōdere ſum ptus.

Ricini grana triginta pota.

Lathyris cuiuſque grana ſex, aut ſeptē in catapotio cum ficis aut palmulis deuorata.

Sambuci } folia olerum more cocta
Ebuli } & deuorata.

Empetrum in iure aliquo aut hydromelite hauſtum.

Cynocrambe decoctum epotum.

Aſarum potu ſumptum.

Lactucæ ſylueſtris ſuccus in aceto mul ſo potus.

Trifolij radix drachmarum duarum pondere in vino bibita.

Tithymalorum ſuccus epotus.

Thymelææ viginti granorum pondere pars interna bibita.

Vitis ſylueſtris radix feruefacta in aqua in cyathis duobus vini aqua marina diluti epota.

Squama æris ex aqua mulſa hauſta.

Mercurialis decoctæ ius potum.

MATTHIOLI.

Iridis radicum ſuccus potus.

Persici flores in acetariis deuorati.
Brassicæ marinæ succus cum rhabarbaro sumptus.
Frangula.
Elaterium bibitum.
Rhabarbarum } in potionibus additum.
Agaricum
Stibium nostrum deuoratum quinque granorum pondere.
Turpetum in potionibus adhibitum.

DIOSCORIDIS.

Ad aluum emolliendam, citandámque.

Cerasia recentia manducata.
Pruna in cibis sumpta.
Siliquæ deuoratæ.
Fici maturæ deglutitæ.
Lac ficulneum potum.
Chamarum piscium ius epotum.
Vnguis odoratus ebibitus.
Raphanus comestus.
Beta alba deuorata.
Blitum comestum.
Rumicis cuiusque decoctum potum, quin & ipsa herba decocta deuorata.
Malua in cibo sumpta.
Atriplex deuoratum.

Brassica leniter feruefacta comesta.
Lentis decorticatæ decoctum primum haustum.
Asparagorum cauliculi in cibum accepti.
Cucurbitæ integrè feruefactæ expressus succus epotus.
Gingiber quoquo modo sumptum.
Peucedanum potum.
Scillæ siccæ cochlear vnũ, aut alterum ieiunis propinatum.
Androsæmi semen tritum, & haustum.
Helxines foliorum succus ebibitus.
Papaueris erratici semina acetabuli pondere ex mulsa aqua pota.
Cynoglossi decoctum haustum.
Chamæsices rami decocti, & in cibum sumpti.
Bryoniæ cauliculi recentes cocti, & in cibum sumpti.

MATTHIOLI.

Cassiæ solutiuæ pulpa deuorata.
Amygdalinum oleum epotum.
Manna ex iure sumpta.
Laricea resina deglutita.
Pruna Damascena, & Vngarica ex iure, aut vino decocta.
Sebestena iure macerata, deuorata.

Iugland

Iuglandes cum garo à ieiunis ſumptæ.
Maluæ folia, vel teneri eius cauliculi decocti, & ex oleo, & aceto deuorati.
Beta alba, & eius ſuccus, eo maximè libræ ponderis infuſus.
Eiuſdem decocta radix ſale aſperſa & ſuppoſita.
Hieracij ſuccus ex poſca duorum obolorum pondere.
Senæ decoctum, vel dilutum, aut eiuſdem vinum. Parandi rationem habes in comment. proprio. libro 3. cap. 70
Bellis recens in catapotiis deuorata, vel ex iure decocta.
Vuæ paſſæ ante prandium deuoratæ.

FINIS.

MENSVRARVM ET PONDERVM TYPI AD DIOscoridis mentem. Ex Galeno.

In ponderum ratione.

Siliqua, pendet chalcum vnum.
Aegyptia faba, chalcum vnū & semis.
Orobus, chalcos duos.
Obolus, chalcos tres.
Scrupulus, obolos duos.
Drachma, scrupolos tres.
Vncia, drachmas octo.
Acetabulum, drachmas quindecim.
Nux { Regia, vncias septem. / Pontica, vnciam vnam.
Libra, vncias duodecim.
Mina { Medicorum, vncias sexdecim. / Italica, vncias decem & octo. / Alexandrina, vncias viginti.

DE ARIDORVM MENSVRIS.

In aridorum mensuris.

Artaba Aegyptia, continet modios quinque.
Modius Aegyptius & Italicus, chœnices octo.
Medimnus, hemiecta duodecim.
Hemiectum, id est, semisextum, congios duos.

Congius

Congius, chœnices quatuor, id eſt drachmas 720

Chœnix, heminas 3. Atticas, i. drach. 180.

Sextarius, heminas duas, i. drach. 120.

Hemina, cyathos ſex, id eſt drach. 60.

Cheme, cyathi quartam partem, id eſt drach. 2. & s.

Cochlear, ſcrupulos tres.

PONDERVM ET MENSVRARVM LIQVIDORVM RATIO.

In liquidorum menſuris.

Vini, Aceti, Aquæ:

- Ceramium pendet lib. 80
- Amphora lib. 80
- Vrna lib. 40
- Congius lib. 10
- Sextarius lib. 1. & vncias 8
- Hemina vncias 10
- Cotyla vnc. 10
- Oxybaphus drach. 18
- Acetabulum drach. 18
- Cyathus drach. 12. & ſcrupulos 4
- Cheme drach. 3. & ſcru. 1
- Ceramium pendet lib. 72
- Amphora lib. 72

Vrna

Olei	Vrna lib.36 Congius lib.9 Sextarius lib.1 Hemina vncias 9 Cotyla vncias 9 Acetabulum drachmas 18 Oxybaphus drach.18 Cyathus drach.18 Cheme drach.3

Mellis	Ceramium pendet lib.120 Amphora lib.120 Vrna lib.60 Congius lib.15 Sextarius lib.2 Hemina lib.1 Cotyla lib.1 Acetabulum drach.27 Oxybaphus drach.27 Cyathus drach.20 Cheme drach.5

